

DISKOTEKA PRIMADONA

PODARJA 15 POTOVANJ

NA COSTO BRAVO

VEČ NA 23. STRANI

Odprte strani

PO SILI VOJAK

Gorejska banka Kranj
GORENJSKA BANKA
FORMULA PRIHRANKA

Iskra TEL na turškem tržišču

Podpisan je posel stoletja

Predstavnika Iskre TEL in turške firme Trans Turk Holding sta v ponedeljek popoldne na gradu Strmol slavnostno podpisala pogodbo, ki jo v Iskri Telekom ocenjujejo za posel stoletja na področju Iskrinih telekomunikacij. Gre namreč za prodajo digitalnih telekomunikacijskih sistemov SI 2000 turški pošti.

Skupna vrednost posla je med 40 in 45 milijonov ameriških dolarjev, Iskra TEL pa naj bi turški pošti v prihodnjih dveh letih prodala najmanj 300 tisoč priključkov. Iskra je s svojo telekomunikacijsko opremo navzoča na turškem trgu že desetletja, pred dvema letoma pa je začela prodajati tudi digitalne centrale SI 2000. Kakovost in ekonomičnost tega sistema ter njegovo enostavno vzdrževanje pa so pomembni razlogi, da so Turki v svojem načrtu širjenja in posodabljanja omrežja izbrali SI

2000. Poleg tega posla načrtujejo tudi širjenje obstoječih central, uvažanje daljinskega nadzora ter dobave večjega števila malih central SI 2000 za vaška naselja. Pomembno dejstvo pri poslu je tudi, da je bil sklenjen po mednarodnih pogojih in cenah. Tako dobiva sistem SI 2000 močan vzvod za nadaljnji razvoj, poleg tega pa so v projektu pomembno zastopani tudi interni dobavitelji znotraj sistema Iskre Telekom.

● V. Stanovnik, Slika: G. Šinik

Javnomnenjske raziskave napovedujejo dobro udeležbo na plebiscitu

Veljala bodo volilna pravila

Tudi pred plebiscitom bo volilni molk, zaradi upravičenih razlogov pa bo mogoče glasovati že prej.

Ljubljana, 14. decembra - Pravila igre za plebiscit 23. decembra, na katerem se bomo odločali za samostojno in neodvisno državo Slovenijo, so določena. Glasovali bomo skladno z zakonom o volitvah v skupščine, kar pomeni, da bodo imeli pravico glasovanja vsi polnoletni državljani Slovenije, poslovno sposobni, s stalnim prebivališčem v Sloveniji. Volilni zakon je bil noveliran v

tem smislu, da bo mogoče glasovati že pred 23. decembrom, če bo imel upravičenec opravičljive razloge, volilni odbori pa bodo lahko upravičence obiskali tudi na domu, če le-ti zaradi bolezni ali drugega razloga ne bodo mogli sami na volišče. Tudi tokrat bo veljal volilni molk, od 21. decembra popolnoma dalje do konca glasovanja. V tem času je prepovedana kakršnakoli propaganda,

objavljanje anket, prepovedani bodo shodi in prireditve. Stranke bodo imele pravico nadzirati delo volilnih odborov, prav tako občani, skratka tako, kot je bilo na aprilskih volitvah.

Tokrat bo še nekaj novosti. Zdomci, ki so državljani Slovenije, pa nimajo stalnega prebivališča v Sloveniji, se bodo lahko do 21. decembra vpisali v volilne imenike na občinah. Kdor bo ugotovil, da ni dobil vabila na glasovanje, bo svojo pravico lahko uveljavil v soboto pred plebiscitom na občini, kjer bo dobil potrdilo, prav tako pa tudi na dan glasovanja.

Ustrezni občinski upravni organi bodo namreč ta dva dneva delali. Vojaki po pošti ne bodo glasovali, razen če so na dopustu. Za izvedbo plebiscita bodo odgovorni republiška volilna komisija, občinske volilne komisije in volilni odbori na voliščih. Izvedba plebiscita bo Slovenijo stala 29,5 milijona dinarjev. ● J. Košnjek

Prepričljiva so dejanja

Pred pomembnimi objekti v Sloveniji zadnje dni ni več varnostnikov v popolni bojni opre. Slovenski obrambni minister Janez Janša je včeraj domačim in tujim častnikom dejal, da za to ni več razloga, ker je tudi druga stran, mislil je na Jugoslovansko ljudsko armado, znižala raven pripravljenosti, ki je bila na njeni strani še pretekli teden na visoki stopnji, okrepljena z nekaterimi posebnimi enotami od drugod, čeprav sta armadni in državni vrh zanikala, da bi se v Sloveniji na tem področju kaj dogajalo. Vendar, oči so videle, dejanja pa so bila vedno prepričljivejša od takih ali drugačnih besed. S tega razgledišča, vsaj tako sodi obrambni minister Janša, je treba ocenjevati tudi sredino sejo državnega predsedstva, na kateri je sam general Kadijević sporočil vest, da se bo armada depolitizirala, predsedstvo pa bo slovenski plebiscit, s katerega namerami se je po obrazložitvi dr. Janeza Drnovška sicer seznanilo, obravnavalo, potem ko bomo v Sloveniji že glasovali. Tudi to so za zdaj samo besede, dejanja pa naj bi še sledila. Realna kazalca, da armada začne priznavati legalne in legitimne ukrepe slovenske oblasti sta za zdaj samo dva: naklep o razorožitvi teritorialne obrambe in grožnja o zasegu evidence nabornikov nista bili uresničeni. Slovenci so generala Kadijevića že trikrat čakali v Beogradu, da bi se z njim pogovorili, v preteklih letih običajnih vljudnostnih obiskov pri novoizvoljenih oblasteh tudi še ni bilo, kar je znak, da nova slovenska oblast za marsikoga še ni legalna, slovenske politične stranke, vključno s prenovitelji in socialisti, pa so na seznamih notranjih sovražnikov. Med obe-

ma stranema je most nezaupanja, ki se bo lahko samo z dejanji spremenil v most zaupanja in sodelovanja.

Sodelovanje, temelječe na zaupanju, pa bo v naslednjih potezah za slovensko samostojnost in državnost potrebno. Med tremi vidiki osamosvajanja je nacionalnovernostni vidik ob gospodarskem in mednarodnem bistveni. Ne samo zato, ker sta v ustavni razpravi samo dve inačici: z vojsko ali popolnoma brez nje, kar ničesar ne rešuje, vsaj za prehodno obdobje ne, ko nam bo lastno zagotavljanje varnosti potrebno, povrh vsega pa je bistveno za mednarodno priznanje. Država s tujo vojsko namreč ne more pretirano mahati s samostojnostjo, Jugoslovanska ljudska armada, čeprav je tudi po se-stavi slovenska, pa se bo v primeru pozitivnega izida plebiscita znašla v takem položaju. Že sedaj ne le slutimo, ampak lahko utemeljeno računamo na tri probleme oziroma neznanke. Prva je sploh reakcija armade na tako odločitev, druga je umik federalne vojske s slovenskega ozemlja in tretja je delitev državne premoženja v Sloveniji, v katerem pa je večino vojaškega. Ker je možno jugoslovanske, tudi najbolj rahle, konfederacije vedno manj možna glede na izid volitev v Srbiji in Črni Gori ter glede na odzive na obisk slovenskih skupščinskih delegacij ta teden na Hrvaškem, kjer edini soglašajo z nami, v BiH in Makedoniji pa ne, postaja samostojna država Slovenija, kvečjem povezana s Hrvaško, edina izbira. V tem primeru pa bodo te tri poteze res nujne. ● J. Košnjek

Rina Klinar, predsednica jeseniškega izvršnega sveta:

Vlada se mora opredeliti

Jesenice, 13. decembra - V ponedeljek, 10. decembra, so se za 3.200 delavcev jeseniške železarne začelo zaprla vrata. V najboljšem primeru naj bi nekateri izmed njih prišli spet na delo 7. januarja.

Kaj to pomeni za jeseniško občino, ki je pretežno odvisna od Železarne, smo vprašali predsednico jeseniškega izvršnega sveta Rino Klinar, ki je dejala:

»Jeseniški izvršni svet ugotavlja, da se socialna problematika zaostruje, saj podatki o višini osebnih dohodkov kot tudi podatki o številu brezposelnih in dodeljenih socialnih pomočeh kažejo, da so potrebni takojšnji koreniti ukrepi. Skupščina občine je že sprejela dodatne kriterije, kako bi omilili sedanje težave vseh, ki so se znašli z zmanjšanimi sredstvi za preživetje.

Po podatkih povprečni čisti osebni dohodek v gospodarstvu za devet mesecev za

10 odstotkov zaostajajo za republiškim povprečjem, v industriji pa je to zaostajanje še

večje. Stopnja brezposelnosti znaša 8 odstotkov in je iz meseca v mesec višja. Zato je izvršni svet pred dolgoročno nalogo, da se ustvarijo pogoji za odpiranje novih delovnih mest, kratkoročno pa bo treba nuditi pomoč podjetjem, ki so v težavah (odlog prispevkov). Glede na dejstvo, da je z Železarno neposredno povezana polovica prebivalstva v občini, upravičeno terjamo od republiške vlade, da se opredeli do črne metalurgije in sanacije, saj je to pogoj za nadaljnje ukrepe in izhod iz agonije. Verbalne podpore je bilo zadosti, v sanaciji pa se morajo vključiti tudi banke. Železarna je v obupnih likvidnostnih problemih, blago se ne plača, izvoz pa je nestimulativen.

Brez jasne opredelitve, kako naprej - pot pa ne bo lahka - nam grozi, da se bodo problemi začeli razreševati na drug način. Ne smemo pa prezreti, da so Jesenice na vratih v Evropo in hkrati Jugoslavijo v malem. ● D. Sedej

Podelitev Severjevih nagrad

Škofja Loka - V nedeljo, 16. decembra, ob 18. uri bodo v dvorani Loškega odra podelili Severjeve nagrade. Letošnja podelitev je jubilejna, saj se nagrade v spomin na velikega slovenskega igralca Staneta Severja letos podeljujejo že dvajsetič. Spomin-ski nagovor bo letos imela dramska igralka Olga Kacjan, lanskeletna Severjeva nagajenka. Po podelitvi bodo z izbranim programom nastopili študentje AGRTF Ljubljana. ● L. M.

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
INDRUGE
STORITVE

GLOBAL
Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. LA 4
tel.: (064) 21-320
fax: (064) 28167

DISKONT
NADA JELOVČAN
GRENC 2, 64220 ŠKOFJA LOKA, tel. 064-632 094

31. NOVOLETNI SEJEM

● NOVOLETNA DARILA

● ŠIROKA POTROŠNJA ● PREHRANA
● KMETIJSKA MEHANIZACIJA ● AVTOMOBILI

KRANJ, 14. - 21. 12. 1990

Po stavki v Unitelu

Ali je šlo pri Unitelu za programiran stečaj?

Jesenice, decembra - Ob pogajanjih Unitelovega stavkovnega odbora z vodstvom družbe je bila osnovana tudi komisija, ki naj bi ugotovila, kako je potekala reorganizacija podjetja Unitel, kako je nastala družba Eleko in ali gre za programiran stečaj Unitela. V komisiji so predstavniki tovarniškega sindikata, Sveta kranjskih sindikatov in jeseniškega izvršnega sveta.

Komisija žal ni imela na voljo vse potrebne dokumentacije, saj so predstavniki Telekomov pri teh pogajanjih odklonili sodelovanje, tako da ugotovitve komisije tačas še niso popolne. Ker pa je bila komisija omejena z rokom enega tedna, da poroča vodstvu firm in sindikatom, je pač dala na plano podatke iz razpoložljive dokumentacije. Sedanja firma Unitel je bila včasih del Iskre Telematike, aprila lani pa se je po razdelitvi Telematike osamosvojila in se registrirala pri kranjskem sodišču. Decembra lani pa delavski svet Unitela sprejel pobudo o popolni priključitvi k združenemu podjetju Iskra Telekom, kamor naj bi prenesli tudi ves poslovni sklad. Na podlagi še nepreverjenih informacij (sodišče še ni dalo komisiji na vpogled zbirke listin, ki vsebujejo te podatke) naj bi Unitel prenesel na Telekom premoženje v vrednosti okoli 31 milijonov, samo pa naj bi takoj vložilo v Unitel petino te vrednosti. Kot ustanovitelj Unitela se je v sodni register vpisalo podjetje Telekom in ga olastnilo z 20 odstotki kapitala. Delegatom delavskega sveta pa so ta dogajanja pojasnili kot korak k večji socialni varnosti, boljši pogajalski osnovi s firmo Vogt in trdnjši poslovni povezavi s Telekomom.

Oktober letos pa je bila osnovana in registrirana družba Eleko, njen ustanovitelj in edini delničar je Telekom, ki je zagotovil tudi osnovni kapital nove družbe. Zatem je bila sklenjena tudi najemna pogodba med Elekom in Telekomom za poslovne prostore na Blejski Dobravi in kmalu potem domnevno tudi trojna pogodba Telekom - Unitel - Eleko. Predmet pogodbe je prenos nekaterih poslovnih programov iz Unitela v Eleko ter odkup tehnologije in znanja (za slednje naj bi Eleko plačeval poldrugi odstotek iz plačane realizacije proizvodov, do zaključnega računa, ko bo le-ta ugotovljena, pa mesečne akontacije 4800 mark). V Eleku naj bi zaposlili tudi določeno število delavcev iz Unitela, odkupili osnovna sredstva, reproductivni, drobni inventar in proizvode. Komisija pa ugotavlja, da so po pogodbi odkupili ta sredstva za nižjo vrednost, kot so bila ocenjena. Tako so po mnenju komisije Unitel že drugič razstili. Komisija zato sodi, da podjetje Unitel sploh nima več svojega kapitala in sumi celo v obstoj proizvodnega programa, iz vsega pa sledi sum v programiran stečaj Unitela, s katerim naj bi se rešili odvečnih delavcev. To potrjuje tudi preambula pogodbe med Telekomom in Unitelom, v katerem je omenjena že 60-dnevna blokada žiro računa, kar je zakoniti razlog za uvedbo stečajnega postopka oziroma možne prisilne poravnave. Kaj pa stečajna masa Iskre Unitel, če drži domneva, da tovarna nima svojega premoženja? Če ni stečajne mase, tudi delavci kot upniki v morebitnem stečaju ne bodo poplačani.

Vodja prave službe pri Svetu kranjskih sindikatov Mato Gostiša nam je povedal, da so vložili kazensko prijavo zaradi suma povzročitve stečaja na kranjsko Upravo za notranje zadeve, zaprosili pa tudi SDK, naj pri omenjenih podjetjih naopravi interno kontrolo poslovanja. ● D. Z. Žlebir

Oživljene partizanske smučine

Jutri slovesnost na Gorenjsku

Radovljica, decembra - Jutri, v soboto, 15. decembra, ob 11. uri bo na Gorenjsku na Pokljuki tradicionalna spominska slovesnost pri obeležju tragično preminulega 3. bataljona Prešernove brigade. Tokrat bo slovesnost ponovno združena s športnim tekmovanjem; po slovesnosti pri spomeniku bo spominski tek borcev po poključkih partizanskih smučinah. Ženske bodo tekle na 2, moški pa na 3 km. Razglasitev rezultatov bo ob 14. uri v vojašnici na Rudnem polju. Prijave za tekmovanje bodo sprejemali v Šport hotelu do 10. ure.

Organizirani so tudi avtobusni prevozi in sicer bo avtobus z avtobusne postaje na Bledu odpeljal ob 10. uri, iz Gorij ob 10.10 in iz Zg. Gorij ob 10.15. Avtobus iz Podnarta bo odpeljal ob 9.30, s Posavca ob 9.40, ob 9.50 s Črnic, ob 10.00 iz Radovljice in ob 10.05 iz Lesc. Avtobus iz Bohinjske Bistrice pa bo za udeležence slovesnosti na Gorenjsku imel naslednje postanke: Bohinjska Bistrica 9.30, Polje ob 9.40, Bohinj - Jezero ob 9.50, Stara Fužina ob 9.55, Srednja vas v Bohinju ob 10.00, Češnjica ob 10.05, Jereka ob 10.10, Koprivnik ob 10.25 in Gorjuše ob 10.30. ● D. D.

GORENJSKI GLAS
več kot 60 let

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TCR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Valjavec (direktor), Stefan Zargi (v. d. glavnega urednika), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Žlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Sajje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevč in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Volčič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603.31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Slovenija moja država

Kranjski medstrankarski predplebiscitni dogovor

Skupni odbor in izjava

Odbor, sestavljen s po enim članom iz vsake stranke, bo nadstrankarsko in sporazumno organiziral in usmerjal predplebiscitno dejavnost, izdal skupno izjavo za javnost ter usklajeval aktivnosti posameznih strank.

Kranj, 11. decembra - Bistveni sklep torkovega predplebiscitnega sestanka političnih strank, delujočih v kranjski občini, je: pred plebiscitom moramo zakopati bojne sekire in se izogibati medstrankarskih nasprotij ter delovati sporazumno, nadstrankarsko, v smislu popolnega soglasja poslancev republiške skupščine, ko so sprejemali Zakon o plebiscitu. Sprejeta je bila pobuda, da bi v tem tonu minila tudi bližnja seja občinske skupščine, čeprav je plebiscit eno, seja občinskega parlamenta pa je pač praktično reševanje občinskih problemov. Sestanek je bil sklican na pobudo Demosa, čeprav je tudi Socialistična kanila dati enako pobudo za medstrankarski dogovor, vendar je ta hip nepomembno, kdo je sklicatelj. Pomembno je, da so se ga po ugotovitvi sklicatelja udeležili predstavniki vseh v kranjski občini delujočih strank, razen Zveze za ohranitev enakopravnosti občanov, ki pa jo bodo ponovno povabili k sodelovanju. Na sestanku so se dogovorili za ustanovitev usklajevalnega odbora, v katerem bo po en predstavnik vsake stranke, javnosti pa bo odbor posredoval tudi posebno izjavo. Stranke bodo usklajevale predplebiscitne aktivnosti tudi glede gostov iz republike, ki so povabljeni v Kranj (omenili so Kučana, Zlobca, dr. Prunka), sploh pa naj bi na zborih in v sredstvih obveščanja, kjer je bil posebej omenjen Radio Kranj, sodelovali tako ljudje iz republike kot iz občine. Na javne zборе naj bi bili vabljeni vsi občani kranjske občine brez "strankarske selekcije", ponujen pa je bil tudi predlog, da bi v soboto na kranjski Gimnaziji organizirali skupno kulturnopolitično predplebiscitno prireditev.

Na torkovem sestanku smo posebej za Gorenjski glas zaprosili predstavnike nekaterih strank v kranjski občini za kratke izjave.

Franc Golorej (Socialdemokratska stranka Slovenije): "Ne poznam naroda, ki ne bi želel imeti svoje države, prav tako pa tudi ne državljanov, ki bi želeli, da bi jim kdo njihovo državo vzel. Slovenci imamo pravico do svoje države in plebiscit je zgodovinska priložnost, da svojo željo uresničimo. Če so po svetu majhne države sposobne živeti in preživeti in imajo še slabše pogoje od nas, bomo tudi Slovenci volišče in volil za."

znali delati in živeti v svoji državi. Zato pozivam k udeležbi na plebiscitu in želim, da nas bo čim več za svojo slovensko državo."

Sašo Govekar (Liberalnodemokratska stranka): "Kar se mene tiče, je stvar jasna. Jaz sem nedvomno za samostojno državo Slovenijo, ob tem pa si hočem še bolj razjasniti zadeve, kaj to dejansko pomeni v političnem in gospodarskem smislu, ker, kljub temu da delujem v političnem življenju, sem še premalo seznanjen. In če sem jaz premalo seznanjen, kaj šele ljudje, ki so indeferentni do političnega življenja. In teh je 70 odstotkov in kaj ta množica ljudi, ki se ubada z vsakdanjimi problemi, kako preživeti, kako bodo plačali vrtec, kako bodo plačali stanovanje, ali bodo jutri v službi in tako naprej. Te je treba zainteresirati za ta plebiscit in povedati, da je to pozitivno. Ljudje povezujejo tudi brezposelnost s plebiscitom in sprašujejo: ali potem ne bo brezposelnosti, če bo samostojna država?"

Florian Bulovec (Slovenska demokratska zveza): "Jaz mislim, da je plebiscit nujno potreben, da je neuspeh na plebiscitu samomor za slovenski narod. Prepričan sem, da bo uspel. Sem optimist."

Janez Hafner (Liberalna stranka): "Naša stranka je prepričana, da bo plebiscit uspel, kljub vsemu pa ne smemo biti preveč zaverovani sami vase. Treba se je zato angažirati za vsakega posameznega labilnega volilca, da bo šel na

Ferdo Rauter (Socialistična stranka): "Plebiscit je enkratno dejanje, ki je ponujeno slovenskemu narodu, da se izjasni o svoji usodi in menim, da je treba to priložnost, ki so jo zgodovinske okoliščine tega trenutka ponudile slovenskemu narodu, izkoristiti. Veliko drugih možnosti ni in moramo slediti zgodovinskim težnjam slovenskega naroda po samostojnosti. Samostojnost je tista kvaliteta, ki lahko da nov zagon vsem delom slovenskega naroda, da bi ponovno zaživel v kulturnem in ekonomskem pogledu na ravni Evrope. Druge možnosti kot za da ne vidim, ker nam vse druge možnosti ne nudijo tistega, kar smo si Slovenci želeli že dalj časa."

Alenka Kovšca (Stranka demokratske prenoje): "Jaz se opredeljujem, da je plebiscit nadstrankarska zadeva. Skupaj ga moramo organizirati, skupno moramo dogovoriti aktivnosti, vsaj enkrat združiti svoje sile, svoje potencialne se opredeliti za tisto, za kar se je tudi republiška skupščina z najvišjim možnim konsenzom dogovorila. V tem duhu moramo ljudem dati vedeti, da smo vsi mi, vsi strankarji za in da smo presegli konflikte in smo pred odločitvijo, ali bomo preživeli ali ne. Ljudje nam morajo dejansko zaupati, mi pa moramo dokazati, da smo vredni tega zaupanja."

Tadej Markič (Zeleni): "O tem, ali je plebiscit potreben ali ne, se sploh ne bi smeli pogovarjati. Ali je gospodarsko dobro ali ni. Vse to je svoboda in svoboda se ne da z nobeno drugo stvarjo primerjati. Svoboda je ali pa je ni. Mislim, da bi Prešernov verz: "Manj strašna noč je v črne zemlje krili, kot pa pod svetlim soncem sužni dnovi," pravi. To je vse. Dejansko mi je slabo, ko nekdo pravi: trave pa ne bom jedel. Jaz pravim, da celo seno, če želi, ampak v svobodi rajši kot pa zrezek v suženjstvu. Njega, ko je prišel v Rim in so mu pokazali verige, v katere je bil vklejen sv. Peter, in so rekli, naj jih poljubi, je odklonil in rekel: svobodni človek ne poljublja verig, tudi če so zlate." ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Jeseniški borci o političnih razmerah

Ljudem je treba povedati, kaj bo po plebiscitu

Jesenice, 13. decembra - Minulo sredo so se na Jesenicah zbrali člani predsedstva občinskega odbora ZZB NOV Jesenice in poleg ostalih vprašani obravnavali tudi najnovejšo politične razmere v Sloveniji in Jugoslaviji, predvsem pa osnutek nove slovenske ustave in odločitev o plebiscitu.

Predsednik Stane Križnar je predstavljal nekatere poglede republiškega odbora, ki se je sestel dan prej in svoje misli o političnih razmerah. Borci predvsem opozarjajo na to, da bi morali pobudniki plebiscita ljudem argumentirano predstaviti pravne, gospodarske in druge posledice te odločitve, kajti brez dobre informacije gre lahko tudi za manipulacijo. Moti jih ihta, s katero so pripravili odločitev za plebiscit, motijo jih nespornosti, ki se dogajajo v parlamentu in večkrat imajo občutek, da gre za politično samodrštvo in za podtaknjene politične igre. Stane Križnar je še posebej opozoril, da bi ljudem morali povedati, kaj bo z mejami po odcepitvi.

Nekdanji borci predvsem opozarjajo, da bi morali najprej sprejeti ustavo, v njej pa urediti tudi vprašanja nekdanjih borcev. Ogorčeni so, ker se poskuša degradirati pomen

NOB, boj proti nacifašizmu, kar se ne dogaja nikjer na svetu. Kot se tudi nikjer na svetu ne dogaja, da se brišejo imena in odstranjujejo kipi. Sodila bo le zgodovina, ki med drugim ne bo mogla tudi mimo nespornih in velikih uspehov po vojni. V ustavno preambulo se mora vključiti pomen NOB, v ustavi opredeliti vse pravice, ki udeležencem NOB pripadajo. Zanje sprave z narodnimi izdajci ne more biti. Ustava mora vsebovati tudi socialne pravice delavstva in pravice do soupravljanja. Ne bodo pristali na to, da se restavrira kapitalizem, da se težko prigrane tovarne po smešno nizki ceni razprodajajo, delavstvo pa je pahnjeno na cesto. Obljubljeni ljudem nekaj, česar jim ne moreš dati, je nemoralno.

Borci so še posebej opozorili, da nikoli niso imeli materialnih privilegijev in da so taka podtikanja predzrna. Samokritično pa so menili, da bi se mo-

rali ob raznih napadih nanje bolj odločno upreti in preiti v ofenzivo. Seveda so za suverenost in samostojno državo, a kljub vsemu bo treba urediti še veliko stvari v Jugoslaviji. Ali

Krajevni odbor SKD

Kranj, 14. decembra - Nocoj, v petek ob 19. uri, bo v Kulturnem domu v Predosljah - ob spremljajočem kulturnem programu - ustanovitev krajevnega odbora Slovenskih krščanskih demokratov za območje krajevnih skupnosti Britof, Predoslje in Suha. Ob tej priložnosti bo tudi pogovor o politični in gospodarski problematiki, ki bosta na vprašanja odgovarjala predsednik zbora občin slovenske skupščine in predsednik območnega odbora SKD Kranja Ivo Bizjak ter predsednik izvršnega sveta kranjske občine Vladimir Mohorič.

J. Postrak

Izjava Aktiva DNS za Gorenjsko ob dogodkih na Radiu Kranj

Aktiv gorenjskih novinarjev je na redni seji 11. decembra 1990 obravnaval dogodke na Radiu Kranj 28. in 29. novembra ter do njih zavzel naslednja stališča:

1. Aktiv DNS za Gorenjsko se distancira od protestnega programa, ki ga je Radio Kranj izvajal 28. in 29. novembra ob zamenjavi v. d. direktorja. Po informacijah, ki jih je imel na razpolago, ugotavlja, da je do take reakcije prišlo zaradi neobveščenosti kolektiva.
2. Aktiv zahteva spoštovanje samostojne uredniške politike in avtonomnosti novinarskega dela na Radiu Kranj in nasprotuje pritiskom, ki bi krnili to avtonomnost.
3. V primerih kršenja avtonomnosti bo Aktiv DNS ostro reagiral in prek svojih članov in DNS obvestil širšo javnost.

Aktiv gorenjskih novinarjev

Slovenija moja država

Dr. Jože Pučnik radovljiškim socialdemokratom:

Že leto dni živimo pod stalnim pritiskom

Radovljica, 13. decembra - Občinski odbor Socialdemokratske stranke Radovljica je minulo sredo v veliki sejni dvorani skupščine občine Radovljica pripravil pogovor s predsednikom Socialdemokratske stranke in vodjem Demosa dr. Jožetom Pučnikom. Velika sejna dvorana je bila premajhna za vse tiste člane stranke in simpatizerje, ki so želeli kaj več zvedeti o plebiscitu in današnjih političnih razmerah v Sloveniji in v Jugoslaviji.

Dr. Jože Pučnik je najprej na kratko orisal pot od ideje o plebiscitu do sporazuma o razpisu plebiscita med vsemi strankami. Dejal je, da se je ideja o samostojni in suvereni slovenski državi pravzaprav porodila že v letu 1987, ko je izšla Nova revija. Še prej, predvsem pa tedaj je bilo jasno, da bomo morali v jugoslovanskem prostoru sprejeti nova pravila igre, da bi preprečili nezaupanje med narodi, ki je dobivalo vedno večje razsežnosti. Danes smo že prišli do spoznanja, da v tej federaciji ni več mogoče živeti: vsi smo prepričani, da se med seboj izkoriščamo. Glavni vzrok je v realsocialističnem sistemu, ki nikdar ni imel zanesljivih meril, vse se je odločalo v eni sami stranki. Ustava je sicer zagotavljala pravice posameznih republik, a če so republike te pravice zahtevale, so bile takoj onemogočene.

Dr. Jože Pučnik je med drugim tudi dejal, da nas je bremenil neraziskan odnos do zgodovine. V zadnjem času se je morda nihalo zavijalo preveč na drugo stran.

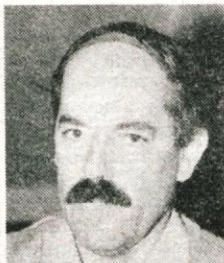
Ta država tudi ni bila nikoli pravna država, bila je država kaosa in nezaupanja med narodi. Nato se je pojavila ideja o konfederaciji, ki je bila še pred kratkim označena za protidržavno dejanje. Pred volitvami pa so vse slovenske stranke zapisale v svoje programe, da so za samostojno in suvereno Slovenijo. Poti k takemu cilju sta bili dve: da najprej sprejmemo ustavo in nato plebiscit; pred mesecem dni pa je

Socialistična stranka posredovala zahtevo o plebiscitu in doživela najprej kritiko. V Demosu sta bili tedaj le krščansko demokratska stranka in socialni demokrati za plebiscit.

Sejna dvorana v Radovljici je bila pretesna, da bi sprejela vse, ki so želeli slišati besede in razmišljanja dr. Jožeta Pučnika o plebiscitu in trenutnih političnih razmerah v Sloveniji in Jugoslaviji.

O plebiscitu so rekli:

Lojze Tomše iz Radovljice: »Plebiscit je potreben, je nujen. Slovenskemu narodu se mora dati možnost in priložnost, da se vpraša o svoji usodi in sam tudi odloča. Saj slabše, kot je zdaj, biti več ne more.«

Zvone Prezelj, predsednik občinskega odbora Socialdemokratske stranke Radovljica: »Odločitev za plebiscit pooseblja stoletno hrepenje slovenskega naroda po svoji, lastni državi. Iskreno upam, da se bodo želje našega največjega pesnika Franceta Prešerna na dan 23. decembra 1990 uresničile.«

Janko Lotrič iz Voš: »Sam sem odločno za plebiscit. Skrajni čas je, da se Slovenci o tem odločimo in pri tem sploh ni kaj razmišljati. Mislim, da je dr. Jože Pučnik deset let prepozno prišel v Slovenijo. Že prej bi se morali odločati o svoji usodi.«

Andrej Žorž iz Ljubljane: »Slovenia must be free - Slovenija mora postati svobodna. Mi, mladi socialdemokrati smo s pozivom javnost že obvestili o naših stališčih. S plebiscitom bomo dosegli, da Slovenci končno enkrat že pridemo na zeleno vejo.«

Vprašanje plebiscita je bilo nad strankarskimi interesi, saj gre za usodo naroda. Pojavila so se sicer vprašanja o potrebni udeležbi na plebiscitu, od relativne do absolutne večine. Te dileme so kar pomembne, tudi zato, ker bo zdaj veljalo, da se bo za tiste, ki se plebiscita ne bodo mogli udeležiti, štel, da so bili proti.

Dr. Jože Pučnik je dejal, da smo s plebiscitarno odločitvijo dosegli pomemben sporazum med strankami, med katerimi so sicer kar precejšnje razlike. A tudi dogodki na jugu Jugoslavije so taki, da ne vzbujajo zaupanja: takse na slovensko blago, federalni organi so brez avtoritete, razpuščena je kosovska skupščina, dosledno se uveljavljajo le srbski interesi. Najhuje pa je, da v Slovenijo prihajajo stalne grožnje in ultimati in smo tako Slovenci pod nenehnim pritiskom že leto dni.

Slovenci od nikogar ne zahtevamo, da bi šel po naši poti, zahtevamo pa represivne ukrepe. Slovenski narod ima vso pravico, da vztraja na svoji poti in ne dovoli, da bi mu kdorkoli grozil, še posebej pa odrekal pravico do samoodločbe.

Po plebiscitu bo slovenski parlament dolžan uresničiti vse zahteve po slovenski suverenosti, po učinkovitejših gospodarskih premikih in po zaščiti temeljnih pravic, predvsem socialnih. V lastni državi, je dejal dr. Pučnik, se lahko to bolje opravi in krene na pot socialne države in tržišča. Zgodnjega kapitalizma v Sloveniji nihče ne mara in socialdemokrati ga tudi ne bodo dovolili. ●

D. Sedej, Foto: Gorazd Šinik

Vabilo

Vabimo vse bivše prisilne nemške mobilizirance v nemški vojski, kot tudi svoje padlih in pogrešanih na ustanovni občni zbor, ki bo v ponedeljek, 17. decembra 1990, ob 10. uri v dvorani občine Kranj. Na zboru se bomo pogovorili o problemih, s katerimi se še danes ubadamo.

Za pobudnike:
Jože Ahacič

NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Eksperimenti brez konca

Rezultati volitev v Srbiji in Črni Gori zdaj že dajejo jasnejšo sliko razpoloženja v Jugoslaviji. Torej v državi, ki teoretično sicer še obstaja, praktično pa je že dolgo ni več. Svet resda še vedno zagovarja in podpira enotno Markovičovo državo, vendar pri tem pozablja na dve dejstvi. Prvo je to, da o enotnosti že nekaj časa ne moremo govoriti, drugo pa, da je Markovičeva stranka doživela poraz povsod, kjer se je pojavila.

V tem smislu se tudi za vlado, ki ji je sicer uspelo zaustaviti hiperinflacijo, postavlja vprašanje njene legitimnosti.

Kakšna je torej Jugoslavija leta 1990? Na njenem severu je prišlo še do najmanj bolečega zasuka, saj je Demos sicer z večino zmagal na volitvah za skupščino, vendar so komunisti dobili predsednika republike. Poleg tega ni mogoče zanemariti moči liberalne opozicije v parlamentu, ki se po odstotkih sicer ne more hvaliti tako kot »bivši« komunisti, lahko pa se vsak hip opre na disidentstvo in pokončnost večine njihovih poslancev in voditeljev (kar velja tudi za precejšen del vladajoče koalicije). Liberalci so neobremenjeni s preteklostjo, poleg tega pa imajo še močan intelektualni kader. S tem je v Sloveniji vzpostavljeno pomembno ravnotežje, ki vlado onemogoča pri realizaciji prav vseh njenih zamisli. Zato prihaja do selekcije, v kateri v glavnem ostajajo dobri predlogi.

Na Hrvaškem je položaj drugačen. Tudman je s HDZ v popolnosti prevzel oblast in jo zato neusmiljeno tudi izvaja. Na Hrvaškem lahko opazujemo proces popolnega preobrata, ki se navezadnje kaže celo v uvajanju drugega jezika, obešanju Tudmanovih slik, uveljavljanju konservativizma in podobno. Komunistom tu ne more biti ravno lahko.

Zato pa jim je zdaj toliko lažje v Srbiji in še posebej v Črni Gori. Srbi so se namreč odločili, da tudi formalno podprejo svojega vožda, ki jim je spet vrnil Kosovo in Vojvodino, pokazalo pa se je, da ima to zanje večjo težo od njegovega komunizma, ki ga zdaj sicer prodaja v socialistični obleki. Kaj je botrovalo porazu Vuka Draškovića, še ni povsem jasno, kaže pa, da so bili člani njegovega gibanja za obnovo predvsem zelo glasni v javnosti (čeprav je Milošević uspešno blokiral vse medije), manj podpore pa so imeli v tako imenovanih tihih množicah. Ravno med temi pa je srce najbolj bilo za Miloševića. Po hrvaški (pa tudi splošni) izkušnji lahko pričakujemo, da se po volitvah vsem tistim, ki so v Srbiji premočno dvignili glas proti Miloševiću in komunizmu ne bo ravno dobro godilo.

Tudi v tem smislu je imel slovenski prehod iz komunizma v demokracijo veliko prednost.

Svet lahko odslej opazuje edinstven fenomen države z vsaj tremi popolnoma različnimi sistemi, od katerih sta si dva popolnoma nasprotna. Kako to »troednost« spraviti v kalup ene države, je čarovnja. Vprašanje pa je, kje so čarovniki?

Zaradi tega je dobro pogledati, kakšen je svetovni proces. Dejstvo je, da je komunizem propadel na celi črti in se v svoji najbolj avtentični obliki ohranil predvsem v Albaniji in na Kitajskem. Vzhodne komunistične Evrope praktično ni več, saj celo v Sovjetski zvezi prihaja do strukturalnih sprememb, ki pa zaradi zgodovinske vloge te države in tudi njene velikosti ne morejo biti tako hitre in šokantne, kot smo jih lahko opazovali pri njenih sateletih.

Jugoslavija pa nas prej spominja na spačka kot na moderno državo enaindvajsetega stoletja. Medtem ko je njen severni del z eno nogo tako rekoč na pragu Evrope, na jugu stopajo ravno v nasprotno smer.

S svojimi eksperimenti se naša država v svetovni zgodovini ni ravno odlikovala. Samoupravljanje je doživelo propad. Na mednarodnem političnem prizorišču smo propadli skupaj z nevrščeni, v gospodarstvu pa skupaj s ponesrečeno mešanico tržne in državne planske ekonomije.

Vendar vse to južnega dela države ne navdaja s pesimizmom. Kljub očitnim razlikam (in hudo zaostrenim sporom na meji državljanske vojne) vztrajajo pri eni in federativni državi, ki l. zdaj morala po logiki tudi iznajti neki sistem, v katerem bi svoje interese lahko zadovoljevali vsi njeni različni deli. Pri vsem tem pa je temperatura v jugoslovanskem laboratoriju že narasla take stopnje, da lahko vsak trenutek pride do eksplozije.

Marko Jenšterl

Okrogla miza o plebiscitu

Jesenice, 13. decembra - Socialdemokratska stranka Jesenice bo v sredo, 19. decembra, pripravila pogovor o plebiscitu. Sodeloval bo predsednik socialdemokratske stranke Slovenije dr. Jože Pučnik, na pogovor, ki bo ob 18. uri v veliki dvorani skupščine občine Jesenice, pa socialdemokrati vabijo tudi predstavnike in simpatizerje ostalih strank. ● D. S.

VABILO

Krajane KS Trate - Gostče iz Škofje Loke vabimo na pogovor o PLEBISCITU glede samostojnosti in neodvisnosti države Republike Slovenije, ki bo v torek, 18. decembra 1990, ob 17. uri v OŠ Cvetko Golar na Trati. Vabimo vse, ki bodo 23. decembra 1990 odločali o nadaljnji usodi REPUBLIKE SLOVENIJE.

Jeseniški izvršni svet:

Kreditni za odkup zemljišč

Jesenice, 13. decembra - Do konca leta morajo žičničarji pridobiti lokacijsko dovoljenje, če hočejo dobiti denar za sistem dodatnega zasneževanja. Pobuda za kredite pri odkupu kmetijskih zemljišč.

Jeseniški izvršni svet je že večkrat razpravljal o predlogu razdelitve republiških sredstev solidarnosti za odpravo posledic zelene zime. Med drugim so sprejeli več sklepov, kako naj bi ta sredstva razdelili. Tako so podjetju RTC Žičnice Kranjska Gora za sistem dodatnega zasneževanja podaljšali rok za pridobitev lokacijskega dovoljenja, ki je osnova za dodelitev sredstev solidarnosti do konca letošnjega leta. Obenem se jim ob koncu leta podaljšajo tudi roki vračila brezobrestnih kreditov, ki so jih dobili ostali prosilci sredstev solidarnosti. Če pa investitorji do konca leta ne bodo pridobili lokacijskega dovoljenja, se sredstva solidarnosti, dana kot brezobrestni kredit ostalim prosilcem, preoblikujejo v nepovratna sredstva.

Člani izvršnega sveta so se tudi seznanili s problematiko

Republiškem sekretariatu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pa so posredovali pobudo, da prouči možnosti, da bi kmete ustrezno kreditirali pri odkupih kmetijskih zemljišč, ki bi jih kmetje sami odkupili s pomočjo kreditov za opravljanje kmetijske proizvodnje. Ko pa bo šlo za odkupe gozdov, bodo pridobili ustrezno mnenje republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. ● D. Sedej

Krajevna skupnost Bled sklicuje zbor volilcev, ki bo v ponedeljek, 17. 12. 1990, ob 17. uri v Festivalni dvorani na Bledu.

Dnevni red:

1. Določanje kandidatov in kandidatne liste za predsednika in člane sveta KS Bled.

Ker bomo volitve izvedli sočasno s plebiscitom za samostojno in neodvisno republiko Slovenijo, prosim krajane Bleda, da se zborna volilcev v čim večjem številu udeležijo.

Predsednik sveta KS Bled
Stanko Slivnik dipl. oek.

Politične stranke občine Škofja Loka vabijo na razprave o plebiscitu.

ŽIRI - v Kulturnem domu

14. 12. 1990 ob 18. uri - uvodničarja bosta Emil Milan PINTAR in mag. Jože OLUP

SOVODENJ - v Gasilskem domu

15. 12. 1990 ob 19. uri - uvodničarja Ivan OMAN in Anton TOMAŽIČ

ZALI LOG - v Kulturnem domu

16. 12. 1990 ob 15. uri - uvodničar Franci FELTRIN

SELCA - v Kulturnem domu

16. 12. 1990 ob 17. uri - uvodničar Franci FELTRIN

GORENJA VAS - v osnovni šoli

17. 12. 1990 ob 19. uri - uvodničar Tit TURNŠEK

TRATA - ŠK. LOKA - OŠ Cvetko Golar

18. 12. 1990 ob 17. uri - uvodničarja Spomenka HRIBAR in Peter REBERC

ŽELEZNIKI - osnovna šola

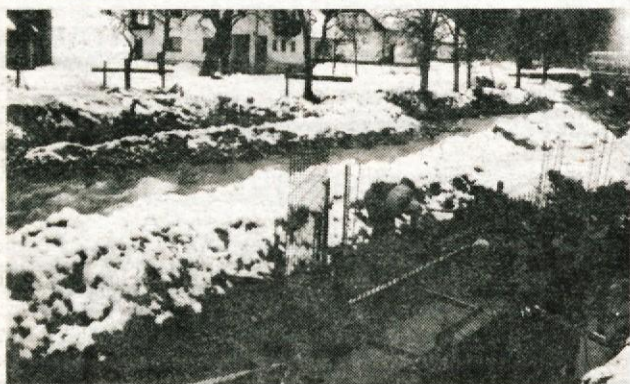
19. 12. 1990 ob 17. uri - uvodničarja Peter BENEŠ in Viktor BLAŽIČ

ŠKOFJA LOKA - Šolski center - Poden

20. 12. 1990 ob 17. uri - uvodničarja Sonja LOKAR in Nace POLAJNAR

POLJANE (osnovna šola)

21. 12. 1990 ob 19. uri - uvodničar Marko SELAN

Gradijski začasni most v Železnikih - Če le vreme ne bo preveč nagajalo, bo začasni most za tovorni in avtobusni promet pri Tehnici v Železnikih zgrajen še letos. Most, ki ga bodo zgradili malo pred nekdanjim, ki ga je odnesla narasla voda oziroma sedanjim, po katerem je dovoljena obremenitev le do 3,5 tone, je Gradijski Ljubljana začel graditi 3. decembra. Sredi tega tedna so Gradijski delavci betonirali na obeh straneh obrežja pasovne temelje za opornike. Delovodja Peter Kunšič nam je povedal, da sta jim prvi teden zelo nagajala slabo vreme in narasla voda, da pa bodo zdaj skušali zamujeno nadoknaditi s podaljšanim delom vsak dan in tudi z delom ob sobotah in nedeljah. Po programu naj bi bil začasni most zgrajen do 25. decembra oziroma vsekakor do konca leta. Medtem pa že pospešeno potekajo priprave za pridobitev vse potrebne dokumentacije za izgradnjo novega trajnega mostu pri Tehnici v Železnikih. Ta naj bi bil po programu (med obema sedanjima časnikoma) zgrajen do sredine prihodnjega leta. Na sliki: Gradijski delavci so v sredo betonirali opornike za pasovne temelje. - A. Ž.

Prihodnjo soboto v KS Žirovnica

Novinarski večer na Breznici

V torek smo v Gorenjskem glasu na zadnji strani (spet) napovedali novinarski večer; tokrat v krajevni skupnosti Žirovnica v jeseniški občini. Res je, da po zadnji tovrstni prireditvi 26. maja letos v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjue v radovljiski občini nismo posebej obljubljali, da se bomo v prihodnje še srečevali in to celo še letos. Vendar tega takrat nismo namerno zamolčali.

Že takrat smo načrtovali, da bomo s podeljevanjem priznanj Gorenjskega glasa prizadevnim, delovnim in uspešnim krajevnim skupnostim ter krajanom v njih za uresničevanje zahtevnih programov, ki so si jih zastavili v zadnjih letih in jih uspeli tudi uresničiti, nadaljevali. Nenazadnje je ob nalogi, ki se je v kraju lotijo, in pridobitvi, ki potem ostane krajanom, naše priznanje le skromna pozornost. Pa vendar, kar se je pokazalo na vseh dosedanjih prireditvah že osemkrat, je takšno priznanje hkrati tudi prijetno srečanje na prireditvi, ki ostane v spominu.

Tako smo zdaj spet pred novim takšnim večerom. Na podlagi spremljanja življenja in dela v krajevnih skupnostih na Gorenjskem in kriterijev, v katerih prevladuje zahtevnost naloge in programa ter seveda potem tudi uresničitev, se je po sicer ne ravno lahkem "izboru", ali drugače rečeno: po precej ostri konkurenci, tokrat "prebila" v ospredje krajevna skupnost Žirovnica v jeseniški občini.

Zakaj in kako bomo to proslavili, bomo seveda še pisali v prihodnji številki. Tokrat povejmo le to, da smo ob odločitvi, da bo prireditev v soboto, 22. decembra, ob 19. uri v dvorani kulturnega doma Franceta Prešerna na Breznici, pravzaprav težko našli prosti termin v dvorani. Že naslednji dan, v nedeljo, 23. decembra, ob 19. uri bo namreč v dvorani na primer praznični novoletni koncert domačega Mešanega pevskega zbora DPD Svoboda France Prešeren. Žirovnica je pač krajevna skupnost, kjer se zelo pogosto kaj dogaja. Kaj pa se bo dogajalo prihodnjo soboto na novinarskem večeru Gorenjskega glasa pod pokroviteljstvom Ljubljanske banke-Gorenjske banke, pa prihodnjič. Tokrat le tole: Krajan KS Žirovnica; nikar ne ostanite naslednjo soboto zvečer doma. ● A. Žalar

Praznični večer v Šenčurju

Šenčur, 14. decembra - Drevi (danes) ob 18.30 bo v kulturnem domu v Šenčurju akademija s podelitvijo priznanj. To bo hkrati tudi sklepna prireditev letošnjega praznovanja krajevnih skupnosti, ki se je začelo že v nedeljo. Tokrat so v krajevni skupnosti za slovesen zaključek praznovanja pripravili zanimiv kulturno-zabavni program, v katerem bodo nastopili: ansambel Štirje kovači, humorist Marjan Roblek-Matevž z ženo Ičo, Šenčurski pevski zbor in plesalci. Štirje kovači bodo po končanem programu igrali še pozno v noč. Vodstvo krajevnih skupnosti vabi krajan, da pridejo na veselo praznovanje. Letos so zaključek praznovanja v krajevni skupnosti podprli Živila, Ljubljanska banka Gorenjska banka Kranj in Letališče Brnik. ● (až)

Svečanost ob vključitvi telefonov

Bitnje, 14. decembra - Slovesno in veselo bo drevi (danes) ob 19.30 tudi v gasilskem domu v Bitnjah v kranjski občini. Zbrali se bodo naročniki telefonov v krajevni skupnosti, ki so sodelovali v telefonski akciji, ki je zdaj končana. Na slovesnosti bodo podelili tudi priznanja, igral pa bo ansambel Lipa. ● (až)

Na Primskovem Božični večer

Primskovo - Napovedali smo že, da bo v soboto, torej jutri, 15. decembra, ob 19.30 v dvorani zadržnega doma na Primskovem pri Kranju prireditev, kakršne doslej še ni bilo. Organizacija RK Primskovo se je odločila, da priredi koncert z naslovom Božični večer, na katerem bodo nastopili ansambel Marel, Franc Pestotnik - Podokničar, Sašo Hribar - Radio Ga-Ga, Miha Dovžan, Meta Malus, Silvo Teršek in drugi. Prireditve, od katere bo organizacija RK Primskovo čisti izkupiček namenila za humanitarne namene, so tokrat podprli Pavel in Cilka Žibert, Ivica in Tone Arvaj, Trgovina Kašča in Rž, Optika Primc, Kisarna Strniša, Petrol in Cestno podjetje Kranj. Pred zadržnim domom na Primskovem bodo jutri tudi stojnice, na katerih bodo obiskovalci lahko kupili različne spominkke, kasete, igrače... ● (až)

Svet krajevne skupnosti Visoko o načrtih in problemih

Ničesar na pamet

Pošta in avtokamp, na komunalnem področju pa ceste in varstvo okolja. Vrtec in turizem tudi ne bi smela biti nedosegljiva.

Visoko, 14. decembra - "Obsežen in zahteven program bi veljalo prednostno opredeliti, saj so pri finančnem načrtu za prihodnje leto napovedane nekatere omejitve oziroma bo denarja najbrž celo manj kot letos," je na seji sveta krajevnih skupnosti Visoko v kranjski občini v torek zvečer svetoval in pojasnil svetovalec izvršnega sveta občine Kranj za delovanje krajevnih skupnosti Janez Gradišar.

Nasvet ali pa opozorilo pa sta na seji izzvenela, kot da ju je vodstvo krajevnih skupnosti pričakovalo. Odgovor je namreč bil, da so v razpravah na delnih zbiorih krajanov v krajevni skupnosti krajan na to nenehno opozarjali. Zato so tudi naloge in potrebe, katerih seznam bi bil lahko še veliko daljši, dokončne. Da denarja ne bo dovolj, so se pri obliko-

vanju programa ves čas zavedali, vendar pa ga tudi doslej ni bilo. Zato so v krajevni skupnosti morali veliko narediti sami z delom in prispevki. Torej bo takšna opredelitev v krajevni skupnosti potrebna tudi v prihodnje. Skratka, načrt razvoja krajevnih skupnosti, sestavljen iz razvoja na področju gospodarskih, komunalnih, družbenih in društvenih dejav-

Nujna asfaltna preplastitev ceste tako rekoč od Primskovega do Hotemaž bo sicer za upravljalca oziroma republiško upravo za ceste najbrž malo težji zalogaj, vendar pa so z močno načeto prometno varnostjo na tej cesti povezani tudi talna signalizacija, redno vzdrževanje, odvodnjavanje, slabo ali pa nezavarovani robovi ceste...

Krajevna skupnost Vodovodni stolp Urejenost in vsestranska varnost

Kranj, 14. decembra - V krajevni skupnosti Vodovodni stolp v Kranju so v torek zvečer na razširjeni seji skupščine oziroma zboru krajanov sprejeli srednjeročni plan razvoja krajevnih skupnosti za prihodnje obdobje. Za dosedanje delo oziroma uresničevanje programa v pravkar iztekajočem se srednjeročnem obdobju, je vodstvo na zboru dobilo pohvalo, hkrati pa podporo, da naj z delom nadaljujejo tako naprej tudi v prihodnje.

Če bi iskali posebnosti v programu te mestne krajevnih skupnosti v kranjski občini, potem prav gotovo izstopa opredelitev, da bodo krajanji tudi v prihodnje (tako kot že doslej) sami z delom in prispevki sodelovali pri urejanju nekaterih komunalnih vprašanj. Že do zdaj so na ta način urejali in razširjali parkirišča, sprehajalne poti na zelenicah in se lotevali še nekaterih drugih akcij. Urejenost in lep izgled zelenic bo tudi ena od osnovnih nalog za naprej. Lotiti pa se nameravajo tudi ureditve javne razsvetljave v Bertonclevi in v ulici Kokrškega odreda ter v delu Rupe. Pravkar v krajevni skupnosti poteka akcija za izgradnjo kabeleske televizije, kmalu pa se bodo začele tudi za plinifikacijo celotnega stanovanjskega naselja.

"Res je, v razpravi o dosedanjem delu in o načrtih za naprej smo dobili v torek vso podporo. Mislim, da smo doslej veliko naredili na tem, da nam danes že vsem skupaj ni več vseeno, kakšna je naša krajevna skupnost. Zato imamo tudi pripombe na odlok o javnem redu in miru, ki naj bi pripomogel, da bi se znebili skladownic drv pri blokkih. Ljudje se jezijo, vendar smo zaradi mile kaznovane politike praktično nemočni. Z bolj urejeno redarsko službo, se stvari premikajo na bolje tudi kar zadeva parkiranje in urejenost zelenic. Naloga, ki jo bomo skušali čimprej uresničiti, je boljša in

Ivan Jelen

prestarejša preskrba; tako glede razširitev trgovine Oskrba, kot namestitve stojnic pri PC v Šorlijevem naselju," je po torkovi razpravi povedal predsednik sveta krajevnih skupnosti Ivan Jelen.

Druga posebnost, ki pravzaprav preseneča, kar zadeva krajevne skupnosti, pa je poudarjeno vsestransko varstvo kraja v programu; predvsem pa velika pozornost na področju socialnega varstva. Tudi ta del programa je rezultat že dosedanjega dela in izkušenj. Vodovodni stolp s stanovanji v blokkih namreč ni več mlado naselje in skrb za starejše krajan, ki vse bolj pogosto najdejo pot in iščejo nasvet ali pomoč v pisarni krajevnih skupnosti, bo v prihodnje še toliko bolj potrebna in pomembna. ● A. Žalar

nosti v krajevni skupnosti Visoko tudi tokrat ni slet nekakšnih naključij (ali pretiranih želja), narejen na pamet, je v torek zvečer poudaril predsednik sveta krajevnih skupnosti Rajko Bakovnik.

Zdaj, ko je že tako rekoč pred vrati bližnji zaključek velike telefonske akcije, v katero je že nekaj časa vpetih kar šest krajevnih skupnosti v severnem delu kranjske občine, je prednostna naloga v krajevni skupnosti Visoko ureditev pošte, v športno-rekreacijskem in turističnem centru pa ureditev avtokampa. Tako pri pošti, kot pri kampu ne bo šlo brez dela in podpore krajanov. Najbrž tudi ni naključje, da kar precejšen del komunalnega programa zapolnjujejo ceste. Kar zadeva obvoznico Britof-Hotemaže, sedanjo staro cesto Kranj-Jezersko na odseku Milje-Visoko in cestno povezavo Visoko-Senčur, je opredelitev v programu krajevnih skupnosti predvsem kot opozorilo občinskemu in republiškemu planu na tem področju. Še posebej to velja za ureditev nevzdržnega stanja sedanje regionalne ceste, ki povezuje mejni prehod Jezersko. Problem nameravajo v krajevni skupnosti izpostaviti skupaj z ostalimi krajevnimi skupnostmi ob tej cesti v občini. Skratka, gre za cesto in problem, za katerega so na seji povedali podpredsedniku izvršnega sveta občine Kranj Petru Oreharju, da je že kar prava

sramota, predvsem pa je problem, ki ga sami ne morejo reševati in rešiti. Materialni in tudi krvni davek na račun te neurejenosti in marsikje tudi prevelike vsakdanje vzdrževalne malomarnosti je vedno večji; doslej pa prevelik.

Program, ki bo terjal precejšnjo lastno zavzetost, so prav gotovo pokrita avtobusna postajališča in javna razsvetljava v krajevni skupnosti. Obveza za vodstvo KS je tudi dokončanje sistema kabeleske televizije in krajevni TV program. Še posebej pa so v programu izpostavili varstvo okolja; predvsem sanacijo divjih odlagališč ob reki Kokri. In nenazadnje je v programu tudi izgradnja vrta, dograjevanje športno-rekreacijskega in bodočega turističnega centra, obnova kulturnega doma na Visokem ter ureditev nogometnega igrišča in obnova mežnarje na Lužah.

Med problemi, ki jim sami v krajevni skupnosti niso kos in jih je podpredsedniku izvršnega sveta Petru Oreharju ter svetovalecu za krajevne skupnosti pri Izvršnem svetu Janezu Gradišarju razložil Rajko Bakovnik, pa so: "Na prvem mestu je vsekakor temeljita prenova sedanje regionalne ceste, regulacija potoka na Lužah, dokončanje regulacije Kokre, sanacija divjih odlagališč ter "farma psov" pri Zormanovem mlinu.

Skupna ocena potem je bila, da so za cesto, regulacijo Kokre in v potoka pravi naslov Cestno podjetje in izpostava republiške vodne uprave v Kranju. Čeprav denarja najbrž ni, pa ne bi smeli dopustiti, da se škoda povečuje, nevarnost pa je vsak dan večja. Hvalevredna je vsekakor odločna zahteva po drugačnem ukrepanju v občini o tako imenovanih ekoloških vprašanjih. Kar pa zadeva "farmo psov" bodo zadevo prevzele ustrezne službe. ● A. Žalar

Olševsek in Hotemaže za Luče

Kranj - Pred dnevi se je v uredništvu oglašil mentor v gasilskem društvu Olševsek Andrej Jurančič in nas seznanil, da krajevna skupnost Olševsek-Hotemaže sicer ne dela najbolje, da pa so se v krajevni skupnosti štirinajst dni po poplavih v Savinjski dolini lotili organiziranega zbiranja pomoči; in sicer na pobudo poveljnika civilne zaštite in predsednice organizacije Rdečega križa. Pokazali so, da smo si v stiski drug drugemu pripravljeni pomagati. Čeprav so upali, da bodo morda zbrali za en tovrstak oblačil in hrane, so potem zbrali toliko, da so v krajevno skupnost Luče poslali dva tovrstaka in še gasilski kombi iz Hotemaž. Krajanji so največ pomagali z ozimnico. Prispevali so 1400 kilogramov krompirja, 300 kilogramov jabolk, 200 kilogramov žita, kavo, hladilnike, štedilnike, TV sprejemnike, oblačila, obutev in še več drugega različnega blaga za vsakdanjo gospodinjstvo. Pomoč so brezplačno peljali v Luče Franci Juvan, Ivan Kepić in gasilci iz Hotemaž. Ob tako podprti in uspešni akciji se civilna zaštita in organizacija Rdečega križa vsem krajanom v krajevni skupnosti Olševsek-Hotemaže zahvalujeta za nesebično pomoč in sodelovanje. ● (až)

Kdo bo predsednik

Železniki - Napovedali smo že (in tokrat preklica ne bo), da bodo v soboto in nedeljo, 15. in 16. decembra, v krajevni skupnosti Železniki zbori krajanov, na katerih bodo volili predsednika in člane sveta krajevnih skupnosti. Za predsednika sveta se bodo krajanji odločali med dvema kandidatom - Jernej Gortnar (Trnje) in Florjan Tavčar (Racovnik). Za člane sveta in hkrati za predsednika vsakega oziroma odbora naselja pa kandidirajo: na Kresu - Venčeslav Ambrožič, Jože Kankelj, Ciril Šinkovec; Dašnjica - Franc Benedik, Franc Lotrič, Majda Tolar; Log-Cesnjica - Jani Mesec, Jože Skrt, Jože Šturm; Otoki, Racovnik, Trnje, Škovič - Miran Benedičič, Franc Thaler; na Plavžu, Jesenovec - Jure Rejec, Martin Tolar; Studeno - Janez Benedik, Jože Mohorič, Tone Nastran; Martinj vrh - Marko Benedičič; Podlon-Prtovč - Rado Lenkič. ● (až)

Praznično in veselo

Tudi na Mohorjevem klancu

Kranj, 14. decembra - Od jutri (sobote) naprej pa vse do 30. decembra bo praznično in veselo tudi na Mohorjevem klancu v Kranju, za katerega že lahko ugotovimo, da vse bolj postaja po eni strani samostojna celota, hkrati pa pestra dopolnitev spremenjene živahnosti (poudarbe) v starem delu mesta. Danes je na Mohorjevem klancu okrog 25 različnih zasebnih dejavnosti, ki bogatijo celotni utrip mesta, posebej in utrip tega dela mesta. Ob pestri predpraznični ponudbi v posameznih lokalih pa zdaj Mohorjev klanc preseneča z zanimivo izvirnostjo. Odločili so se namreč, da predpraznična živahnost ne bo le v mestu, ampak tudi v tem delu Kranja. Tako bo že od jutri naprej ob samoiniciativni okrasitvi in praznični urejenosti vsak dan čez dan živa glasba. Še posebej veselo in praznično pa bo od 25. do 30. decembra. Takrat se bodo popoldne predstavljale in nastopale različne glasbene skupine in podobno, na sejmšču v pokriti tržnici pa bodo valjive stojnice. Za to izvirno odločitev pa pravzaprav tiči zamisel: v prihodnje naj se na Mohorjevem klancu vedno nekaj dogaja. ● A. Ž.

Petek, 14. decembra 1990

Zdravila na top listi

Nekatera zdravila bo treba v prihodnje plačati

Prihodnje leto se pri predpisovanju zdravil obeta pomembna novost, razvrstitev zdravil na tri liste, pozitivno, vmesno in negativno. Zdravila na slednji bodo morali v lekarni v celoti plačati.

Z novo razvrstitvijo zdravil stroka teži k medicinsko bolj dognani in ekonomsko racionalnejši porabi zdravil. Tudi v drugih državah na podobne načine nadzirajo predpisovanje zdravil in skušajo tehtno uravnati njihovo porabo. Za tolažbo »porabnikom«: le četrtina zdravil bo po tej razvrstitvi naprodaj po ekonomski ceni, skoraj tri četrtine pa jih bo na voljo zgolj za participacijo.

Merila za razvrstitev zdravil na omenjene tri liste so strokovna, saj naj bi opozarjala na zastarela zdravila ali na zdravila brez učinkov ter usmerjala k onim z večjo zdravilno močjo. Zdravniki in bolniki naj bi spričo koristnih učinkov na zdravljenje torej segali zlasti po zdravilih na pozitivni listi, označeni s »p«. Bolniki tudi zato, ker bo za ta zdravila treba plačati le participacijo, med-

tem ko bo za zdravila na negativni listi treba plačati polno ceno, za ona na vmesni listi pa polovično ceno predpisane količine. Na negativni listi so pretežno zastarela, a še registrirana zdravila, nekatera zdravila z lokalnimi učinki in snovi z nedokazanimi učinki. Na vmesni listi pa so zdravila s še ne dovolj preverjenimi učinki ali takšna s pretežno simptomatskimi učinki, ki spričo pogostega

predpisovanja pomenijo tudi precejšnji strošek.

Z izborom ustreznih zdravil pa ne bo velikih težav, niti se ne bati, da bi bolni, ki potrebujejo veliko zdravil, zaradi tega obubožali. Na pozitivni listi, ki bodo na voljo le za (sorazmerno nizki) znesek participacije, je kar 72,8 odstotka zdravil. Polno ceno bo treba plačati za 25 odstotkov zdravil, prav malo pa je zdravil na vmesni listi (le 2,2 odstotka), za katera bodo bolniki plačali polovico cene za predpisano količino ali polno ceno v primeru cenejših zdravil, denimo ko bo polna

cena manjša od dvojnega zneska participacije.

Strokovnjaki v zdravstvenem svetu, ki so premlevali top liste zdravil, sicer napovedujejo, da bodo v prihodnje najbrž pozitivno listo zdravil skrčili, zanesljivo pa bodo na njem ostala zdravila, ki bolnikom dokazano pomagajo ali so zanje življenjskega pomena. Novih imen na listi pa ne bo veliko, izbirali bodo med tistimi, ki bodo nanovo prišla na trg. Za poldrugi odstotek zdravil na pozitivni listi pa bo veljal strožji režim predpisovanja, kar bo zadelo predvsem zdravnike. Če bo predpisano zdravilo oporečno, bo zdravnik doletela občutna denarna globa. Tako drastične ukrepe strokovnjaki utemeljujejo z analizami porabe nekaterih zdravil (zlasti antibiotikov), ki kažejo na prekomerno in velikokrat medicinsko neutemeljeno predpisovanje, zaradi česar je jemanje takih zdravil lahko celo škodljivo. ● D. Z. Žlebir

Kranjski vrtci se ne praznijo

V vrtec, da je otrok sit

Kranj, 12. decembra - Število otrok v kranjskih vrtcih ne pada, tudi vpis je dober, kar si mnogi razlagajo s tem, da tudi starši, ki so izgubili delo ali so "na čakanju", otroke še naprej pošiljajo v vrtec, kjer so siti in dobro preskrbljeni, sami pa lahko medtem nekaj zaslužijo s priložnostnimi deli. Zasebno konkurenco je moč kaj kmalu pričakovati tudi v otroškem varstvu, seveda pa bi morali ublažiti normative.

V Kranju je v otroške vrtece vključenih približno 2.700 otrok, sprejmejo lahko vse, odklonjenih ni, vrtci pa so dobro zasedeni, tudi vpis je presenetljivo dober. V dnevnem varstvu imajo 133 oddelkov in dva za razvojno motene, v 32 oddelkih se otroci pripravljajo na šolo, 15 oddelkov pa je namenjenih petletnim otrokom. Vrtci so organizirani v Vzgojnovarstveno organizacijo Kranj, ki ima šest enot.

Za starše je brezplačna pravica na šolo in razvojni oddelki, za vse ostale programe morajo plačati od 45 do 55 odstotkov ekonomske cene. Vendar pa je njihov prispevek odvisen od plače, zato se njihov delež iz leta zmanjšuje, letos je padel na 15 odstotkov, razliko pokrijejo z družbenimi sredstvi. Najvišja oskrbnina, ki jo plačajo starši, zdaj znaša v vrtcu 1.440 dinarjev, v jasli 1.980 dinarjev. Ker je osnova za izra-

čun prispevka staršev plača v preteklem letu, je moč pričakovati, da bo prihodnje leto njihov delež še manjši. V vrtcih pa stroški naraščajo, vse večjo razliko pokrijejo z družbenimi sredstvi, zato so vrtci za družbo vse dražji.

Za vse več staršev je vključen otrok v vrtec rešitev v socialni stiski, saj je otrok tam dobro preskrbljen in sit, v vrtcu dobi tri, v jasli celo štiri obroke hrane. Čeprav izgubijo delo ali so "na čakanju", otroke še vedno pošiljajo v vrtec, saj je to zanje ceneje, medtem pa lahko nekaj zaslužijo s priložnostnimi deli. Vse več otrokom plačujejo tudi šolsko malico, v zadnjem času je tudi vse več prošelj za enkratne pomoči, po 2.000 dinarjev so pred kratkim razdelili otrokom, katerih starši v Iskrinem RTC in Inženiringu dva meseca niso dobili plač.

Novih vrtcev ne bo potrebno graditi, je bila ena od ugotovitev, ki je prijetno zvenela članom kranjskega izvršnega sveta, ko so obravnavali delo in problematiko otroškega var-

stva. V zadnjih treh letih so tri manjše vrtece celo zaprli in ponekod zmanjšali število oddelkov.

Dlje pa so se zadržali ob vprašanju, zakaj je v Kranju le ena varstvena družina (na Ru-pi) in nasploh ob vprašanju vključevanja zasebne pobude tudi v otroško varstvo, ki bi ga nedvomno lahko pocenila. Leto 1989, ko je Vzgojnovarstveni organizaciji grozila izguba, so jih ukinili kot dražje oblike. Seveda pa se zastavlja vprašanje, zakaj so to dražje oblike in če je temu res tako. Če bi upoštevali, da otroci v varstvenih družinah manjkrat zbolijo, bi bila računica verjetno drugačna, zanesljivo pa bi bila drugačna, če bi vsaj malce ublažili ostre normative. Varstvenim družinam so namreč vozili hrano iz vrtcev, tudi prati niso smele same. Nedvomno nismo več tako bogati, da v varstvenih družinah "ne znajo" prati plenice. Zanimivo je denimo, da so se v Ibi-ju odločili, da dajo vrtec v najem, najemnik pa namerava organizirati tudi pripravo na šolo. ● M. Volčjak

Seminar Rdečega križa

Nagla pomoč v poplavih

Bled, 12. decembra - Rdeči križ Slovenije je na Bledu sklical dnevni seminar za predsednike in sekretarje občinskih organizacij in druge vodilne kadre RK. Govorili so tudi o aktivnostih pri odpravljanju posledic novembrske vodne ujme in nudenju pomoči ob poplavih, o čemer sta govorila Vekoslav Rajh iz Republiškega štaba CZ in predstavnik Slovenske Karitas dr. Marjan Šef.

Na seminarju Rdečega križa je predsednik prof. Jure Gartner, ki je vodil seminar, orisal vizijo RK, njegov status, vlogo in delo po osamosvojitvi Slovenije. - Foto: G. Sinik

Slovenska Karitas, ki je nastala letos spomladi, ima mesec dni po vodni ujmi na razpolago več kot 13 milijonov dinarjev za pomoč ljudem v stiski. Tudi sodelovanju te cerkvene dobrodelne organizacije z že uveljavljenim Rdečim križem ni kaj očitati, o čemer so na Bledu tudi povedali nekaj pohvalnih besed.

Prvi dan seminarja so vodilni ljudje z RK poslušali tudi člana predsedstva Republike Slovenije dr. Dušana Pluta o Sloveniji danes in jutri, ki je omenjal vlogo Rdečega križa pri varnem in zdravem življenju. Zatem so govorili o aktualnih nalogah Rdečega križa, o statutu te humanitarne organizacije, o osnutku nove slovenske ustave in novem pokojninskem zakonu. Drugega dne pa so razpravljali o programih in skupnih akcijah vseh organizacij Rdečega križa, med drugim o prihodnjem planu krvodajalskih akcij, solidarnostnih akcijah, aktivnosti ob tednu RK v prihodnjem letu in svojem založniškem programu. ● D. Ž., Foto: G. Sinik

Kranjski slikarji za poplavljenice

Kranj, decembra - V petek, 7. decembra, so v Galeriji Dežman na Mlaki odprli prodajno razstavo slik okrog petnajstih kranjskih slikarjev, katere izkupiček so namenili oškodovanim v zadnjih poplavih.

Povabilu slikarja amaterja Lojzeta Dežmana z Mlake se je odzval akademski slikar Henrik Marchel in številni ljubiteljski slikarji, kot Zlata Volarič, Branko Škofic, Alojz Štirn, Sašo Starman, Janez Ferlan, Jože Valenčič, Zdravko Purger, Franc Gros, in Lojze Dežman, Helena Šajn je prispevala vitraž, Martin Cigler pa keramični kepec Franceta Prešerna ter tri drobne plastike. Slikarjem se je z enim svojim delom pridružil tudi Čeh Jiri Kočica.

Cene slik so dokaj ugodne, gibljejo se od 250 do 5.000 din. Razstava bo odprta do Novega leta, če pa dela do takrat ne bodo prodana, bodo organizirali licitacijo po kranjskem radiu. D. Dolenc - Foto: J. Cigler

VESTI

Odperti telefon

Kranj, decembra - Minuli petek smo pod naslovom Postali bomo lastniki in najemniki pisali o novem stanovanjskem zakonu, ki naj bi korenito spremenil stvari v stanovanjski politiki. Ta ne bo več v sedanjih socialni vlogi, temveč naj bi za stanovanje poslej skrbel vsakdo sam. Stanovanja bomo odkupovali, stanovanjske pravice ne bo več, namesto nje bo trajna najemna pogodba. Novosti zbujaajo veliko dvomov in vprašanj, na katera v zapisu nedvomno nismo odgovorili. Zato vas vabimo na naš odprti telefon, da spregovorite (vprašujete) na to temo. Vaše klice bomo sprejemali ves prihodnji teden po telefonu 21-860 in 21-835 dopoldne med 8. in 12. uro, odgovore nanje pa bomo poiskali pri strokovnjakih s tega področja in jih objavili (upajmo) še v eni letošnjih številkih.

Predavanje s poti prijateljstva

Sekcija za planinske izlete pri Društvu upokojencev Kranj je končala sezono izletov in pohodov, pozimi pa bo nadaljevala s predavanji. V četrtek, 20. decembra, bo ob 18. uri, v dvorani društva na Tomšičevi 4, predavanje pod naslovom »S poti prijateljstva«, ki ga bodo spremljali čudoviti posnetki gora. Vstop je brezplačen.

Nakupovalni izlet na Koroško

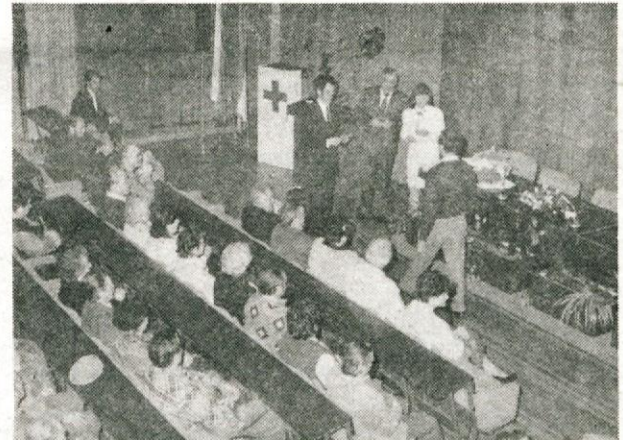
Vse člane Društva upokojencev Kranj in ostale, ki jim ni uspelo dobiti prostih sedežev na avtobusih za nakupovalni izlet na Koroško 13. in 18. decembra, zdaj obveščajo, da bo izlet še tretjič. Tokrat pojdejo v Avstrijo v sredo, 19. decembra, ob 7. uri izpred kina Center. Pohitite s prijavi, ki jih sprejema društvo vsak ponedeljek, sredo in petek dopoldne na Tomšičevi 4, kajti zanimanje za nakupe je veliko.

Okrogla miza o socialni problematiki

Radovljica, 14. decembra - V veliki sejni dvorani radovljjske občine bo danes ob 16. uri okrogla miza o socialni problematiki v občini. Cilj pogovora, ki se ga bosta udeležili tudi republiški sekretarki za delo in zdravstvo ter socialno varnost Jožica Puhar in dr. Katja Boh, je z različnih strani osvetliti socialno varnost delavcev in družin v obdobju družbenih sprememb in uvajanja tržnih odnosov, ki nudijo ljudem vse manj gotovosti.

Zborovanje ogroženih stanovalcev

Maribor, 14. decembra - Inicijativni odbor za ustanovitev Skupnosti ogroženih stanovalcev Republike Slovenije, ki se je sestel pretekli teden v Mariboru, zdaj vabi na ustanovni občni zbor, ki bo jutri, 15. decembra, ob 10. uri, v Mariboru. K razpravi vabijo mladino, mlade družine, delavce in upokojence.

Kranj, decembra - Minuli petek je občinska organizacija Rdečega križa iz Kranja pripravila tradicionalno srečanje krvodajalcev in ob tej priložnosti podelila 50 priznanj večkratnim darovalcem. 24 ljudem so podelili priznanja za 25-kratno darovanje, 11 za 30-kratno, 7 za 35-kratno, 5 za 40-kratno, 3 za 45-kratno. Za 60-kratno darovanje krvi je dobil priznanje Janez Maver, Viktor Perne pa je dal kri že več kot dvestokrat. - Foto: J. Cigler

Bled, 11. decembra - V Festivalni dvorani na Bledu sta Zavod Matevža Langusa iz Kamne Gorice in Liberalno-demokratska stranka Radovljica priredili dobrodelni koncert. Njegov izkupiček so namenili opreči zavoda, ki šola in usposablja prizadete otroke. Naj ob tem omenimo, da se začenja gradnja novih zavodskih prostorov v Radovljici in se kamnogiški otrokom kmalu obeta selitev v prijetnejše šolsko okolje. Na sliki: nastopajo varovanci Zavoda Matevža Langusa. - Foto: J. Cigler

Mlekarzna darovi gorenjskih planov
Odprto: od 6. do 16. ure, sobota od 6. do 12. ure
Obiščite nas - se splača!
Tel.: 35-137

PREJELI SMO

Za samostojno Slovenijo

Odločitev za neodvisnost Slovenije od Jugoslavije ni majhna stvar. Vsaka odločitev, ki napravi veliko spremembo, nosi s seboj količino strahu. In, če je strah prevelik, do spremembe ne pride.

Ker zadnje dni berem argumente, ki plašijo volivce pred ločitvijo od jugoslovanske federacije, se mi zdi potrebno pojasniti svoje poglede na prihodnost neodvisne Slovenije:

1. Naravno bogastvo Sloveniji ni potrebno, tako kot ni potrebno Hong Kongu, Singapuru ali Švici. Če je to predalet, lahko vsak pogleda, kaj so napravili Benečani iz samega močvirja! Na drugi strani pa dokazujejo Brazilija, Argentina, ali SSSR, da naravno bogastvo ni nobena garancija za dobro življenje.
2. Federacija južnih Slovanov je umetna in kratkotrajna zadeva, brez tradicije, ki so jo sestavile velesile kot Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) zaradi zasluga, ki jih je srbski kralj imel pri porazu Avstro-Ogrske. SHS je obstajal 11 let, do 1929. Po tem je nastala kraljevina Jugoslavija, ki se je obdržala 12 let do 1941. Titova FNRJ se je obdržala celih 45 let samo zato, ker je bila pod strogo kontrolo Partije.
3. Vojaške moči Jugoslavije Slovenija ne rabi, vsaj doslej je ni rabila, razen aprila 1941. Torej, neodvisna Slovenija 1941. leta ne bi bila nič na slabšem, kot je bila. Petdeset let kasneje pa si je italijansko in avstrijsko invazijo na Slovenijo mnogo težje zamisliti kot pa srbsko. Doba imperialistične eksploatacije je končana. Nastala je doba centralističnega izkoriščanja, prav v federalnih državah.
4. Slovenija se ne bo izolirala s samostojnostjo, prav nasprotno, pot v evropsko tržišče vodi lažje preko Ljubljane kot pa preko Beograda. Komunikacije 21. stoletja nam že sedaj omogočajo poslovanje brez množice ambasadorjev, atašev, predstavnikov, itd. V najslabšem primeru, če bi bil potreben posreden dostop do svetovnih tržišč, je ta preko komunističnega Beograda prav gotovo slabši kot preko Dunaja.
5. Slovenski narod bo ostal v neodvisnosti dosti bolj slovenski in ni se nam treba bati, da nas bodo pomemili ali italijanizirali. Celotno stoletje pod Avstro-Ogrsko so se Slovenci kulturno manj spremenili, kot pa po nekaj desetletjih v Jugoslaviji. Nevarnost, da se Slovenci v neodvisni Sloveniji raztopimo v Avstrijo ali pa Italijane, je malenkostna v razmerju nevarnosti, ki obstaja, da postanemo neki južno-slovanski amalgam.

Končno, verjetnost postaja vsak dan večja, da smo Slovenci nasledniki nekdanjih Venetov, naroda, ki je obstajal pred rimskim časom med Jadranom in Baltskim in zajel teritorij današnje Slovenije vsaj eno tisočletje pred naselitvijo Južnih Slovanov na Balkanu.

Na drugi strani pa je dvomljiva in nepotrjena teorija o našem prirodu v Slovenijo v šestem stoletju, s katero nas vežejo na Jugoslavijo. Ta teorija je doslej lepo služila vsem našim sosedom, samo nam samim ne. In prav to je še poseben razlog, da je sedaj pravi čas za slovensko neodvisnost.

Borut Prah

Gre za biti in ne biti!

Tako je rekel pokojni »Dolfe«, že bolj pri kraju svojega, sicer zgodovinskega poslanstva! Nekaj temu podobnega, so rekli tudi že Poljaki, Čehi, Madžari, približno Rumuni, Bolgari, da vzhodnih Nemcev niti ne omenjam!

Mi, Slovenci, smo pa na križpotju. Na tabli, ki tam stoji, sta samo dva napisa, levi je »hlapčevstvo jugu, kjer bo življenje samo za nekatere, ki to življenje sicer že poznajo, in za poznavalce čistega evangelija po Marxu! Desni pa pravi, da bo na tej došti dela za vse, ki dobro mislijo, in delajo. Le našo njivo, Slovensko, bo nujno dobro zrigolati, opleti, pa bo za vsakega Slovenca poskrbljeno. Zapleveljene njive ni mogoče prva leta dobro zagnojiti, opleti, razkužiti, kajti plevel ima globoke korenine. Torej, v začetku bomo morali prehoditi pravo pionirsko pot, in ravno tu imajo drugačnemisleči dolocene pomisleke.

Kmet sem, in odtod moje prispodobe, pa ne iz sanj, kot pri Cankarju. Že pred leti sem nasledil njivo, nekaj več kot en hektar, ki je bila že več let v družbeni neobdelavi. Bila je pač izven njihovega kompleksa ter ni bila tako odpravljena kot tiste na sto, ali še več hektarskih obsegi. Sin, ki vodi kmetijo, je imel nekaj let dosti dela, da je uničil plevel, in njivo zagnojil. Tako bo tudi na tej naši poti, ki čaka nas vse, ogromno dela, če hočemo in želimo, da bo ta naša njiva, »Slovenija«, dobro obdelana, opleta, da ne bo plevel dušil, in oval narodne rasti. Saj to je vendar najbolj dragocen pridelek pod soncem! Seme že imamo, in kar je najbolj pomembno, tudi na tisočih nam raste nov, z odličnim poreklom!

Ali nismo potemtakem te naše podalpske njive dolžni zaščititi pred škodljivci, da bo ta otrok, ki se bo 23. tega meseca, leta gospodovega 1990, rodil, tudi prosto zadihal.

Mi pa, ki bomo na ta dan svoj zgodovinski »da« podčrtali, bomo s ponosom dejali, da smo priča rojstvu »Slovenskega naroda«. Ne takega, ki je vso zapisano, in pomnjeno zgodovino moral vedno komu služiti, delati za njega, pa tudi umreti.

Ponosni bomo lahko, da bo v naših rokah taka zgodovinska in usodna odločitev. To doslej ni bilo še nikdar dano!

Franc Logar iz Lokarjev pri Vodichah

Avtocesta na meji radovljjske občine

V razmislek poslancem radovljjske občinske skupščine

Dela na odseku avtoceste od karavanskega predora do Vrbe so v polnem teku in na vrsti je odsek avtoceste skozi radovljjsko občino. Skupščina občine Radovljice v prejšnji sestavi je dala soglasje za »južno« varianto. Kol imam načrt v spominu, se po tej varianti avtocesta v velikem loku močno približa sedanji cesti med Lescami in Radovljico, nad Lescami dobi priključek z Bleda, se nato razširi za dodatna odstavna pasova in vmesni 4 metre široki zeleni pas, dobi v Podvinu še priključek iz Radovljice in se potem na Brezjah razširi v široko plato za cestninsko postajo. Ker je v vidika cestnega gospodarstva ugodnejša »severna« varianta, ki gre bolj naravnost in je nekaj sto metrov krajša, predvidevam, da bo cestno gospodarstvo zahtevalo od sedanje občinske skupščine ponovno razpravo o cesti in soglasje za to varianto. Vprašanje avtoceste bo tako prišlo ponovno pred poslance občinske skupščine. Odločitev bo težka in odgovorna. Taka cesta se ne gradi za nekaj let, ampak za desetletja, morda stoletja. Ne gradi se samo za našo, ampak za prihodnje generacije. Poslanci, zato pred odločitvijo premislite tudi o naslednjih dejstvih:

Moderna cesta sicer omogoča deželni gospodarski in vsak drugi napredek, tranzitna pa je za gospodarstvo dežela, skozi katero poteka, kaj malo pomembna. Od drvečih kamionov iz Evrope na poti v Azijo ne bomo imeli posebne koristi.

Avtocesta nepovratno uniči zemljo, katere dobrine vrednosti se počasi pričnemo zavedati. Tudi predvidena nam bo presekalna in uničila najlepše njive v občini.

Avtocesta predstavlja veliko ekološko obremenitev, ruši naravno ravnovesje, preseka stoletne poti živalim, onesnažuje zrak, povzroča hrup.

Avtocesta razseka pokrajino, prebivalce določenih krajev zapre v nekakšen geto in postane lahko bolj omejujoča od državne meje. Tudi nam bo vzela nekaj svobode in omejila gibanje. Nič več ne bomo mogli po travnikih, poteh ali zasneženih pokrajini priti do vnožja Karavank.

In še estetski vidik. Cesta, negovana, primerno široka, vpeta v pokrajino, pokrajino opleša. Predstavljajte pa si pogled na to cesto s sv. Petra. Kot širok siv oblak bo preplepala obraz naše pokrajine in ga skazila za vedno.

Ob naštetih dejstvih se vprašanja sama postavljajo:

Ali bo ta cesta res tako pomembna, da opravičuje tako grob poseg v to majhno pokrajino? Ali je ne čaka usoda nove jesenjske Železarne?

Ali naša pokrajina in mi, njeni prebivalci, ne zaslužimo razmišljanja o tem, da se cesta vkopljie in morda kasneje na določenih mestih premosti, kot to delajo naši sosede?

Zakaj ni vključena v projekt nove ceste že obstoječa cesta, prihranjena sredstva pa namenijo za zaščito pred hrupom?

Je res potrebna cestninska postaja? Je načrtovalec res prepričan, da bo sedanji način plačevanja ostal še desetletja, da je pripravljen uničiti toliko zemlje in ekološko tako obremeniti pokrajino?

Zakaj je od Lesc dalje potrebno cesto razširiti za dodatna odstavna pasova in vmesni zeleni pas, dodatnih 10, morda 14 metrov?

Nekje vrste avtoceste bo. Kakšna? Kje? Kaj nam bo prinesla? Te odločitve bodo najbrž padle v kratkem. Da se boste lažje odločili, spoštovani poslanci, se napotite iz Radovljice peš v Begunje in povzpnete na sv. Peter, usedite se pred sanksko kočjo, doživite to pokrajino in občutite to lepoto, ki nam je dana v upravljanje. Ko pa boste nakupovali v Beljaku, se zapeljite po severni obvoznici, da boste videli, kakšno ekološko zavest imajo naši sosede. Lažje se boste odločili.

Avugust Mencinger

Samostojna Slovenija - da!

Ljudi je strah! Kaj bo pa sedaj? Odcepljeni bomo, sami, Jugoslavija se nas bo odrekla. NE! Ali se ne zavedamo, da bomo SVOBODNI?

Ne strinjam se z g. ministrom Markom Kranjcem, ki je na okrogli mizi dejal, da nas bo manjša država enako ali več stala, in da je denar, ki je namenjen Federaciji, že oddan. Tudi družina, ki ima enega otroka, ne porabi enako ali več, kot družina z večjim številom, to vem iz lastne prakse.

Nihče me ne bo prepričal, da nas bo slovenska vojska in carinska služba stala več. Pomisliti pa moramo, koliko delovnih mest se bo s tem odprlo.

Kaj pa, če ostanemo v Jugoslaviji? Ali ne pomislite na to?? Ali veste, da bo Slovenija in slovenstvo, ki nam je vsem tako pri srcu - uničeno - odpravljeno, da bomo samo še tlačani fevdalne gospode v Beogradu - še bolj izkoriščana RAJA?

Zato Slovenke, Slovenci, za naše otroke, za naše vnuke, za vse nas, za boljši jutri - bomo šli na volišča in volili ZA SLOVENIJO, ZA NEODVISNOST IN SAMOSTOJNOST, ZA MIR IN ČLOVEKOVE PRAVICE, ZA ZDRUŽENE SLOVENCE, tu in po svetu.

Ne bi mogla in smela pogledati potomcem v obraz, če se ne bi udeležila tega slovenskega trenutka in izpolnila svoje dolžnosti do sebe, svojih in bodočih še nerojenih Slovencev, KDOR SE NE BO UDELEŽIL PLEBI-

SCITA, JE PROTI SAMOSTOJNI SLOVENIJI.

Prvič v zgodovini nekega naroda bo to izpeljano mirno, brez prelijanja krvi - groženj pa ne jemljimo patetično, sredi Evrope

smo in ni vrag, da bi tudi sami ne znali opraviti z njimi.

Kranj, 11. 12. 1990

Na svidenje 23. decembra Erjavac Olup A. L.

ODMEVI

O dražgoški bitki in škofjeloškem prazniku

Gre za »odločno zahtevo« po spremembi škofjeloškega praznika, ki sloni na dražgoški bitki. O tem je v imenu SDZ v Gorenjskem glasilu, v Delu in Neodvisnem Dnevniku večkrat in pamfletistično pisal neki Mojmir Tozon. To je zabelil s predlogom, naj bi poslej praznovali 30. junij, »zgodovinski dan, ko se Škofja Loka dneva 973. leta prvič pojavi v pisnih virih ob veliki delitvi freisinskim škofom...«

Na to nezaslišano zahtevo so reagirali že drugi, vendar M. Tozon ne odneha in hkrati žali druge. M. Tozon s svojim pisjem dokazuje, da mu znanje zgodovine in pojmovanje ponosa ne leži ravno preveč, poleg tega pa je vso reč še spolitiziral. Freisingi so poleg drugega namreč prinašali tudi nemstvo in okrepljeno fevdalizacijo, pod katero so loški prednamiki hudo trpeli. Po njegovi logiki bi na primer Bosna za svoj praznik lahko razglasila dan, ko je Avstro-ogrsko monarhija 1878. leta začela svoj osvajalni napad proti njej, nakar je tam steklo veliko krvi domoljubov.

V Loki je živel tudi znameniti zgodovinar dr. Pavle Blažnik, ki je temeljito raziskal freisinsko kolonizacijo. Zato M. Tozonu svetujem, naj - če še ni - seže po Loških razgledih 1972/3, kjer bo na straneh 15-47 o Freisingih in njihovih delih zvedel vsaj osnovno. Ali bo potem še vedno »ponosen na svoje davne prednike«, ki so se na srečo poslovenili?

Med drugim M. Tozon tudi govori, naj bi svet o dogajanjih v Dražgošah končno zvedel »dolgo zamolčano resnico«. Kaj je mislil s tem, lahko samo ugibamo? Morda želi hujskati domačine (ki pa so mu pošteno odgovorili) proti partizanom, in kot da o ubitih Dražgošanem in njihovem trpljenju nikoli ni bilo nič napisanega, nikoli izraženega sočustvovanja? Če gre - med drugim - za to, je prav taka laž, kakršne so Nemci zapisali pod Wandzeitung - Stenski časopis po uničenju Dražgošanov in Dražgoš. Tam v nemškem in slovenskem jeziku piše:

»Gauleitner dr. Rainer je ob svojem prihodu v to pokrajino (dec. 1941)... pozval prebivalstvo, naj sodeluje pri uničevanju boljsevnističnih tolp. Temu se je odzvala večina prebivalstva, razen prebivalstva Dražgoš in njene okolice. V bližini te vasice je že 14 dni skrival oddelek banditov, ne da bi nam prebivalstvo o tem kaj javilo. Ti prebivalci so s tem skrivili in bodo odgovarjali pred zakonom. Zato je bilo kaznovano »mit schverren Waffen«. Posrečilo se je večino boljsevnikov uničiti, del njih pa se je razbežal s prebivalstvom v Trzin...« (podčrtal I. J.)

To so laži o Dražgošanem, o neprijavljanju, o partizanih. Znano je, kdo, kdaj in kako je navzočnost Cankarjevega bataljona v Dražgošah prijavil nemškemu županu - Slovincu v Selcah, ki je v dobri veri, da bodo Nemci držali besedo, zaradi pri-

jave Dražgošane potolažil. Zagotovil jim je, naj bodo zdaj zaradi prijave brez skrbi takrat, ko bodo Nemci čez kak dan vas zasledili. Za krive je Dražgošane razglasil Gauleitner!

Toda - Nemci so po vdoru v Dražgoše izropali, požgali, pobili 41 vaščanov, jih veliko izgnali nato pa vas zravnali z zemljo. Poleg tega so prek letakov in sploh lagali, da je večina »boljševikov uničenih«, čeprav niso vsaj glede številčnih podatkov - pogosto lagali, v primeru Dražgoš pa so, kajti bilo jih je sram! Požrli so besedo in divjali!

V mojih knjigah so ob opisu trpljenja opisani tudi svi ubiti Dražgošani. Ob spominih na tiste grozne dni dobijo preživeli še vedno v oči solze. Res v prvi, drobni knjigi, ki je izšla 1961. leta ni še fotografij ubitih, a v drugi in tretji (1971, 1975), ko smo jih že zbrali, so natisnjene s primernim tekstom. V brošuri 1982. leta pa sem o ubitih Dražgošanem zapisal tudi:

»...Če je bila dražgoška bitka za slovensko ljudstvo veliko osvobodilno dejanje, je treba poudariti, da je bilo nemško divjanje za Dražgošane nepopisna tragedija...«

Tu je treba omeniti, naj bi bila Gorenjska godna za priključitev k Rajhu, se pravi pomemena na osnovi Hitlerjevega naročila, naj »mu to deželo zopet naredijo nemško«, že do 1. oktobra 1941! V ta namen so najprej hoteli izgnati 80 - 100.000 Gorenjcev, nato pa se domenili za 65.000 in jih razdelili na rasne skupine. Šlo je čisto genocidna dejanja! Take cilje bi brez začetkov upora in tudi brez obrambne dražgoške bitke zlahka dosegli. Že v začetku maja 1941 so nacisti v ta namen pozapirali in izgnali okoli 1.300 ljudi, med njimi 130 duhovnikov, 139 učiteljev in 26 zdravnikov. In to samo zato, ker so bili vidnejši Slovenci. Takrat še ni bilo nobenih partizanov. Nato so jih samo med 5. in 10. julijem 1941 izgnali v Srbijo še 2.300, kar pa so predvsem zaradi upora prenehali.

Vrnimo se v Dražgoše.

Dražgošani seveda brez navzočnosti partizanov znanih grozot ne bi doživljali, a okoliščine (prostor mi tu ne dovoljuje širšega opisa) so bile take, da je Cankarjev bataljon vas zavzel brez soglasja domačinov ter se nato tam branil. Ustreznejšega terena za to niso našli. Zato so ubiti Dražgošani vsekakor nedolžne žrtve. A kdor želi, za to kriviti partizane, ne pa surove okupatorje. Tozon tudi pravi, da »dopuščajo možnost, da si tedanji partizanski borci (lahko)... še naprej organizirajo bodisi »to ali ono« Kot da ne bi bilo znano, da jn živi samo še peščica, in kot da dražgoške bitke niso bojevali za svobodo nas vseh! Cinizem brez primere!

Vsak narod slavi kaj tako pomembno zgodovinskega, kot je bila pri nas dražgoška bitka. Nanjo so ponosni in do nje spoštljivi vsi z njo seznanjeni in pošteni slovenski rodoljubi! Zaradi tako odmevnih dogajanj so okupatorji kljub siloviti moči morali odložiti svoje pomemne načrte »na čas po vojni«. Toda M. Tozon in njegovi soprodatelji svoj »freisinski ponos« utemeljujejo čisto drugače!

ga bomo pomnili Kranjčani še vrsto let, doživeti, ki je obogatilo in premaknilo življenje v nas samih. V mislih imamo ustanovni koncert kranjskega komornega orkestra »CARNIUM« 11. novembra v župnijski cerkvi v Kranju. Novoustanovljeni komorni orkester je izvajal dela klasikov A. CORELLIJA, T. ALBINONIJA, G. TARTINIJA, J. S. BACHA in J. HAYDNA.

Ne bi opisovali, kakšno doživetje je bilo za nas poslušanje te prelepe glasbe, želeli bi le čestitati vsem, ki so prišli na idejo o

Pri tem se ne zavedajo, da ne njih ne nas vseh brez »Dražgoš« in brez upora, brez NOB že 1945. leta ne bi bilo več. Za to je šlo in gre!

Zanimivost pri tem je, da je o pomenu dražgoške bitke itd. pisal tudi sedanji predsednik TS Škofja Loka Vinko Demšar. Kot zgodovinar je bil tedaj kustos v Loškem muzeju in je svoje raziskovalne ugotovitve opisal takole:

»Dražgoška bitka je bila višek partizanskih podvigov na Gorenjskem, saj so Nemci sami označili boje v Poljanski dolini okoli božiča in v Dražgošah kot Grossein-satz... To je (tridnevni boj Cankarjevega bataljona) imelo velik odmev po vsej Sloveniji, saj je ta bitka potrdila moralno silo borcev in našega naroda itd.« (Podčrtal I. J., Loški razgledi 1972/3).

Med drugimi cinizmi (npr. o vabljenju poštenih in neobremenjenih prijateljev) M. Tozon pokliče na pomoč Cankarja in njegovega Kurenta, ki je rekel, da »bodo tod živeli veseli ljudje«. Prav, prav. Toda v nadaljevanju (Kurentu pravi, da je bilo potem, ko je »stopil v gozd, njegovo srce tako polno bridkosti, da so se mu ulile solze.« In isti Cankar je tudi zapisal: »Strahopetec je, kdor zdaj trepeče... Kdo si? Kako misliš ti? Ali si mi brat ali nebrat?« Celotno Jovan Vesel-Koseski je v svojem času vzkliznil: »Kdor ponižuje se sam, podlaga je tujčevi peti!«

Kremeniti Fran Levstik pa je sovražno zaklical: »A vendar glave ne uklanjam ter vam ne bodem je nikdar in brez bojazni še oznanjam: Ti slepec si, a ti slepar!

S Tugomerjem pa je rekel: »... da krepko se bore do zadnje kaplje ter da nikdar ne udad se Nemcem...«

In občutljivi Simon Jenko: »V zlatih črkah v zgodovini se beró narodov čini...« Rahlčutni Simon Jenko, duhovnik pa je Soči naročil simbolizirati: »... tačas pridri vse na dan, narasti, vzkipi v tok strašan!... ter tujce, zemlje lačne, utopi na dno razpenjenih valov!

Taki, ki zahtevajo zamenjavo dražgoškega praznovanja, ne morejo in nočejo razumeti niti tako jasnih besed, kot jih je zapisal nesmrtni France Prešeren, ko je s Črtomirom ugotavljal ono znano: »... manj strašna noč je v črne zemlje krili, ko so pod svetlim soncem sužni dnovi!

Partizani smo jih pogosto ponavljali, saj so nam pomagale vzdržati v neenakem boju z okupatorji in njihovimi pomočniki!

Zahteve Tozonove sorte zdaj v ljudih vzbujajo dodatno zaskrbljenost, kajti vprašanje je, kako se bodo ljudje takega kova kova obnašali v razmerah, če bi se spet morda znašli pod kakih okupatorjem?! Tedaj bi nam dražgoški in podobni boji spet bili v pouk, čeravno se iz zgodovine slabo učimo. A tudi, če so zgodovinske vrednote relativne, bodo z oddaljevanjem časa dražgoški in podobni dogodki vedno bolj cenjeni. In prav gotovo se bodo enkrat našli tudi novi umetniki, ki se bodo spet lotili filmske obdelave teh strahot in veličine, ko se je Galjati zaman loteval majhnega, a domačega, poštenega in domoljubnega Davida!

P. S. Je po vsem tem res nujno, da ta ponižujoča zahteva pride na dnevni red občinske skupščine?

Ivan Jan, Kranj Partizanska 10/c

Ustanovni koncert kranjskega komornega orkestra

V našem kranjskem kulturnem življenju se dogaja bolj malo, pa še med temi dogajanjmi bi lahko »prave dogodke« v celem letu našli na prste ene roke. Če govorimo o KULTURNEM DOGODKU z velikimi začetnicami, mislimo pri tem na doživeti, ki

ustanovitvi tega orkestra (verjetno ima največ zasluga pri tem dirigent in ravnatelj GS Kranj Peter Škerjanec), in vsem, ki so to omogočili. To je Kranju manjkalo in to je temu mestu potrebno!!!

Upam, dragi umetniki, da boste začetno pot nadaljevali in nam nudili še veliko lepih trenutkov ob poslušanju vaših interpretacij skadateljev, ki jih tudi mladi zelo občudujemo in cenimo!!!

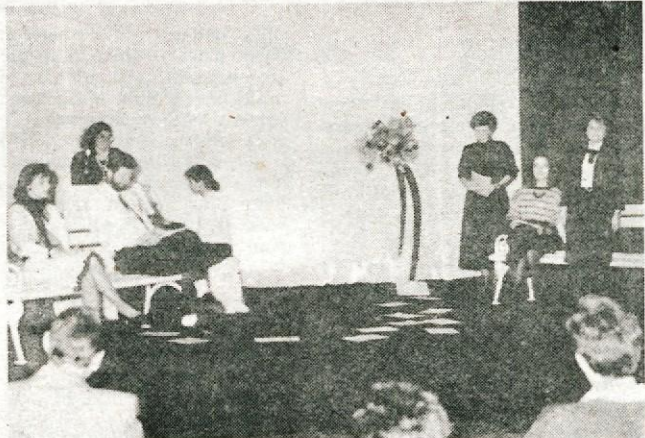
G. B. v imenu vseh prijateljev glasbe

KULTURA MED DELAVCI

Kulturnoumetniško društvo Sava Kranj še vedno kar uspešno deluje, čeprav je zaradi kriznih časov tudi njim precej priškrjen kulturni dinar. Te dni so z izidom nove pesniške zbirke savskih literatov in njeno predstavitvijo na literarnem večeru spet opozorili nase. Za pestrost kulturnega življenja v tovarni že leta skrbi kulturni animator.

Zadnja kulturna prireditev letos, ki je obeležila 70-letnico kranjske tovarne Sava, je bila v sredo zvečer v stražiškem domu krajevene skupnosti. Sodelavcem in Kranjčanom so člani savske literarne skupine predstavili novo pesniško zbirko Na Savskem bregu II (prva zbirka je izšla pred tremi leti), v katero so uvrstili po tematski sorodne pesmi in prozo osmih avtorjev. Poleg verzov sta v njej tudi dve grafiki Agate Trojar in fotografije članov fotofilmske skupine savskega kulturnega društva. Savski literati so drugo zbirko pripravljali od izida prve in vanjo vložili skoraj vsa denarna sredstva, ki so jih v dveh letih dobili za svoje delo. Zbirko so ob pomoči mentorja tudi uredili s prostovoljnimi delom pa so po prihodu besedila iz tiskarne lastnoročno dodelali brošure. Kljub trudu zbirka ne bi ugledala luči sveta, če ne bi Sava pomagala s storitvami svoje tiskarne. Petsto natisnjenih izvodov so namenili predvsem sodelavcem, drugi pa si jo bodo lahko ogledali v knjižnicah in knjigarnah.

Sicer maloštevilna skupina savskih literatov je precej dejavna. "Pesmi redno objavljamo v tovarniškem časopisu, seveda nastopamo na prireditvah, že nekaj let pa skupaj z literati iz Iskre iz-

Člani literarne skupine med predstavitvijo nove pesniške zbirke

menično prirejamo skupne literarne večere. Člani skupine se udeležujemo tudi vsakoletnih srečanj pesnikov in pisateljev začetnikov, kjer smo bili že nekajkrat nagrajeni. Nekateri od nas se hkrati poskušamo tudi na likovnem področju, je povedala predsednica skupine Agata Trojar. Tajnica KUD Sava Vesna Muravec pa je dodala, da bodo tokratni literarni večer verjetno v celoti ponovili v

začetku prihodnjega leta v Škofji Loki. V načrtu imajo tudi predstavitev v nekaterih drugih delovnih okoljih, kjer tudi delujejo literarne skupine.

Poleg literarne skupine KUD Sava združuje tudi folkloriste, vokalni oktet, fotofilmsko sekcijo in likovno skupino. Jedro vseh skupin so Savčani, nekaj pa je tudi zunanjih članov. Pred leti, ko so za svoje delo od tovarne lahko dobili več denarja, so lahko plačali gostovanja in nakup opreme, pripomočkov in naprav, zdaj pa sredstva zadoščajo le še za najnujnejše. Člani skupin morajo marsikaj plačati iz lastnega žepa, zrtvovati pa tudi prenekaner dan dopusta, če želijo ohraniti svojo dejavnost. Žal se je s tem precej zmanjšal interes za delo v KUD, saj se ustvarjalci raje razdajajo

tam, kjer je možnost zaslužka. Na srečo tovarna še vedno pomaga z nudenjem prostorov za delo, storitvami, denarnimi posojili in občasnim nakupom opreme in aparatov.

Kljub vse težjim razmeram ima Sava še vedno svojega kulturnega animatorja, ki pa mora poskrbeti tudi za vse, kar ima kakršnokoli zvezo s kulturo, pa vendar. To delo opravlja Vesna Muravec, ki pravi, da kljub skromnemu kulturnemu dinarju stanje pri njih še ni kritično. Upajo celo na boljše, odkar so v Savi KUD poslali pod okrilje novonastajajoče marketinške službe, saj v svojih že uveljavljenih skupinah vidijo tudi možnost za lastno promocijo. V današnjih razmerah delo kulturnega animatorja zahteva precej iznajdljivosti, da je lahko uspešno. V ta namen Vesna Muravec že dobro sodeluje z nekaterimi občinskimi Zvezami kulturnih organizacij, muzeji in Cankarjevim domom. Tudi v tovarniških prostorih je čutili rezultate njenega dela. Delavci so se že navadili na navzočnost kulture v svojem delovnem okolju in bi že razstave slik v skupnih prostorih najbrž pogrešali.

Vesna Muravec ima številne načrte in želje. Kmalu bo izšel zgodovinski zbornik tovarne, zbirka pa tudi že gradivo za bodoči tovarniški muzej. Ta naj bi po vzoru muzeja v ljubljanskem Unionu postal živi muzej, prizorišče dogajanja in ne le prostor za eksponate. Lokacijo so že predvideli, za uredništev zamisli pa je potrebno zbrati še sredstva. ● T. J., Foto: J. Cigler

PRAVLJICA O MEZINČKU

Režija: Peter Militarov
Likovna oprema: Saša Kump
Upriporitev: Oder treh herojev

Ker mnogim na fin de la siecle ni jasno, da je teater 20. stoletja nekaj drugega, kot je bil v času, ko je Aristotel pisal »Poetiko«, si bomo ogledali koncept - brechtovski teater.

Razlog za omenjeno odločitev je konotacija brechtovskega pristopa do igre z vrnitvijo lutkovnega teatra. Predstava »Pravljica o Mezinčku« predstavlja to, kar Kant v filozofiji naziva »korak nazaj«. Korak nazaj ni korak reakcije, temveč vrnitev k temeljnemu teatru, saj je to več kot potrebno, če se stavba ruši.

Teater 20. stoletja je nedvomno pridobil ravno z B. Brechtom, ki je stavbo gledališča podrl do temeljev in zgradil novo stavbo. V novi stavbi je meja oder - gledalci zabrisana. Še več: gledalci postanejo oder, oder - gledalci. Torej v teatru gledalec ni več bilka, ki nemo vegetira ob aristotelskem loku predstave, temveč je brechtovski subjekt, ki razmišlja - o predstavi.

Zares: pristop Zadnikove in Tepine v igri je pokazal, kakšno funkcijo in razsežnost ima gib, glas v povezavi z lutkami. Predstava je bila likovno čista po zaslugi Saše Kumpa in režijske svežar zaradi Petra Militarova. Brechtovski pristop k predstavi je dal gledalcem nov doživljaj: čarobnost predstave, ki funkcionira zgolj na odru, je izginila. Skratka, gledalstvo sprva ni razumelo, kaj počno igralci med gledalci. A to je bil prvi in pristni kontakt z občinstvom, kakršnega klasični pristop težko izproducira, ki se mu je živo odzvala in dobesedno - padla v tempo predstave.

Možnost na sami predstavi se je skrivala v nadomestitvi »prave« igre z lutkovno, kar bi na drugi strani zahtevalo bistveno drugačno režijo, a predstavo samo bi napravilo še bolj lutkovno, kot je bila.

Tomaž Kukovica

Gallusova podoba in glasba - Takole vidi Jacoba Gallusa Carniolusa, svetovno znanega skladatelja slovenskega rodu, umetnik. Ob obletnici - naslednje leto mineva 400 let od njegove smrti - je pred kratkim izšla grafična mapa akademikega slikarja in grafika Črtomira Freliha. Umetnik je prelil glasbeno govorico v likovno tudi v podobe na koledarju za leto 1991: umetniško oblikovan stenski koledar ima še "glasbeni dodatek" - CD ploščo z Gallusovimi pesmi in v izdavi Slovenskih madrigalistov. Koledar s ploščo je založilo podjetje Gallus Carniolus, dobiti pa ga je mogoče tudi v Prešernovem gledališču Kranj, v galeriji Šivčeve hiše v Radovljici in v galeriji Atlas na Bledu.

DRUGAČNE ZVEZDE ZVONETA ŠERUGE

Ljubljana, 10. decembra - Te dni je v samozaložbi izšla druga knjiga našega znanega svetovnega popotnika in novinarja Zvoneta Šeruge. Po uspehu prve knjige Potovanje k ljudem, je to drugi potopis, v katerem opisuje svojo pot z motomotom okoli sveta. V zadnjih petih letih je namreč s sopotnico (sedaj pa tudi ženo) Romano Dobnikar prepotoval pet celin in petinšestdeset dežel. V tem času sta po vsem svetu opazovala življenje ljudi in drugačne zvezde, po katerih knjiga nosi ime. Pisatelj Brane Gradišnik je ob izidu knjige napisal: "Za Šerugovo priljubljenost je po mojem odločilna predvsem njegova zmožnost empatije, njegovega vživljanja v življenjske, da tako rečem, eksistencialne razmere posameznikov, mimo katerih ga pelje pot. "Knjiga Drugačne zvezde je, podobno kot Šerugova predavanja, prava poslastica za stare in mlade, za zahtevnejše in manj zahtevne bralce. ● V. Stanovnik

Kaj delajo mladi glasbeni ustvarjalci

KANTATA DAMIJANA MOČNIKA

Kranj, decembra - Po več krajših zborovskih skladbah in skladbah za komorne sestave ter enim orkestrskim delom, je Damijan Močnik iz Cerkelj na Gorenjskem, študent 4. letnika Akademije za glasbo v Ljubljani - smer kompozicija, napisal svoje prvo večje delo, kantato Klinopisi na besedilo Lojzeta Krakarja. Nocoj ob 19.30 jo bo na celovečernem koncertu v kranjski gimnaziji pod njegovim vodstvom prvič izvajal mešani pevski zbor Iskra.

Glasba je pri Močnikovih že v rodu. Damijanova strica Jože in Janez Močnik sta pred njim več let vodila iskrški pevski zbor, Damijan ga vodi zdaj že četrto leto, deset let je organist v Cerkljah, pet let vodi mešani in osem let peče dekleški pevski cerkveni zbor, vedno let se že poskuša in tudi uveljavlja s skladateljskim delom. Njegova dela so že izvajali nekateri zbori, oba cerkljanska, med drugimi pa tudi študentje na akademiji. Napisal je tudi orkestrsko delo "Sinf", po naročilu je za APZ France Prešeren napisal daljšo zborovsko skladbo "Romanje v Kelmorajnu" na besedilo Lojzeta Krakarja. Trenutno piše daljše diplomsko delo, koncert za čembalo, klavir, orgle in orkester.

Kantata Klinopisi je napisana za mešani zbor, tenor in bariton solo, za kljunaste flaute, tolkala in harmonijo. Sestavljena je iz treh delov: v prvem je vojna tematika z obsodbo nasilja, v drugem je glavna tematika Slovenstvo z Brižinskimi spomeniki in idiličnimi ljudskimi običaji, tretji del pa je osebna pesnikova izpoved o njegovi žalosti in upanju.

Pri izvedbi kantate bodo sodelovali solista Marjan Trček in Miha Plajbes, ansambel kljunastih flavt kranjske glasbene šole, tolkala, mešanemu pevskemu zboru Iskra pa se bô pridružil tudi dekleški cerkveni zbor iz Cerkelj. V drugem delu bodo izvedli le dela skladateljev 20. stoletja in sicer Antona Lajovica, Stanka Premrla, Alda Kumarja, Carla Orffa, Harolda Genzmerja, Beatlesov in Maksa Strmčnika. ● D. Dolenc

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovem gledališču bodo jutri, v soboto, ob 10. uri uprizorili **MOJCO POKRAJČULJO** - zaključena predstava za Merkur Kranj, ob 11. uri pa bodo predstavo ponovili za VVZ Škofja Loka in izven.

V gradu Kieselstein bo v okviru lutkovnih sobot, jutri, ob 10. uri nastopila lutkovna skupina OŠ Šenčur s predstavo Janeza Bitenca **ŠEST KUŽKOV**.

V galeriji Bevisa, Koroška 47, je odprta prodajna razstava akvarelov akad. slikarja **Franceta Slane**.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik odpirajo danes, v petek, ob 18. uri **skupinsko razstavo** likovnih del članov likovne sekcije Relik iz Trbovelj.

V galeriji Kosove graščine je odprta prodajna razstava unikatnih ročno tkanih izdelkov **Jernej Ručigaja**.

JAVORNIK - V razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča bodo danes, v petek, ob 19. uri odprli razstavo likovnih del slikarja **Franceta Berceta**, člana Dolika.

VRBA, DOSLOVČE - Prešernova in Finžgarjeva hiša sta zaprti do 1. februarja 1991.

KRANJSKA GORA - Lipnjekova domačija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure.

PREDDVOR - V hotelu Bor je na ogled razstava slik in risb akad. slikarja **Mateja Metlikoviča**.

PODBREZJE - V tavnem Tabor bodo danes, v petek, ob 21. uri odprli prodajno razstavo slik na steklu in olj **Simona Subica**.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je odprta **novoletna prodajna razstava** likovnih del.

KROPA - V Bertonclevi sobi Kovaškega muzeja Kropa je odprta **novoletna prodajna razstava** del akad. slikarja **Kamila Legata**.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja akvarele **Štefan Bertonclevi**.

V galeriji Ivana Groharja razstavlja akad. slikar in grafik **Črtomir Frelih**.

V galeriji Fara razstavlja akad. slikar **Domen Slana**.

V stavbi Skupščine občine Škofja Loka razstavlja fotografije **Janez Pipan**, član FK LTH Šk. Loka.

Zbirke Loškega muzeja so z decembrom odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Med tednom je možen obisk med 9. in 13. uro, po predhodni najavi na upravo muzeja (telefon 622-262).

TRŽIČ - V Paviljonu NOB so na ogled fotografije podvodnega sveta avtorja **Franca Golteza**.

NOVOLETNI KONCERT KZ PEKO TRŽIČ

Tržič - Jutri, v soboto, 15. decembra, ob 19. uri se bo v Jožefovi dvorani na novoletnem koncertu predstavil Komorni zbor Peko Tržič pod vodstvom Jožefa Močnika. Koncert je razdeljen na dva dela, v prvem bodo na sporedu Gallusova dela in dela starejših slovenskih avtorjev, v drugem delu pa bo zbor največ časa posvetil slovenski ljudski glasbi. Program obsega osemnajst pesmi, z besedo pa jih bo povezovala Marina Bohinčeva. ● B. Kuburič

NOVOLETNA PREMIERA

Jesenice - Jutri, v soboto, 15. decembra, ob 19.30 bo v Gledališču Toneta Čufarja novoletna premiera. Uprizorili bodo mladinsko spevoigro Jane Kolarič **SALON EXPON**. Predstavo so pripravili: režiser Rado Mužan, scenograf Jože Bedič, ki je pripravil tudi osnutke za kostume, glasbena oprema Tomaž Habe, korepetitor je bila Stanka Ravnar, koreograf Janez Mejač, kostumi so delo Danice Žemlja, mizarska dela je opravil Marjan Dolinšek. Igralsko ekipo sestavljajo starejši in mladi igralci: Jakob Kenda, Nataša Ravnar, Manca Ogorevc, Elizabeta Jevtič, Irena Leskovek, Katarina Odar, Martina Lakič, Halida Demić, Verica Petrova, Tjaša Alič in Fajla Pačič. Predstavo bodo ponovili v nedeljo, 16. decembra, ob 10. uri na otroški matineji. S predstavo bodo gostovali tudi po drugih slovenskih krajih.

PREMIERA V MLADINSKEM GLEDALIŠČU

Tržič - V telovadnici doma družbenih dejavnosti na Bračičevi 4 bodo danes, v petek, ob 18. uri premierno uprizorili Kajetana Koviča **PAJACEK IN PUNČKA**. Predstavo je pod režijskim vodstvom Gabrijele Bodlaj in Smiljane Knez pripravilo Mladinsko gledališče Tržič. Predstavo, v kateri imajo pomembno vlogo tudi lutke, traja pa 35 minut, so pripravili: za glasbeno opremo so poskrbeli Kozma Ahačič, Primož Ahačič in Maja Ahačič, gib oziroma ples je delo Nataše Sedmink, predstavili pa se bodo Alenka Šmid, Lena Bodlaj, Nina Pazlar, Alja Bertonclevi in Pija Bodlaj. Predstavo bodo ponavljali tudi po krajevnih skupnostih na prednovoletnih prireditvah, ki jih z obisk dedka Mraza organizira ZKO Tržič. ● Boris Kuburič

RADOVLJIŠKI TORKOVI VEČERI

Radovljica - Polovico decembrskega programa, ki ga pripravljajo v radovljiški knjižnici, je mimo. Tretji tork tedna tega meseca, to je 18. decembra, ob 19.30 bo na sporedu pogovor z magistrom Jožetom Urbanijo, vodjo knjižnice na Višji šoli za socialne delavce v Ljubljani, z naslovom "Dni mojih lepša polovica kmalo..."

Ta mesec se tudi sicer v knjižnici poleg ustaljenega torkovega programa dogaja še marsikaj. Jutri, v soboto, ob 19.30 bodo predstavili pesniško zbirko Ingrid Peinkicher. Z avtorico nastopata Alenka Benedik in Brane Erman, kitara.

Za otroke pa so pripravili pravljicne ure in sicer ob četrtnih - naslednje bodo 20. decembra, ob 10. uri. Ob sobotah pa so ob 10. uri lutkovne predstave Zadnji teden decembra načrtujejo še filmski mini maraton - dopoldne bodo začeli z otroškimi in mladinskimi filmi, zaključili pa popoldne in zvečer s filmi za odrasle.

V torek je zasedala slovenska skupščina Ugovor ostremu sistemu obrambe in zaščite

Slovenska skupščina v torek ni končala dnevnega reda. Ponovno se bo sestala prihodnji teden. Sprejeti pa so osnutki davčnih zakonov, zakon o intervencijah v gospodarstvu in še nekateri osnutki in predlogi za izdajo zakonov.

Ljubljana, 11. decembra - Sprejeti so bili osnutki zakonov o financiranju javne porabe, o dohodnini, o davku na dobiček, o davku na izplačane osebnih dohodke, o davku za zagotavljanje sredstev za socialno varnost, o intervencijah v kmetijstvu in proizvodnji hrane. Sprejet je bil zakon o intervencijah v gospodarstvu in zakon o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji. Sprejeti so bili osnutki sprememb zakonov o položaju in plačah funkcionarjev in delavcev v državnih organih, zelena luč pa je bila prižgana za pripravo obrtnega zakona. Spremenjen je bil tudi zakon o volitvah, večina predlaganih zveznih zakonov je bila zavrnjena. Poslanci so ob tem predlagali, da naši delegati sploh ne bi več hodili v Beograd, pa to, da bi sedež Narodne banke Jugoslavije prenesli v tujino, ali vsaj v Ljubljano. Oba predloga sta bila zavrnjena.

Sicer pa je bilo na torkovi seji zborov republiške skupščine, ki so zasedali na ločenih sejah, dogovorjeno, da bodo predlog zakona o zasebnem delu, ki ga že mesece ponuja v obravnavo liberalnodemokratska stranka, obravnavali na prihodnji seji, sprejem zakona o začasnem ureditvi ugovora vesti v vojaški službi pa so odložili in ga bodo obravnavali le, če to področje ne bo urejeno v novem zakonu o obrambi in zaščiti. Osnutek tega zakona sta zbor občin in družbenopolitični zbor obravnavala že pretekli teden, tokrat pa je o njem razpravljala zbor združenega dela. Glavni ugovori so bili, da je osnutek zakona preveč militanten in bolj radikalen kot sedanji zvezni zakon. Vse skupaj je preveč grajeno na vojaški osnovi, zbor pa je tudi predlagal, da bi sprejeli dva zakona: o obrambi in o zaščiti. Predstavniki sekretariata za ljudsko obrambo so odgovarjali, da gre v bistvu za začasn zakon, ki za obrambo in zaščito uveljavlja predvsem merila strokovnosti, ne pa množičnosti, kot je v veljavi sedaj. Skupščina se je seznanila tudi z informacijo o položaju italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji. Radikalni pogledi, da naj imajo Madžari in Italijani v Sloveniji samo toliko pravic, kolikor jih imajo Slovenci v teh državah (načelo reciprociteta), so bili zavrnjeni. Vlada pa je bila zadovoljna, da parlamentu pripravi celovito informacijo o položaju Slovencev v zamejstvu ter Romov in pripadnikov drugih narodnosti v Sloveniji. ● J. Košnjek

Vlada upoštevala pripombe poslancev

Večje olajšave pri dohodnini

Ljubljana, 12. decembra - Plače se prihodnje leto realno ne bodo zmanjšale, je zagotovil slovenski izvršni svet po današnji seji, na kateri je oblikoval predloge novih davčnih zakonov. Upošteval je večino pripomb, ki so jih na osnutek izrekli poslanci, predvsem na ostro obdavčevanje dohodnine. V predlogu zakona je nova, milejša lestvica obdavčevanja dohodnine. Davčna obveznost pa bo veljala za vse, obdavčen bo ves dohodek. Za razliko od ostrega osnutka so v predlogu pri dohodnini večje olajšave za vzdrževane družinske člane, zlasti za otroke. Tako naj bi se osnova za prvega otroka zmanjša za osem in ne le za pet odstotkov, olajšave pa bodo za vsakega naslednjega otroka. Nove so tudi olajšave za invalidne in duševno ter telesno motene otroke. Obdavčevanje državljanov bodo med letom sproti prilagajali družinskim razmeram, bremena davkov bodo razdeljena na vse družinske člane, tudi na upokojece, lestvica obdavčevanja pa ne bo strogo progresivna, kot je bila v osnutku, ampak stopničasta. Republika bo z milejšo zakonodajo zbrala manj denarja in ga bo treba dobiti z ostrejšim obdavčevanjem drugih zavezancev, zakon o dohodnini pa bo treba dopolniti, ko bo sprejeta nova socialna zakonodaja. ● J. K.

Popestritev novoletnega vzdušja v Ljubljani

Veseli december

Ljubljana, 12. decembra - Pionirski dom - Center za kulturo mladih in ljubljansko Gospodarsko razstavišče sta letos, glede na velik lanski odziv, pripravila novoletno prireditev, ki sta ji dala ime "Veseli december." Pripravili so zanimiv kulturno zabavni program, ki bo vsak dan potekal kar na štirih prizoriščih. Otroci bodo svoje spretnosti pokazali in dograjevali v tako imenovanih delavnicah, kjer bodo slikali, fotografirali, kipevali in se šli lutke. Poseben prostor bo namenjen lutkovnim predstavam, saj bo odigranih kar deset različnih igrice z nekajkratnimi ponovitvami. V okviru razvedrilnega programa se bodo predstavile plesne šole, pa čarovnik in modne revije. Poleg tega pripravljajo gledališke predstave, predvajali pa bodo tudi mladinske filme in risanke.

Tudi prodajni del prireditve bo organiziran na kvalitetni ravni saj so posebne komisije izbrale najboljše prodajne programe. V času, ko bodo starši nakupovali, pa jih bodo otroci lahko počakali v igralnici Muze Copatarice, kjer bodo nanje pazile vzgojiteljice Sezama - servisa za malčke.

Prireditve je nekomercialna, saj oba organizatorja vodi cilj, da obiskovalcem ponudijo čimveč estetskega, kulturnega in zabavnega užitka. Vrata "Veselega decembra" se bodo odprla 14. decembra, prireditve pa, bo trajala do 29. decembra. Vstop na prireditve je brezplačen. ● V. S.

Novoletni otroški mozaik

Pojutrišnjem, v nedeljo, 16. decembra, ob 10. uri bosta Mladinski gledališče ter Zveza kulturnih organizacij Tržič kranjske otroke razveselila z »Novoletnim otroškim mozaikom«. Predstava bo v kranjskem Kinu Center, vodila jo bosta gospodična Cofka in klovn Peter Nos, v zabavni prireditvi pa bodo otroci videli smešno igrice in prisluhnili otroškim pesmicam. Predstavili se bodo tržički otroški pevski zbor Sončini žarek pod vodstvom Marije Gašperlin in Milene Hostnik, plesna skupina Mišmaš, v otroški modni reviji butik Pedenjped, trgovina Bimbo, Kokra Kranj, Peko Tržič, Miran Markič - izdelovanje copat ter frizerstvo Mirjana Brešič. Za koreografijo in režijo Novoletnega otroškega mozaika je poskrbela Alenka Dolenc - Križaj, vstopnina je 40,00 din. M. Valjavec

Minister dr. Peter Vencelj o novem šolskem zakonu

Zakaj bi vsevpred menjali ravnatelje?

Kranj, 11. decembra - 19. decembra prihaja v republiški parlament osnutek Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (t.i. šolski zakon) kot izpeljanka Zakona o zavodih, ki korenito spreminja položaj šol in pedagoških delavcev, vlogo ravnateljev, sistem financiranja in razdelitev pristojnosti med republiko in občinami. O organizacijskih in vsebinskih spremembah na področju vzgoje in izobraževanja, ki naj bi jih z "nežnim" prehodom začeli uveljavljati takoj po sprejetju šolskega zakona pa nekako do začetka naslednjega šolskega leta, je danes govoril kranjskim prosvetnim delavcem minister dr. Peter Vencelj.

Vrtci, osnovne, srednje šole, univerze bodo poslej javni izobraževalni zavodi, in to neprofitni, kar pomeni, da bo tudi poraba njihovega dobička, če ga že bodo ustvarili, omejena, namenjena predvsem za izboljšanje delovnih pogojev, kakovosti pouka, permanentno izobraževanje zaposlenih, nikakor pa ne za plače. Ustanoviteli vrtcev, osnovnih in glasbenih šol bodo občine ali mesta (po sedanjem sistemu lokalne samouprave), zavodov za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju lahko tudi republika, če s svojo dejavnostjo pokrivajo širše območje, republika bo tudi ustanoviteljica srednjih šol, domov za učence in študente, višjih in visokih šol, fakultet in akademij.

Iz izobraževalnih zavodov se umika sedanji model samoupravljanja. Upravljanje bo v rokah ravnatelja in sveta zavoda, v katerem bodo predstavniki ustanovitelja, staršev, učencev, študentov, pedagoških in strokovnih delavcev.

"Po splošnem zakonu o zavodih bi bilo potrebno v treh mesecih razpisati vsa ravnateljska mesta. Izgovoril sem si rok do začetka novega šolskega leta. Bojazen, da bomo kar vprek menjali ravnatelje, je odveč. Zamenjave bodo nujne le tam, kjer ustanovitelj ugotovi, da ravnatelj svojega dela ne zmore, ga ne opravlja dobro. Bolj "strupen" je 22. člen Zakona o zavodih, ki omogoča ustanovitelj, da ravnatelja predčasno razreši."

Ravnatelj, ki se iz "ekonoma" spreminja v pedagoškega vodjo (državnega uslužbenca), dobiva z novim zakonom pomembna pooblastila, saj določa notranjo organizacijo dela, sistemizacijo delovnih mest, odloča o pravicah, dolžnostih in ugovorih delavcev, namešča in odpušča delavce, skratka, v rokah ima škarje in platno. Zaradi tega se bistveno povečuje njegova osebna odgovornost (za svoje delo bo odgovarjal ustanovitelju). Ravnatelja bo imenoval izvršni svet ustanovitelja po javnem razpisu.

Poleg javnih izobraževalnih zavodov šolski zakon omogoča tudi "druge" izobraževalne zavode, ki jih ustanovijo podjetja, zdruge, skupnosti, posamezniki. Potreba po zasebnem delu se kaže zlasti na področju umetnosti in domače obrti. Javni zavodi bodo izvajali javne programe, ki jih sprejema strokovni svet Republike Slovenije (univerza je pri tem avtonomna). Tudi "drugi" zavodi bodo lahko predlagali svoje programe y potrditev strokovnemu svetu. S tem bi njihovi programi ali deli programov postali javni, podvrženi enakemu državnemu nadzoru (inšpekciji) kot programi javnih šol. V ministrtvu bo oblikovana posebna inšpekcijska služba (pet do deset ljudi), ki bo opravljala kadrovski, finančni in drugi nadzor ter ščitila interese učiteljev, učencev in države.

Pomembna novost, ki jo prinaša zakon, je, da bodo vsi osnovnošolski in srednješolski učitelji v službi Republike Slovenije. To pomeni, da bodo tudi plače osnovnošolskih učiteljev prihajale iz republiškega proračuna in da bodo izenačene. Trenutne razmere so namreč take, da dobesedno kličejo po intervenciji. V občinah, kjer so "pozabili" znižati prispevne stopnje, dobivajo šole

veliko denarja, njihove plače presegajo plače na univerzi, medtem ko v nekaterih občinah osnovnošolski učitelji dobivajo le šest do sedem tisočakov. Do sprejetja novega šolskega zakona in republiškega proračuna izenačitev ni mogoča, razen morda s sprejemom interventnega zakona, če se bodo razkoraki med plačami še naprej povečevali.

"Zdaj se šolam plačuje dejavnost, program, po novem se bo sistemizacija, število učiteljev, potrebnih za izvajanje javnega programa. Sistemizacijo bo predlagal ravnatelj in potrdila republiška vlada. To pomeni, da se bo za "imidž" šole treba potruditi. Ravnatelj bo določil, katera krožke, denimo, bodo učitelji morali voditi. S tem, ko bo ravnatelj nastavljal in odpuščal učitelje, bodo učitelji bolj kot doslej zainteresirani tudi za stalno strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje. Letošnja vsota za ta namen ni porabljena!"

Republiški parlament bo določil t.i. nacionalni program, ki bo zajemal sedanji obvezni program in nekatere nujne "nad" sestavne, denimo podaljšano bivanje v prvih razredih, sofinanciranje prevoza otrok v šolo, izobraževanje učiteljev. Za dejavnosti, ki bodo presegale nacionalni program, bodo šole morale najti denar drugje (z novim davčnim sistemom se bodo prispevki za izobraževanje do določenega deleža odštevali od davčne osnove oziroma dobička podjetij). Žal v naslednjem letu, dveh ni mogoče pričakovati realnega povečanja denarja za šolstvo, racionalne rešitve bo treba poiskati znotraj. Kljub temu bo ministrtvo ponudilo parlamentu tri različice nacionalnega programa.

Republiška vlada bo sprejela normative in standarde za vodenje, upravljanje, servisiranje izobraževalnih programov, ki bodo strožji od sedanjih in bo zavode prisilila, da iščejo racionalnejše

"Ceno učiteljevega dela bo določala kolektivna pogodba. Splošna kolektivna pogodba, ki jo je oblikoval neodvisni sindikat pedagoških delavcev, trenutno ne koristi, ker postavlja previsoko ceno. Sprejemljiva bi bila le ob zmanjšanju števila zaposlenih. V ministrtvu imamo vse podatke, ki naj bi bili podlaga za ocenjevanje učiteljevega dela. Z zaostrenimi pogoji nastavljanja učiteljev skozi model permanentnega izobraževanja predvidevamo normalno hierarhijo v plačah, ki se bo odražala z napredovanji v nazive mentor, svetovalec, pedagoški delavec z visoko izobrazbo in svetnik. Razpon bo zaradi vključnosti v omejen proračun zaenkrat minimalen, praviloma pa naj bi učitelji z vsakim imenovanjem pridobili dvajset odstotkov večjo plačo."

rešitve, zmanjšujejo število administrativno-tehničnih delavcev, oblikujejo skupne finančne servise in podobno. Model, ki bo pripravljen najkasneje do konca marca prihodnje leto, bi poskušali oživiti že v prvem polletju.

V obrisih se že kaže tudi rešitev vprašanja pristojnosti nad sistemom izobraževanja odraslih, ki je v zahodnih deželah praviloma v ministrtvu za šolstvo, pri nas pa so si ga doslej podajale Gospodarska zbornica Slovenije, izobraževalna skupnost, komite za izobraževanje in komite za delo. Projekt izobraževanja odraslih je v sklepih fazi, njegov glavni cilj pa je, da spodbudi odrasle k permanentnemu strokovnemu izobraževanju. Po podatkih se Slovenci povprečno izobražujemo v organiziranih oblikah le štiri ure na leto, v Evropi najmanj desetkrat več.

"Pomen znanja in izobraževanja, s tem pa tudi ugleda prosvetnih delavcev, sodi v koncept širšega strateškega vprašanja smeri družbenega razvoja Republike Slovenije, ki bi ga nujno morali oblikovati v parlamentu. Zagovornik gimnazije sem predvsem zato, ker je v teh razmerah to najboljši program, saj ne vem, kakšne kadre bomo v Sloveniji potrebovali, kam bo šel naš razvoj."

● H. Jelovčan

Škofja Loka in 30. junij 973

So freišinski gospodje ponemčevali?

Poskus zgodovinske osvetlitve 30. junija 973, po katerem naj bi na pobudo SDZ praznovali občinski praznik.

Škofja Loka, 13. decembra - Slovenska demokratična zveza Škofja Loka je oktobra predlagala, naj bi namesto 9. januarja, v spomin na obo-rožen upor Cankarjevega bataljona v Dražgošah in krvavo maščevanje okupatorja nad nedolžnimi vaščani 1942. leta, za občinski praznik izbrali bolj optimističen dogodek iz slavne zgodovine Škofje Loke, to je 30. junij 973, ko je z darilno listino nemškega cesarja Otona II. freišinškim škofom Škofja Loka prvič omenjena. Pobuda SDZ ima zagovornike tudi v drugih političnih strankah, medtem ko ji nekateri, zvečine nekdanji borci, ugovarjajo predvsem iz razloga, zakaj slaviti dogodek, ki pomeni začetek ponemčevanja škofjeloškega ozemlja. Da bi osvetlili zgodovinsko resnico, je SDZ sinoči v hotelu Transturist pripravila pogovor z akademikom prof. dr. Bogom Grafenauerjem. Žal udeleženci uglednega gosta niso pričakali. Da ne bi šel večer docela v nič, so na to vprašanje poskušali odgovoriti sami.

Povezovalce pogovora Mojmir Tozon je k besedi izzval dr. Metoda Benedika, dekana teološke fakultete in predstojnika Kapucinskih knjižnice v Škofji Loki. »Leta 962 je Oton I. začel formirati sveto rimsko-nemško cesarstvo. Proti močnim fevdalnim gospodom se je hotel upreti predvsem s pomočjo cerkve. Organizirati je začel državno cerkev. Škofom je podeljeval velike fevde in jih tako napravil za svoje vazale. S tem se začelja t.i. laična investitura, ki prinaša tudi podkupovanja, kupčevanja, predvsem plemiči se trudijo dobiti škofovske fevdalne službe za svoje drugo ali tretjorojce. Za Cerkev je bila največja poguba prav fevdalizacija, nobena stvar ni tako prizadela njenega poslanstva. Škofjeloško ozemlje je freišinškim škofom podaril cesar Oton II. O tem pričata dve darilni listini iz leta 973, prva z datumom 30.

junija, druga 23. novembra. Posamezna območja so tedaj fevdalni gospodje naseljevali - primer Škofja Loka, Zgornja savska dolina - vendar priseljevanje ni bilo tako močno, da bi lahko govorili o ponemčevanju. Prebivalstvo se je sčasoma zliilo.«

Vincencij Demšar, zgodovinar, predsednik škofjeloške vlade: »Razprava o prazniku kaže na nepoznavanje naše zgodovine. Častni mešan dr. Pavle Blaznik je dobil naslov ob 1000-letnici Škofje Loke za svoje delo Škofja Loka in loško gospodarstvo. Loški prostor je od vseh slovenskih historično najbolj raziskan. Dr. Vilko Novak se je ukvarjal z vprašanjem, kdaj se je pri nas pojavil pojem narod. Pred tisočletjem se ljudje še niso ločevali na Slovence in Nemce, niso se obremenjevali z nacionalnostjo.«

Igor Gorenc: »Sem proti, da se slavi datum, ko smo v listinah pr-

Prof. dr. Bogo Grafenauer je v pogovoru za žirovski radio pojasnil velik pomen leta 973 za Slovence in še posebej za Ločane. Poudarja izključno vlogo srednjeveškega procesa nastajanja kulturne zemlje, torej poselitve, in pravi, da je prišlo do prebitve narodne zavesti šele v 18. pri Slovencih v 19. stoletju. »Nastajanje zemljskih posestev na naših tleh pomeni bistven gospodarski prelom, začetek - za tedanje čase - modernega poljedelstva, ko je lahko na istem ozemlju živele približno trikrat več ljudi kot prej. Škofjeloško, pretežno hribovsko ozemlje, tedaj še ni bilo pokrito z gozdom in zato dokaj prazno, je šele z zemljiškim gospodarstvom začelo nastajati kot slovensko ozemlje. Kaj pomeni kolonizacija, ki se je začela po tem, lepo povedo podatki, ki jih je zbral prof. dr. Pavle Blaznik: v dolinah obeh Sor je bilo 1160. leta 157 organiziranih kmetij s povprečno 4,5 prebivalca na eno, skupaj 865 ljudi. Leta 1291 je bilo 748 kmetij s 3900 prebivalci, do 1501. leta se je število kmetij povečalo samo še za devet in za 47 kajž...«

vič zapisani. Enaki so bili slovenski in nemški tlačani, gospodje so bili Germani. Otoni so uničili Venete, dajali vso moč fevdalcem in škofom, vladali s silo in vero. Nisem za zamenjavo praznika, pri katerem gre za upornost, boj za samostojnost, s praznikom, ki je znak podložništva.«

Igor Guzelj: »Zakaj se izbira samo med Dražgošami in letom 973? Sicer pa je to edina tema, s katero se lahko brez škode počuka, se dobro premisli. Nekaj let bi lahko shajali tudi brez praznika, saj nimamo česa praznovati, naboj, ki se vlaga v te debate, pa bi raje usmerili v probleme, ki ne morejo čakati.«

Borut Bajželj: »Junija se da povsem drugače praznovati kot januarja. Na praznik je treba gledati tudi s praktične strani.« Razprava je torej presegla začrtano temo, zgodovinsko osvetlitev 30. junija 973. Kot je dejal župan Peter Hawlina, se bo po zaključku razprave o prazniku v občinskem parlamentu videlo, kaj Ločani hočejo. »Prepričan sem, da 9. januarja niso imeli za svoj praznik, od njih, nas je tudi odvisno, ali se bo kaj dogajalo 30. junija. Po statutu je 9. januar se občinski praznik, vendar ga razen množične spominke športno-rekreativne prireditve v Dražgošah - ne bomo praznovali.« ● H. Jelovčan

Po sledih ljudskih umetnikov

Konjedičeve jaslice

Danes bodo v prostorih Kmečkega glasa v Ljubljani odprli razstavo o slovenskih jaslicah. Med njimi bo nedvomno vzbujala pozornost sveta družina, oblečena v slovenske narodne noše - delo mojstra keramike pokojnega Franceta Konjediča iz Stražišča. Očetovo delo je prevzel sin Viktor, akademski kipar, in Konjedičeve jaslice tako še vedno v slovenske domove prinašajo toplino in domačnost.

Glina je Franceta Konjediča privlačila že od otroka. Ni bilo lepšega zanj kot v kakšnemlepo urejenem vrtu, na balkonu ugledati malega pisanega palčka. In bolj ko mu je oče, železnikar v stari Avstroogrski, govoril, da je umetnik berač, še nemško svaril, "ein Künstler - ein Bettler", bolj ga je vleklelo v glino. Pridno se je izučil za strojnega ključavničarja in v Ljubljani popravljaval lokomotive, zraven pa sanjal o keramičnih figuricah. Nikoli ni popustila ta velika ljubezen.

Kot železničarska družina so se veliko selili, od Slovenj Gradca, kjer je bil rojen, do Kranja, kjer so nazadnje pristali na železniški postaji. Kjerkoli so se ustavili, je že našel kakšnega lončarja. Tako se je učil in delal pri nekem lončarskem mojstru na Ptuj, menda se je pisal Maister, ter pri nekem v Ribnici. Ko so se priselili v Kranj in je kazalo, da bodo tu tudi ostali, si je pod Šmarjetno napravil lopo in zraven postavil veliko tunelsko peč. V začetku tridesetih let je bilo. Tu je dajal duška oblikovanju v glini, basal peč, kuril, žgal in ven je prihajalo vse mogoče: od škrtov do punč in fantkov pa do nabožnih kipcev. Z jaslicami je začel sredi tridesetih let, ko so mu od nekega z Bavarske prišle pod roko figurice jaslic. Njegovi pastirci in sveti moške so bili bolj jutrovske, bolj palestinske oblečeni. In ko je začel z izdelavo, malce po svoje prirojen, ko je pogodil vladajoči okus, se je odprl nesluten trg. Konjedičevi pastirci, sveti trije kralji, sveta družina, ovčice, so bili brez konkurence. Dve velikosti jih je delal v začetku, manjše hišne in večje za

Veseli je bil oče Konjedič, ko je videl, da gresta tudi sinova po njegovih stopinjah in sta prav tako našla svoj življenjski smisel v ustvarjanju v glini. Mlajši Viktor je postal celo akademski kipar, pri prof. Zdenku Kalinu je diplomiral. Zdaj se figuricam jaslic že pozna njegova roka. - Foto: D. Dolenc

cerkve. Pred vojno jih je delal že v štirih, petih velikostih. Komaj je zmagoval naročila. Sin Viktor, akademski kipar, ki je obrt prevzel po njem ne bo nikoli pozabil vročine tunelske peči, kamor je moral basati butaro za butaro, kako so odkupovali drva in butare pri besniških in okoliških kmetih, in tudi ne vrst čakajočih pred Božičem, ki so želeli priti do Konjedičevih jaslic, ki so slovele za najlepše. Veliko slovenskih cerkva se ponaša z njimi, med drugimi Stična, Besnica, Šmartno pod Šmarno goro in drugod. Tudi po vojni so bile jaslice zelo iskane in veža je bila, se spominja Viktor, v predbožičnem času vselej polna. Danes segajo Konjedičeve jaslice daleč po Jugoslaviji in najdete jih v Trogiru, v splitski

katedrali, Dubrovniku, Čakovcu, Mostarju. In tudi preko meja naše domovine: v Švici, Ameriki, Avstraliji. Zdomci si jih želijo, da si z njimi pričarajo v svoje nove hiše stari dom.

In najdejo se zbiralci, kot je prof. dr. Buchhoiz iz Nemčije, ki se je na sam škofovski ordinat v Ljubljano obrnil, da bi izvedel, kje bi dobil prave slovenske jaslice.

Te dni si jih bomo lahko ogledali na razstavi pri Kmečkem glasu v Ljubljani. Tudi Konjedičeve bodo razstavljene, očetove in Viktorjeve. Očetova posebnost so jaslice v slovenskih narodnih nošah. Jožef ima dolgo suknjo, na njej stari slovenski ornamenti, Marija kleči, ruto ima nazaj zavezano, kot gorenjske matere, Jezušček leži v visoki, slovenski zibki. Vse je bogato ornamentike, ki jo je oče Konjedič tako zelo rad imel. Te njegove figure so bile med prvimi, še iz mavca, uni-kati, kakšnih 30 cm visoke.

Šest velikosti jaslic je delal. Najmanjše je Viktor opustil. Tako miniaturne so, skoraj filigranske, da se z njimi preveč zamudi. Oče je imel ambicije, da bi delal celo plastične, prav te najmanjše, ker plastika bolje drži konturo. Toda Viktor je spoznal, da plastiko lahko dela vsak graver, v hiši bi stali stroji, avtomati, vse to pa je daleč od umetnosti in pravega ustvarjanja. Keramika je topla, domača, figura stabilna in čeprav ima za vlivanje kalup, dve figuri nista enaki.

"Že ko jemlješ iz kalupa, vzameš vsako drugače. Premakneš roko bolj gor ali bolj dol, glavo sem in tja, pa je v drugem gibu. Da o barvanju ne govorim. Vse barvamo ročno. To je od vsega najtežje delo. Posebej pri očeh je treba najbolj paziti, da je pogled pravi, da ne žival ne človek ne škili. Zamislite si škilčo ovco! Posebna znanost je "šatiranje" ali osenčenje, da občutiš senco v gubi oblčila, prehajanje barv iz svetle v temno in obratno. In robovi, pozlate! Poskusite potegniti enakomerno črto na robu Jožefovega plašča ali na kapi katerega od kraljev! Zlepa je ne boste."

To je stvar dolgoletne prakse, rutine, mirne roke, pa seveda, tudi znati je treba. Viktor je pravi mojster svojega poklica. Nič čudnega, da se iz vseh krajev Jugoslavije, celo s Kosova, Bosne, z raznih krajev Srbije in Hrvatske oglašajo ljudje, da bi jim naredil kip za njihovo kapelo, cerkev, za njihovo hišno znamenje. Koliko svetih Nikolajev, Antonov, Franciskov Asiških, Marij - Kraljic miru, src Jezusovih, sploh pa sv. Florjanov, je šlo iz njegove delavnice. Tudi v lesu dela. Leseni Jezus na razpeli na Šmarjetni gori je njegovo delo. Oblikovanje v lesu mu zelo leži, toda ker je za les umetnikov veliko, za keramiko pa malo, se je držal. Pa tudi tradicija pri hiši je keramika in tej bo ostal zvest. Še bodo iz Konjedičeve hiše pod Šmarjetno nad Kranjem prihajale jaslice. Vedno bolj po Viktorjevo oblikovane, vedno bolj slovenske in naše. ● D. Dolenc

Kvattrne vraže »na Bohinjski način«

Mnogim ni jasno, kaj so kvatre. Morda jih poznajo še po reku: na vsake kvatre enkrat, ali: je kumern kot kvatni petek. Bohinjci ne rečejo kvatre, ampak kvatri, torej so kvatre v Bohinju moškega spola. Beseda je latinskega izvora: quattuor tempora, kar pomeni štirje časi. Tako se je včasih delilo cerkveno leto, po novem rimskem koledarju so kvatre odpravljene; v pratiki pa jih še najdemo.

Prvi kvatni teden pride po pepelnici, drugi po binkoštni nedelji, tretji pa v tednu po 14. septembru; ta nedelja je posvečena spominu povišanja sv. Križa. Četrti in najstrožji pa je tretji teden v adventu, to so tako imenovane božične kvatre. V kvatrih so se morali postiti trikrat na teden: ob sredo, petkih in sobotah. Ženske so bile za v cerkev temneje oblečene. Še posebno so morali moliti za rajne in se zahvaljevati Bogu za prejete zemeljske dobrate. Včasih so kvatre silno spoštovali. Neka žena mi je pripovedovala, da so stari ljudje verjeli, da bo imel tisti, ki spoštuje kvatre, po smrti z zlatimi črkami zapisano okrog glave.

Krščanske kvatre so prekrile prvotna poganska obredja. V kvatnih tednih se ni smelo fantovati, torej hoditi k dekletom v vas, veseljati, prati, hoditi na lov itd. Presti so smeli samo do večerje, ker bi po njej prišel hudobec prest. To res kaže še na poganska izročila, ki so se prekrizala s krščanskimi. V kvatrih se menja jo letni časi in takrat imajo posebno ponoči oblast hudobne pošasti, hudiči, coprniki in coprnice, Kvaternjek, Torklja, vedanji, peklenska jaga in še mnoga hudobna bajeslovna bitja. Coprnice in coprniki so imeli na jesenskih kvatnih tednih shod na Kamnjah pod Švigeljčovo lipo. Mnogo hudega so storili ljudem, samo tistemu, ki je znal »ventati«, niso mogli do živga. Zato so se v Bohinju zelo bali tudi jesenskih kvatrov, čeprav v ljudskem izročilu božične veljajo za najhujše. Tak čas so najraje ostajali doma, saj so se tudi podnevi bali nesreč ali celo izginotij v gozdu in v gorah naploh. Tudi peklenska jaga prihrumi v kvatnih nočeh. V groznem tršču pridrijo živali vseh vrst, tulijo, lajajo itd. Gorje, da te sreča ta divja jaga in se ji ne umakneš. Leči moraš v »kolesnico« ali v razor, sicer te raztrgajo na drobne kosce.

Nadve pa so spoštovali kvatno nedeljo, da se še česati niso upali, kaj da bi se še v ogledalo gledali ali čistili čevlje. Trske za kurjavo so si narezali že prejšnji dan.

Neka žena je nekoč predla na kvatni petek zvečer. Ponoči pa ji je Torklja prinesla devet vreten pred vrata in ji zabičala: »Če tega do jutra ne spredeš, boš ubita.«

Tudi na sv. Vincenca dan se ni smelo presti. Neka ženska se je vseeno lotila preje, rekoč: »Svet Vincenc gor al dol, kodelja* mora dol!«

Potem jo je kodelja ubila.

Nekoč je neka mati svarila svojega sina, ki je silil v gozd na kvatno soboto:

»Na hod v gozd po kvade v zboto kvatno, da zlo te ne napade, čuj prošnjo materno.«

Pokojna Markušova Franca, ki mi je to pripovedovala, ni znala vse pesmi na pamet, zato mi jo je do konca povedala »po svojih besedah«. Sin ni poslušal materinega svarila, zapregel je dva voliča in zabrusil materi: »Grem, pa če vse hudič vzame!«

Potem je naložil težke klade, ki so se mu nevarno nagnile nad prepadom in vse skupaj je zgrmelo vanj. Tako je z njim vred res vse vzem hudič.

Pavčev šoštar je šel klicat dekliča na kvatno nedeljo. Ko je stal na »lojtri«, ga je dekle vprašalo, ali se ne boji kvatne nedelje. On pa je korajžno odvrnil, da se ne boji ne tasopdnjega ne tazgornjega. V tistem pa je tako silovito počilo, da sta oba od groze ostrmelala.

Tudi rajni Košir je pripovedoval, da bi jo kmalu šli z njim, ker je šel na kvatno soboto klicat dekliča. Ko je prišel do ceste, prigrmi jo konji, pa cel trop jih je bilo, in ogenj se jim je kazal od podkev. Kar groza ga je obhajala, a ko je prišel domov, je vse izginilo.

Nekoč je šel v vas na kvatno soboto, je pa Kvaternjeka zagledal in na drugem vogalu spet, kamor je skočil, ko se mu je umikal. Kvaternjek je večji človek kakor »v naravi« in se prikazuje ljudem, če kvatrov ne spoštujejo.

Na Bukovem so v neko hišo radi zahajali ljudje v vas. Pogovarjali so se, peli in plesali. Nekoč, ko so plesali na kvatno soboto, je stopil v hišo fant v zelenem »gvantu« pa krivce je imel za klobukom. Potem je šel gospodinja iskat plesat. O groza, ona pa ugleda, da ima kremplje. Ljudem so kar lasje začeli rasti« in na nobeno vižo ga niso mogli spraviti ven; kar za peč jim je sedel. Potem so šli po »fajmoštra«, da so ga z monštranco spravili iz hiše.

Neki možakar z Nomenja pa je šel »raubšicat« na kvatno soboto v fužinarske gore. Sedel je k studencu in se malo pokrepčal, preden je šel na »štant«. Iz studenca pa je vedno bolj in bolj vrela voda. Od groze se je pobral v dolino.

Še veliko podobnih in drugačnih kvatnih vraž hrani bohinjsko ljudsko izročilo. Strokovnjaki menijo, da je zemljepisna odmaknjenost storila svoje, morda pa drži to, kar je v šali zapisal bohinjski pisatelj Janez Mencinger, da se Bohinjca prime le pol krsta, druga polovica pa ostane trdovratno poganska. Kakorkoli že, ljudsko izročilo je dragocena stvar, le na pravo mesto ga moramo postaviti.

Kvatrov večina ljudi ne upošteva več, ne le zato, ker ne verjamejo vanje, ampak tudi zato, kot mi je modro rekla Andrejova Zofka izpod Studora: »Koko bodo dons upošteval kvatre, če pa še ne vedo ne, kdaj so!«

Marija Cvetek

* Kodelja: v šop zvito očiščeno predivo za ročno predenje.

Kmetje zahtevajo svoj dom

Zadružni dom so kar odvzeli

Kranjska Gora, 13. decembra - Kmetje v Kranjski Gori se še spominjajo, kako so sami zgradili svoj zadružni dom, ki so jim ga v letih po vojni kar odvzeli. Nenehoma so poslušali pripombe, da kmetje v Kranjski Gori in v okolici nič ne pomenijo. Zdaj svoj zadružni dom nasproti Liznjekove domačije zahtevajo nazaj!

Kmetje iz Kranjske Gore, Gozd Martuljka in Srednjega vrha so že leta 1944 sklenili, da bi bilo dobro, ko bi v Kranjski Gori ustanovili kmetijsko za-

drugo. V tistem času so dobili v uporabo še Jalnovo žago, ki so jo sami obnovili. Zadrudniki niso imeli svojih prostorov in so jih zato vzeli v najem pri

Lavtežarju. Vsebolj pa so razmišljali, da bi sami zgradili svoj, zadružni dom.

O tedanjih razmerah in o gradnji zadružnega doma, ki ga danes kranjskogorski kmetje hočejo dobiti nazaj, govori Andrej Tarman, ki je bil v tistih letih prvi predsednik kmetijske zadruge Kranjska Gora.

»Nasproti Liznjekove domačije je bil star objekt, ki smo ga v kasnejših letih podrl in napravili svoj zadružni dom. To je bilo leta 1954, z objektom pa smo gospodarili tisti kmetje, ki smo se ukvarjali samo s kmetijstvom. V njem je bila trgovina z vsem, kar so kmetje potrebovali. Veseli smo bili, saj smo bili končno pod streho - žal pa to ni trajalo dolgo časa.«

V kasnejših letih so bile ukinjene kmetijske zadruge, ki so jih ustanovili sami kmetje. Zadruge so bile že ukinjene, vendar so ostali vsi zadružni domovi last kmetov - le nam, v Kranjski Gori, je bil odvzet tudi zadružni dom.

Nenadoma se je pojavil pri nas v zadruzi zastopnik kmetijske zadruge iz Radovljice in tako mimogrede omenil, da bi bil ta zadružni dom primeren za gasilce v Kranjski Gori, češ bolje je, da ga dobijo gasilci kot kakšna druga organizacija. Kmetje smo bili na moč prese-nečeni nad takim predlogom, saj smo komaj čakali in trdo delali, da smo postavili naš zadružni dom. No, tedaj se je ta

zastopnik poslovil in omenil, da še pride.

In je na našo nesrečo in na našo žalost spet prišel in prinesel s seboj tudi načrt, kako nam bodo napravili nov zadružni dom. Seveda od tega ni bilo nikoli nič! Nam je bil zadružni dom odvzet in dan gasilcem. Seveda nimamo nič proti gasilcem, a kmetje smo vedeli, da je bil v nekem načrtu za Kranjsko Goro načrtovana lokacija za nov gasilski dom.

Kmetov nas je v Kranjski Gori res malo in se morda zato zdimo vsem nepomembni. Slišali smo že pripombo, da tukajšnji kmetje malo pomenimo in da obenem tudi nič ne rabimo. A odgovarjamo, da še vedno znamo dobro kmetovati, še zmeraj se pase živina na Preseki, še vedno se zemlja kultivira in mi je tudi ne onesnažujemo. V minulih desetletjih se je na območju Kranjske Gore veliko gradilo, dajale so se parcele za vikende, vsak, ki je prišel v Kranjsko Goro in prosil za parcelo, jo je tudi dobil.

Mislim, da imamo tudi kranjskogorski in okoliški kmetje pravico do skupnega kmečkega doma, še posebej, ker je bil naš in smo ga sami zgradili, a so nas hudo prizadeli, ko so nam ga vzeli. Zato smo že vložili zahtevek pri pristojnih občinskih organih, da se nam neupravičeno in nezakonito odvzeti zadružni dom vrne...» ● D. Sedej

scanto

NOVINARSKI VEČER

v dvorani kulturnega doma Franceta Prešerna na Breznici

sobota, 22. dec., ob 19. uri

Podelili bomo priznanje Gorenjskega glasa krajevni skupnosti Žirovnica

TV SPORED

PETEK

14. decembra

9.00 TV mozaik
9.00 Delfin Fliper, ameriška nanizanka za otroke
9.25 Vojne usode, angleška nadaljevanka
14.40 Video strani
14.50 Žarišče, ponovitev
15.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 TV mozaik: Tednik, ponovitev
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Otroški parlament
18.30 Cirkuske živali, švicarska nanizanka
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.20 Nebu naproti, ameriška dokumentarna serija
21.20 Zakon v Los Angelesu, ameriška nanizanka
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Družinske vezi, ameriška nadaljevanka
Damien - Omen II, ameriški film
0.45 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
16.30 Goli z evropskih nogometnih igrišč, oddaja TV Beograd
16.45 Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (m), posnetek iz Val Gardene
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio Maribor: Tele M
19.00 Domači ansambli: Dobri znanci, ponovitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Slovenija, prenos iz Cankarjevega doma
21.40 Oči kritike
22.20 Skupščinska kronika
22.50 Tenis - Grand slam cup, posnetek iz Muenchna
0.20 Yutel

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
10.00 Šolski program, Edukon, kontaktna oddaja
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
13.30 Shakespeare na TV: Richard II
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Kapetan Grom in vojaki prihodnosti, ameriška znanstvenofantastična nanizanka
17.10 Znanstveni razgovori: Nobelove nagrade
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Taks, ameriška humoristična nanizanka
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Cross Creek, ameriški film
22.05 Zagrebški sejmen jazz '90
22.50 TV dnevnik
23.10 Poročila v angleščini
23.15 Slike časa, oddaja o kulturi
0.15 Poročila

SOBOTA

15. decembra

8.20 Video strani
8.30 TV mozaik
8.30 Nemščina
9.00 Muzzy, angleščina za najmlajše
9.10 Radovedni Taček: Krava
9.20 Lonček, kuhaj: Krompirjevi hlebčki
9.35 Čebelica Maja: Stonogec v težavah, risana serija
10.00 Tovarišija Petra Grče, nadaljevanka HTV
10.25 Alf, ameriška nanizanka
10.50 Otroški parlament
11.10 Pogledi: Dežniki in sončni ki skozi čas
12.00 Zgodbe iz školjke
12.30 Večerni gost: Dr. Drago Klemenčič
13.20 Oči kritike
14.30 Video strani
14.40 Lepa naša domovina: Kultura, ponovitev zabavnoglasbene oddaje

15.20 Ray Charles, koncert ob 40-letnici glasbenega delovanja, ponovitev
16.20 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Ciklus filmov Walta Disneyja: Škratomobil, ameriški film
18.30 Divji svet živali, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije
18.55 Ali že veste
19.07 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Utrip
20.20 Žrebanje 3 x 3
20.35 Titanic
22.10 TV dnevnik
22.30 Sova
Zlata dekleta, ameriška nanizanka
Mavrica, angleška nadaljevanka
Notranja preiskava, ameriški film
1.30 Video strani

2. program TV Slovenija

12.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
12.40 Val Gardena: Svetovni pokal v alpskem smučanju - smuk (m), prenos
13.45 Tenis - Grand slam cup, posnetek iz Muenchna
16.00 Muenchen: Tenis - Grand slam cup, polfinale, prenos
19.00 Mati in sin, avstralska humoristična serija
19.30 TV dnevnik
20.15 Filmske uspešnice: Šakal, angleško-francoski film
22.30 DP v košarki (m): Zadar, posnetek iz Ljubljane
0.00 Yutel
1.00 Satelitski programi - poskusni prenosi

1. program HTV

8.15 Poročila
8.20 TV koledar
8.30 Vesela sobota, spored za otroke
10.00 Izbor šolskega programa
10.00 Portret znanstvenika: Isaac Newton
10.30 Kaj je film
11.00 Nemščina - Alles gute
11.30 Danes skupaj
12.00 Izbrali smo za vas
13.30 Sedem, češkoslovaški film
15.00 Mikser M, zabavna oddaja
15.45 TV teden
16.00 Narodna glasba
16.30 En avtor, en film: Kako narediti risanko
16.40 Poročila
16.45 Sedmi čut, oddaja o prometu
16.55 Spletka, angleška nadaljevanka
17.25 TV dražba
18.55 Rakuni risana serija
19.30 TV dnevnik
20.00 Pogovor tedna
20.15 Murphyjeva vojna, ameriški film
22.00 TV dnevnik
22.20 Poročila v angleščini
22.25 Športna sobota
23.30 Fluid, zabavnoglasbena oddaja
0.15 Poročila

NEDELJA

16. decembra

8.40 Video strani
8.50 Živ žav
9.45 Cirkuske živali, ponovitev švicarske nanizanke
10.10 Letalske sanje, litvansko-sovjetski film
10.30 Vrh - izpoved srečnega človeka, sovjetski film
10.55 Mati in sin, avstralska humoristična oddaja
11.25 Videomoh
11.55 EP video strani
12.00 Podnebje in energetske meje v kmetijstvu, dokumentarna oddaja
12.25 Video strani
12.45 Show Rudija Carrella, ponovitev
14.25 Alternative, poljska nadaljevanka
15.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Kako se znebiš svojega šefa, ameriški film
18.50 Risanka
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.10 Primož Trubar: Heretik, TV nadaljevanka
21.10 EPP
21.20 Predžrebanje novoletnega 3 x 3

22.50 TV dnevnik 3, šport, vreme
23.15 Sova: Spet ti?, ameriška humoristična nanizanka, Mavrica, angleške nadaljevanke
0.45 Video strani

2. program TV Slovenija

9.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
9.55 Alta Badia: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 1. teka
10.40 Meiringen-Hasliberg: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), prenos 1. teka
11.20 Satelitski programi - poskusni prenosi
12.50 Športno popoldne
12.55 Alta Badia: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (m), prenos 2. teka
13.40 Meiringen-Hasliberg: Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), prenos 2. teka
15.00 Muenchen: Tenis - Grand slam cup, finale, prenos
17.45 Sarajevo: DP v košarki: Bosna - Cibona, vključitev v prenos
19.30 TV dnevnik
20.00 Svet vulkanov, francoska poljudnoznanstvena serija
20.25 Srce kamna, dokumentarna oddaja
20.50 Svetovni pokal v alpskem smučanju - veleslalom (ž), posnetek iz Meiringen-Hasliberga
21.45 Športni pregled
22.45 DP v standardnih plesih, reportaža iz Maribora
23.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
23.30 Yutel

1. program HTV

9.45 Poročila
9.50 TV koledar
10.00 Dobro jutro, nedeljsko dopoldne za otroke
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Poročila
13.05 Daktari, ameriška nanizanka
13.55 TV družinski magazin
14.25 Obzorje
17.15 Barnum, ameriški film
18.45 Ewoksi, risana serija
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 TV drama
20.50 Midasov dotik, angleška poljudnoznanstvena serija
21.40 TV dnevnik
22.00 Poročila v angleščini
22.05 Glasba za lahko noč
23.05 Športni pregled TV Beograd
0.05 Poročila

PONEDELJEK

17. decembra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Miti in legende islamskih ljudstev
9.15 Ciciban, dober dan: Budnica za miške
9.25 Folklorna skupina Emona iz Ljubljane
10.00 Utrip
10.15 Zrcalo tedna
10.30 TV mernik
13.40 Video strani
13.50 Predžrebanje novoletnega 3 x 3, ponovitev
15.20 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.05 Oba, oba, ameriška zabavnoglasbena oddaja
18.10 Spored za otroke in mlade
18.10 Risanka
18.15 Radovedni Taček: Ovca
18.35 Čebelica Maja
19.00 Risanka
19.15 TV okno
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.10 Perice, škotska drama
21.35 Osmi dan
22.20 TV dnevnik, vreme
22.45 Maria Callas, življenje in umetnost, angleška dokumentarna glasbena oddaja
23.40 Sova: Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
1.00 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - Studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Druga godba: Ansambel Vujičić (Madžarska)
20.30 Po sledeh napredka
21.00 Sedma steza, športna oddaja
21.20 Slovenija - moja država
22.25 Yutel

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Sedmi veter, otroška serija
9.45 Hihitavčki, otroška serija
10.00 Šolski program
10.00 Naši prijatelji živali: Psi
10.30 V iskanju glasbe
10.45 TV gledališče: Dramatik
11.15 Family album, tečaj ameriške angleščine
11.45 TV leksikon: Demokracija
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar
16.40 Sedmi veter, otroška serija
16.55 Hihitavčki, otroška serija
17.10 Family album, tečaj ameriške angleščine
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke
18.45 Potepam se in snemam, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Boljše življenje, serija TV Beograd
20.55 7 dni v svetu, zunanja politika
21.25 TV dnevnik
21.45 Poročila v angleščini
21.50 Kinoteka Hollywooda: Asfalt na džungla, ameriški film
23.40 Poročila

TOREK

18. decembra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Zgodbe iz školjke
9.30 Človekovo telo
10.00 V hribih se dela dan
10.35 Kvaliteta življenja, izobraževalna oddaja
11.05 Sedma steza, športna oddaja
11.25 Osmi dan
12.10 Slovenija - moja država, ponovitev
15.20 Video strani
15.30 Sova, ponovitev
16.50 EP video strani
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 TV mozaik
18.10 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV koledar
9.30 Mali svet, otroška oddaja
10.00 Šolski program
10.00 Prva cesta na evropskem kontinentu
10.20 Ledena narava
10.35 Zgodovina glasbe: L. Sorokočević, klasika
11.05 Tisočletje Vinodola
11.35 Toksični vpliv pesticidov na okolje
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
14.55 Hrvatska klavirska glasba
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV koledar

20.10 Življenje v barvah, francoska nadaljevanka
21.05 EPP
21.10 Mestne zgodbe: Poreč, zabavnoglasbena oddaja TV Novi Sad
22.15 TV dnevnik
22.40 Sova
Polijski oddelek, ameriška nanizanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
0.00 Video strani

2. program TV Slovenija

9.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
9.55 Madonna di Campiglio: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (m), prenos 1. teka
10.50 Satelitski programi - poskusni prenosi
12.55 Madonna di Campiglio: Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (m), prenos 2. teka
15.30 Svet športa, oddaja HTV
16.30 Svetovni pokal v alpskem smučanju - slalom (ž), posnetek
17.30 Regionalni programi TV Slovenija - studio 2 Koper
19.00 Naša pesem '90
19.30 TV dnevnik
20.00 Slovenija - moja država
20.30 Žrebanje lota
20.35 Umetniški večer: Povečava: Film v letu 1990
22.00 Yutel
22.40 Satelitski programi - poskusni prenosi

16.40 Mali svet, oddaja za otroke
17.40 Hrvatska danes
18.25 Številke in črke
18.45 Zaščitena narava Hrvatske
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Navečer, španska nadaljevanka
20.55 Žrebanje lota
21.05 V velikem planu, kontaktna oddaja
22.35 TV dnevnik
22.55 Poročila v angleščini
23.00 Kinoklub Evropa: Vohun, angleški film
0.50 Poročila

SREDA

19. decembra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Spored za otroke in mlade: Živ žav
9.50 Perice, škotska drama
11.10 Življenje v barvah, francoska nadaljevanka
14.50 Video strani
15.00 Slovenija - moja država, ponovitev
15.30 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik 1
17.05 TV Mozaik
17.05 Vulkan, francoska poljudnoznanstvena serija
17.30 Po sledeh napredka
18.05 Spored za otroke in mlade
19.00 Risanka
19.20 TV okno
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
20.10 Film tedna: Rudarjeva hči, ameriški film
22.10 EPP
22.15 TV dnevnik
22.35 Video strani
22.40 Videogodba
23.25 Sova
Alf, ameriška nanizanka
Klub paradiž, angleška nadaljevanka
Zgodovina smeja, francoska dokumentarna serija
1.45 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.30 Mostovi
19.00 TV Slovenija - Studio Maribor: Poslovna borza

KOVINOTEHNA

blagovnica FUŽINAR Jesenice

10 % popusta ob nakupu z gotovino nad 2.000.- din

Tel. (064) 81-952

VELIKA NOVOLETNA PRODAJA

Posebna ugodnost
nakup na 4 - 6 mesečno potrošniško posojilo vam odobrimo takoj v blagovnici

Možnost nakupa na čeke tekočega računa.

Delovni čas:
od 8. do 12. in od 15. do 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

NEMOGOČE JE MOGOČE - NEMOGOČE JE MOGOČE

19.15 TV ruleta
19.30 TV dnevnik
20.00 Danes v skupščini
20.45 Operne zgodbe: Andre Chenier
21.40 Svet sporoča
22.40 Yutel

1. program HTV

9.15 Poročila
9.20 TV Koledar
9.30 Hovl, otroška nanizanka
10.00 Šolski program
10.00 TV vrtec: Zakaj, zakaj?
10.25 Naši likovni umetniki
10.55 Pisma iz Koprivnice
11.25 Moje telo, francoska risana serija
12.00 Poročila
12.10 Video strani
12.20 Satelitski program
15.00 Glasba iz ateljeja: P. I. Čajkovski
16.10 Video strani
16.25 Poročila
16.30 TV Koledar
16.40 Hovl, angleška otroška nanizanka
17.10 TV gledališče
17.40 Hrvška danes

18.25 Številke in črke, kviz
18.45 Od Vele luke do Lumbarda, potopis
19.15 Risanke
19.30 TV Dnevnik
20.00 Filmski večer: Rumeni rolls royce, angleški film

ČETRTEK

20. decembra

8.50 Video strani
9.00 TV mozaik
9.00 Grizli Adams
9.25 Naderjeni otroci
9.55 Pustolovščina slikarstva
10.25 Muzzy, angleščina za najmlajše
10.40 Mostovi
11.10 Zakon v Los Angelesu, ameriške nanizanke
15.00 Video strani
15.10 TV mozaik: Muzzy, angleščina za najmlajše
15.55 Sova, ponovitev
16.55 Poslovne informacije
17.00 TV Dnevnik 1
17.05 Mozaik, šolska TV ponovitev
17.35 Pustolovščina slikarstvo
18.05 Spored za otroke in mlade
18.05 Besedne igrarije, lutkovna igrara
18.30 Alf, ameriška nanizanka
18.55 Risanke
19.10 TV okno
19.30 TV Dnevnik 2
19.55 Vreme

20.10 Vojne usode, angleška nanizanka
21.15 Tednik
22.15 TV dnevnik
22.40 Sova
Vse razen ljubezni, ameriška nanizanka
Škotska balada klub Paradiž, angleška nadaljevanka
0.20 Video strani

2. program TV Slovenija

16.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.30 Regionalni program TV Slovenija - studio Ljubljana
19.30 TV dnevnik
20.00 Danes v skupščini
20.45 Divji svet živali, angleška poljudnoznanstvena serija
21.15 Mali koncert: Ljubljanski oktet
21.35 Svet na zaslonu
22.05 Retrospektiva »Komedija na slovenskem odru«
23.05 Yutel

RADIO

PETEK, 14. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 9.05 Z glasbo v dober dan - 11.05 Petkovo srečanje + glasba - 12.00 Poročila - na današnji dan - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenskem po svetu - 23.05 Literarni nočno - Vladislav Stres: Izgon iz raja - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 15. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani + pionirski tednik - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Radijski kabaret - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radio na dopustu - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Kratka radijska igra

- 23.05 Literarni nočno - Harry Kuhner: Pesmi - 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 16. decembra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska igra za otroke - 9.05 Pomnjenja - 10.05 Nedeljska matineja - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Lojtrca domačih - 17.30 Humoreska tega tedna - 18.00 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Jems Tate: Pesmi - 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 17. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... 12.30 Kmetijski nasveti - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 20.00 Sotočja (prenos iz studia Radia Maribor) - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - Anka Petričević: Ponovno te kliče - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 18. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in godemo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Znanje za prihodnost - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Radijska igra - 20.39 Glasbeni intermezzo - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Jan Kochanowski: Pesmi - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 19. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani - 9.05 Z glasbo v dober dan - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 12.10 Pojemo in godemo - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik -

20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočno - Leonardo Boff: Zakrament cigaretnega ogorka - 23.15-4.30 Nočni program - glasba -

ČETRTEK, 20. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Znanja široka cesta - 9.05 Z glasbo v dober dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Oddaja o jeziku - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana - 18.30 Zborovska glasba - 19.45 Z zabavnimi ansambli - 20.00 Četrtno večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - J. W. Goethe: Faust - 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nočno - Todor Rosić: Ikona svetega konstantina - 23.15-4.30 Nočni program, glasba

KINO

KRANJ CENTER

14. decembra amer. akcij. film DNEVI GRMENJA ob 16., 18. in 20. uri 15. decembra amer. akcij. film DNEVI GRMENJA ob 17. uri, predavanje MONT EVEREST ob 19. uri, prem. amer. akcij. kom. SE 48 UR ob 21. uri 16. decembra Folklorna prireditev ob 10. uri, amer. akcij. film DNEVI GRMENJA ob 17. in 19. uri, prem. jap. film SANJE ob 21. uri 17. decembra amer. vohun., thrill. BREZ IZHODA ob 16., 18. in 20. uri 18. decembra amer. vohun., thrill. BREZ IZHODA ob 16., 18. in 20. uri 19. decembra amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 16., 18. in 20. uri 20. decembra amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 16., 18. in 20. uri

KRANJ STORŽIČ

14. decembra prem. angl. srhlj. ZGODBE S TEMNE STRANI ob 18. in 20. uri 15. decembra angl. srhlj. ZGODBE S TEMNE STRANI ob 16. in 18. uri, amer. trda erot. SRČE ob 20. uri 16. decembra amer. pust. film ZAKLAD CARJA SALOMONA ob 16. uri, angl. srhlj. ZGODBE S TEMNE STRANI ob 18. in 20. uri 17. decembra Ni kinopredstav! 18. decembra amer. kom. ZAPOSLENO DEKLE

ob 18. in 20. uri 19. decembra amer. črna kom. VOJNA ZAKONCEV ROSE ob 18. in 20. uri 20. decembra amer. kom. POLICIJSKA AKADEMIJA IV. ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

14. decembra amer. vohun., thrill. BREZ IZHODA ob 18. in 20. uri 15. decembra amer. vohun., thrill. BREZ IZHODA ob 17. in 19. uri, predprem. amer. akcij. filma DNEVI GRMENJA ob 21. uri 16. decembra amer. akcij. film DNEVI GRMENJA ob 10. uri, prem. amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. SRČE ob 21. uri 17. decembra amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 18. in 20. uri 18. decembra Ni kinopredstav! 19. decembra amer. akcij. film AMERIŠKI LOVEC ob 18. uri, amer. trda erot. SRČE ob 20. uri 20. decembra amer. akcij. film AMERIŠKI LOVEC ob 18. uri, amer. trda erot. SRČE ob 20. uri

DUPLICA

14. decembra prem. amer. znan. fant. pust. filma VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 18. uri, amer. črna kom. VOJNA ZAKONCEV ROSE ob 20. uri 15. decembra amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 17. in 19. uri, amer. trda erot. EROTICNI KOLEDŽ ob 21. uri 16. decembra amer. znan. fant. pust. film VRNITEV V PRIHODNOST III. ob 17. in 19. uri, predprem. amer. akcij. filma DNEVI GRMENJA ob 21. uri 17. decembra Ni kinopredstav! 18. decembra angl. srhlj. ZGODBE S TEMNE STRANI ob 20. uri 19. decembra angl. srhlj. ZGODBE S TEMNE STRANI ob 20. uri 20. decembra amer. kom. LETALSKA AKADEMIJA ob 20. uri

TRŽIČ

14. decembra amer. kom. ZAPOSLENO DEKLE ob 18. uri, amer. trda erot. SRČE ob 20. uri 15. decembra amer. akcij. film AMERIŠKI LOVEC ob 17. in 19. uri 16. decembra amer. akcij. kom. SE 48 UR ob 17. in 19. uri

KOMENDA

14. decembra amer. kom. GRAJSKI DUHOVI ob 19. uri

LAZE

14. decembra amer. kom. TRAPASTI HARRY ob 19. uri

ČEŠNICA

14. decembra amer. akcij. kom. SE 48 UR ob 20. uri

KRANJSKA GORA

14. decembra amer. krim. film STRELJAJ, DA UBIJEŠ ob 18. uri

MEDVODE

16. decembra amer. ris. RACMAN JAKA IN NJEGOVA KLA-PA ob 16. uri

ŠKOFJA LOKA

14. decembra amer. akcij. film TATTOVI PORSCHEJEV ob 18. in 20. uri 15. decembra amer. avant. film LEGENDA ob 18. in 20. uri 16. decembra amer. avant. film LEGENDA ob 18. in 20. uri

ŽELEZNICI

14. decembra amer. avant. film LEGENDA ob 19. uri 15. decembra amer. trda erot. PORNO PUNČKA ob 20. uri 16. decembra amer. akcij. film TATTOVI PORSCHEJEV ob 19. uri

POLJANE

14. decembra amer. trda erot. PORNO PUNČKA ob 19. uri 16. decembra amer. akcij. film DICK TRACY ob 17. uri

RADOVLJICA

14. decembra amer. zab. film PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA ob 20. uri 15. decembra amer. zab. film BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 18. uri, amer. glasb. film MOONWALKER ob 20. uri 16. decembra amer. glasb. film MOONWALKER ob 18. uri, amer. zab. film PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA ob 20. uri 17. decembra amer. zab. film BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 20. uri 18. decembra amer. zab. film PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA ob 20. uri 19. decembra amer. zab. film BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 20. uri 20. decembra amer. barv. film DEVET IN POL NOČI ob 20. uri

BLED

14. decembra amer. vojni film ROJEN 4. JULIJA ob 20. uri 15. decembra amer. zab. film GLEJ NO, KDO SE OGLAŠA ob 18. in 20. uri 16. decembra amer. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST II. del ob 18. uri, amer. vojni film ROJEN 4. JULIJA ob 20. uri 17. decembra amer. glasb. film MOONWALKER ob 20. uri 18. decembra amer. glasb. film MOONWALKER ob 20. uri 19. decembra amer. zab. film PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA ob 20. uri 20. decembra amer. zab. film BOLNIČARJI NA KOLESIH ob 20. uri

BOHINJ

15. decembra amer. fant. film VRNITEV V PRIHODNOST II. del ob 20. uri 16. decembra amer. zab. film GLEJ NO, KDO SE OGLAŠA ob 18. in 20. uri 20. decembra amer. zab. film PRSTE K SEBI, ONA JE ŠE MLADA ob 20. uri

TEHNIČNA TRGOVINA
ZA PROSTI ČAS

MARAN

BOŽIČNA PONUDBA:

BTV Goldstar - 51 cm 5.850 din
videorekorder Blaupunkt (3 head) 7.350 din
videorekorder Philips (3 head) 6.200 din
videorekorder Supra 5.500 din
Hi-Fi stolp Sony 2 x 80 W 7.600 din
daljinski telefoni Panasonic (domet 400 m) 2.050 din
camcorder Panasonic MC 30 17.400 din
radioure Anitech 300 din

Če iščete darilo, oglasite se pri nas - ne bo vam žal.

Obiščite nas vsak dan od 10. do 12. in od 15.30 do 19.30 ure ali v soboto med 9. in 12. uro na Vodopivčevi 17 na Mohorjevem klancu v Kranju ali na Gorenjskem sejmu v hali A.

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke: vodoravno: Rimbaud, stan, tla, Arabija, lasi, Ren, čar, neverjetnost, Unis, Dostojevski, Nica, Arta, er, tek, Asan, IR, vos, ta, It, Pirnat, Irma, nihalo, Dina, pinč, ikonoklazem, Alja, kan, val, ive, Reed, oliva, Arno; kulak, nono, Dvori, opus, zob, levičar, moltke, ekonomija, aruaki, trg, Zeman.

Izžrebali smo naslednje reševalce: 1. nagrada Vesna Mavec, Britof 74, Kranj; 2. nagrada Slavka Salamon, Hrovata 5, Kranj in tri tretje nagrade: Mateja Zupan, Cesta svobode 26, Radovljica; Matjaž Kociper, Predvor 108, Predvor in Vilko Peteh, cesta na Svetje 52, Medvode. Čestitamo!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

1. nagrada: 400 dinarjev
2. nagrada: 600 dinarjev in tri tretje nagrade po 300 dinarjev. Rešitve pošljite do srede, 19. decembra, na naslov: uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

GORENJSKI GLAS	PREMIER	ROJSTNO MESTO ANTONA LINHARTA	NAPRAVA ZA IZPAREVANJE VOZIL	NEKDANJI JAPONSKI PLEMIČ	STANKO LORGER	GORENJSKI GLAS	ZAJNAMO VANJE OZNAČEVANJE	TOMISLAV NERALIČ	URADNI RAZGLAS ODLOK	NAJVEČJI SESALEC KI ŽIVI V VODI	AMER. MIKRO-BIOLOG KI JE VPILJAL ČEPICO PROTI OTROŠKI PARALIZI	MESTNI DEL V NOVI GORICI	ST. TIP ČIMOSOVE GA AVTA	KITAJSKI DRŽAVNIK CUEN	VLADARSKI NASLOV	GORENJSKI GLAS
PRIMEK DVEH ST. SOVIET ATLETIN						SOTOČJE REK ZNOJ					VELIK KOS POHISTVA IT IGRALKA MAGNANI					
VELEME STO V PAKISTANU					OLGA VIPOOTNIK STANKO ARNOLD			PREBIV ITALIJE ŽENSKA KI SE POTEGUJE ZA KAJ								
NIZOZEM MESTO ZNANO PO SIRU																
ČLOVEK NA DOPUSTU										NIKOLAJ KOPERNIK SPONE VEZI			AMER. MERA ZA MLEKO	LADKO KOROŠEC ODISEJEV OTOK		
VUJAČNA NAPRAVA ZA STISKANJE						ZAČETNI GLAS. UGLA-SITEV (V GLASBI)										
NEKDANJE IME TOVARNE ISKRA V RETEČAH					SEMITSKO LJUDSTVO V JORDANIJI	KONEC POLOTOKA			KANOVA OBLAST PREBIVALEC ROVT						MESTO V SEVERNI ITALIJI	IME TREH PERGAMSKIH KRALJEV
ST. JUGOSL. SAHOVSKI MOJSTER						CELJSKA TOVARNA OSKAR LANGE					KRAVICA	STREHA NAD OGNJISCEM SL. FINSKI KIPAR (WAINOI)				
KONČEK SUKANCA				GL. MESTO LIBERIE SL. SOPRANISTKA KSENJAJ									DOLINA POD TRI-GLAVOM			
HRV. SLIKAR IN KARIKATURIST													TROPSKA PAPIGA TELUR			
NEMŠKA FILMSKA IGRALKA DOR						ESTONEC				ŽENSKI PEV GLAS OCET				DOLINAR LOIZE MAMA		
GORENJSKI GLAS	KRAJ BLIZU ČRNEGA KALA	SPOLNA BOLEZEN, SIFILIS	DEKLEVA IGOR ŠPANSKA REKA			GORENJSKI GLAS	SODNIK V HADU ANGL. GROF				DEL LOBANJE SOBICA					LESEN NOSILEC
SOL OLJNE KISLINE						TENORIST CARUSO SILA JAKOST								STAR SLOVAN PESNICA SEIDEL		
PREHLAPNA REZULTAT SU-BLIMACUE																
IT. SKLA-DATILJA AV-TOR PRVE OPERE (JACOPO)					ROPARSKI DELFIN						NEOBDELAN SVET. CELINA					
GORENJSKI GLAS	SLAVKO OSTERC			AVTOR KRIŽANKE R. NOČ	UD					BALERINA PAVLOVA					EDO MIHEVC	

HELENA PARFUMERIJA

**GOSPE IN GOSPODJE, BI RADI VSAKO JUTRO
SVEŽE ZADIŠALI IN TUDI VES DAN TAKO
OSTALI?**

PRISKREBELI SMO VAM ŠIROKO PALETO MOŠKIH
KOLEKCIJ SVETOVNO ZNANIH TUJIH PROIZVAJALCEV
TUDI NA MLADE IN ŽENSKO NISMO POZABILI
ČE IŠČETE DARILO, OGLASITE SE PRI NAS - NE BO
VAM ŽALI!

INFORMACIJE:

Frankovo naselje 155, ŠKOFJA LOKA
Tel.: 064/631-370

ODPRTO VSAK DAN od 9. do 19. ure

Oddelek za Notranje zadeve Občine Škofja Loka objavlja na podlagi 3. odstavka 7. člena Zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 44/90) in 16. člena Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list SRS, št. 7/74 in 42/89), naslednji

RAZGLAS

o razgrnitvi volilnih imenikov za plebiscit dne 23. 12. 1990.

Občani imajo pravico vpogledati v splošni volilni imenik ter zahtevati popravek ustno ali pisno pri Oddelku za notranje zadeve Občine Škofja Loka, najkasneje do 20. 12. 1990.

Volilni imeniki bodo razgrnjeni in občanom na vpogled od 17. 12. 1990 do 20. 12. 1990 na Oddelku za notranje zadeve Občine Škofja Loka, soba št. 51 v času uradnih ur.

V. d. načelnika
Blaž Kujundžič

Občane tudi obveščamo, da izseljenci lahko dobe potrdilo o volilni upravičenosti za plebiscit na Oddelku za notranje zadeve Občine Škofja Loka, soba št. 51 vsak dan v času uradnih ur, ter soboto 22. 12. 1990 ob 8. do 12. ure, v nedeljo 23. 12. 1990 pa od 7. do 19. ure. S seboj naj imajo potni list.

Modna hiša Pristava vendarle oživilja

Razstava Eurointerier - december 90

Bled, decembra - V sredo, 12. decembra, sta v zgornjih prostorih Modne hiše Pristava na Bledu Podjetje za izdelavo opreme BRE-STIN Cerknica in Kovinarstvo Aleš Kupljenik odprla razstavno prodajni interier BAAK s prvo razstavo "Eurointerier - december 90". Vsak mesec kaj novega.

Kdor si je že ogledal razstavljenе vitraže in tiffany stekla, predelne stene, svetilke, keramične izdelke s poslikavo priznanih notranjskih likovnih ustvarjalcev iz galerije Krpan iz Cerknice, izbrano galanterijo, dekorativne predmete in opremo iz zlahtne medenine in drugih kvalitetnih materialov, svetila, podstavke za TV sprejemnike, kljuge, kopalniško opremo in še mnogo drugih lepih stvari, ve, da je blejska Pristava dobila novo kvaliteto. Novo kvaliteto in nove zagnane mlade ljudi, ki bodo, obetajo, storili vse, da bo Pristava resnično oživila in pritegnila na ogled in nakupe vse, ki iščejo kaj resnično lepega in boljšega. Ne le tisto, kar bo videti, vse se lahko tudi naroči po želji, meri...

Za začetek torej prodajna razstava Eurointerier - december 90, za prihodnje leto pa imajo za vsak mesec pripravljenega kaj drugega, kar bo vsakič znova presenetilo. ● D. Dolenc

RAZGLAS

Vse delovne ljudi in občane občine Kranj obveščamo, da bo v skladu z Zakonom o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 7/74 in 42/89) dne 17. decembra 1990 od 8. do 15. ure razgrnitev seznama volilcev za glasovanje na plebiscitu za samostojno in neodvisno Slovenijo, dne 23. decembra 1990.

Razgrnitev seznama volilcev bo za mestno območje in izvenmestna naselja občine Kranj na sedežu Sekretariata za notranje zadeve soba 181 (II. nadstropje), Trg revolucije 1.

Vsak delovni človek in občan ima pravico pregledati seznam volilcev in zahtevati popravek.

Sekretariat za notranje zadeve
občine Kranj

AGROMECHANIKA KRANJ, p. o.
Hrastje 52 a, Kranj

Razpisna komisija objavlja razpis za
DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:

- višješolska izobrazba ekonomske, pravne ali ustrezne tehnične smeri, oz. srednješolska izobrazba ekonomske ali agronomske smeri
- najmanj 3. oz. 5 let uspešnih delovnih izkušenj pri organiziranju proizvodnje in prodaje kmetijskih strojev
- z dosedanjim delom dokazane poslovno-organizacijske in vodstvene sposobnosti za vodenje podjetja
- znanje enega svetovnega jezika

Izbrani kandidat bo imenovan za štiri leta in je po končanem mandatu lahko ponovno imenovan.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev s kratkim življenjepisom, naj kandidati pošljejo v roku 8 dni na naslov: Podjetja Agromehanika Kranj, Hrastje 52, Kranj s pripisom »za razpisno komisijo«. Kandidate bomo obvestili v 8 dneh po izbiri.

TIMING

URARSKI SERVIS - TRGOVINA

Prodaja ur **Seiko,**
Junghaus,
Zlatarne Celje
in ostalih priznanih firm.

EVROPSKA NOVOST:

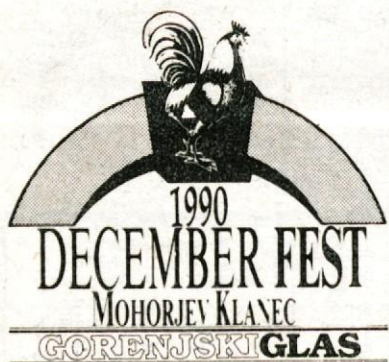
radijsko vodene ure Junghaus iz Frankfurta
Odprto: od 9. do 12. in 15. do 18. ure, sobota
od 9. do 12. ure

Rudi Hlebec

Titov trg 1, Kranj, tel.: 21-041

OGLED IN PRODAJA
GRABINEC, SPODNJI PLAVZ 4.
JESENICE

OD 15. 12.
DO 30. 12.

VABIMO TRGOVCE

DA S SVOJIM PROGRAMOM SODELUJEJO
NA
POKRITI TRŽNICI

INFORMACIJE:

DARE BAR, tel.: 26-781

DISKONT POD KLANCEM, tel.: 21-650

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Kranj organizira praktično demonstracijo montaže snežnih verig. Vozniki bodo svojo spretnost pri montaži lahko sami preizkusili, najbolj spretnim pa so namenjene praktične nagrade.

Praktični prikaz montaže snežnih verig

bo v ponedeljek, 17. 12. 1990,
ter v sredo, 19. 12. 1990, od 15. do 18. ure
na dvorišču AMD Kranj, Koroška 53/d.

**V akciji sodelujejo: Petrol OE Kranj, AMD Kranj
in Tovarna verig Veriga Lesce.**

Dobro je vedeti, da bodo ceste odslej pluzene bolj porredko in bodo ob sneženju na vozišču večje količine snega (od 10 - 15 cm), v takšnih voznih razmerah pa so za varno vožnjo snežne verige nujno potrebne ter zato tudi obvezne.

O vsem, kar vas bo zanimalo glede uporabe snežnih verig, njihovem popravilu in možnostih nakupa, tudi po sistemu »staro za novo«, vam bodo v ponedeljek oz. sredo pojasnili tudi strokovnjaki s tega poročja.

Anton Marolt
**ZLATAR -
PASAR**
Titov trg 1, KRANJ

**BOGATA IZBIRA
ZLATEGA
IN SREBRNEGA
NAKITA
IZDELAVA PO
NAROČILU -
TUDI
IZ PRINESENEGA
MATERIALA**

Odprto:
od 8.30 do 13. ure in 16.
do 18. ure
sobota od 8.30 do 12.
ure
sreda dopoldne zaprto!

**tovarniška
razprodaja**

super - cene

smuči	od ATS 99,-
smučarski čevlji	od ATS 99,-
snowboardi	od ATS 999,-

12. 12. - 14. 12. 1990 in 17. 12. - 21. 12. 1990	od 14. - 18. ure
sobota 1. 12 / 15. 12 / 22. 12. 1990	od 9. - 12. ure

ELAN - Brnca (Fürnitz)

Kärntnerstrasse 48, na cesti Podkoren - Beljak

Merkur

KLUB KOKRA
je edini klub, ki vam SAMO DAJE,
in od vas NIČ NE ZAHTEVA!

Pozanimajte se v trgovinah Kokre,
v Kranju, Gorenji vasi, Trzinu, Škofji Loki, Žireh,
Radovljici, Metliki, Radljah ob Dravi, na Jesenicah
in na Bledu.

Merkur

MERKUR KRAJ

**POGLEJTE NA KOLEDAR,
KOLIKO DNI JE ŠE OSTALO
DO KONCA LETA.**

**Izkoristite priložnost ugodnega nakupa
do konca leta v Merkurjevih
prostocarinskih prodajalnah.**

- gorilniki KLÖCKNER
- obtočne črpalke WILO
- nerjaveča posoda SILIT
- keramične ploščice in kopalniška oprema
- noveletni okraski
- bogata izbira igrač
- pralni stroji SIEMENS
- televizorji SONY in SHARP

PARTNER, Koroška 2, Kranj, tel.: 064/26-461, int. 348
MLADI POTROŠNIK, Gregorčičeva 8, Kranj, tel.: 064/24-654, int. 360
IDEAL, Wolfova 8, Ljubljana, tel.: 061/216-320
Keramične ploščice in kopalniška oprema, Gregorčičeva 8, Kranj, tel.: 064/24-654 in 346.

MI SMO Z VAMI

Zato smo tu,
da bi vam olajšali iskanje pri gradnji ali
obnovi doma.

Tu smo.
S celovito ponudbo gradbenih materialov,
stavnega pohištva...
Z resnično veliko izbiro keramike,
izolacij in izdelkov iz lesa.

**MI SMO Z VAMI V VAŠEM
MESTU!**

lesnina
LGM gradbeni material

Kranj - Primskovo
tel.: 26-076 ali 23-949

Odprto vsak dan od 7. do 19. ure, ob
sobotah od 7. do 13. ure

VELO TRGOVINA VELIKO IN MALO p. o.,
KRANJ, Titov trg 1

**DOBILI SMO BÄREN
AKUMULATORJE IZ UVOZA**

**CENA UGODNA
MOŽEN NAKUP NA
OBROKE**

VABLJENI!

**BÄREN
BATTERIE**

AVTO DELI, ČEŠNICA 24, PODNART TEL.: (064)70-409 AVTODELI

PRIMERJALNE CENE: (PROMETNI DAVEK VKLJUČEN)

R 4	golf I	R 5 do 85	R 9/11	R 18
spr. blatnik 385 din	470 din	385 din	499 din	770 din
VW golf I		VW hrošč		R 4 TL
s. odbijač 980 din	prag (stopnica) 385 din	oljni filter 70 din		
s. blažilec 560 din	izp. lonec 1200 500 din	zračni filter 70 din		
plast. maska 280 din	s. odbijač 980 din	z. blažilec 350 din		
koles. ležaj 395 din	blažilec 490 din	zglob preme 280 din		
zavorni disk 295 din	platine 50 do 90 din	plast. maska 490 din		
teflon ventila 7 din	bati s cil. 1600 2940 din	pokrov mot. 1540 din		
vod. črpalka 665 din	gl. zav. cilinder 700 din	platine 40 do 150 din		

Odprto od 10. do 17. ure, ob sobotah od 10. do 13. ure, v nedeljo in ponedeljek zaprto.
Tel. 064/70-409

CD A

**ŽE SEDAJ SMO PRIPRAVILI ZA VAS
VELIKO PRAZNIČNO PRODAJO**

TV - HIFI - VIDEO - TEHNIKE

TELEVIZORJI	VIDEOREKORDERJI in VIDEOPLAYERJI	HIFI STOLPI in RA- DIOKASETOFONI
Samsung 55 cm, teletekst 8.490,00 7.790,00	Samsung 7120 6.390,00 5.790,00	Samsung 7550, spomin, 2 x kasetofon, CD, daljinsko 6.590,00 5.990,00
Samsung 51 cm, teletekst 7.590,00 6.490,00	Samsung 1260, LCD, model '91 7.290,00 6.390,00	Samsung 5000, 2 x kaseto- fon, CD, daljinsko 4.790,00 4.290,00
Samsung 51 cm, model '91 6.290,00 5.890,00	Samsung 1560, LCD, 4 gla- ve 8.390,00 6.990,00	Samsung 780, 2 x kaseto- fon, ura, digital 2.690,00 2.350,00
	Fisher FVH 300 7.990,00 6.390,00	Samsung 250, 2 x kasetofon 1.290,00 1.090,00
	Samsung (player) daljinsko 3.990,00 3.790,00	

Cene veljajo za gotovinsko plačilo do odprodaje zalog

mednarodno podjetje
d. o. o.
LJUBLJANA
**TV - HIFI - VI-
DEO CENTER**
KRANJ, Cesta
talcev 3
(pri gostilni Bla-
žun)
Telefon: 22-367
Delovni čas:
od ponedeljka do
petka
od 9. do 12. in od
15.30 do 19.30

**Vljudno vablje-
ni!**

GALANTERIJA
Carmen

Stara cesta 7, Kranj

Galanterija CARMEN vam nudi
v mesecu decembru
20 - 50 % POPUSTA za volno,
pletenine in darila.
Vesele praznike in srečno 1991.

**STORITE TUDI NEKAJ ZASE
NE BO VAM ZAL!**
barbara 41-060 Stružnikova 12, Senčur

KAJA KRANJ
ALENKA DVORŠAK
Likozarjeva 15
64000 KRANJ

TRGOVINA "KAJA" VAM
V ČASU NOVOLETNIH
NAKUPOV NUDI
**10 % POPUSTA
V ZNESKU
NAD 500,00 DIN
IN VAM ŽELI SREČNO
NOVO LETO.**

PeKa
TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

**IZ PONUDBE PEKA
na 31. novoletnem sejmu v Kranju**

- moški čevlji od 353,10 din dalje
- moški podloženi škornji po 588,00 din
- otroški ski boot po 90,00 din
- 100 % bombažni izdelki:
moške trenirke, hlače po 179,00 din
polo srajce od 149,00 din dalje
otroške trenirke in fantovski bluzoni po 198,00 din
- puhovke po 1.349,00 din
- smučarski tekaški svileni podloženi kompleti po
598,90 din

Ponudba velja do razprodaje zalog - POHITITE!

Zgled naj bo Bohinj

Ne moremo reči, da je bilo v Trzinu za turizem malo narejene. Prav velike prireditve, kot so razstava mineralov in fosilov, ki velja za tretjo največjo in zelo uspešno na svetu, šušarska nedelja, pastirski dan v Podlublju, turistično gostinski dan v osnovni šoli v Križah in vrsta drugih prireditev, ki se zvrstijo čez leto, najbolj zgovorno povedo, da Trzin pri turizmu ne drže križem rok. Prav letos je bil Trzin proglašen za najbolj urejen kraj na Gorenjskem. Volonterstvo se počasi izčrpa, utruja. Da je pred leti trziški turizem tako napredoval, gre zahvala prav profesionalnemu turističnemu delavcu, ki so si ga nekaj let le privoščili. Potem je zanj spet zmanjkalo denarja in Turistično društvo Trzin ima že dolga leta le za polovičen delovni čas najetega tajnika društva, ki ga plačuje iz svojih sredstev, vse ostalo je delo volonterjev. Delo in zahteve pa so že zdavnaj prerasle volonterstvo in zadnji čas je, da trziški turizem dobi profesionalca, sicer se lahko zgodi, ne le da v turizmu ne bo narejene nič novega, temveč vse kaj hujšega, da lahko kakšno od prireditev tudi izgube.

Najbolj nevarno je za razstavo mineralov in fosilov, ki bi jo danes, ko je doseglja svetovno raven, hitro prevzel kdo drug. Organizacija razstave je ogromno delo, ki že sama zahteva vse leto vsaj enega človeka zase. A je poleg tega še toliko drugega, kar bi moralo biti opravljeno, pa ni, ker je volonterstvo pač preživeto. Trzin naj se zgleduje po Bohinju, ugotavljajo danes trziški turistični delavci, kjer so dovolj zgodaj spoznali, da pravi turizem zahteva le organizirano profesionalno delo in od občine zahtevajo, da vsaj za leto dni iz svojega proračuna plačuje profesionalnega turističnega delavca.

Ogromno delo čaka profesionalca v trziškem turizmu. Prva njegova naloga bi bila povezati vse gostince in turistične delavce v občini, turizmu širše ponuditi trziške planinske kočice, obstoječe turistične zmožljivosti zasebnikov, smučarska središča, kulturne prireditve, zanimivosti kraja. To delovno mesto bi bila lahko zasnova za začetek samostojne trziške turistične agencije, ki bo vabili in vodila turiste v mesto, ne iz njega, kot se je dogajalo doslej.

● D. Dolenc

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Poslovni razred v letalih Adria Airways

Kranj, 11. decembra - Od 2. decembra nudi Adria Airways svojim potnikom poleg turističnega razreda tudi tako imenovani poslovni razred. Potnikom, ki potujejo v poslovnem razredu, zagotavljajo vrsto posebnih storitev.

Večje pozornosti so potniki deležni že ob prihodu na letališče, saj jim ob prijavi za polet ni treba čakati v vrsti, da bi potrdili vozovnico in oddali prtljago. V domačem prometu lahko poslovni potniki brezplačno prepeljejo do 20 kilogramov, v mednarodnem pa do 30 kilogramov prtljage. Poslovnim potnikom je v letalu namenjen tudi poseben prostor, ki je ločen s premakljivo pregrado, več pa je tudi prostora za sedenje. Zanje so pripravljene tudi posebne izbrani obroki, na voljo pa imajo brezplačne brezalkoholne in alkoholne napitke, domače in tuje časopise ter revije.

Evropske letalske družbe so poslovni razred uvedle že pred leti, za Adria Airways, ki postaja vse bolj pomemben mednarodni prevoznik, pa je zato to toliko pomembnejši korak. ● V. S.

IZ LETA 1938

Pokojna slovenska veleindustrija Peter Majdič in njegov sin Vinko sta od leta 1874 dalje gradila in vodila veliko mlinsko industrijo v Sloveniji. Svoje podjetje sta izgradila postopoma do tolikšne višine, da je postalo vodilno ne samo v Sloveniji, temveč je slovelo tudi v tujini. Mirno moremo trditi, da je imela tedanja slovenska mlinska industrija v Majdičevem podjetju predstavnik, kakršne so imele le industrijsko najbolj razvite dežele. Za pogon Majdičevega valjčnega mlina v Kranju je služila vodna sila reke Save, ob kateri je bil mlin postavljen. Zaradi izpremembe konsumnih področij po svetovni vojni je začel pok. Vinko Majdič snovati načrte za izrabo savske vodne sile z izgraditvijo električne centrale. Prve naprave in prvi stroji so bili postavljeni leta 1924, ki ga moremo smatrati za ustanovno leto sedanje elektrarne.

Podjetni Kranj je takoj po svetovni vojni začel premišljati o svoji nadaljnji usodi, ki mu bo dodeljena v svobodni državi. Pri teh posvetovanjih in razgovorih je bila najbolj uvaževana beseda takrat najbolj vidnega moža, sedaj že pokojnega industrialca Vinka Majdiča. Njemu je bilo takoj jasno, da mlada država rabi veliko nove industrije, ki bo s svojim tvornim delom dala možnost napredka in razvoja državljanom, državi pa njeno gospodarsko osamosvojitve. Za ugoden razvoj industrije je poleg industrijske iniciative in konsumnih področij potrebna še sposobna delovna sila in cenena pogonska energija. Sposobne delovne sile je Kranj vedno imel na pretek, ceneno pogonsko energijo pa je v Kranju ustvaril pokojni Vinko Majdič, ki je vodno silo na Savi zajel z modernimi vodnimi turbinami in jo pretvoril v električno silo. Za ta korak je bilo tedaj treba mnogo dalekovidnosti in tudi precej poguma. Danes, ko se je stvar iztekla po zasnovanih načrtih v občo in zasebno korist, gledamo na zadevo seveda z lažje strani. Od leta 1924 dalje je rastla Majdičeva hidroelektrična centrala, ki ima izgrajenih že 3000 HP. Elektrarna ima tudi svojo kloridno rezervo v dveh plinskih motorjih po 500 HP. Elektrogeneratorji imajo skupni učinek 3000 kVA. Elektrarna napaja s svojim tokom področja Kranja, Strazišča in Medvod z okolico. Električno energijo prenaša po 30 km dolgih daljnovodih z napetostjo do 35.000 voltov in po 50 km dolgem razdelilnem omrežju nizke napetosti. Elektrarna ima 12 transformatorskih postaj za javno razsvetljavo s skupnim učinkom 1000 kVA in 4 industrijske s skupnim učinkom 2500 kVA. V letu 1938 je elektrarna producirala 8.200.000 kWh. Podjetje zaposluje od vsega začetka izključno domače delavce in strokovnjake. Sedaj jih je okrog 60. Sedanja lastnika sta Marica in Demeter Majdič, ki vodita to največjo slovensko zasebno elektrarno po smrti svojega očeta. V gospodarskem in socialnem pogledu vrši Majdičeva elektrarna v polni meri svojo nalogo. Njena cena in v obratu zanesljiva električna energija je privedla na krajski okoliš vsa sedanjo industrijo, ki nudi mnogim tisočim našim ljudem stalno življenjsko existenco.

Za avstrijski turizem zelene zime niso več katastrofa

Ledena doba v Avstriji

Avstrijski turistični urad je letos pripravil še posebej pestro ponudbo svojih zimskih počitniških krajev, ki ne temelji le na smučanju.

Kljub izrednemu pomanjkanju snega v zadnjih treh zimah se mnogi avstrijski turistični kraji lahko pohvalijo z dobrim obiskom domačin in tujih gostov. Temu je prispevalo dejstvo, da je kar 151 avstrijskih smučarskih središč na nadmorski višini nad tisoč metrov, da so na več kot petdesetih smučiščih naprave za umetno zasneževanje, pa tudi vse večja alternativna zimskošportna ponudba.

Seveda bi bilo napak misliti, da v avstrijskih turističnih krajih zadnje zime niso imeli težav zaradi pomanjkanja snega. Vendar pa so jih prav te prisilile, da so že sicer bogato ponudbo morali še obogatiti. Obogatili pa so jo najprej z novimi dejavnostmi, nato pa tudi s precejšnjo reklamo, podprto z gesli, kot so "Ledena doba v Avstriji", "Zima enkrat drugače", "Zelena zima, milo sonce, jasna svetloba",...

Gotovo je, da avstrijska zimska turistična ponudba še vedno temelji na ponudbi smučišč, saj Avstrija slovi kot visokoležeča dežela zimskih športov. Tako pa bo seveda tudi v prihodnje, saj so se sosedje na zime brez snega pripravili z obilico snežnih topov po vseh velikih smučarskih centrih. Poleg tega niso zanemarljivi podatki (če smučišča primerjamo z našimi), da jih je več kot sto petdeset na nadmorski višini nad tisoč metrov, od teh triindvajset na višini okoli 1400 metrov in šest na takšnih območjih, kjer je najnižja točka pri 1700

Ob ponudbi smučišč ni zanemarljiv tudi podatek, da je gostom v Avstriji na voljo več kot 400 smučarskih šol s približno deset tisoč smučarskimi učitelji. Z geslom "Samo toliko poučevanja, kolikor ga je nujno potrebno, namesto tega pa čimveč doživetij ter dopustniškega uživanja" pri "Club Ski Austria" ponujajo tudi dodatne smučarske možnosti od vadbe s snowboardi, swingboti, telemark smučmi, letos pa bo novost tudi dodatna ponudba za otroke.

metrih. Tam pa snežne odeje tudi v skopih zimah ne manjka. "Naravovarstveniki so naredili številne raziskave vpliva umetnega snega v naravi. Ker pa je umetni sneg v resnici naravni sneg, saj ga delajo le iz vode in

prvenstva v Saalbach-Hinterglemu povedal predstavnik avstrijskega turističnega urada.

Tako imenovana "Avstrijska reklama" je letos drugič (seveda zaradi izkušnje zelenih zim) izdala broško z naslovom "Zima enkrat drugače". V približno dvesto petdesetih zimskošportnih središčih so obogatili s tako imenovano alternativno ponudbo, ponudbo alternativnih zimskih športov. Ti športi pa so vse od jadrnanja s padali, do športov na ledu, deskanja, smučarskega safarija, voženj s snežno desko,...

Po dvesto petdeset. Turistični centri so dobro preskrbljeni tudi s pokritimi kopališči in savnami, ob večerih pa v večini krajev (zlasti v božičnem in pustnem času) predstavljajo stare šege in navade. Bogata je tudi plesna ponudba, ki obsega celo letalske povezave, ko se je moč odpeljati na vnaprej rezervirano plesno prireditev na Dunaj.

Salzburg, Linz... Zimske počitnice pa je moč popestriti tudi z ogledi mest ter muzejev in galerij, ki jih na široko odprejo tudi v tem letnem času. ● V. Stanovnik

Center za informacijski sistem GZ Slovenije postaja vse pomembnejši

Naše informacijsko povezovanje s svetom

Kranj, 6. decembra - Gospodarska zbornica Slovenije se s svojimi dejavnostmi vse bolj usmerja v sodoben servis za gospodarstvo. Pri tem pa ima prav informatika vse pomembnejšo vlogo. Zato so v Centru za informacijski sistem od leta 1988, ko so se začele razprave o informacijskih sistemih v Sloveniji, začeli razvijati lastne baze podatkov in se povezovati z mednarodnimi informacijskimi sistemi. V četrtek so svojo dejavnost in možnost storitev, ki jih lahko ponudijo, predstavili gorenjskim poslovnim in vodilnim delavcem ter vsem, ki potrebujejo pomoč sodobnih poslovno-informacijskih sistemov.

Center za informacijski sistem Gospodarske zbornice Slovenije je v okviru enotnega gospodarskega sistema danes najmočnejši informacijski sistem tako z domačimi bazami podatkov kot z mednarodnimi povezavami. Ker so razvili lastne baze podatkov tako o domačih podjetjih, izvozu, uvozu, ekonomskih kriterijih, sovlaganjih, ker so vključili baze podatkov o inovacijah in industrijski lastnini in ker so se povezali z mednarodnimi informacijskimi sistemi o pravni in zakonodajni regulativi EGS, italijanskim zborničnim sistemom, sistemom o boniteti podjetij v svetu in mednarodnem transferu tehnologij, izdelkov in storitev ter s kooperacijskim sodelovanjem v prostoru Alpe - Jadran, lahko našim podjetjem ponujajo vrsto storitev. Te pa so: ponudba in iskanje novih programov, izdelkov, tehnologij in storitev. Hkrati si lahko naša podjetja izbirajo poslovne partnerje, kooperante, sovlagatelje in preverjajo njihove boni-

tete in poslovne povezave. Lahko tudi preverjajo zaščito in razvoj svojih konkurenčnih partnerjev doma in v tujini, spremljajo njihovo ekonomsko

EVROPATINOVA je specializiran center v evropski inovacijski mreži za področje turizma, športne industrije in izdelkov za dom. V okviru te dejavnosti bo Center zbiral vse informacije o novostih na teh področjih, organiziral in razpisoval borzne ponudbe in povpraševanja po novostih, poslovne in izobraževalne akcije pa po interesu in želji članstva. S članstvom si namreč zainteresirani pridobijo možnost aktivnega nastopa, sodelovanja in vključevanja v poslovno in informacijsko dejavnost na teh področjih.

poslovanje in uvozno-izvozne tokove.

Razveseljivo je, da so se v obliki poslovanja že vključila naša najuspešnejša podjetja, poleg njih pa tudi številni obrtniki in podjetniki. Prav njihovo povpraševanje in potrebe pa so Center za informacijski sistem spodbudili, da so organizirali poslovni klub EVROPATINOVA, ki članom omogoča enakovredne pogoje za poslovanje v Sloveniji, Jugoslaviji, Alpe - Jadranu, Evropi, jugovzhodni Aziji in Ameriki. Članstvo omogoča poslovno sodelovanje na področju razvoja novih metod dela in poslovanja, ponudbe in povpraševanja,

transfera, kooperacij, sovlaganj, kapitala, nepremičnin, prostih kapacitet in delovne sile s pomočjo standardnih tipičnih informacij in enostavnih računalniško podprtih programov.

V okviru Centra se še posebej hitro razvija domača podjetniška borza ponudbe in povpraševanja, ki je poleg sodelovanja v prostoru Alpe - Jadran najbolj iskano poslovno področje. Zato prav sedaj pospešeno gradijo lastne baze podatkov predvsem za drobno gospodarstvo, obrt in podjetništvo, ki jih najbolj potrebujejo. ● V. S.

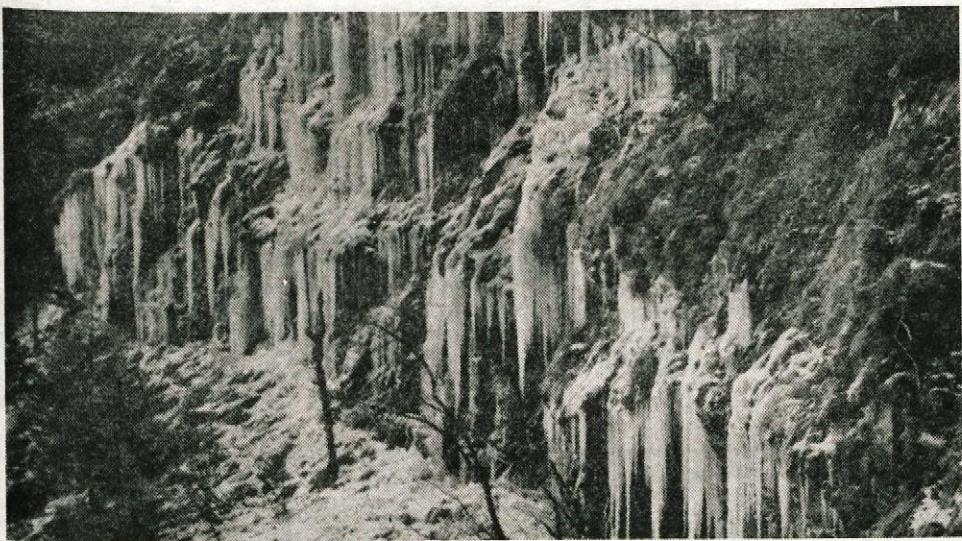
Brezposelnost hitro narašča

Na Gorenjskem ni največja

Kranj, decembra - Konec septembra je v Sloveniji na eno prosto delovno mesto prišlo kar 8,8 iskalcev zaposlitve, neskladje med ponudbo in povpraševanjem je bilo največje v Murski Soboti, Celju in Mariboru, nekoliko manjše v Kopru in Kranju.

Brezposelnost v Sloveniji vse hitreje narašča, konec oktobra je bilo na zavodih za zaposlovanje prijavljenih 51.969 brezposelnost, 2.392 več kot mesec poprej, kar je letošnje največje mesečno povečanje, saj povprečje znaša 1.745 brezposelnih na mesec.

Konec septembra je na eno prosto delovno mesto v Sloveniji prišlo 8,8 iskalcev zaposlitve, razkorak med ponudbo in povpraševanjem je bil največji v Murski Soboti, kjer je prišlo na eno prosto delovno mesto 17,3 iskalcev zaposlitve, podobne so bile zaposlitvene razmere v Celju, kjer jih je prišlo 17,2 in v Mariboru 16,7 iskalcev zaposlitve. Sledi Koper s 10 iskalcami zaposlitve in Kranj z 9,5 iskalcami zaposlitve na eno prosto delovno mesto, v Ljubljani pa 4, kar pomeni, da je v našem glavnem mestu lažje najti delo kot na Štajerskem, Gorenjskem in Primorskem.

Zima. - Foto: Jure Cigler

Urednikova beseda

Osrednja tema današnjih Odprtih strani je več zapisov o žrtvah med nasilno mobiliziranimi v nemško vojsko med drugo svetovno vojno. (O tem danes odpirajo razstavo v Celju). Začenjamo pa jih s pogovorom o novih davkih, ki se nam obetajo in zaključujemo s programom energetike v prihodnjih petih letih. Prihodnji teden bodo izšla Snovanja.

Leopoldina Bogataj

JOŽE KOŠNJEK

Slovenija uvaja prihodnje leto nov sistem davkov in prispevkov

Evropske davščine in slovenske plače ne gredo skupaj

VINKO PERČIČ, direktor sektorja plana analiz računovodstva v Savi Kranj, s katerim smo se pogovarjali o predlaganem novem slovenskem sistemu davkov in prispevkov, priporoča vladi upoštevanje dveh "zlatih" pravil sodobnega gospodarstva: država je sposobna takrat, kadar zna oceniti, koliko akumulacije sme vzeti gospodarstvu. In drugič: država mora oceniti, kolikšen del akumulacije bi ona bolj rentabilno uporabila kot gospodarstvo. Teh načel v preteklosti nismo spoštovali in smo pač jemali, kolikor smo potrebovali. Bojim pa se, da ima tudi nova zakonodaja v ozadju to past, pravi Vinko Perčič.

Slovenski parlament je sprejel osnutek petih zakonov, ki predstavljajo okostje novega slovenskega sistema davkov in prispevkov. Zakoni naj bi bili sprejeti še letos, veljati pa naj bi začeli v začetku prihodnjega leta. Sedaj veljavni sistem je eden najbolj kompliciranih in nepreglednih na svetu, novi pa naj bi nas spravil na evropsko raven. Je zakonodajalcu to uspelo?

Vinko Perčič: "Osebnost bi želel, da bi takšna zakonodaja veljala že letos. Že vse leto dopovedujem republikanski sekretariatu za finance, da nam nov sistem pri-

hodnje leto ne bo pomagal, če nas bodo že letos pokopali. Če lahko sklepam na osnovi osnutkov, predlogi zakonov pa po mojih informacijah ne bodo bistveno spremenjeni, je sistem poenostavljen. Sedanji sistem je najbolj kompliciran na svetu, saj pozna 48 vrst prispevkov in prispevnih stopenj, kompliciran izračun davčnih osnov. Še mi, ki leta delamo na tem, se težko znajdemo. Mi smo sedaj nesli na banko dva kovčka nalogov o plačah, čeprav smo imeli zbirne stopnje. Novi sistem davkov in prispevkov bo temeljil na dveh zakonih: na zakonu o zagotavljanju sredstev za

potrebe socialne varnosti, ki predpisuje prispevke za invalidsko-pokojninsko zavarovanje, za zdravstveno varstvo in zaposlovanje, ter na zakonu o davku na izplačane osebne dohodke. To je v bistvu davek na plačilno listo. Iz osebnega dohodka bomo tako obračunavali štiri prispevke."

V parlamentarni razpravi je bilo dosti ugovorov glede smiselnosti davka na izplačane osebne dohodke.

Vinko Perčič: "V principu se odločamo za evropsko zakonodajo. Prav ta zakon oziroma davek pa nista čisto evropska, čeprav davek na plačilno listo nekatere države poznajo. Naša zakonodaja na noben način ne bo zapustila osebnih dohodkov. Na to opozarjamo že pet, deset let nazaj. Vsi prispevki naj se odtegnejo od bruto, ne pa še dodatno od liste plač. Mislim, da se republika boji, da ne bi prišlo v proračun premalo denarja. Ta davek je ostanek starega sistema."

Novi sistem pa bo zaradi večje preglednosti onemogočal špekulacije.

Vinko Perčič: "To drži. Štiri postavke je enostavneje kontrolirati kot 48. Manj bo kontov, manj usklajevanja, manj zaključevanja. Ključni inspektorjem bo olajšan nadzor. V računovodstvih pa bomo lahko racionalizirali poslovanje."

Slišimo zahteve na eni in obljube na drugi strani, da bo nov davčni sistem bistveno razbremenil gospodarstvo. Pravite pa, da se pa država nikakor ne sme odreči nekaterim prispevkom. Boste sploh lahko lažje zadihali?

Vinko Perčič: "Z vidika sistema nam obetajo olajšave, bojim pa se, koliko nam bodo resnično vzeli. Gospodarstvo je slabokrvno. Če razumem novi sistem, nas kaj dosti niso poslušali. Bivšemu in sedanjemu sekretariatu za finance sem naglas povedal, da so tudi oni zaradi take politike krivi za različne steeaje. Finančarji ekonomske misli ne upoštevajo, ker jemljejo več akumulacije, kot bi je smeli. Država žal še vedno vzame toliko, kolikor rabi.

"V podjetju bo osebni dohodek obremenjen s štirimi prispevki in davki. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje se povečuje. Mislim, da bodo tako pokasirali tisto, kar sedaj SPIZ-u manjka. V Jugoslaviji in posebej v Sloveniji smo pač navajeni, da zaradi miru zadovoljimo vse kliente. Prispevek za zdravstveno varstvo se bo tudi malenkostno povečal. Če natančno prebereš osnutek, sklepaš, da bo tudi občina lahko uvedla za ta namen 0,6-odstotni prispevek. To je spet en žep, kamor se bo stekal denar. Prispevek za zaposlovanje se poveča za 200 odstotkov in bo 1,55 odstotka od bruto OD. Potem pa bo po zakonu od bruto OD še 15 odstotkov davka po zakonu o davku na izplačane OD, kar je ostanek starega, pa tudi po kolektivni pogodbi plače ne bi smele biti še posebej obdavčene. To bo skupaj zneslo dobrih 36 odstotkov obdavčitve bruto OD. Sicer pa bomo začetek prihodnjega leta začeli z olajšanjem zaradi nižjih stopenj. Plače bodo porasle, konec leta pa nas čaka past, ko bo treba prijaviti dohodnino in plačati davek."

V proizvodnji ugotavljamo tehnološke presežke, v državnem aparatu pa ne, samo, da je mir. Tako, kot mora zdravnik vedeti, koliko krvi sme vzeti krvodajalcu, da ne bo obležal, velja enako tudi za državo. Stara vlada je zadnja tri leta enormno povečevala prispevke in v tem je sedaj past. Davčne stopnje so se lani povečale za 63 odstotkov. Če je bila stopnja na začetku leta 16,3, te stopnje veljajo tudi letos. Če stopnje davkov in prispevkov, od katerih dobi denar družbena nadgradnja, znižaš, bo ta del ljudstva kritiziral vlado, če pa obremenitev ne znižaš, gospodarstvo še bolj potapljaš. To je povedal tudi finančni minister dr. Kranjc in tega se ne da na hitro popraviti. Sicer pa mislim, da bodo v novem sistemu prispevki najmanj enaki, če ne celo večji. V osnutku zakonov piše, da bo sedaj prispevkov iz osebnih dohodkov vključno z davkom 36,2 odstotka, vendar 23. člen osnutka zakona o socialni varnosti omogoča republikanski sekretarju za finance preračun na novi bruto."

Osnutek zakona o davku na dobiček pravnih oseb pa vas bistveno razbremenjuje in predlaga enotno 40-odstotno davčno stopnjo.

Vinko Perčič: "Glede sedanjega davka na dobiček smo edinstven primer, saj je bila stopnja 100, 200 ali celo večodstotna. Če je nekdanji graščak želel vzeti kmetu ne le desetino, ampak vse, mu ni vzel samo repe, ampak tudi voz, naložen z repo. Več mu ni mogel vzeti, ker kmet pač ni imel. Pri nas pa se jemlje več, kot imamo. V Zvezni republiki Nemčiji je stopnja obdavčitve dobička 50-odstotna. Lastnik kapitala je, ko ugotovi dobiček, zainteresiran, da delavcu izplača 13., 14. plačo, ker mu polovico prispeva država. Pri dveh plačah je to ena plača. Če pa delavec to pretopi v delnice, je to odbitna postavka od dohodnine. Država ima delavčev

60.000 dinarjev, bomo plačali vsi. To pomeni avtomatsko višji obremenitev plač, 36 odstotke bomo skupno plačali od bruto, 15 pa na neto in to je 51 odstotkov. Nova davčna zakonodaja je v tem oziru samo navidezna razbremenitev podjetja s 43 ali 44 odstotkov na 36. Ampak, kako bodo ljudje s 60.000 letne plače v tekočem letu v začetku prihodnjega leta plačali 15-odstotni davek na dohodnino? 60.000 dinarjev letno je 5.000 dinarjev mesečne plače in 15 odstotkov je 750 dinarjev, dvanaestkrat 750 pa je 9.000 dinarjev. V tej potezi države ne razumem. Zaostritev bo prišla januarja leta 1992, ko bo treba oddati davčne napovedi za leto 1991. Ljudje bodo terjali višje plače, da bodo lahko plačali davek od dohodnine, višje plače pa bodo naslednje leto spet pomenile višjo davčno osnovo. To bo strahovit davčni vijak. Zvil bo najbolj vitalni člen proizvodnje, delavca. Plače bomo zaradi tega, ker ima delavec večjo moč, povečevali, ampak ne bodo ostale v njegovem žepu, temveč bodo šle za davke. S tem bo država posredno dobivala vedno več. To bo vplivalo tudi na kolektivno pogodbo. Prav sedaj preračunavamo in ocenjujemo, da jo bo treba spremeniti."

Smo se torej z davkom na dohodnino zaleteli?

Vinko Perčič: "Dohodnino načeloma odobravam, ker bo polovica več davčnih zavezancev, ki so bili sedaj skriti. Podjetja ne bodo mogla izplačevati denarja, ki ni osebni dohodek, razen seveda tistega za prevoz na delo, prehrano itd. Vendar predlagani odstotki davka niso prilagojeni našim razmeram. Prehudi so in bomo morali povečevati plače zaradi davka. Nesmiselno se mi zdi, da so v dohodnino štete tudi obresti. V Avstriji se do določene vsote obresti ne štejejo v dohodnino. Pri nas bomo dosegli nasprotni, negativni učinek: ljudje ne bodo hoteli varčevati, ker varčevanje ne bo odbitna postavka. Poudarjam. Pri davčni zakonodaji ne bi smeli grešiti. Davčni sistem imam za enega najpomembnejših za delovanje gospodarskega sistema. Uvrščam ga takoj za zakonom o podjetjih."

Parlamentu bo predlagan v sprejem tudi zakon o financiranju javne porabe.

Vinko Perčič: "Pri njem ne vidim spornih zadev. To je pač zakon, ki določa vire in način potrošnje javne porabe. Proračun uvaja sodobne koncepte, tudi javni dolg. Kako se bo pa izvajal, je drugo vprašanje. Vendar, če ne bodo tudi v javni porabi ugotavljali presežkov, tako kot mi, racionalizirali dela, bodo zahtevali po višjih stopnjah. V Savi interna, nekakšna Mc Kinseyjeva komisija, ugotavlja, da smo predragi. Stroške znižujemo, vendar bi jih lahko še bolj, če bi bila tudi družbena nadgradnja racionalnejša."

Odprte strani

JOŽE DEŽMAN

EKSKLUZIVNO

PO SILI VOJAK

Nasilna mobilizacija Slovencev v nemško vojsko - okupatorjev zločin

	Štajerska	Gorenjska
Vpoklicani letniki	1908—1929	1916—1926
Čas vpoklica	julij 1942—1945	januar 1943 — prva polovica 1944
Število vpoklicanih	okoli 28.000	več kot 7.000
Število padlih	verjetno več kot pet tisoč	okoli tisoč

In ob padlih še invalidi. In vendar je usodo teh žrtev nacizma prekril prah molka. Nista jih priznala ne Zveza združenj borcev NOV ne Zveza protikomunističnih borcev. V letošnjih spravnih svečanostih kljub tisočem žrtev niso bili omenjeni.

Prav tako malo vemo o nepriznanih ali prepozno priznanih odškodninah, zlasti invalidom in svojem padlih, zapostavljanju, očitkih in vsem drugem, česar so bili deležni mobiliziranci v nemško vojsko vse do današnjih dni.

Nekaj prizorov te tragedije predstavljamo na razstavi, ki jo odpiramo v petek, 14. decembra, v celjskem muzeju. Iz razstavnega kataloga vam predstavljamo uvodno besedilo o mobilizacijah Gorenjcev v nemško vojsko.

Slovenci v nemški vojski v Franciji

Gorenjci v nemški vojski 1943 - 1945

Pravna podlaga mobilizacij

Nacisti so "osvobodene" Gorenjce določili vredne nošenja nemškega orožja. Ob orožnikih, raztrgancih in pomožnih enotah so že leta 1942 sprejeli nekaj prostovoljcev v Waffen-SS. V Uradnem listu šefa civilne uprave na zasedenih ozemljih Koroške in Kranjske sta 20. julija 1942 izšli 7. julija izdani uredbi o vpeljavi zakonodaje o delovni službi (Arbeitsdienstrecht) in vojaškega zakona (Wehrrecht) na zasedenih ozemljih Koroške in Kranjske.

Nato so v uradnem listu razglasili vpis mož v vojaške registre:

Datumi podpisov	Klicani letniki	Datum izdaje ukaza	Datum objave ukaza
12. 10. — 31. 10. 1942	1923, 24	6. 10. 1942	24. 10. 1942
30. 11. — 19. 12. 1942	1920, 21, 22, 25	18. 11. 1942	12. 12. 1942
1. 2. — 27. 2. 1943	1916, 17, 18, 19	1. 2. 1943	20. 2. 1943
prva polovica 1943*	1926		
1. 12. — 20. 12. 1943	1927	8. 11. 1943	22. 11. 1943

* Popisi letnika 1926 niso bili razglašeni v uradnem listu šefa civilne uprave, so pa verjetno potekali sredi leta 1943.

V prvi polovici leta 1943 so po občinah že naročili popis letnikov 1908 - 1915, a več od tega zaradi svetovnih in gorenjskih (močnejše odporniško gibanje kot npr. na Štajerskem) razmer niso zmogli.

Nato so bili na nabor klicani "vsi moški pripadniki nemške države (vključno onih do preklica)" posameznih letnikov. Mobilizacijo Gorenjcev so nacisti oprli na razglasitev državljanstva na preključ iz septembra 1942. Svoje raztegljivo pojmovanje državljanstva so nato

manifestirali npr. julija 1943, ko so fantom letnika 1926, ki so trdili, da niso člani Koroške ljudske zveze in torej ne sodijo na nabor, odgovorili, da je dovolj, če so starši člani te zveze, da so s temi otroci tudi že državljanji in tako zreli za nabor.

Propagandna utemeljitev mobilizacije

"Vi ste nam enake krvi" so poudarjali okupatorji Gorenjcem in se skicevali na svetle čase vojevanja v avstro-ogrskih

polkih. Naj bi bili ponosni, da lahko špricajo svojo kri proti boljševizmu. Poskrbeli so tudi za sodobne vzore. Tako je Gorenjsko junija 1943 obiskal imetnik "Eichenlauba Leutnant" Hugo Primožič, po rodu Tržičan.

Ponemčenje

Vodja nacističnega okrožja Kranj je ob odhodu "mož delovne službe" dejal: "Sedaj ste kot otroci Gorenjske v Reichu, ko se vrnete, boste glasniki Re-

icha na Gorenjskem." Prvi korak k ponemčenju je bilo učenje nemščine, da so lahko potem Slovence razdelili med druge enote.

Obseg mobilizacije

Oglejmo si naborne načrte v nacističnem okrožju Radovljica:

Letnik	datum naborov	število nabornikov	% prebivalcev (48 923)	% moških (24 864)
1916	13. 4.—7. 5. 1943	165	0,34 %	
1917	13. 4.—7. 5. 1943	153	0,31 %	
1918	13. 4.—7. 5. 1943	162	0,33 %	
1919	13. 4.—7. 5. 1943	215	0,44 %	
1920	11. 1.—3. 2. 1943	316	0,65 %	
1921	11. 1.—3. 2. 1943	314	0,64 %	
1922	11. 1.—3. 2. 1943	310	0,63 %	
1923	6. 11.—3. 12. 1942	301	0,62 %	
1924	6. 11.—3. 12. 1942	311	0,64 %	
1925	11. 1.—3. 2. 1943	289	0,59 %	
1926	30. 7.—5. 8. 1943	340	0,69 %	
Dodatno klicani		92	0,19 %	
SKUPAJ KLICANIH NA NABOR:		2963	6,06 %	11,24 %

Vsi klicani na nabor niso bili potrjeni v delovno službo in vojsko. Predvsem zaradi bolezni in vojno pomembnih opravil (npr. železarji, železničarji). Poglejmo nekatere zbrane podatke o usodi fantov letnikov 1916 - 1926 iz Bohinja, ki smo jih zbrali v okviru popisa Posledice vojne med Julijci in Karavankami:

	% preb.
Število prebivalcev	5194
Klicani na nabor	362
Zajeti v popisu	499
Partizani	320
Nemški vojaki	213
V partizanih in v nemški vojski	114

Zbrani podatki tudi za druga območja omogočajo oceno, da je bilo v nemško vojsko vpoklicanih okoli štiri odstotke prebivalcev. V nacističnih okrožjih Jesenice, Kranj, Kamnik (le-to vključuje tudi litijsko območje)

z nekaj manj kot 180.000 prebivalci nad sedem tisoč. Torej je novembra 1942 radovljiški kreisleiter v Mojstrani podcenjeval: "če bi bili samo na te 3 do 4 tisoč Gorenjcev navezani, bi bila vojna že davno izgubljena". Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorja in njegovih pomagačev poroča o 7.216 nasilno mobiliziranih v nemško

vojsko, v knjigi NOV na Slovenskem 1941 - 1945 pa je njihovo število ocenjeno na okoli sedem tisoč.

Odhodi Gorenjcev v delovno službo in vojsko

Pred vpoklicem v vojsko niso vseh fantov poslali v delovno službo. Niti niso bili vsi posamezni letniki vpoklicani hkrati. 7. avgusta 1943 so v Sv. Katarni (danes Lom nad Tržičem) napisali zbirni seznam vpoklicanih. Letniki 1917 do 1921 (od letnika 1916 verjetno niso nikogar potrdili) so šli aprila, maja in junija 1943, letnik 1922 od marca do junija 1943, letniki 1923 - 1925 predvsem januarja in februarja 1943 (v jeseniškem okrožju so vpoklicali letnike 1923 in 1924 v delovno službo predvsem med 11. in 14. januarjem 1943), nekateri tudi kasneje, letnik 1926 pa so vpoklicali po avgustu 1943. Letnika 1927 niso vpoklicali. Podobno so vpoklicali fante drugod, posameznike pa so klicali tudi kasneje. V letu 1944 so nacisti z mobilizacijo Gorenjcev prenehali.

Komaj bi našli koga, ki je v nemško vojsko odšel prostovoljno. Nacisti so do srede leta 1944 izselili mnoge sorodnike tistih, ki so jim pobegnili iz vojske. Npr. v Bohinju se nacistom izmakne okoli 150 predvidenih soldatov in med poltretjo stotnijo izseljenih so večina njihovi sorodniki.

Delovna služba

Nekaj valov vpoklicanih je pred služenjem vojske v taboriščih delovne službe običajno po tri mesece vadilo z lopatami.

V nemški vojski

Tržičan je v začetku maja 1943 napisal: "Eden je pisal iz središnje Francoske in pravi, skoraj pljujejo po nas, za denar nam nočejo ničesar dati, ker nas imajo za ničvredne, ker smo prostovoljci. Poslali so jih na vse strani, eni pišejo iz Rusije iz Kijeva, drugi iz Švicarske meje, tretji iz Poljske, četrti iz Münchna in Stuttgarta, iz Češke, prav iz vseh krajev, kjer se nahaja vojna. Tudi iz Afrike se kateri oglašijo."

Šolanje je bilo dovolj trdo. Med njimi so bili Slovenci še zbrani v večjih skupinah, nato pa so jih razdelili. Ni posebnih podatkov, da bi bili Slovenci posebej diskriminirani zaradi narodnosti (npr. pri plačah). Nekaj jih je zlezlo na prve klinke lestvice činov (gefreitariji), nekaterim so pripeli nižja odlikovanja.

Po drilu - večinoma v Nemčiji - so vpoklicane poslali na vse strani. V glavnem so Slovenci šli kot topovska hrana (največ pešadija) na vzhodno fronto.

Nekako polovica vpoklicanih je ostala do konca bodisi v nemški vojski, bodisi so tam padli ali dočakali svobodo v ujetništvu. Ostali so pobegnili iz nemške vojske oziroma so se v ujetništvu javili v protinacistične enote.

Prebegi

Spopad za vojake med partizani in nacisti (in deloma njihovimi sodelavci domobranci) je bil ogorčen. Vmesne izbire skorajda ni bilo.

Ocenjujemo, da je iz nemške vojske prebegnila nekako polovica vpoklicanih. Nekaj jih je

Pismo Darka Ogrina iz nemške vojske

Görlitz, 5. maja 1943

»Dragi domači!

V prvih vrsticah vas prav lepo pozdravljam in se vam zahvaljujem za paket. Sem je prispel že 3. maja toda dobil sem prepozno karto za iskat ga na postajo ker je bila ura že 8. Iskat sem ga šel 4. 5. in sem ga dobil popolnoma nepoškodovanega. Dobro da ste ga tako poslali drugače bi bilo gotovo vse za nič. Ravno par dni prej sta dobila dva pakete ki sta hodila 10 dni in sicer po pošti. Jaz imam sedaj tega dovolj za precej časa in mi ni treba nič pošiljati dokler vam ne pišem da rabim drugače se mi lahko pokvari. To bom imel le da malo ješ zraven kadar je bolj malo. Opoldne greš lahko v kuhinji iskat za jesti večkrat vse razen mesa. V kuhinji moram ravno tako opoldne oddati karto in sicer za meso drugo dobiš brez karte. Jemo vsi v jedilnici in potem greš lahko kar v kantino pirat če se ti ga ljubi. Enkrat na teden imajo v kantini tudi žganje ali kakšno drugo takšno pijačo. Razen tega imajo v kantini tudi cigarete in drugo tako reč katero potrebuješ. Cigaret imam sedaj tudi dovolj.

Druga novega ni tukaj. Vreme imamo lepo, kar nam pride zelo prav pri vežbanju. Učemo se razen drugega tudi streljati s puško in mašingeverom. Zvečer

smo prosti ob 1/2 6 h in nato imamo vsaki dan šprah unterricht. Uči nas lojtnant. Gre se samo zato da bi se čimprej naučili nemško. Poduk imamo vsaki dan eno uro in to v svojo škodo v prostem času. Zato nam za pisanje in drugo reč ob delavniških bolj kod ne primanjkuje časa. Za v nedeljo so nam rekli da bo šel žihr vsak sam v mesto. Mesto je precej veliko ima okrog 120 tisoč prebivalcev. V mestu imaš vse sort (neumnost?) kar si jih moreš misliti. Mesto je lepo in se lahko voziš s tramvajem kadar se hočeš. Okolica je pa sama ravnina.

Tukaj sem videl en dan prej preden sem šel v bolnico tudi Fajgnovga hlapca, kateri je šel takoj drugi dan nekam v Francijo. Mi smo sedaj rekruti in bomo 3 mesece dokler ne bomo naredili ausbildunga. Firarji niso z nami preveč slabi za enkrat. Kako bo pa pozneje ne vemo. Z dopustom ne vem kako bo kaj. Najbrže ga ne bo nič. Mogoče, če bomo šli po treh mesecih v fronto da bo prej kaj dopusta. 3 Slovenci so ga od tukaj dobili po 6-10 dni. Enemu je umrla mama, 2 pa imata na smrt bolne očete. Telegram mora biti vsak potrjen od občine. Denarja dobimo vsak

dan 1 RM, katere pa lahko sproti zabijš.

Včeraj sem dobil od Slavkova (Darkov brat je Slavko Ogrin, ki ga predstavljamo kot vojnega ujetnika - op. p.) pošto. Ima se precej slabše do sedaj kakor jaz. Je mu zelo dolgčas. Pravi da imajo toliko stenic da je ves upkan in bulast. Tudi mi smo jih imeli precej samo tukaj sta bili dve sobi kjer jih je bilo največ razkuženi. Slavko gotovo precej težje prenaša vojaško kakor jaz ker nima arbeitsdinst. Upajmo da bo kmalu konec vojne in da se srečno vrneva pod domačo streho.

Pišite mi tudi kako se imate doma in kako je ribate naprej. Vsi skupaj bomo morali malo potrpeti da pridejo boljši časi. V Bohinjju je gotovo precej gošarjev. Radoveden sem kako se bo vse skupaj izteklo. Za vel. noč smo šli skozi vsi Slovenci k sv. maši. Cerkev je čisto blizu in je zmeraj polna vojakov pri maši.

Za danes naj končam pa drugič še kaj več. Prejmite Vsi domači najlepše pozdrave od

Darkota

Pozdravite Vojvodove, Jurjovčeve in druge znanke. In Luka Dobravca, če še kaj pride k nam.»

»Kadar Vas kak vojaški urad naravnost obvesti, da je Vaš sin ali mož pogrešan ali padel junaške smrti, obrnite se na gospoda Rode, ki je Betreuer der NSKOV v Steinu, Schutt NO.22 (Raiffeisenkasse), da boste dobili podporo za starše ali rento za ostale. On je razen nedelj vsak dan med 10. in 12. uro v Raiffeisenkasse in vam bo z nasvetom in dejanjem pomagal. Treba vam je prinesiti s seboj samo obvestilo, ki ste ga prejeli od vojaškega službenega mesta ali Vašega Ortsgruppenleiterja, ravno tako rojstni list padlega (poročni list, rojstne listine nepreskrbljenih otrok) in svojo člansko izkaznico pri NSKOV. Če pa še niste član, se pri tej priliki prijavite za pristop.«

(Karawanken Bote, 20. I. 45)

ALOJZIJ ŽIBERT

Tudi prisilno mobilizirani v nemško vojsko so žrtve vojne

ja, da udeleženci, ki so služili v nemški vojski ne morejo biti priznani, priznavajo pa prejem milijarde mark.

Smo torej tam, kjer smo bili: med vojno nasilno mobilizirani pod grožnjami najhujše kazni za prizadete in svoje, po vojni od lastne države ogoljufani in sedaj pozabljeni. Država pa priznava le samo nekatere...

Žrtvam, nasilno mobiliziranim v nemško vojsko ne gre za neko korist, pač pa

- gre za priznavanje delovne dobe vsem prisilno mobiliziranim za čas služenja obvezne delovne službe, služenja vojske, bivanja v bolnišnici, ujetništvu, zaporu in pd.

- težjim invalidom je treba priznati pravico do brezplačne zdravniške oskrbe in nabavo ortopedskih pripomočkov pod enakimi pogoji, kot gre priznanim invalidom vojne in civilnim žrtvam vojne

- odobritev pravice združevanja vseh žrtv zadnje vojne in jim tako omogočiti organizirano reševanje njihovih problemov.

Celotno problematiko okrog tega bo pač morala reševati le republika Slovenija, saj so se take mobilizacije izvajale le na območju Gorenjske in Štajerske. Zvezne organe in vodstva drugih republik ta problem gotovo ne zadeva, zato ga tudi ne bodo reševali.

Gre za problem nekaj deset tisoč prisilno mobiliziranih fantov, ki so bili vse doslej zanemarjeni in zapostavljeni. Za njih ni bilo po vojni dodatnih živilskih nakaznih zaradi izgube krvi, kot so jih dobivali ostali, ne ugodnosti zdravstva, invalidskega varstva in še, če so se zaradi posledic vojne morali predčasno upokojiti, so bili upokojeni ne kot vojni invalidi, pač pa zaradi bolezni.

Preteklo je 45 let po vojni in velika večina udeležencev vojne je že pokojna, čas pa bi bil, da bi pomagali vsaj še preživeli, ki imajo v svojih vojaških knjižicah žig "Wehrpflichtiger" (vojni obveznik) in ne "Freiwilliger" (prostovoljec). Vsi fantje, ki pa so bili od okupatorja po zakonu nasilno mobilizirani, ne glede ali so se vrnili zdravi, ali so pogrešani, so padli ali so ostali invalidi, so žrtve vojne in jih je kot take tudi potrebno obravnavati.

Po nekaterih okvirnih podatkih je bilo nasilno mobiliziranih 35.000 fantov z Gorenjskega in Štajerskega. Od mobiliziranih je prav tako po okvirnih podatkih padlo 6.000 fantov, 9.000 jih je invalidov in okrog 1.500 je pogrešanih oziroma so "izginili" takoj po vojni.

Gre za razmeroma velike števile Slovencev, vendar odgovorni še danes o tem ne govorijo, preživeli niso nikjer priznani kot žrtve vojne in ne uživajo prav nikakršnih ugodnosti ali podpor. Fantje pa so se ne po lastni volji borili in krvaveli na vseh širnih frontah Evrope in drugod. Tisočim so poslednje pesem igrala le Stalinove orgle, ob njihovi smrti je bilo slišati vpitje "Hurraa", zvok letalskih ali tankovskih motorjev in šumenje morja. Njihovi udje in trupla leže ob Vitebsku, na Krimu, po vsej Ukrajini, Besarabiji, Romuniji, Češki, Poljski, Franciji, Italiji, Nemčiji. Le majhen del jih počiva na pokopališčih in še ta so po večini izravnana (tako kot so nemška pri nas), vsi pa so, razen ožjih svojcev - pozabljeni.

Ob nastopu slovenske pomladi je bilo pričakovati, da bo končno sončni žarek posvetil tudi v ta pozabljeni kot. Žal pa se še ni ničesar premaknilo, čeprav so o problemu obveščeni lokalni in republiški forumi. Zvezni sekretar za delo, zdravstvo in vrašanja borcev iz Beograda odgovar-

okrog 8.000 fantov, od katerih jih je prav tako po netočnih podatkih padlo več kot 1.000.

Vdove padlih in posebej invalidi, ki so imeli vidne poškodbe, ter vsi mobiliziranci so bili v preteklosti, posebno pa prva desetletja po vojni predmet očitanih, zaničevanj in zapostavljanja.

Podatek o služenju v okupatorski vojski je bil poglavitni madež v vseh karakteristikah, opozorilo pa je bilo zapisano po vseh dosjeh in personalnih mapah.

Prva leta po vojni so organi ljudske milice izvajali popis vseh mobilizirancev, posebej še tudi padlih in ranjenih. Ločeni popis so izvajali tudi preko organizacij Rdečega križa, vse z namenom izračuna vojne škode. Država je postavila obračun, Nemčija je nakazala menda milijardo mark, škodovanci pa niso dobili ničesar.

Prizadeži invalidi, svojci padlih in pogrešanih so sami iskali pomoč in zaščito, kajti nihče od družbe in države se ni zanimal za njihove potrebe, razen da so bili na opazovanju pod povečevalnim steklom. Pisno so se obračali za minimalno priznanje in pomoč vse od okrajnih in preko republiških ter zveznih organov in celo na maršalat. Odgovor pa je bil vedno negativen: ne priznamo vam statusa borcev niti žrtv vojne niti invalidov, skratka ničesar. To so nekako mile oblike odgovorov, bile pa so tudi hujše.

Invalidi so se skrivaj obračali na različne organizacije in vladne organe v Nemčiji, celo na vlado in predsednika, kakor tudi na organe Mednarodnega Rdečega križa v Ženevi, organe Vojnih veteranov, Združene narode in podobno. Odgovor Nemčije je bil, da so zadostili svojim obveznostim in naj se žrtve obračajo na države, katere državljanji so. Končno pa je bil dan pristanek, da je Nemčija po spoznanju razmer, kakršne so v Jugoslaviji le začela izplačevati neko delno pomoč (Teilversorgung) - ne invalidno, s pogojem, da to lahko vsak čas preklicše.

Pomoč so odobravali le tistim invalidom, ki so po strogih nemških predpisih invalidni več kot 25-odstotno in najožji svojci padlih. Številni Slovenci so z območja Gorenjske in Štajerske že

Marsikaj pišejo in govorijo v zadnjem času o dogodkih, za katere se je po vojni vedelo, pa so bili namenoma zamolčani, ljudje pa si niso upali na glas govoriti. Eden od teh so tudi prisilni mobiliziranci v nekdanjo nemško vojsko.

Dne 7. julija 1942 je bilo v tedanjem Uradnem vestniku (Amtsblatt) objavljeno, da bodo morali fantje iz zasedene Gorenjske na služenje obvezne delovne službe (RAD) in v vojsko (Wehrmacht). Med ljudmi je nastal preplah, vendar so vsi upali, da morda le ne bo prišlo do izvajanja ukaza. Ko pa je takratni vodja civilne uprave za Gorenjsko dr. Rainer 27. septembra 1942 izdal v Kranju svojo Proklamacijo prebivalcem Gorenjske in je bila Uredba za izvajanje objavljena še v Uradnem vestniku 24. oktobra 1942 je bila stvar zapečatena. Od 6. novembra do 3. decembra 1942 sta morala letnika 1923 in 1924 na nabor, 11. januarja 1943 pa sta bila že vpoklicana. Nabori so se potem vrstili vse do 30. julija 1943. Vpoklicani so bili vsi letniki rojeni od 1916 do 1926. Določeno je bilo, da tiste, ki se ne bi odzvali pozivu, zadene najhujša kazen, prav tako njihove svojce.

Večina mobilizirancev je bila poslana na služenje trimesečne obvezne delovne službe (RAD - v resnici priprave na vojsko) v taborišča na področju nekdanje Avstrije. Po preteku treh mesecev je Nemcem pripadal dopust, preden so odšli v vojsko, za Gorenjce pa to ni veljalo, ker so bili doma z nevarnega območja. Večina jih je bila odposlana takoj v Rusijo in le manjši del v Francijo na služenje kadrovskega roka, čuvanje železniških prog in strateško važnih objektov. Mnogi so bili iz takšnih ali drugačnih razlogov ranjeni že prvi mesec.

Ob koncu leta 1943 so se Gorenjci, mobiliziranci že znašli v prvih frontnih linijah po vsej širini ruske fronte, Normandije, Francije, Italije in celo Afrike. Ker smo bili »Slovani« in še iz domovine, kjer so »stalni nemiri« ter iz okupiranih krajev, so bili vedno pod posebnim nadzorom in so jih določali za najtežja dela in jih izpostavljali na najnevarnejša mesta.

Z Gorenjskega je bilo po dokaj netočnih podatkih mobilizirano

sklep, da jih je med vpoklicanimi v nemško vojsko padlo med petnajst in dvajset odstotki. Torej zna biti med vpoklicanimi Gorenjci več kot tisoč padlih v nemški vojski. Še nekaj več kot mrtvih je ostalo invalidov.

Iz teh letnikov je tudi skoraj 40 odstotkov (okoli 2000) žrtv, ki jih priznava Zveza borcev (to so predvsem padli partizani in nekaj aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja), verjetno pa ni dosti nižji odstotek žrtv te starosti med domobranci.

To je najhujša izguba naroda v tej vojni.

Sorodniki

Številni starši so prosili za dopust sinov iz vojske, a praviloma brez uspeha.

Sorodnikom so v okviru Nacionalno socialistične oskrbe vojnih žrtv in tudi drugače nakazovali podpore. Mnogo jih je bilo zaradi dezertacij iz nemške vojske v partizane preganjanih s strani nacističnih oblasti, po drugi strani pa so pritikali partizani (npr. na družine skrivačev) in domobranci.

Zimska pomoč

Od januarja 1942 in predvsem skozi nabiralno leto 1942/43 so tudi na Gorenjskem in številnih zbirkah pobiral denar, oblačila in drugo za zimsko pomoč. Te so bili deležni predvsem vojaki na frontah, deloma tudi civilisti. Maja 1943 so ocenili, da so na Gorenjskem v letu 1942 zbrali 1.740.084 rajhsmark. Kasneje je bilo teh zbiranj manj.

Po vojni

Že med vojno so dezertarje iz nemške vojske v partizanih večinoma odstranili iz nekaterih služb (politika, politična policija). Še trše so ravnali s tistimi, ki so ostali v nemški vojski. Domnevamo, da so se tudi spričo tega mnogi zapili in si nekateri vzeli življenje. Vendar večina, kljub odraščanju na rob družbe, ni imela zapletov s tračičnimi posledicami.

Darko Ogrin je bil rojen 12. aprila 1923 v Bohinjski Bistrici. Samski. Ključavničarski pomočnik. 11. januarja 1943 je bil pozvan v delovno službo in nato v nemško vojsko. 10. septembra 1943 je prišel na dopust in 18. septembra odšel v Jelovsko četo Gorenjskega odreda. Februarja 1944 je bil na pohodu v Benečijo. Padel je kot borec Planinčevega bataljona Gorenjskega odreda 22. aprila 1944 nad Žirovnico.

pobegnili že pred mobilizacijo. Večina pa jih je dezertirala v partizane, ko so prišli na dopuste. Posebej, ko Gorenjci od julija 1943 niso smeli priti na dopust južno od Drave, se je razvila prava industrija prenosov obleke, dokumentov in drugih oblik pomoči pri dezertaciji. Ti prebegi več kot tri tisoč mož so bistveno okrepili partizanske enote tako številčno kot tudi po bojni usposobljenosti. Morda pa je nekoliko previsoka ocena Jožeta Šmita, da bi bilo do prve polovice leta 1944 od štiri tisoč Gorenjcev v partizanih do 2500 teh, ki so ušli služenju v nemški vojski.

Gorenjci so se borili v francoskih partizanih, iz zavezniških ujetništev so prestopili v jugoslovanske enote v SZ, med prekomorje.

Do štiristo tistih, ki so iz nemške vojske prebegnili k partizanom, je dezertiralo še enkrat (večinoma od oktobra 1944 do januarja 1945) in so jih po so razumu med okupatorjem in protikomunisti sprejeli k domobrancem. Nekaj jih je prešlo med domobrance neposredno iz nemške vojske. Posamezniki pa so se po dezertaciji iz nemške vojske skrivali pred vsemi, ki bi jih morda ponovno mobilizirali.

Neuspeli pobegi

Nekaj fantov je bilo zaradi poskusov pobega kaznovanih s smrtjo (med načini usmrtnitve je bilo tudi obglavljenje). Le redki prijeti so jo ceneje odnesli.

Ujetništvo

Bistveno slabši je bil položaj zajetih v Sovjetski zvezi (nekaj jih je tam umrlo) kot tistih, ki so bili ujetniki zahodnih zaveznikov.

Žrtve

Med Bohinjski jih je v nemški vojski padlo 37. Tudi delni podatki od drugod utemeljujejo

MARIJA VOLČJAK

Nova energetska politika

Energetski potratnosti naposled odzvonilo

Naša energetika ima veliko kritikov, ki so se vanjo dolgo zaganjali zaman, zdaj pa vse kaže, da je vendarle napočil čas sprememb tudi na tem področju, saj nova energetska politika ne temelji več na razvoju v širino, temveč na preobrazbi in smotrni rabi energije.

Decembra bo izšla knjižica "Energijska politika Slovenije 1990-2020", njeno vsebino so nam predstavili v republiškem sekretariatu za energetiko. Kakor je povedal sekretar dr. Miha Tomšič, ne gre za klasični plan, temveč za analizo razvojnih možnosti, ki daje odgovor na vprašanje, kakšen razvoj energetike je smiseln za Slovenijo.

Naftna kriza je v kapitalizmu povzročila velike spremembe

Študija izhaja seveda iz dosežanj razvoja energetike v Sloveniji, ki ni znal ujeti svetovnih gibanj. Svet je namreč leta 1973 pretresla naftna kriza, ki je povzročila enega največjih gospodarskih preobratov v novejši zgodovini. Povzročila je varčevanje z energijo, na račun gospodarske recesije in padca osebnega udobja. Prvi reakciji pa je sledila preobrazba rabe energije oziroma celotnega gospodarstva, ki jo je drugi skok cen nafte v letih 1979 do 1981 še okrepil.

V manj kot desetletju se je sestava kapitalistične industrije bistveno spremenila. Zmanjšal se je delež tradicionalnih, energetsko intenzivnih panog, kot so železarstvo, pridobivanje aluminija, kemijska industrija, tekstilna industrija, ki so jih "odstopili" manj razvitemu svetu. Hitro pa so se razvile dejavnosti, ki ne zahtevajo dosti energije: storitve, računalniki, informatika, elektronika itd. Hkrati so posodabljali obstoječo industrijo, izdelovati so na primer začeli manjše in varčnejše avtomobile. Vlade so imele pri tem pomembno vlogo, saj so davke pobirale od velikih porabnikov energije in jih usmerjale v razvoj mladih, energetsko varčnih panog.

Zanimivo je, da so se celo v Zahodni Nemčiji leta 1973 zmotili pri napovedi o porabi energije v naslednjem desetletju in pol, saj so napovedali dosti večjo, kot je nato bila, kar kaže, kako velike spremembe je prinesla naftna kriza in kako težavno so tovrstne napovedi. Naravnost osupljivi pa je podatek, da so ob 36-odstotnem povečanju družbenega proizvoda v letih od 1973 do 1989 ohranili skoraj enako porabo energije. Če je lanska napoved manj zgrešena, bodo do leta 2010 ob majhnem zmanjšanju porabe energije povečali družbeni proizvod še za 50 odstotkov.

ske neodvisnosti in pogoj za politično suverenost, izgublja pomen. Energija vse bolj postaja blago mednarodne menjave, podvrženo ekonomskim presojam. Ranljivosti za izpade dobav, ki bi jih povzročili politični zapleti, pa se razvita gospodarstva izogibajo z napletanjem dobav iz različnih virov in s primernimi zalogami kritičnih goriv, na primer nafte.

Najnovejša dogajanja v vzhodni Evropi pa obetajo še eno zanimivo razsežnost energetskega tržišča. V naslednjih desetletjih lahko predvidevamo močne nove mednarodne energijske tokove, ko se bosta gospodarsko zblíževala evropski Vzhod in Zahod. Z nafte in plinom, tudi z elektriko Vzhod že plačuje zahodno opremo in storitve, marsikatera evropska država v teh tokovih že vidi donosen posel.

Račun za zamudo drago plačujemo

Slovenija je v razvoju energetike delila usodo vseh socialističnih družb, njihova neodvisnost na ekonomsko pobude je začela kazati zobe po letu 1973. Prve naftne krize kot prijatelji arabskih dežel nismo tako občutili kot Zahod, saj prave blokade nismo doživeli, k uspavanju pa so prispevala tudi ugodna tuja posojila. Do začetka osemdesetih let o varčevanju z energijo in o posodabljanju rabe energije nismo razmišljali.

V zavest nam je prodrla šele druga podražitev nafte, tedaj pa smo bili že v globoki krizi zunanje in notranje prezadolžitve, denarja za posodobitev gospodarstva je že primanjkovalo, znašli smo se tudi pod pritiskom selitve energetske intenzivnih panog iz razvitega sveta. Dve daleč največji investiciji v zadnjem desetletju sta bili v jeklarstvo in v predelavo aluminija, z izvozom na konvertibilna tržišča pa so devizno žejo gasile prav energetske intenzivne panoge, saj je bilo s temi izdelki moč hitro prodreti. Nedvomno vse to ni bilo naključje.

Sprotni računi za energijo so se večali v času, ko jih je bilo vse težje plačati, administrativni poskusi omejevanja porabe energije niso imeli trajnejših, če so sploh imeli kakšne učinke. Kar spomniti se bencinskih bonov, parno-neparnih dni in redukcij elektrike. V vrtincu ekonomskih in socialnih problemov je energetika največkrat potegnila kratko, saj so predpisane nižje cene blažile vsakdanje tegobe drugih pa-

nog, dokler ni energetika sama kronično potrebovala denarne pomoči.

Porabimo toliko elektrike na prebivalca kot najbolj bogati

Neusmiljeni rezultat takšnega razvoja so stroški za energijo, ki so približno takšni kot v razvitem svetu, predstavljajo pa seveda mnogo večji delež v našem bistveno manjšem družbenem proizvodu. Drugače povedano, porabimo približno toliko elektrike na prebivalca kot v državah Evropske gospodarske skupnosti in le nekaj manj celotne energije, seveda pa smo veliko revnejši in zato stroške veliko težje plačamo.

Zanimiv je izračun, da bi v desetletju od 1978 do 1988 lahko prihranili 5,4 milijona ton surove nafte, če poraba energije ne bi naraščala, kar bi pomenilo 1,3 milijarde dolarjev, v čemer pa niso upoštevani stroški predelave in prevoza do porabnikov.

Poleg količinske potratnosti je za Slovenijo značilna tudi strukturna potratnost, ki se odraža v sorazmerno velikem deležu elektrike v končni energiji, leta 1988 je bil 21,76-odstoten. Povprečni delež v državah OECD je bil 16,9-odstoten, v EGS pa 15,6-odstoten, v sosednji Avstriji, denimo, 16,7-odstoten, v Nemčiji 16-odstoten itd. Večji delež imajo le države, ki veliko elektrike pridobijo v vodnih elektrarnah, Norveška pa 43,8-odstotnega, saj celo 99 odstotkov elektrike pridobi v vodnih elektrarnah. V Sloveniji pa v vodnih elektrarnah pridobijo le 30 odstotkov elektrike, kar pomeni, da je naša proizvodnja elektrike dražja, poleg tega pa toplotne elektrarne krepko onesnažujejo okolje.

Vsaj ničelno rast porabe energije so najprej zahtevali ekologi

V letih 1980-1988 je poraba končne energije na prebivalca zrastle za 0,5 odstotka, primarne energije na prebivalca za 8,2 odstotka, saj se je povečal delež električne energije, pridobljene iz goriv. Energetsko zahtevna industrija (črna in barvna metalurgija, proizvodnja gradbenega materiala, papirništvo) je v teh letih porabila polovico vse energije, ki jo je porabila industrija, ustvarila pa desetinno družbenega proizvoda industrije. Na zmanjšanje porabe energije je vplivala le prisilna ustavitve nekaterih proizvodnih obratov in dramatično upadanje življenjskega standarda. Druge spremembe skorajda niso omembe vredne. Leta 1985 je svetovna banka za razvoj ponudila 90 milijonov dolarjev za naložbe v racionalizacijo porabe energije v naši industriji. Študija, ki jo je napravil Smelt, je pokazala, da bi v manj kot štirih letih lahko prihranili od 10 do 19 odstotkov energije, celotni investicijski stroški pa

bi znašali 160 milijonov dolarjev. Vendar pravega zanimanja ni bilo, doslej je porabljena le polovica tega posojila, ki ni veliko, pa še to ne samo za racionalizacije porabe v ožjem smislu.

V teh osmih letih so v Sloveniji pognali 59 megavatov novih moči v vodnih elektrarnah in 482 megavatov v toplotnih elektrarnah. Zelo slabo izkoriščamo potoke in rečice, saj v malih in industrijskih elektrarnah pridobimo le 4,1 odstotka vse električne energije, v EGS pa povprečno 9,5 odstotka, v Avstriji 12,3 odstotka, v Nemčiji 15,1 odstotka, v Italiji 11,8 odstotka itd.

Energetika tudi škodljivo vpliva na okolje, poleg kurišč in cestnega prometa je osredotočeno predvsem na onesnaževanje zraka ob toplotnih elektrarnah, kar je s čistilnimi napravami moč omejiti, vendar pa so drage.

V letih 1980-1988 so v Sloveniji toplotne elektrarne 69-odstotno prispevale k onesnaževanju zraka z žveplovim dioksidom (industrija 20-odstotno), 29-odstotno z dušikovimi oksidi, 16-odstotno s trdnimi delci in 36-odstotno z ogljikovim dioksidom, ki povzroča učinek "tople grede".

Problemi energetike so pri nas javno promocijo doživeli v okviru splošnega gibanja za zaščito okolja. Prelomni dogodek je bila konferenca "Ekologija, energija, varčevanje" junija 1987, ko je bila sprejeta zahteva po postopnem približevanju naših energetskih razmer evropskim, z vsaj ničelno rastjo porabe na začetku.

Štirje scenariji porabe energije

Naposled tudi pri nas nastaja nova energetska politika, ki išče odgovor na vprašanje, kakšen razvoj energetike je smiseln za Slovenijo, kje je optimalna "obratovalna točka" celotnega gospodarstva, kjer daje kombinacija pridobljene vrednosti v ostalih panogah in stroškov energije največji ostanek. V veliki meri je seveda odvisna od tega, s kakšnimi energetskimi viri razpolaga država. Približevanje tej optimalni točki je proces, ki mora zajeti celotno družbo, ki se ne konča pri energetiki. Po vsem, kar smo napisali, je seveda jasno, da je Slovenija zelo oddaljena od optimalne obratovalne točke in postoriti bo potrebno marsikaj.

Strokovnjaki so izdelali štiri scenarije rabe končne energije, kakor temu strokovno pravijo, na njihovi osnovi pa nekaj scenarijev pokrivanja energetskih, zlasti elektroenergetskih potreb. Za izhodišče so vzeli scenarij družbenega razvoja, ki predvideva postopno oživljanje gospodarstva do leta 1995, prestrukturiranje do leta 2000 (ko naj bi dosegli sedanjost raven razvitih držav) in nadaljnjo preobrazbo do leta 2020. Izkušnje energetske krize leta 1973 kažejo, da je povezava med celotnim gospodarstvom in energetiko elastična, zato je seveda potrebna tolikšna razpršenost scenarijev.

Napovedi so seveda zelo tvegane stvar, saj, kot smo zapisali, leta 1973 so se zmotili celo pedantni Nemci. Vendar pa izkušnje zahodnega sveta kažejo, da so možni vsi štirje scenariji, tudi četrti kot najbolj radikalen. Prvi trije namreč predvidevajo rast porabe končne energije, najbolj prvi, najmanj tretji, četrti pa računa s padanjem porabe do leta 2000 in nato do leta 2020 le z rahlim porastom.

K temu naj bi prispevali tako industrija kot promet in vsi ostali porabniki.

Za vse štiri scenarije končne porabe pa so izdelali več scenarije pokrivanja potreb po energiji, v njih je nemara najbolj zanimivo ustavljanje jedrske elektrarne v Krškem, ki je v nekaterih variantah predvidena leta 1995, v drugih kasneje.

V Sloveniji tudi mednarodni objekti

Slovenija ima ugodno zemljepisno lego za vključevanje v mednarodne energijske tokove, ki postajajo zlasti med Vzhodom in Zahodom vse pomembnejši, zato razmišljajo tudi o objektih v te namene.

Najprej pa je potrebno upoštevati, da se bo do leta 2020 življenjska doba iztekla nekaterim toplotnim elektrarnam, v skupni zmogljivosti 354 megavatov (Tuzla, Trbovlje, Ljubljana), jedrski elektrarni pa najkasneje leta 2017. Do leta 1993 so v toplotnih elektrarnah predvidene ekološke naložbe v višini 368,8 milijona ekujev, kar bo njihovo moč zmanjšalo za 30 megavatov. Z izgradnjo novih toplotnih elektrarn bi lahko pridobili 1.572 megavatov moči, kar bi zahtevalo 1,9 milijarde ekujev. Z izgradnjo vodnih elektrarn na spodnji in srednji Savi bi lahko pridobili 572 megavatov moči, ki bi veljali dobre 1,1 milijarde ekujev. S popravili vodnih elektrarn (Fala, Dravograd) pa 14 megavatov, ki bi veljali 21 milijonov ekujev.

S pomočjo izgradnje malih vodnih elektrarn bi lahko do leta 1998 pridobili 85 megavatov moči, do leta 1995 pa približno 160 megavatov v industrijskih elektrarnah.

Od objektov mednarodnega značaja bi prišla v poštev plinska elektrarna 300 do 380 megavatov, tudi investitorji pa se zanimajo tudi 1.000 megavatni objekt, ter 400 kilovoltni tranzitni daljnovod 1.000 megavatov moči z Madžarskega v Italijo.

Naftno gospodarstvo potrebuje skladišča za 60 do 100 dnevnih zalogo naftnih goriv, to je za 350 do 600 tisoč ton, izgradnja bi stala 120 milijonov ekujev. Posodobitev rafinerije v Lendavi za proizvodnjo ekološko neoporečnih naftnih goriv bi stala 43 milijonov ekujev, izboljšava primarne predelave nafte pa 31 milijonov ekujev.

Plinsko gospodarstvo do leta 2020 načrtuje investicije v višini 325 milijonov ekujev, med najpomembnejše sodi tudi izgradnja podzemnih skladišč. Široki potrošnji pa naj bi bilo leta 2020 namenjenega četrtna razpoložljivega zemeljskega plina, za kar bi do leta 2000 potrebovali 80 milijonov dolarjev, nato pa je 30 milijonov dolarjev. Potekajo pa razgovori o morebitnem terminalu za utekočinjeni plin v Kopru, druga možna lokacija je Krk, ki bi služil oskrbi Slovenije in Hrvaške ter srednje Evrope, s skupno letno zmogljivostjo 8.000 milijonov kubičnih metrov.

V naslednjih petih letih še nuklearka, ni pa savske verige elektrarn

S pomočjo dolgoročne študije so sestavili plan za prihodnjih pet let, ki nima značaja klasičnega plana. Sestavljen je elastičen, zato ga bo moč prilagajati razmeram, odseva treznost načrtovalcev, ki se zavedajo, da velikega zmanjšanja porabe energije ni moč pričakovati čez noč, temveč je cilj dosegljiv le postopoma, predvidevajo pa notranje premike pri sestavi energetske bilance. Manj bo torej novih investicij, več pa bo notranjih sprememb naše energije.

V sekretariatu za energetiko so se odločili za zmerno varianto, ko so izbirali med štirimi scenariji, po eni strani niso za nadaljevanje dosedanje energetske razsipnosti, po drugi pa tudi niso za skrajne posege v izboljšanje energetske rabe. Vsekakor pa računajo na neogibne racionalizacije, ki so že lani porabo električne energije zmanjšale za 5 odstotkov, v prihodnjih letih naj bi jo vsaj za toliko. Ker pa predvidevajo manjšo porabo premoga, zlasti domačega, bistveno več pa zemeljskega plina v široki porabi in tudi več elektrike iz kombiniranih elektrarn, računajo s približno 2-odstotno rastjo porabe električne energije.

V prihodnjih petih letih tako med investicijami v proizvodne objekte ni savske verige vodnih elektrarn, največji vložek je predviden v zakup 100 megavatov v Ugljeviku v Bosni, projekt naj bi izpeljali kot skupno podjetje. Ekonomski pokazatelji te naložbe so dokaj ugodni. Sicer pa so v glavnem predvidene rekonstrukcije obstoječih elektrarn. Takšen naložbeni plan je seveda oprt na predvidevanje, da bo jedrska elektrarna v Krškem v prihodnjih petih letih še obratovala. Med prenosnimi objekti bo največ denarja zahtevala postavitve daljnovoda za povezavo z Italijo.

Novost pa je zapiranje premogovnikov v Laškem, Senovem, Kanizarici in Zagorju, za kar je že prihodnje leto predvidenih 132 milijonov dinarjev. Za zapiranje rudnika urana v Žirovskem vrhu pa je v prihodnjih dveh letih predvidenih 140 milijonov dinarjev. Po besedah ministra Tomšiča bodo izgubo denarja s tem zmanjšali, saj je rudnik s proizvodnjo ustvarjal okoli 10 milijonov dolarjev čiste izgube, zapiranje pa bo v dveh letih veljalo 6 milijonov dolarjev.

Blaga in ostra različica ekoloških vlaganj

Sekretariat za energetiko ponuja dve različici vlaganj v ekološko sanacijo. Po blažji različici je predvidena takojšnja izgradnja odzvepljevalne naprave na četrtem bloku šoštanske termoelektrarne, na petem bloku pa se odlaga po letu 1995, medtem ko ostrejša različica predvideva tudi na petem bloku postavitev naprave do leta 1995. Kmalu pa naj bi tudi po blažji različici namestili na tretjem bloku ljubljanske toplarne, pri kateri bosta prva dva kotla ugasnila leta 1992.

Elektrogospodarstvo je pripravilo dodatno ponudbo, ki vsebuje vodne elektrarne na spodnji Savi (Boštanj, Blanca, Bestanica, Krško) in dve plinsko parni elektrarni. Zanimiva je dodatna ponudba neodvisnih proizvajalcev, ki se nanaša na 118 megavatov moči v malih in industrijskih elektrarnah, med njimi sta dve v Kranju ter po ena na Jesenicah in v Begunjah.

Dodatno ponudbo so pripravili tudi rudniki, vendar imajo glede na novo energetska politika malo možnosti. Izračuni namreč kažejo, da je pridobivanje premoga pri nas predrago, velenjski lignit je eno marko pri gigajoulu predrag, slovenski rjavci premog pa za marko in pol, kar pomeni, da za poslovanje zmanjka 555 milijonov dinarjev letno.

**TERMO
TERVOL**

Zoliks
PODJETJE LAHKE OBUITE
p. o. "Strojarska 12, Ziri
Tel. 064-69-332

Povezovanje Evrope je v teh letih poseglo tudi na področje energetike, energetska zaprtost v okviru nacionalnega gospodarstva, ki je bila pred desetletji čislana kot znak gospodar-

Petek, 14. decembra 1990

Franc Polanc z Gozdnega gospodarstva Kranj

Odkazilo lesa naj bo v rokah stroke

Kranj, 12. decembra - Nova zakonodaja na področju gozdarstva bo prinesla številne novosti, vendar naj bi nekatere določbe po mnenju stroke prinesle več škode kot koristi. Pretirana liberalizacija pri gospodarjenju z gozdovi, ki so predvsem nacionalno bogastvo bi lahko imela hude ekološke in ekonomske posledice, zato bi bilo potrebno, da v novi zakonodaji ostane člen o odkazilu lesa.

Po mnenju Franca Polanca z Gozdnega gospodarstva Kranj, bi tudi v novi zakonodaji moral ostati člen, ki govori, da odkazilo lesa lahko opravi samo gozdarski inženir. Nov zakon bo sicer samo dopolnilo starega, vendar bi morali odkazilo lesa razumeti predvsem kot gozdarski ukrep, ki pa sam po sebi ne pomeni nezaupanja do lastnikov gozdov. Če bo upravljanje z gozdom oziroma odkazilo lesa prepuščeno lastnikom, utegne priti tudi do določenih spekulacij. Zavedati se moramo namreč, da je go-

spodarska kriza huda in da bodo mnogi lastniki gozdov skušali na hiter način priti do denarja s pretiranim posekom in prodajo lesa. Stara zakonodaja na določen način celo ščiti lastnike oziroma kmete, ker se bodo v primeru, ko bodo sami sekali les, pojavili tudi trgovci z lesom, ki jih bo mikal zaslužek s prodajo. S tem pa ni izključeno, da bodo lastniki gozdov na različne načine opeharjeni.

Sicer je res, da tudi pred vojno ni bilo logarjev, ki bi odkazali les za posek. Po

Kdo bo po novem odločal o sekanju lesa v gozdovih zasebnikov? Nova zakonodaja naj bi posege prepustila lastnikom, ki po večini menijo, da ne potrebujejo logarjev, medtem ko strokovnjaki menijo, da utegne priti do anarhije.

drugi strani pa Franc Polanc meni, da so bili kmetje pred vojno mnogo boljši gospodarji in so znali ceniti gozdno bogastvo. Da torej ne bi prišlo do popolne anarhije pri upravljanju z gozdovi, Franc

Polanc meni, da naj bi odkazilo lesa ostalo tudi v prihodnje. Ne gre za nikakršno ideološko ali partijsko dolo-

čilo, ampak zgolj za nujnost strokovnega nadzora pri poseganju v gozdove. Marsikdo se namreč ne zaveda, da so gozdovi predvsem v alpskih deželah, kot je Slovenija, nepogrešljivo bogastvo, njihovo pretirano iztrebljanje pa bi poleg splošne ogroženosti povzročilo nepopravljivo gošpodarsko in ekološko škodo. ● M. Gregorič

Iz republiške skupščine

Spremembe tudi v kmetijstvu

V družbenopolitičnem zboru je bil sprejet osnutek zakona o spodbujanju razvoja demografsko ogroženih območij Slovenije. Najpomembnejša novost novega zakona je pristop mimo občinskih meja, vendar pa tudi pri tem zakonu ne bo šlo brez nesoglasij pridelovalcev hrane in naravovarstvenikov. Ogroženim območjem bo potrebno pomagati predvsem z gospodarskimi vlaganji, ki

naj bi temeljila na osnovi kakovostnih programov za razvoj kmetijstva, drobnega gospodarstva, turizma in dopolnilnih dejavnosti. Seveda naj bi imela prednost ekološko čista vlaganja in pridelovanje zdrave hrane. Programi bodo financirani iz republiškega proračuna.

V zboru združenega dela pa so sprejeli predlog za izdajo zakona o finančnih intervencijah v kmetijstvu. Minister za kmetijstvo dr.

Osterc je poslance seznanil z učinki podobnih ukrepov v državah članicah EGS in predvidevanjih v naših razmerah. Tam subvencionirajo 35 odstotkov vrednosti kmetijske pridelave, vendar so tam pogoji za pridelovanje težji. Tako tudi naše kmetijstvo ne bo moglo zdržati brez zaščite.

Poslanci v zboru občin so tokrat govorili predvsem o hidromelioracijah in pridelovanju zdrave hrane. Razpra-

va je potekala predvsem med različnimi mnenji predstavnikov zelenih in pridelovalcev hrane. Med zelenimi in kmeti sicer ni razdorov, so pa določeni nesporazumi. Minister Osterc je med drugim dejal, da predlagani zakon da predlagani zakon ne bo samo pospešil, pridelave hrane, pač pa tudi zagotovil stalne pogoje za gospodarjenje, ustvarjanje dohodka za pridelovalce, postopno koncentracijo zemljišč, ter usposabljanje pridelovalcev za bolj kakovostno in ekološko sprejemljivejšo pridelavo, ki bo vključena v naravni krog kroženja rastlinskih krmil. ● M. G.

Za zdravje ljudi in živali

Ovčja bruceloza (I)

Bolezen ovčja bruceloza je bila v Sloveniji odkrita šele pred kratkim. Znamenja bolezni se zaznajo predvsem pri reprodukciji, s strogi sanitarno veterinarski ukrepi pa jo je možno izkoreniniti.

Poznamo več oblik obolenj, ki jih s skupnim imenom imenujemo bruceloza. Te bolezni povzročajo sorodne vrste bakterij iz rodu brucel. Pomembne so predvsem bolezni, ki jih povzročajo Brucella abortus, Brucella melitensis, Brucella suis, Brucella canis in Brucella ovis.

Brucella abortus povzroča t. i. bangovo bolezen ali govejo bruceloza. Za to boleznijo zbolijo predvsem govedo, lahko tudi nekatere druge vrste živali. Po vojni je bila ta bolezen precej razširjena, vendar jo je uspelo izkoreniniti.

Bolezen, ki jo povzroča Brucella melitensis imenujemo tudi malteška mrzlca ali melitokokoza oziroma bruceloza ovac in koz. Zbolijo številne vrste živali, vendar je najbolj nevarna ovcam, kozam in tudi ljudem. Ljudje se največkrat okužijo z neprekuhanim ali nepasteriziranim mlekom in mlečnimi izdelki obolelih živali. Tako kot goveja bruceloza je bila tudi ta bolezen po vojni zelo razširjena in kasneje zatrla.

Brucella suis povzroča obolenje pretežno pri prašičih, včasih tudi pri poljskih zajcih. To bolezen, ki so jo lani k nam zanesli z bolnimi prašiči iz Hrvaške, imenujemo prašičja bruceloza, za človeka pa ni pretirano nevarna. Kot kaže, je veterinarska služba tudi to bolezen hitro zatrla.

Menimo, da v tem času v Sloveniji ni ne bangove bolezni, ne melitokokoze, niti okužb z Brucella suis, razen na posameznih področjih pri poljskih zajcih. ● Prof. dr. Janez Mehle

Stimulacija izvoza pridelkov

Zvezni izvršni svet bo v prihodnjem letu dodatno stimuliral izvoz pridelkov in živil. S tem ukrepom naj bi vlada pomagala pri prodoru naših pridelkov na svetovni trg, saj so tam, kot je znano številne zaščitne ovire. Za stimulacijo izvoza bo vlada v prihodnjem letu iz zveznega proračuna namenila sredstva v višini 2,7 milijarde dinarjev, to vsoto pa so določili glede na napovedi, da bomo iz naše države prihodnje leto izvozili za okoli 1,4 milijarde dolarjev kmetijskih pridelkov in hrane. ● M. G.

Uskladitev pokojnin

Ob zadnjih izplačilih pokojnin SPIZ ni mogel obračunati vsega kar upokojencem pripada. Naknadno je predsedstvo SPIZ ugotovilo, da se pokojnine, zneski za pomoč in postrežbo, denarna nadomestila za telesno okvaro in preživnine, ki se izplačujejo po zakonu o preživninskem zavarovanju kmetov, zaradi zvišanja osebnih dohodkov aktivnih zavarovancev uskladijo za 7,6 odstotka. Ker so bile pokojnine, denarna nadomestila in preživnine za mesec oktober in november že izplačane, bo pripadajoča razlika (dvakrat po 7,6 odstotka) izplačana s posebnim nakazilom v sredini tega meseca. ● M. G.

Obdelovalna zemlja je bila letos tudi na Gorenjskem obilno namočena, ponekod pa ob novembrskem deževju tudi poplavljen. V prvih decembrskih dneh je v nižinah zapadlo nekaj centimetrov snega, ki bo koristil zimskim poljščinam. Ponekod so kmetje preorali njive šele po sneženju.

MEŠETAR

Mešetar je tudi tokrat obiskal trgovino Agroavto na Gorenjski cesti 17 v Kranju, ki prodaja traktorje in kmetijsko mehanizacijo, do Božiča pa imajo tudi posebno ponudbo

Vrsta izdelka	cena v dinarjih
Kabina za traktor IMT 539	7.931,00

V Metalkinih blagovnicah imajo ta čas na zalogi traktorske kosilnice, vitle, motokultivatorje in ostalo mehanizacijo. Poglejmo cene:

Vrsta izdelka	cena v dinarjih
Hidravlični nakladalec HU-4 HN	29.664,00
Traktorska kosilnica SUPERIOR	13.905,00
Traktorska diskasta kosilnica UNIROTO	27.810,00
Traktorska kosilnica UNIMA	9.177,00
Traktorska bočna kosilnica za IMT 539, 542	9.085,00
Rotacijski zgrabljajnik sena RS	13.905,00
Vitla TAJFUN EGV - 30	8.024,00
Vitla TAJFUN EGV - 30 H	9.157,00
Vitla TAJFUN EGV - 40	13.339,00
Vitla TAJFUN EGV - 60 SK	20.137,00
Stožasti cepilec, presek 250 mm	4.638,00
Motokultivator IMT Knjaževac	15% popust
Motokultivator GORENJE Muta	15% popust

V cene je vračunan 3 odstotni prometni davek.

Mešetar si je izpisal tudi nekatere cene v trgovini z novo in rabljeno kmetijsko mehanizacijo Brazda v Podnartu.

Vrsta izdelka	Cena v dinarjih
Traktor Zetor 52 11, brez kabine	94.000,00
Kosilnica BCS 622	46.860,00
Kosilnica BCS 602	24.969,00
Sejalnica za koruzo OLT	6.880,00
Pnevmatska sejalnica za koruzo	18.410,00
Mešalec za gnojvko	5.500,00
Nakladalnik Riko ZTN 1	5.624,00
Obračalnik 2250	11.800,00
Motokultivator Labin D	28.000,00
Škopilnica 340 litrov, z garnituro	12.000,00
Dvobrazdni plugi	5.025,00 - 5.600,00

Rabljeni stroji in oprema

Traktor Zetor 50 11, 400 delovnih ur	70.000,00
Motokultivator Honda 600, s frezo	15.000,00
Motokultivator Gorenje s pogonskim delom in grebenom	20.000,00
Kosilni greben in pogonski del Gorenje	4.900,00
Kultivator za Tomo Vinkovič	4.300,00
Kosilnica za Tomo Vinkovič	4.700,00
škopilnica Panonija	3.500,00

DISKOTEKA PEGAZ

VAS VASI NA
SILVESTROVANJE
s SIMONO WEISS.

V CENO SILVESTROVANJA JE VKLJUČENA VEČERJA
IN BOGAT ZABAVNI PROGRAM.
INFORMACIJE IN REZERVACIJE V DISKOTEKI PEGAZ
V HOTELU KAZINA NA JEZERSKEM
ALI PO ☎ 39-448

ALPENTRADE d.o.o.

Mlaška cesta 8 a
64000 Kranj

**Vabimo k sodelovanju obrtnike,
podjetnike, trgovce, prevoznike...**

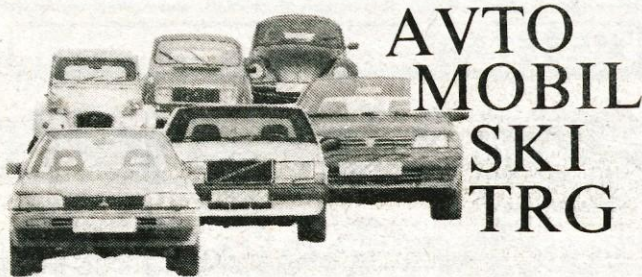
- prevzemamo zastopstva in prodajo vseh izdelkov doma in v tujini,
- izvajamo uvoz/izvoz pod ugodnimi pogoji za vaše potrebe
- organiziramo prevoze doma in v tujini
- nudimo kompletno strokovno organizacijo v mednarodnem transportu zasebnim prevoznikom in zaposlujevo vozila na podlagi kooperacijskih pogodb.

GORENJSKI GLAS
več kot 100 let

Tai Tai

Cankarjeva 4, Kranj, tel. 24-787

**ZA VAS SMO UVOZILI
SVILENE JUTRANJE HALJE
(KIMONO)!**

AVTO MOBIL SKI TRG

Od marca tudi Hyundai S coupe

Pri ljubljanskem podjetju Slovenijales so ob zaključku letošnjega poslovnega leta lahko resnično zadovoljni. Njihov, posel leta se imenuje Hyundai, saj naj bi letos prodali skupno okoli 4700 avtomobilov. Kako bo s prodajo prihodnje leto, zaradi posebnosti jugoslovanskega avtomobilskega trga ne ve nihče, vsekakor pa bo Slovenijales od marca prodajal dobrodošlo novost hyundai scoupe. Gre torej za nekakšen kupe, ki je narejen na osnovi modela pony. Tudi sicer je na zunanji precej podoben ponyju, predvsem v sprednjem delu, zadek pa kljub kupejevskim značilnostim ponuja dokaj velik prtljajnik. Tudi novi model bo na voljo v petih barvah in z bogato dodatno opremo. Predvidena cena z vsemi dajatvami naj bi znašala okoli 30.000 DEM. ● M. G.

Renault 4 bo dražji

Že prejšnji teden smo pisali o težavah z vplačili Renaultovega vozila 4 GTL. V leški Avtomurki so medtem nekaj teh avtomobilov dobili, žal pa so samo do včeraj sprejemali vplačila po ceni, ki je z dajatvami znašala 83.322 dinarjev. Od danes velja torej nova cena. Upajmo, da bo s tem konec zapletov pri vplačilih in dolgih dobavnih rokov. ● M. G.

Vozil na kredit še vedno ni

Kljub temu da je kragujevska Zastava že pred pol meseca obljubila vozila s kreditnim odplačevanjem, morajo vsi njihovi prodajalci še naprej prodajati po starem, torej ob celotnem plačilu, saj iz Kragujevca niso prejeli še nobenih podrobnejših navodil, niti jim še niso odobrili kontingenta vozil, ki naj bi se prodajala na kredit. Ker smo podobnih obljub že vajeni, smo tokrat zapisali pred kratkim zvišane cene avtomobilov Zastave, ki se počasi toda zanesljivo bližajo cenam precej boljših avtomobilov, denimo Hyundaiem.

Končne cene vozil iz osnovnega in dopolnilnega programa Zastave, dne 12. decembra:

Model	cena v dinarjih	dobavni rok
Yugo 45 junior	90.136,00	do 1 meseca
Yugo 45 koral	94.081,00	takoj
Yugo 55 skala	116.296,00	1 mesec
Yugo florida	152.611,00	takoj
Yugo Uno 45	132.216,00	takoj
Fiat 126 PGL	64.306,00	inf. do 3 mesece
Lada Samara 1.5 4v	148.576,00	inf. do 3 mesece

● M. G.

Kako uspeti?

»VIKTORIJA« ZMAGA POSLOVNOSTI

Če ne poskusiš, ni nič! Podjetništvo je sicer lepa zadeva v pogovorih in razglabljanjih, praksa pa terja marsikaj. Predvsem - pogum! »Viktorija« je novost na slovenskem avtomobilskem trgu. Kranjsko mlado podjetje se je prav korajžno podalo v poslovne boje za kupce. »Doma« so na Skalici (blizu Osnovne šole Stanega Zagorja na Planini), kjer imajo lepo urejen poslovni prostor, pred njim pa navadno katero od »zvezd« njihove prodaje. Zakaj pišemo v množini? Podjetja so se lotili kar malce družinsko, toda Križnarjevi pravijo, da je »levji delež« vsakdanjih opravil pač na mladih. Andi in Tjaša sta pred kratkim stopila na skupno življenjsko pot, na pot uspeha pa trenutno najbolje peljejo - ford.

»Res je, v naši ponudbi Fordova vozila izstopajo. Ne samo po ceni, ki je za mnoge kupce najbolj pomembna, pri nas ponujamo nove modele 91. Posebej bi rad opozoril, da Gorenjci zelo povprašujejo po fordih, ker je pač to vozilo malce bolj tradicionalno kakovostno in cenjeno. Nekaj deset kupcev v kratkem času to potrjuje,« pravi Andi Križnar.

»Posebej naj omenim ford escort, novi model, 1.6, 105 KM! Gre za res odlično vozilo, ki ima pri nas v primerjavi z drugimi tudi super ugodno ceno. Če k temu dodam, da najbolje prodajani avto v Evropi - novo Fiesta - dobite že za 159.200 dinarjev (osnovni model), potem je jasno, da Ford ostaja konkurenčen. K temu naj dodam tudi ponudbo ostalih vozil - japonskih, peugeotov in drugih, organiziramo pa tudi prodajo »stare za novo«.

Kako se začne s podjetjem, trgovino...?

»Vsak po svoje smo pomagali, da je Viktorija dosegla prve zmage. Gre za precej zahteven postopek na pravnem področju, kjer smo imeli pravega svetovalca, gre seveda tudi za nekaj kapitala. Naš mali poslovni prostor smo okusno uredili (arhitekt) in navezali stike s partnerji v tujini. Za nas velja en sam zakon: poslovnost! Prav zaradi raznih »grubelčevskih« navad pri nas mnogi kupci niso takoj imeli zaupanja do zasebnih podjetij. A zaupanja se ne pridobi z besedami, zato mi pač - delamo. V teh dneh bodo tu novi avtomobili, escorti pa gredo posebej dobro v prodajo. Res pa je, da je tudi zanimanje med kupci za avtomobile nasprotno veliko, naša telefonska številka 34-734 je velikokrat zasedena, prav tako faks z isto številko. A veseli smo odziva, ford, peugeot, nissan, suzuki, mazda, subaru, toyota - vse to je kupcem na voljo,« pravi Andi Križnar, ki so ga sicer avtomobili vedno zanimali. Oče Milan in mama Viktorija (od tod tudi ime podjetja) ter seveda Tjaša in vsi ostali pa dokazujejo, da je treba pač začeti. In začetek je Viktoriji uspel!

Ford escort GLX 1.6, 105 KM - avto zanesljivosti in udobja. Pravo pri Viktoriji (Foto: Jure Cigler)

Koliko je vreden dinar

Tečajna lista z dne 11. novembra

država	devize	velja za srednji tečaj
Avstrija	100 ATS	99,4537
Nemčija	100 DEM	700,0000
Italija	100 LIT	0,9312
Švica	100 CHF	816,0693
ZDA	1 USD	10,3467
Japonska	100 JEN	7,8003

Dinar čez mejo - V zadnjih dneh je dinar v Avstriji spet malo manj vreden, saj je njegov tečaj prejšnji konec tedna padel za okoli pet odstotkov. Še vedno nekaj bolje menjajo v enotah Zveze bank - zveze slovenskih zadrug. Tam za sto dinarjev dobiš okoli 80 šilingov, tisti, ki dinar kupujejo, pa morajo za sto dinarjev odšteti 88 šilingov. Slabše dinar menjajo v drugih bankah, kjer za sto dinarjev ponujajo le dobrih 70 šilingov.

V Italiji je dinar še vedno vreden od 90 do 100 lir, najugodnejša pa prav tako še vedno menjava v Tržaški kreditni banki, kjer menjajo dinar za sto lir. Tudi v Trbižu večina še vedno enačijo tisoč lir s šilingom in dinarjem, vendar so trgovci bolj veseli domače in avstrijske valute.

Črna borza - Na črni borzi je trenutno več povpraševanja kot ponudbe, tako da se je preplačilo povzpelo tudi na dvajset odstotkov. Za stalne stranke in znance pa je preplačilo še vedno nekje med pet (kar je zelo ugodno) in deset odstotki. Se pa že sklepajo stave (podobno kot lani ob enakem času), koliko bo dinar (v primerjavi z marko) vreden na novega leta dan.

s kranjske tržnice

1 kg	cena din	1 kg	cena din
paradižnik	40	ananas	40
česen	50	mandarine	20 - 25
čebula	10	pomaranče	20
solata	30 - 40	banane	25
korenje	25	grozdje	35 - 40
zelje	10	jabolka	15
cvetača	35	kivi	50
brstični ohrovt	50	orehi	120
kumare	30	fižol	50
limone	25	jajca	2,5

CARINIK ODGOVARJA

Rubrika je namenjena vašim vprašanjem s področja carine - od možnosti uvoza, do carinskih dajatev in dokumentov, ki so potrebni za uvoz posameznih artiklov. Na vaša vprašanja odgovarja **šef carinske izpostave v Kranju Mladen Mokotar**, pošiljajte pa jih na naslov **Uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijskega 1, 64 000 Kranj, s pripisom Carinik odgovarja**. Vprašanja sprejemamo tudi po telefonu, vsako sredo od 10. do 12. ure.

Vprašanje: Jasna iz Kranja sprašuje, kakšne so carinske dajatve za uvoz pohištva in kakšne ugodnosti imajo lastniki maloobrne propustnice.

Odgovor: Domače fizične osebe lahko za potrebe svojega gospodinjstva uvažajo tudi pohištvo.

Za kavče, dvosede, trosede, fotelje, ki se razstavljajo, leseno kuhinjsko pohištvo, leseno pohištvo za spalnice, ostalo leseno pohištvo za gospodinjstvo in žimnice znašajo dajatve po trenutno veljavni zakonodaji 39,7 odstotka od carinske osnove.

Za drugo nenavedeno pohištvo za potrebe gospodinjstva znašajo dajatve po trenutno veljavni zakonodaji 44,1 odstotka od carinske osnove.

Ugodnost na osnovi maloobrne propustnice je trenutno praktično brezpredmetna, ker jo je izničila inflacija v minulih letih in znaša v maloobrnem prometu z Avstrijo 0,50 din (petdeset par) enkrat mesečno. Zato se ta ugodnost v praksi ne uporablja več.

iNTREST

Ihr Partner für optimale Geldanlage

DRUGI ZGLED

Vzemimo, da hoče podjetje svoj osnovni kapital, to je 40 milijonov DEM, povečati za 10 milijonov DEM. Zaradi tega mora podjetje na vsake štiri stare delnice izdati eno mlado (razmerje 4 : 1).

Vrednost nakupa mlade delnice se izračuna po naslednji formuli:

vrednost stare delnice je 200 DEM, izhodiščna vrednost mlade delnice je 100 DEM, razmerje med staro in novo delnico je 4 : 1. Računamo: štiri stare delnice stanejo 4 x 200 DEM = 800 DEM, ena mlada delnica stane 100 DEM, vseh pet skupaj je vredno 900 DEM. Vsaka posebej je torej vredna 900 DEM : 5 = 180 DEM.

Vrednost nakupa mladih delnic ustreza razliki med vrednostjo stare delnice in vrednostjo, ki smo jo dobili zgoraj. Torej 200 DEM - 180 DEM = 20 DEM.

Gibanje tečaja delnice

Tudi gibanje tečaja delnice je pred razpisom mladih delnic, med trgovanjem s predkupnimi pravicami in po nakupu mladih delnic svojevrstno. Zato bomo to spreminjanje tečaja malo podrobneje opisali.

Delniška družba izda mlade delnice, kadar hoče povečati svojo proizvodnjo, nima pa dovolj lastnih sredstev. Prav zaradi tega dejstva lahko razpis mladih delnic predvidevamo že vnaprej. Le datuma ne moremo ugotoviti. Zaradi možnosti po razpisu mladih delnic se tečaj delnice začne počasi dvigovati. Največji dobiček ustvarimo takrat, če delnico kupimo, preden pride v javnosti vest, da bo podjetje izdalo mlade delnice.

Ko pa je že v javnosti, da bo podjetje razpisalo mlade delnice, se tečaj delnice že v prvem dnevu sunkovito dvigne in počasi narašča. Obdobje tega nekoliko hitrejšega naraščanja tečaja delnice traja od enega do dva tedna. To pa zaradi tega, ker delničarji vedo, da bodo lahko pravico do nakupa mladih delnic dobro prodali. Količino bo pa ta pravica v resnici vredna, je odvisno od tečaja mlade delnice ter od razmerja, za koliko se bo osnovni kapital podjetja povečal. Manjši je tečaj mlade delnice, večja je vrednost pravice, večje je razmerje povečanega osnovnega kapitala, več pravic imamo. Zato je tečaj delnice, ki se oblikuje pred objavo točnih podatkov nekoliko spekulativen. Vendar se praviloma spleča nakup delnic, kljub temu da ste prvi dan zamudili. Vsak dan zamude pa prinaša slabši in bolj rizičen nakup.

Ko glavni zbor delničarjev objavi, kolikšen bo tečaj mladih delnic in kolikšno bo povišanje osnovnega kapitala podjetja, se začne trgovanje s predkupnimi pravicami. Tečaj delnice **same** pa na ta dan sunkovito pade, običajno pade za vrednost predkupne pravice. Delničarjem se izguba zaradi padca tečaja delnice izravna zaradi vrednosti predkupne pravice. Tako da v celoti gledano ne izgubijo ničesar. Praviloma pade tečaj delnice nekoliko manj, kot pa je vrednost predkupne pravice, tako da v celoti gledano ustvarimo neki mali dobiček. Na ta dan se v časopisih objavi tečaj stare delnice z oznako, da je delnica brez predkupne pravice. Kajti to pravico imajo le tisti delničarji, ki so delnico imeli v svojem depozitu na dan objave izdaje mladih delnic. Torej, če delnico kupite dan kasneje, nimate več možnosti do prodaje predkupne pravice.

S predkupno pravico se trguje do dneva, ko je treba mlade delnice pokupiti. Točen datum, do kdaj se lahko trguje s pravicami, je določen na glavnem zboru delničarjev, ta je običajno 14 dni od razpisa o izdaji mladih delnic. Mlade delnice pa lahko pokupijo le tisti, ki imajo predkupne pravice. Če vse mlade delnice niso v celoti pokupljene, jih kupijo banke, ki so sodelovale na glavnem zboru delničarjev ob določanju pogojev o razpisu mladih delnic. Tečaj stare delnice v tem obdobju nekoliko pade, na zadnji dan trgovanja pade največ. Vendar je to le začasno, saj začne praviloma tečaj delnice, potem ko so bile mlade delnice pokupljene, gledano dolgoročno, naraščati. Nakup delnice se praviloma izplača, ko se približuje konec trgovanja s pravicami in malo po koncu trgovanja, ko se že vidi, kam se bo tečaj delnice gibal.

Seveda je to spreminjanje tečaja delnice odvisno tudi od splošnega gospodarskega stanja v državi in razpoloženja na borzi. Opisano spreminjanje tečaja delnice velja, če zanemarimo vpliv zunanjih dejavnikov. Če upoštevamo še zunanje dejavnike, ki pa jih pri pravilni odločitvi moramo, lahko pride do določenih odstopanj. Trgovanje s samimi pravicami je zato bolj zapleteno, zahteva znanje matematike in odlično poznavanje borznega dogajanja, zato tega v tej knjigi ne bomo opisali.

Piše Aljoša Jerovšek v sodelovanju z Intrest GmbH

iNTREST, podjetje za upravljanje s premoženjem, Einsteinstrasse 5, 8060 Dachau, ZRN, išče predstavnika oziroma podjetje, ki bo prevzelo predstavnništvo za Slovenijo in Hrvaško. Dejavnost iNTREST-a je obračanje denarja zasebnikov, bank, zavarovalnic, podjetij in drugih institucij. Pogoj je visokošolska izobrazba, aktivno znanje vsaj enega tujega jezika, večletne izkušnje in ustrezne reference.

Ponudbe pošiljate na naslov: **Borzna svetovalnica FIRST**, Cankarjeva 3, Ljubljana, kjer dobite tudi vse dodatne informacije po tel.: 061/219-975 in 571-949 med 9.30 in 13.30, zahtevajte Aljoša Jerovška.

GORENJSKI GLAS

Vročna linija za brezplačne finančne nasvete

- pokličete lahko vsak dan med 9.30 in 13.30 po telefonu (061) 571 - 949

IZ NAŠEGA PROGRAMA POHIŠTVA VAM PO ZELO UGODNIH CENAH NUDIMO:

Nas telefon na sejmu
21-049

SPALNICE
OTROŠKE SOBE
DNEVNE SOBE

JEDILNICE IN PREDSOBE

Obiščite nas na **BOŽIČNEM SEJMU** v Kranju
od 14. do 21. decembra 1990.

Vabimo vas tudi v Informativni salon ARK
v trgovini GAMBIT Kranj, Tomšičeva 30
telefon 064/24-842

Salon ARK v Idriji
telefon 065/71-855

Kupljeno pohištvo
vam brezplačno dostavimo na dom,
ter ga hkrati sestavimo!

MI VAM NUDIMO VSE TO IN ŠE VEČ!!!

H O T E L K O K R A

SILVESTROVANJE

Na Silvestrovo nudimo v hotelu KOKRA:

- aperitiv
- bogat silvestrski menu
- ples in zabavo s kvalitetnim ansamblom ABRAKADABRA in pevcem S. VIDMARJEM ter duom ZIMZELEN
- darilo za vsakega gosta
- obisk dedka Mraza s privlačnim programom

Cena silvestrovanja je 700,00 din na osebo.

Rezervacije na recepciji hotela KOKRA:

SILVESTROVANJE LAHKO VPLAČATE V DVEH OBROKIH najkasneje do 30. 12. 1990.

INFORMACIJE PO TELEFONU: 22-452 ali 22-453

OBLIKOVANJE: ARTELJE KRANJ

Agromehanika

Kranj, Hrastje 52 a,
tel.: 34-034, 34-033, 36-033

DNEVI PREDPRAZNIČNIH NAKUPOV
od 27. 11. do 8. 12. 1990

● **TRAKTORJI TOMO VINKOVIČ**

po najnižjih cenah

TV 818	50.614,00 din
TV 821	52.380,00 din
TV 822	62.380,00 din
IMT 539	86.703,80 din

ZA NAKUP LASTNE PROIZVODNJE - VSEH VRST
ŠKROPILNIC ATOMIZERJEV NUDIMO PRI GOTOVINSKEM
PLAČILU 30 % POPUST.

POSEBNA NAGRADA KUPCEM
AGROMECHANIKE JE

VREDNOSTNI BON AGROMECHANIKE

SAMO V OMENJENIH DNEH LAHKO POLEG ZNIŽANIH
CEN KORISTITE UGODNE KREDITE ZA NAKUP
TRAKTORJEV IN VSE DRUGE KMETIJSKE
MECHANIZACIJE.

OBIŠČITE NAS NA GORENJSKEM SEJMU IN V NAŠI
TRGOVINI V HRASTJAH

POKLIČITE po telefonu
34-035, 36-033, 33-034

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. - 17. URE, OB SOBOTAH

OD 8. - 12. URE.

VOZILA RENAULT
na novoletnem sejmu

V KRANJU od 14. - 21. decembra

Clio - avto leta

PRODAJA: RENAULT 4 GTL
RENAULT 5 diesel
RENAULT Clio
RENAULT 19
RENAULT 21

Na razstavnem prostoru si lahko ogledate modela Clio in
RENAULT 5 diesel

AVTO murka

informacije: tel. 064 / 75 - 650 ali 74 - 860

KDOR IZBERE IZBIRA IZBIRO

tel.: 064/21-276
064/27-479

MERCATOR - IZBIRA KRANJ
Trgovsko podjetje, d. o. o. KRANJ

**UGODNA CENA IN KREDIT NA 3 OBROKE
V POSLOVALNICAH Z GRADBENIM
MATERIALOM V STRAŽIŠČU IN V HRASTJU!**

Delovni čas naših poslovalnic z gradbenim materialom je od 7. do 16. ure in v soboto od 7. do 12. ure.
Telefon Hrasje 36-462
Stražišče 11-298 in 12-123

oljni gorilci Thyssen od 7.415,90 din dalje
gorilci Oertly od 7.820,40 din dalje
nizkotemperaturne peči
Thyssen 14-21 KW 22.561,50 din
italijanske litoželezne peči skupaj z gorilcem 40 KW 21.163,90 din
kroglični ventili 1/2 67,68 din
kroglični ventili 3/4 94,79 din
kroglični ventili 1 131,90 din

pocinkani fittingi iz uvoza:
koleno 1/2 12,87 din
T kos 1/2 16,83 din
koleno 3/4 20,59 din
T kos 3/4 25,34 din

Vse cene so s prometnim davkom!
V poslovalnici v Stražišču pa imamo tudi kataloško prodajo programa KOLPA SAN IN KOLPA KER
Obiščite nas v naših poslovalnicah, veselimo vašega obiska!

V času od 14. do 21. 12. 1990
vam na 31. novoletnem sejmu
v Kranju
PEKO omogoča nakup obutve in športne konfekcije po konkurenčnih cenah.

Obveščamo vas tudi, da je prodajalna
PEKO-DETELJICA in del TRGOVSKEGA
CENTRA odprt v mesecu decembru:
- vsak delavnik, v soboto in
dan pred prazniki od 8. do
19. ure.

Preskrba

Trgovinsko podjetje Tržič d. d.

**Mercator za boljši in cenejši
vsak dan!**

na 31. novoletnem sejmu
od 14. do 21. 12. 1990 v Kranju

- pohištvo
- bela tehnika
- akustika
- mali gospodinski aparati
- mopedi
- zimskošportna oprema
- POSEBNO UGODNO: spalnica Monika 14.674,00 din

in še marsikaj po konkurenčnih cenah!

**SEJEMSKKE CENE
S POPUSTI!
PRODAJA NA OBROKE!
BREZPLAČNA DOSTAVA!**

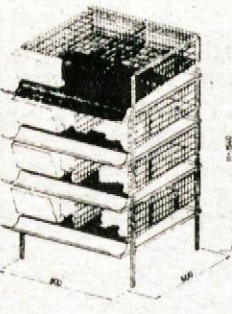
V teh dneh poteka v vseh prodajalnah Mercatorja praznična prodaja blaga po ugodnejših cenah, s posebnimi popusti pri plačilu z gotovino ali čeki!

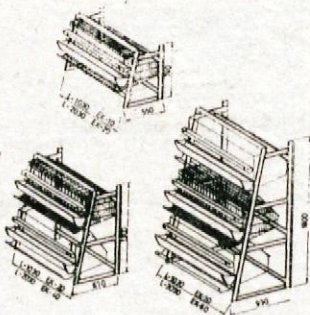
ANTON RAJGELJ
64245 Kropa 2A
tel. (064) 79-478
telex 34677 Rajgel
telefax (064) 79-720

Obiščite nas na
NOVOLETNEM SEJMU
v Kranju

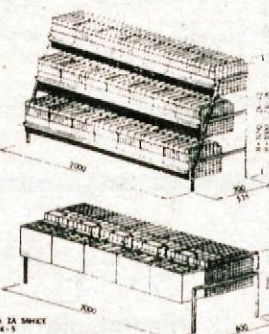
ETAŽNA KLETKA ZA PREPELICE

ETAŽNA KLETKA ZA KOKOŠI
NESNICE IN BROJLERJE

ETAŽNA KLETKA ZA ZAJCE

Kranj
trgovina in gostinstvo

**SILVESTRUJTE
PRI NAS!**

Gostišče ob Planšarskem jezeru na Jezerskem

Za silvestrski menu domača hrana
Preživite lep večer ob domači glasbi
Informacije in rezervacije po tel.: 44-145

Hotel KAZINA Jezersko
Na Silvestrovo vam nudimo bogat silvestrski menu
Večer bo popestril priznani ansambel
Informacije in rezervacije tel.: 44-007 in 44-060

Hotel BOR Predvor
V prijetnem ambientu našega hotela vam nudimo bogat silvestrski menu.
Poskrbeli smo tudi za dobro voljo ob zvokih priznanega ansambla.
Informacije in rezervacije tel.: 45-080.

Cenjene goste želimo opozoriti na možnost rezervacije prostorov pred božičnimi in novoletnimi prazniki!

Paraplegiki uspešni v sedeči košarki

Radi bi šli na evropsko prvenstvo

Kranj, decembra - Minuli konec tedna so bile v športni dvorani na Planini priprave jugoslovanske reprezentance v sedeči košarki za evropske kvalifikacije v Londonu. Ekipa, v kateri so tudi štirje gorenjski paraplegiki, Marjan Trdina, Marjan Peterneš, Janez Trdina in Peter Robnik, bi se lahko v Londonu dobro izkazala, ko bi le imeli finančne pogoje, da pridejo tja.

Peter Robnik, eden od reprezentantov, sicer pa tudi predsednik Društva paraplegikov Gorenjske, nam je zatrdil, da je gorenjska ekipa najboljša v Jugoslaviji. Sodelujejo na raznih turnirjih v vzhodni Evropi, vendar tam nimajo konkurence, na zahodu pa zaradi finančnih razlogov ne igrajo, čeprav bi le tamkaj lahko potrdili svojo kakovost.

»Že samo igranje košarke je drago, saj za to potrebujemo dobre vozičke, ti pa so vredni med 3.500 in 4.000 markami, zraven potrebujemo tudi rezervno kolo in posebne tabularje. Tudi treninzi nekaj stanejo, vendar imamo s tem kar srečo, saj nam na Čopovi šoli zastoj odstopijo dvorano, prav tako tudi reprezentanci, ki jo trenira Peter Jakše, omogočajo brezplačno športno dvorano ZTKO na Planini. Največ pa kajpada stane potovanje, zato bomo začeli iskati sponzorja,« je povedal Peter Robnik.

O kvaliteti reprezentance govorijo številni mednarodni turnirji: letos so v Budimpešti zmagali, in sicer v finalu z ekipo Prage kar 70 proti 21. Na turnirju v Gorici so premagali nasprotnike iz Genove, v Pragi finalno zmagali z Dunajem. Svetovnega prvenstva avgusta v Belgiji se iz znanih razlogov niso udeležili, radi pa bi se dokazali v tekmi z najboljšimi. Francozi, kar bi pokazalo pravo mesto jugoslovanske sedeče košarke.

»Na kvalifikacijah v Angliji bo sodelovalo 10 ekip, če se uvrstimo med štiri najboljše, gremo lahko junija na evropsko prvenstvo v Španijo. Tam pa je za našo ekipo realno pričakovati uvrstitev do 6. mesta, kar nam odpira pot na olimpiado v Barceloni,« je ocenil Peter Robnik. ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

Himalajci hvaležni za pomoč

Prvo predavanje o odpravi na Everest bo jutri, 15. decembra, ob 19. uri v kranjskem kinu Center.

Kranj, 14. decembra - Mednarodna alpinistična odprava Alpe Adria Sagarmatha 90 na Mount Everest, ki jo je organiziralo Slovensko planinsko društvo iz Trsta ob sodelovanju Planinske zveze Slovenije, 7. oktobra pa so na vrh Everesta stopili Marija in Andrej Štremfelj, Janez Jeglič in šerpa Lhakpa Rita, je stala 140.000 ameriških dolarjev. Četrtna tega denarja je bila zbrana v Sloveniji. Pomagalo je 37 podjetij in posameznikov. V Italiji je bila glavni sponzor vlada Furlanije in Julijske Krajine, pomagali pa so še Zavarovalnica Noricum, Tržaška kreditna banka in Delavska zadruga Emilia Romagna Veneto.

V Sloveniji so za odpravo največ prispevali Color Medvode, Elektro Gorenjska, Induplati Jarše, Savske elektrarne, Zdravilišče Rogaska Slatina, SCT Ljubljana, Elektrolinstitut Milan Vidmar, Merkur Kranj, Smelt Ljubljana, Saša Slavec Kranj, igralnica Casino Portorož, Primorje Ajdovščina, Žito Ljubljana, Kolinska Ljubljana, Emona mesna industrija Zalog, Mercator Ljubljana, Etekt Ziri, Jože Ciperle Cerklje, Žito Gorenjska Lesce, Planika Kranj, Gorenjski tisk Kranj, Planinski društvi Jesenica in Kranj, Franci Markič Kranj in ZTKO Kranj. ● J. Košnjek

Tomo Česen v Radovljici

Radovljica, 14. decembra - Planinsko društvo Radovljica je povabilo v goste kranjskega alpinista Toma Česna. O svojih vzponih bo prvi alpinist sveta govoril Radovljčanom v ponedeljek, 17. decembra, ob 18. uri v kinu Radovljica. Vstopnice so že naprodaj pri blagajni kina.

Konec tedna v Planici

Evropski pokal nordijcev

V letošnji sezoni je FIS prvič uvedla evropski pokal v nordijski kombinaciji za člane, ki se bo začel v Planici 15. in 16. decembra in končal s finalom v Breitenwangu (Avstrija) 16. in 17. marca 1991. Skupaj bo sedem tekmovalcev.

Uvodno tekmo bo v Planici organiziral smučarski klub Triglav iz Kranja. V soboto, 15. decembra, ob 10. uri bodo skoki na 90-metrski skakalnici, v nedeljo, 16. decembra, ob 9. uri pa teki. Vse ekipe bodo nastanjene v Hotelu Špič v Martuljku, kjer bodo imeli svoj sedež tudi organizatorji. Nastopile bodo naslednje reprezentance: Norveška, Avstrija, Sovjetska zveza, Švica, ZRN, ČSR, Poljska, Italija in Jugoslavija. Pokrovitelj evropskega pokala (tako kot svetovnega pokala) je TREVIRA - Hoehchst.

Teden dni kasneje (22. in 23. decembra) bo Triglav organiziral alpski pokal v skokih in nordijski kombinaciji za mladince, ki bo prav tako v Planici. Sodelujejo: Španija, Francija, Italija, Švica, Avstrija, ZRN, Poljska, ČSR in Jugoslavija. V soboto, 22. decembra, ob 10. uri bodo skoki za kombinacijo, ob 12. uri pa solo skoki na 90-metrski skakalnici v Planici. Teki za kombinacijo bodo v nedeljo, 23. decembra, ob 9. uri. ● J. Javornik

V Žireh in na Jesenicah

Srečanje športnikov

Žiri, Jesenice, 11. decembra - Konec tedna bosta v Žireh in na Jesenicah srečanja s športniki. V Žireh bo prireditev v petek, 14. decembra. Prireditve bo organiziral SSK Alpina, na njej pa bodo podelili zlate, srebrne in bronaste bloudkove značke športnikom in športnim delavcem iz škočjeloške občine. Podelili bodo eno zlato, eno srebrno in štiri bronaste značke. Prvič bodo podelili tudi posebno priznanje Zveze telesnokulturnih organizacij podjetjem, ki največ pomagajo športu v škočjeloški občini. Letos bodo to priznanje podelili Alpini iz Zirov.

Na Jesenicah pa bo srečanje športnikov v soboto, 15. decembra, ob 19. uri. Prireditve organizira Zveza telesnokulturnih organizacij jeseniške občine, jeseniški športniki pa se bodo zbrali v kavarni hotela Korotan na Jesenicah. ● J. K.

Odprto prvenstvo Republike Slovenije v športnem plezanju

Loka 90

Škofja Loka, 13. decembra - V škočjeloški športni dvorani Poden bo to nedeljo, 16. decembra, odprto prvenstvo Republike Slovenije v športnem plezanju. Organizator prvenstva je Plezalni klub Škofja Loka, na tekmovalcu pa pričakujejo najboljše slovenske športne plezalce ter plezalce iz drugih delov Jugoslavije, Italije in Avstrije.

Na tekmovalcu bo sodeloval tudi Tomo Česen, ki bo postavil smeri na eni najlepših umetnih sten, ki so jo spomladaj postavili v športni dvorani na Podnu v Škofji Loki. Sicer pa bodo na tekmovalcu nastopili tudi številni gorenjski plezalci, med njimi pa bo tudi šest žensk.

Tekmovalstvo se bo začelo v nedeljo ob 9. uri dopoldne s kvalifikacijskimi nastopi, finalni nastop najboljših pa bo popoldne ob 16. uri. Vmes bo ob 14. uri zanimiva tekma najmlajših plezalcev, ki bodo tekmovali za pokal Montana. Montana je novo podjetje, ki ga vodi Srečo Rehberger, eden vodilnih športnih plezalcev pri nas. V nedeljo bo namreč le nekaj sto metrov proč, v Podlubniku, odprl trgovino s športno opremo. V njej bo zlasti dobra izbira plezalne opreme, ki jo je bilo do sedaj pri nas težko dobiti. »Razveseljivo je, da se vedno več mladih zanima za športno plezanje, zato sem se odločil, da bom v okviru plezalnih klubov in alpinističnih odsekov imel šolo plezanja. Odziv mladih na prvih srečanjih je zelo dober,« pravi Srečo Rehberger.

Ker pa bo športno plezanje že na naslednjih olimpijskih igrah posebna panoga, je zadnji čas, da mladi ta atraktivni šport spoznajo že v pionirskih in mladinskih vrstah. Takšna tekmovalna, kot je tokratno odprto prvenstvo Republike Slovenije LOKA 90, so ena najboljših priložnosti. ● V. Stanovnik

Tržiški planinci iščejo

Kdo bo oskrbnik na Zelenici

Tržič - Planinsko društvo Tržič, ki je ves čas izven glavne planinske sezone skušalo zadovoljiti planince z odprtostjo svojih postojank ob sobotah, nedeljah in praznikih, se je za tak način odprlosti odločilo tudi letos. S takim režimom poslovanja sta odprta Dom na Kofcah in Koča na Dobriču, žal pa bo Dom pod Storičem zaradi prevelikih stroškov obratovanja in premajhnega obiska ob koncu tedna zaprt. V času smučarske sezone pa bi nujno morali imeti odprt Dom na Zelenici, vendar društvu primanjkuje primerne osebe, zato vabimo kandidate, ki so pripravljeni prevzeti oskrbo, da se nam oglasijo po tel. 52-336 ali 50-116.

Za pristop do Kofca priporočamo smer iz Podlublja in mimo Matizovca, za pristop do Dobriča pa za obiskovalce iz tržiške smeri iz Brezji pri Tržiču po transverzalnem poti ali lažje in ob visokem snegu po poti iz Brezji pri Tržiču ter preko Bistriške, Breške in Lešanske planine. Za obiskovalce iz smeri Begunj pa priporočamo markirano pot iz Slatne, lahko pa tudi po gozdni cesti pri Zadnji vasi, ki vas popelje čez Hibje skoraj v podnožje Koče na Dobriču. ● I. Bergant

Hokej

Danes Olimpija na Jesenicah

Jeseniški hokejisti so štartali v drugi krog državnega prvenstva. Osvojeno tretje mesto v prvem krogu jim seveda daje še vse možnosti za uspešno nadaljevanje. Že na prvi tekmi v Zagrebu proti Medveščaku so Jeseničani igrali zelo uspešno z neodločenim rezultatom 3 : 3 pa tudi iztržili pomembno točko.

V petek, 14. decembra (danes), pa bo spet veliki derbi v dvorani Podmežakljah, kjer bodo Jeseničani gostili vodilno moštvo ljubljanske Olimpije. Tekma bo ob 18. uri. Na tekmi bodo tudi izžrebali lepe nagrade drugega kola igre Hokejski DAJ-DAM. Prva nagrada je 10.000 dinarjev, poleg tega pa je še več praktičnih nagrad.

Hokejski DAJ-DAM bodo nadaljevali v naslednjih mesecih, finalno zbiranje s še posebej bogatimi nagradami pa bo marca na tekmi svetovnega prvenstva skupine B med Jugoslavijo in Francijo v dvorani Podmežakljah na Jesenicah.

J. Rabič

OD TEKME DO TEKME

Praznični turnir karateistov - Karate klub Carnium Kranj je na Osnovni šoli Staneta Žagarja v Kranju organiziral peti tradicionalni turnir v počastitev 29. novembra. Pionirke in pionirji so tekmovali v katah posamično in ekipno. Sodelovalo je 28 karateistov iz treh gorenjskih klubov. V posamični konkurenci so zmagali Zorko (Carnium) med mlajšimi pionirkami, Židanik (Carnium) med mlajšimi pionirji, Perko (Škofja Loka) med starejšimi pionirkami in Džuzdanović med starejšimi pionirji. Ekipno je med mlajšimi pionirkami zmagala Škofja Loka, med mlajšimi pionirji Kranj, med starejšimi pionirkami Carnium in med starejšimi pionirji Škofja Loka. ● A. Gasser

Namiznoteniški tekmovalstvo v Predvoru - Krajevna skupnost Predvor je organizirala 5. tradicionalni turnir v namiznem tenisu. Sodelovalo je 9 ekip. Prehodni pokal je tokrat osvojila ekipa Zlatega Polja pred Tupaličami, Britofom, Predosljami, Primskovom, Predvorom, Hotemažami, Belo in Kamnikom. ● J. Marinček

Prvo kolo občinske trim lige v vaterpolu - V I. kolu so bili doseženi naslednji izidi: Sava - Carina : Vodovodni stolp 6 : 25, Triglav : Omnia šport 18 : 7, Diskoteka Gorjanc : Kokra 11 : 7. V nedeljo bodo igrali Kokra : Triglav, Vodovodni stolp : Omnia šport in Sava - Carina : Diskoteka Gorjanc. Sponzorji tekmovalja so gostilna Zlata riba, bar Dare, gostilna Mayr, gostilna Šifer, gostilna Matjaž, gostilna Prapro, okrepčevalnica Sirena in butik Olja. ● J. Marinček

Gorenjska kegljaška liga - V 6. kolu gorenjske kegljaške lige so bili doseženi naslednji izidi: Sava : Ljubelj 4814 : 4723, Adergas : Kranjska Gora 4819 : 4790, Simon Jenko : Lubnik 5126 : 4918, Jesenice : Elan 5132 : 4875, Bled : Triglav 4994 : 4867, 7. kolo: Triglav : Sava 4836 : 4882, Kranjska Gora : Simon Jenko 5025 : 4903, Lubnik : Jesenice 4968 : 5081, Ljubelj : Adergas 4784 : 4578, Elan : Bled 4804 : 4787, Vodita Simon Jenko in Kranjska Gora z 12 točkami. ● T. Bolka

Največ uspeha Merkurju in Jesenicam - Namiznoteniški klub Jesenice je organiziral gorenjsko namiznoteniško prvenstvo za pionirje in pionirke. Največ uspeha so imeli Jeseničani in Merkur iz Kranja. Pri starejših pionirjih je zmagal Slavko Dolhar (Merkur), ki je v finalu premagal klubskega tovariša Bernarda. Tretji je bil Robida (Merkur), četrti pa Vadjunec (Jesenice). Pri mlajših pionirjih je zmagal Oblak (Jesenice), pri starejših pionirkah Lavtizarjeva (Jesenice), pri mlajših pa sta bili najboljši Petriceva (Merkur) in Koširjeva (Jesenice). V dvojicah so zmagali Dolhar - Bernard (Merkur) med starejšimi pionirji, Maček - Jenko (Merkur) med mlajšimi pionirji, Lavtizar - Sladič (Jesenice) med starejšimi pionirkami in Košir - Lipicer (Jesenice) med mlajšimi pionirkami. ● D. Klevišar

Ligaški izidi

Košarka - Košarkarji Triglava so v soboto gostovali v Sarajevu pri ekipi Igmara, kjer so zabeležili izredno pomembno zmago v boju za obstanek v 1B ZKL. Rezultat je bil 79 : 89 (43 : 49). Pomembno je, da v ekipi ni bilo slabega in izredno dobrega, temveč je odločila kolektivna igra. ● J. Marinček

Košarkarice Kranja so doma visoko premagale ekipo Slovana z rezultatom 88 : 45 (36 : 33). Jeseničanke so doma izgubile z ekipo Ilirije z rezultatom 58 : 70 (24 : 41). Košarkarice Odeje Marmorja so na gostovanju v Sežani visoko premagale ekipo Cimoso z rezultatom 61 : 97 (36 : 46). Tako so Ločanke v ligi še vedno edina neporažena ekipa, ki vodi na lestvici s 16 točkami. Druge so Kranjčanke, Jeseničanke pa so predzadnje.

Hokej - Hokejisti Jesenic so v Zagrebu igrali izenačeno z ekipo Medveščak Gortana 3 : 3 (0:1, 1:2, 2:0).

Odbojka - Odbojkarice Bleda so doma premagale ekipo Kočevja z rezultatom 3 : 0, odbojkarji Bleda pa so v Polzeli izgubili z ekipo Šempetra z rezultatom 3 : 2. ● V. Stanovnik

Vabila, obvestila

Jutri hokej na Bledu - Hokejisti Bleda, ki so zmagali v I. B zvezni hokejski ligi, igrajo v play outu za uvrstitev od 5. mesta dalje v jugoslovanskem hokejskem prvenstvu. Jutri ob 19. uri bodo na Bledu igrali s Slavijo. ● B. T.

Brezplačno drsanje na Bledu - Zveza telesnokulturnih organizacij Radovljica bo omogočila med ponedeljkom, 24. decembra, in petkom, 28. decembra, vsak dan med deseto in 12.30 uro brezplačno drsanje za vse šoloobvezne otroke iz radovljiške občine. ● J. K.

Smučarski sejem v Radovljici - Smučarski klub Radovljica organizira smučarski sejem v telovadnici Športnega društva Radovljica. Sejem bo odprt danes med 15. in 20. uro, jutri med 9. in 20. uro in v nedeljo med 9. in 14. uro. ● J. K.

Pokal Cockte za mlajše mladince v Planici - Smučarska zveza Slovenije in Smučarski klub Triglav prirejata v nedeljo, 16. decembra, ob 12. uri na skakalnici (K - 50) tekmo za pokal Cockte za mlajše mladince. Uradni trening bo med 16. in 11.30 uro. ● J. K.

Smučarji tekači konec tedna na Pokljuki - Na Pokljuki je snega dovolj. Že jutri bodo po proslavi teki za borce in druge rekreative na 2, 3 in 5 kilometrov. V nedeljo pa bodo množični teki na progah, dolgih 5 in 8 kilometrov. Tekmovalstvo bo testnega značaja. Starti bodo med 10. in 12. uro. Vsi udeleženci bodo dobili priložnostne značke. ● J. Pavčič

Rokomet - Rokometašice Kranja to soboto, 15. decembra, ob 15.30 uri doma, v Športni dvorani na Planini, gostijo ekipo Borova, ki ima enako število točk kot Kranjčanke in je na lestvici tik za tokratnimi gostiteljicami, ki so v prejšnjem kolu zabeležile pomembno zmago na gostovanju pri ekipi Lokomotive. Zato bo tekma prav gotovo zanimiva za gledalce in hkrati odločilna za uvrstitev po jenskem delu tekmovalja. Rokometaši Šestirja tokrat gostujejo pri ekipi Dobove, rokometarji Predvorja pa doma gostijo vodilnega na lestvici, STT Rudar iz Trbovelj. ● V. Stanovnik

Odbojka - Odbojkarice Bleda v drugi zvezni odbojarski ligi so v minulem kolu na tretjem mestu zaključile jesenski del tekmovalja. Z dvanajstimi točkami so na tretjem mestu v ligi, prvo tekmo doma pa bodo igrale spet 23. februarja prihodnje leto. Odbojkarji Bleda v prvi slovenski odbojarski ligi pa to soboto, 15. decembra, gostujejo v Ljutomeru pri ekipi Emonacommerca. Tekma šteje za uvrstitev tik pod vrhom, saj imajo Blejci enako število točk kot domača ekipa in so trenutno četrta v ligi. ● V. Stanovnik

Košarka - Košarkarji Triglava v enajstem kolu to soboto, 15. decembra, doma gostijo ekipo Železničarja, ki ima na lestvici enako število točk kot Triglavani in je takoj za Kranjčani na predzadnjem mestu. Tekma je zato pomembna tudi v boju za obstanek v ligi. Košarkarice Kranja to soboto, 15. decembra, doma gostijo ekipo Cometa. Tekma bo v Športni dvorani na Planini ob 17.30 uri, Kranjčanke pa so favoritinje pred zdajšnjo uvrščeno ekipo v prvi slovenski ligi za košarkarice. Košarkarice Odeje - Marmorja doma, v Športni dvorani na Podnu, gostijo ekipo Slovana. Tudi Jeseničanke tokrat igrajo doma in sicer z ekipo Cimoso. ● V. Stanovnik

Hokej - Hokejisti Jesenic so v terek v Beogradu igrali z ekipo Crvene zvezde in izgubili z rezultatom 4 : 3 (1:0, 3:3, 0:0). Že danes, v petek, 14. decembra, doma gostijo ekipo Olimpije. ● V. Stanovnik

V soboto

Poključke partizanske smučine

Kranj, 11. decembra - V spomin na tragedijo III. bataljona Prešernove brigade bo v soboto, 15. decembra, ob 11. uri na Pokljuki spominska svečanost, nato pa bo tekmovalstvo tekačev na smučeh »Po partizanskih smučinah Pokljuke«. Na tekmovalstvo posebej vabljeni borci, ki zaradi sedanjih, ne vedno prijetnih trenutkov, smuči ne smejo postaviti v kot, kot pravi predsednik komisije za šport in rekreacijo borcev brigade Franceta Prešerna Franc Šmit. V soboto bo poseben tek za borce na 4 in 3 kilometre, kdo pa se bo čutil sposobnega, pa bo lahko sodeloval na odprtem rekreativnem teku. Borcem bo kolajne podelila skupnost borcev VII. SNOUB Franceta Prešerna, prijave pa bodo sprejemali v soboto med 10. in 11. uro v Šport hotelu na Pokljuki. Redni avtobus za Pokljuko odpelje z Bleda ob 8.20.

Sicer pa Franc Šmit opozarja borce še na druge prireditve oziroma »partizanske smučine«, ki bodo letošnjo zimo. To bo tek v Dražgošah ali na Rudnem polju 12. ali 13. januarja, patrolni tek Staneta Žagarja na Srednji Dobravi pri Kropi 27. januarja, Smuk karavanskih kurirjev v Javornškem Rovtu 10. februarja, tek in slalom TV - 15 na smučišču Gače - Kočevski Rog februarja in 10. marca na Črnem vrhu Partizanske smučine Cerkno. Borci so vabljeni tudi k udeležbi na tekih v Dupljah, Cerkljah in na drugih množičnih tekih. ● J. K.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ

razpisuje po sklepu komisije dela s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

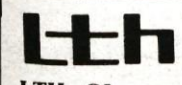
DIREKTORJA DELAVSKE UNIVERZE
ni reelekcija

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da ima visoko strokovno izobrazbo
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- da izpolnjuje splošne pogoje določene z zakonom
- da ima sposobnost za uspešno gospodarjenje, kar je razvidno iz dosedanje zaposlitve
- zaželena je vizija razvoja delavske univerze

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov z oznako »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem postopku izbire.

LTH - OL
družbeno podjetje LTH - orodjarna in livarna, p.o. Škofja Loka

objavlja

LICITACIJO naslednjih osnovnih sredstev:

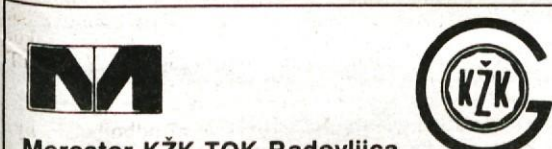
Izključna cena:

1. Ostrobrusilni stroj PRVOMAJSKA typ UOZA leto izdelave 1962, komplet s priborom 48.000,00 din
2. Delovna miza 2.500,00 din
3. Strojna pila BREVETATA typ OPUS, leto izdelave 1962 10.000,00 din
4. Tlačna posoda - hidrofor "TOPLOVOD", prostor. 3000 lit., del. tlak 5 bar 8.000,00 din
5. Tlačna posoda - hidrofor "ZOKIL", št. 9929, prostornina 3000 lit., del. tlak 6 bar 8.000,00 din

Licitacija bo dne 18. 12. 1990 ob 13. uri v prostorih Vzdrževanja. Ogled osnovnih sredstev 18. 12. 1990 od 11. - 13. ure.

Licitacija je pisna v zaprtih ovojnica. Oddaja ponudb 18. 12. 1990 do 13. ure.

Ob oddaji ponudbe obvezno plačilo 10 % varščine od izključne cene. Na izključno ceno se plačajo davčine po zakonu. Dražba bo opravljena po sistemu "ogledano - kupljeno", zato poznejših reklamacij ne bomo upoštevali. Kupec mora blago plačati in odpeljati v roku 3 dni.

Mercator KŽK TOK Radovljica
Posestvo Poljče, Poljče 50, 64275 Begunje

objavlja po sklepu združenega sveta

JAVNO LICITACIJO

rabljene kmetijske mehanizacije: izključna cena

1. Traktor IMT-560, 1.1984 z montiranim hidravličnim nakladalnikom in odzivno desko RIKO 135.000,00
2. Dvoosna prikolica, nosilnost 6 ton 15.000,00
3. Dvoosna prikolica z napravo za kipanje, nosilnost 6 ton 28.000,00

Licitacija bo v ponedeljek, 17. decembra 1990, ob 9. uri na posestvu Poljče. Interesenti si lahko navedena osnovna sredstva ogledajo eno uro pred pričetkom licitacije. Varščina, ki jo je treba plačati pred licitacijo, znaša 10 % od izključne cene.

»DARILO ZA MENE?!«

POSEBNA IZVEDBA ŠIVALNEGA STROJA »DUALMATIC« Z DVOJNIM POMIKOM BLAGA IN KOVČKOM SEDAJ PO IZREDNI CENI

NETO SAMO ATS **8.317,-** (OMEJENA KOLIČINA)

PRIVARČUJETE ATS **3.000**

BELJAK - CENTER
WIDMANNGASSE 41
Tel.: 9943 - 4242 - 26039

ČAKA VAS DARILCE!

REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
ENOTA KRANJ IN
SKUPŠČINA OBČINE KRANJ
IZVRŠNI SVET
Komisija za zaposlovanje

objavljata

RAZPIS

za zbiranje pisnih ponudb za izvajanje programov samozaposlovanja ter programov, ki bodo prispevali k razreševanju problematike brezposelnosti v občini Kranj.

I.

Namen razpisa

V občini Kranj bomo morali za aktiviranje priliva kadrov ponuditi letno v naslednjem petletju od 1040 do 1100 delovnih mest (ne glede na to, ali gre za nova ali izpraznjena stara mesta), če bi hoteli vsaj ohraniti sedanjo stopnjo brezposelnosti (okoli 4 %). V nasprotnem primeru bo stopnja kmalu preseгла 10 % (brez upoštevanja kadrovskih presežkov oz. stečajev).

Za lažje razreševanje navedene problematike iščemo sodelovanje s pravnimi in fizičnimi osebami, ki bi na sistematični osnovi zagotavljale in nudile pravne, informacijsko-posredniške, finančne, organizacijske, kadrovske in druge storitve ter različne izobraževalne programe z namenom lažjega razreševanja problematike brezposelnosti v občini Kranj in izvajanja programov samozaposlovanja.

Kriteriji za sodelovanje

Sodelujejo lahko vse pravne in fizične osebe, ki bodo pravočasno posredovale svoje ponudbe ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

- a) da je eden izmed predmetov njihovega poslovanja: ekonomske, organizacijske, pravnokadrovske storitve, svetovanje ali
- b) da se ukvarjajo z izobraževalsko dejavnostjo,
- c) da imajo že najmanj 6 mesecev praktičnih izkušenj na navedenih področjih
- d) da predložijo stroškovno ovrednotene programe.

NAHRBTNIKI
PORENTA

NA BOŽIČNEM SEJMU V HALI A PPC GORENJSKI SEJEM

V KRANJU od 14. do 21. 12. 1990

Bogata izbira različnih modelov, modnih barv in oblik. Ves program dobite tudi v obratovalnici Virmaše 51, Škofja Loka, tel.: 631-685

SE PRIPOROČAMO!

DISKONT
NADA JELOVČAN
GRENC 2 64220 ŠKOFJA LOKA tel. 064 632 094

SLADKOR 50/1	10,80/kg
MOKA TIP 500	4,40 kg
OLJE CEKIN in ZVEZDA	17,80 kg
LAŠKI RIZLING AVIA 0,75 l	27,60
RUM (Alko)	62,90 l
LIND - pralni prašek 3 kg	55,90

NOVO!

TOVARNIŠKO ZNIŽANJE FRUCTALOVIH IZDELKOV

OSKRBIT SE PRED PRAZNIKI - CENE SO UGODNE!

NAGRADNA IGRA,
V KATERI SODELUJEJO VSI KUPCI

1. Nagrada Barvni TV Sony 51 cm
2. Nagrada Bon v vrednosti 2.000 din
- 3., 4., 5. Nagrada Bon v vrednosti 500 din

KRANJ
Koroška c. 16
tel.: 064/22-249

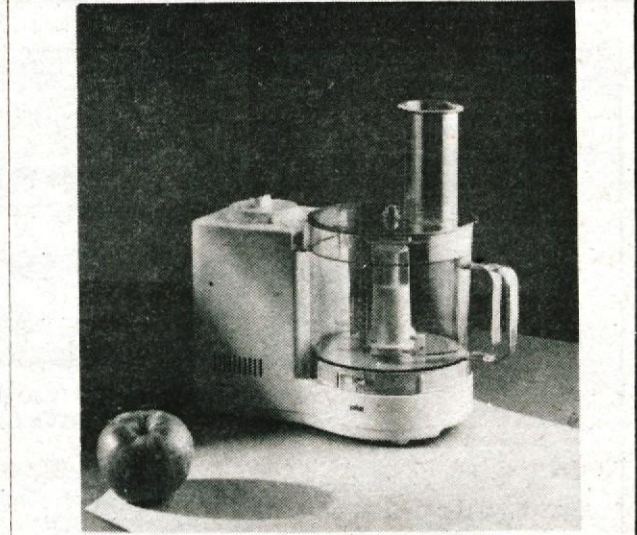
ŽREBANJE 29. 12. 1990

IMENA NAGRAJENCEV
BODO OBJAVLJENA V GLASU

ŽAMETNE HLAČE	349,00
JEANS HLAČE	279,00
HLAČE - ZIMSKI KEPER	299,00
JEANS JAKNE	399,00 - 549,00
JAKNE - ZIMSKE	699,00 - 999,00
MAJICE	219,00 - 259,00
TRENIRKE	329,00 - 349,00
SRAJCE	299,00
SRAJCE FLANELA	349,00

PRIDITE, MOGOČE VAS ČAKA TUDI SREČA

SAMO
MULTIPRACTIC
JE PRAVI
MULTIPRACTIC
BRÄUN

Iskra

Specite okusno, slastno dišečo praznično pecivo!

Specite jo v našem keramičnem modelu za potice!

Specite jo tako, kot so jo pekle naše babice!

LONČARSKO
PODJETJE
KOMENDA

Mlaka 4, 61218 KOMENDA
tel.: 061/841-015

VOLNA & PLETENINE

VELIKA IZBIRA
VOLNE IN
MOHERJA ZA
PLETENJE

NOVO: unikatna kolekcija pletenin za slovesnejše priložnosti!

UGODNE CENE!

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

Blanka Kežmah
64000 Kranj, Cankarjeva 4
tel. 064/35 440

PLANİKA KRANJ

Savska loka 21, Kranj

Podjetje za trženje in proizvodnjo obutve p. o., Kranj, objavlja po sklepu upravnega odbora

JAVNO LICITACIJO

ki bo v četrtek, 20. 12. 1990, ob 12. uri v prostorih podjetja in sicer za sekalne, šivalne in ostale stroje za izdelavo obutve ter ostala osnovna sredstva.

Podrobnejše informacije o licitiranih osnovnih sredstvih dobite po telefonu 25-861, int. 555, Gregorič. Ogled strojev bo na dan licitacije od 9. do 11. ure v prostorih podjetja Kranj, Savska loka 21.

Varščino v višini 10 % od izključne cene bodo interesenti lahko vplačali od 11. do 12. ure pri blagajni podjetja. Nakup bo potekal po sistemu »ogledano - kupljeno«, zato kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali. Če kupec odstopi od nakupa, nima pravice do povračila varščine. Davčne obveznosti poravnava kupec.

Pravico do sodelovanja imajo vse polnoletne fizične osebe, ki so v predpisanem roku vplačale varščino in pravne osebe, ki so predložile pooblastila ter barirane čke za vplačilo varščine. Kupnino in pripadajoči prometni davek je treba vplačati v 8 (osmih) dneh na žiro račun podjetja. Izdaja kupljenega blaga bo možna samo na podlagi dokazila o vplačilu.

LOKA KAVA

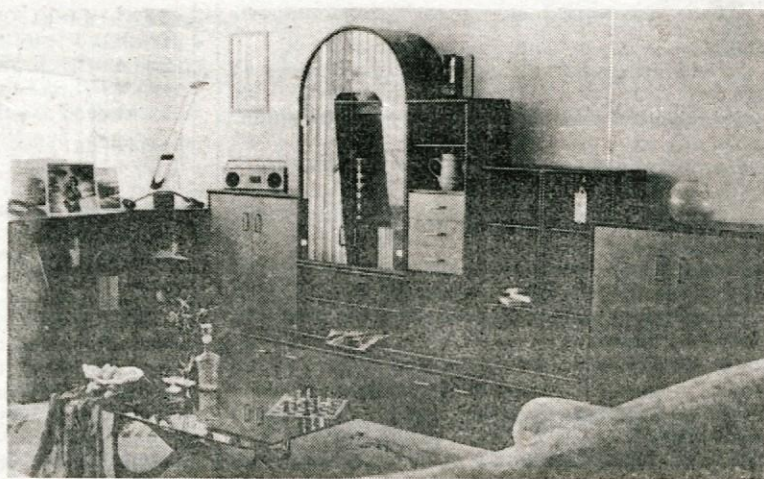

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

okus in aroma vaših želja

DOBER NAKUP JE PRI **LOKI** NAKUP

POSEBNI

10 %

NOVOLETNI
POPUST

dajemo za nekatere regale, jedilnice, sedežne garniture, spalnice
in posteljna pregrinjala

KOLIČINE SO OMEJENE - IZKORISTITE PRILOŽNOST

**SLEDITE
RUMENI
ČRTI**

lesnina **li**

● **Moderni interieri p.o.**
Prodajni salon Kranj, Ul. Mirka Vadnova 7, Prmsko-
vo

● **PRODAJNI SALON**
Skladiščna 5, Jesenice

EUROINTER december 90

BA AK

razstavno-prodajni interier
MODNA HIŠA PRISTAVA

BLED

Tel.: (064) 77-529, 78-561 (int.232)
fax: (064) 78-962

Delovni čas: 10^h - 19^h; sobota: 10^h - 19^h

V naši prodajalni Vam nudimo:
izdelke iz medenine in drugih kvalitetnih
materijalov
unikatne - ročno izdelane izdelke: primerne za
darila: svečnike, vaze, vrčke, pepelnike,
okrasne
lončke za rože, kanglice, zvonce,...
vse vrste svetil (stenske, stropne, stojče),
mize,
stole, podstavke za TV sprejemnike, kljuke,
kopalniško opremo, postelje,...
izdelavo po naročilu
kompletno opremljanje gostinskih lokalov,
hotelov,
pisarniških prostorov, stanovanj, trgovin,...
prevzem del po sistemu »na ključ«, inženiring
obnovo starih medenastih izdelkov

AK
KOVINARSTVO
ALEŠ KUPLJENIK

Vam predstavlja svojo dejavnost:

- proizvodnjo vitrage in tiffany polnil iz antik stekel, stekel za vrata, okna, predelne stene in druge ambiente po katalogu ali po naročilu ter različne druge dekorativne izdelke
- različne vrste obdelave stekel (preoblikovanje, vtljevanje barvnih slik in sitotiska, fazetiranje, brušenje in izrezovanje)

PREDNOVOLETNO ZNIŽANJE CEN

Od 10 do 30 % smo znižali cene posameznih
proizvodov naslednjih proizvajalcev:

30 % TIK, Kobarid

25 % TOVARNA MERIL, Slovenj Gradec

15 % BLACK & DECKER, Grosuplje
ISKRA - ERO, Kranj

10 % ELMA, Črnuče
EMO, Celje (bio program)

Podrobnejše informacije dobite pri prodajalcih
v Merkurjevih prodajalnah

**Darila Vam tudi
BREZPLAČNO
aranžiramo.**

Obiščite
nas na
Gorenjskem sejmu
od 14. do 21. decembra

**MERKUR
KRAJ**

KERAMIČNA
INDUSTRIJA
LIBOJE - CELJE

vam po izredno ugodni
ceni nudi

KERAMIČNE IZDELKE

za opremo gospodinjstev
in vikendov

Pričakujemo vas
na Novoletnem sejmu
v Kranju, v hali A.

OTROŠKA TRGOVINA
Marolt Tatjana, KRANJ
Tomsičeva 16

Trgovina MEDO sporoča, da je
poleg stare trgovine z igračami
odprla novo trgovino z otroško
modo za dojenčke, malčke,
otroke in najstnike. Nudimo vam
tudi oblačila priznanih italijan-
skih proizvajalcev, kot so IANA,
BRUMMEL, MAULI.
Priporočamo se za obisk!

★ Odprto vsak dan od 9. - 19.
v soboto od 9. - 12. ure

NOV NOČNI LOKAL V TRŽIČU

ROBINSON
club TRŽIČ

DETELJICA

(v novem delu prodajnega
centra)

četrtek, 20. 12. 1990

NASTOP ČAROVNIKOV

petek, 21. 12. 1990

NASTOPA:
SIMONA WEIS

FRIZERSTVO IVANKA

Seljakovo naselje 29
Stražišče - Kranj

Imamo novo
tel. št. 12-455

Odprto vsak dan
od 13. do 20. ure,
ob sobotah
po dogovoru!

KAJ PONUJA
SEMENARNA »PEHTA«
ZA BLIŽAJOČE SE
PRAZNIKE:

Poleg stalnega programa
je PEHTA poskrbela:

- za razširjeno ponudbo
prehrane in opreme za
male živali
- za pestro uvoženo
ponudbo božičnih in
novoletnih venčkov,
okrasov, umetnih
smrečic, sveč...
- za uvožene umetne
svilene rože vseh vrst
- za okrasno lončarijo,
cvetlične lončke in
korita

VABIMO VAS, DA NAS
OBIŠČETE NA
TOMŠIČEVI 30 V
KRANJU

med tednom od 9. do 13.
in od 14. do 18. ure, ob
sobotah od 8. do 12. ure

PIZZERIA TOLANA

GOLNIK, TEL. 46-502

je po novem odprta vsak dan od 9.
do 22. ure
Poleg 18 vrst pizz vam nudimo še
ostale jedi in slaščice

Prodajna razstava slik
razstavlja Vinko Hlebš

Sava
Kranj

Sava EXACT

Najnovejši plašči EXACT za
osebna vozila se odlikujejo po
naslednjih lastnostih:

- izvrsten oprijem na mokrem
cestišču
- minimalna možnost splava-
nja (akvaplaninga)
- odlična bočna stabilnost in
natančno vodenje
- tih tek

Uglašenost vseh teh lastnosti zagotavlja
optimalno varno in udobno, hkrati pa še
športno vožnjo tudi v neugodnih pogojih
na cesti.

Za zdaj sta v prodaji dimenziji 155 R 13 in
175/70 R 13

OSNOVNA ŠOLA HEROJA GRAJZARJA TRŽIČ

Osnovna šola heroja Grajzarja Tržič razpisuje prosta dela in
naloge

UČITELJA RAZREDNE STOPNJE

za nedoločen čas za poučevanje v kombiniranem oddelku
na podružnični šoli v Lomu.

Pogoj za sprejem je vsaj višja izobrazba ustrezne smeri.
Začetek dela 1. 2. 1991. Nudimo družinsko stanovanje. Pri-
jave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na naslov šole.

International Die Technology, d.o.o.

Po sklepu Upravnega odbora mešanega podjetja
International Die Technology d.o.o. objavljamo prosta dela
in naloge

POSLOVNE SEKRETARKE

za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom

Pogoji:

- ustrezna izobrazba
- aktivno znanje angleškega jezika
- znanje osnov računalništva in računovodstva

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj
kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov:

International Die Technology d.o.o., Ul. Verdnika 22, 64270
Jesenice. Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 45
dneh po objavi.

POLIX ŽIRI p.o.

Podjetje za izdelavo armatur in drugih kovinskih izdelkov
Jezerska ul. 7

objavlja prosto delovno mesto
TEHNOLOGA KAKOVOSTI

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- VI. stopnja strokovne izobrazbe - ing. strojništva
- 3 leta delovnih izkušenj na področju kontroliranja
kakovosti

Vloge z dokazili o izpolnjevanju navedenih pogojev
sprejemamo v roku 8 dni po objavi na naslov: POLIX ŽIRI
p.o., Jezerska ul. 7, 64226 ŽIRI. Delovno razmerje se sklne
za nedoločen čas s polnim delovnim časom in s poskusnim
delom 3 mesece.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po preteku
roka za prijavo.

agrotehnika - gruda KRANJ

VSEM SVOJIM KUPCEM
VOŠČIMO BOŽIČNE IN
NOVOLETNE PRAZNIKE!

V MESECU DECEMBRU VAM S POPUSTI
IN OBROČNIM ODPLAČEVANJEM
OMOGOČA NAKUP STROJEV IZ
AGROPROGRAMA
OBIŠČITE NAS NA
GORENJSKEM SEJMU!

SREDNJA TEKSTILNA, OBUTVENA IN
GUMARSKA ŠOLA KRANJ
C. Stanega Žagarja 33, Kranj

Odbor za delovna razmerja in varstvo pri delu Srednje tek-
stilne, obutvene in gumarske šole Kranj razpisuje dela in na-
loge

POUČEVANJE MATEMATIKE
za nedoločen čas.

Nastop dela 4. 2. 1991.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev
pošljejo v 8 dneh.

Pridite, čudite se, varčujte!

Ugodne ponudbe

Še pred božičnimi prazniki - omejena količina

Rowenta talni sesalec za prah. 1000 W. Brezstopenjska regulacija. Avtomatsko navijanje kabla. Pokazilo za potrebno menjavo filtra.

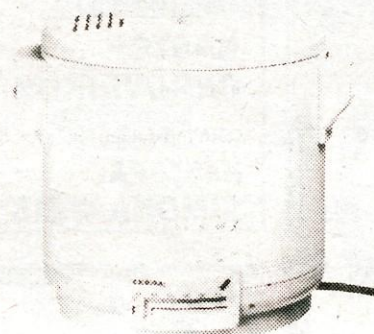
1290.-

Rowenta grill - plošča. Za hitro pripravo na žaru, za toast in peko. Toplota od zgoraj ali spodaj. Možna višinska prestavitev plošč. Pokazilo. Reguliranje z enim gumbom.

698.-

Teflon friteza. Zmožnost približno 1 kg. Pokrov s filtrom in specialnim vložkom proti vonju. Brezstopenjsko reguliranje temperature. 2000 W.

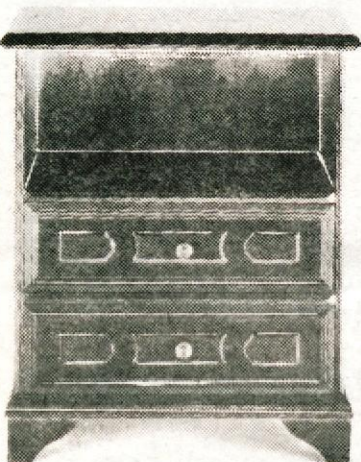
698.-

Teflon rakletni žar. Neoprijemna plošča. Kabel se sname. Držala toplotno izolirana. Žarna plošča za »Crepes«.

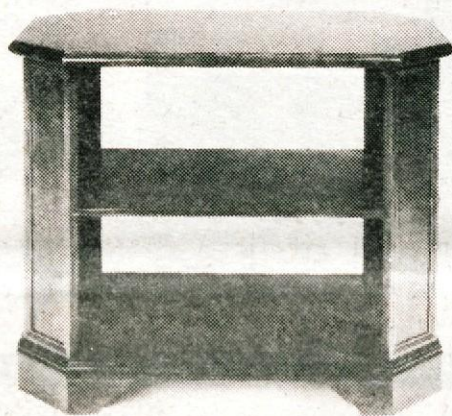
498.-

Stilna komoda. Orehova, antično obarvana. Delno masivna.

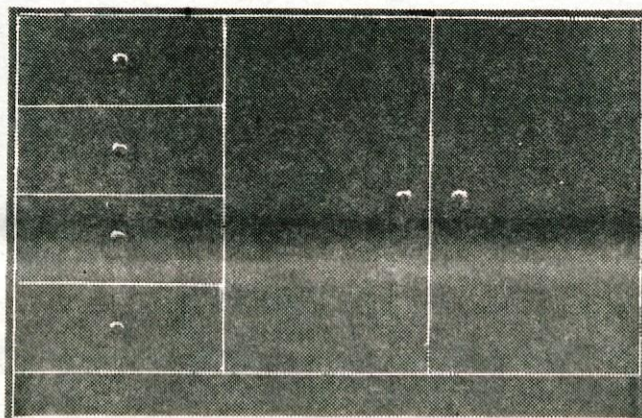
880.-

Stilno fonetično pohištvo. Orehovo, antično obarvano. Delno masivno.

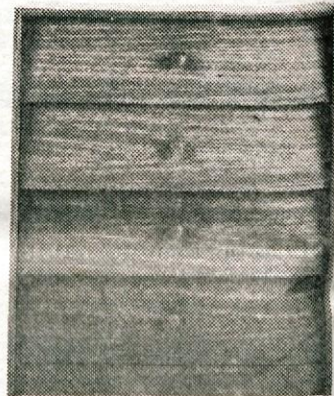
2250.-

Univerzalna omara. Bela, mahagonijeva, hrastova P 43, borova, naravna hrastova. 118,5 x 76,4 x 37 cm Š/V/G

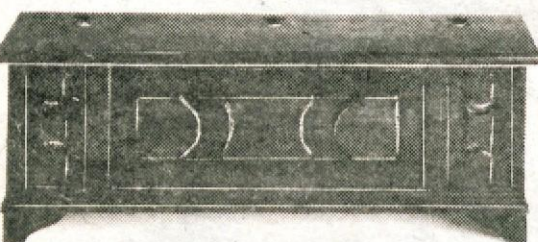
1690.-

Omara za čevlje z loputicami. Bela, mahagonijeva, hrastova P 43, borova, naravna hrastova. 72,2 x 76 x 37 Š/V/G

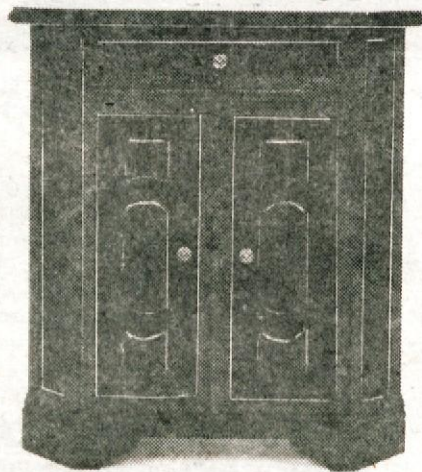
698.-

Stilna skrinja. Orehova, antično obarvana. Delno masivna.

1230.-

Stilna komoda. Orehova, antično obarvana. Delno masivna.

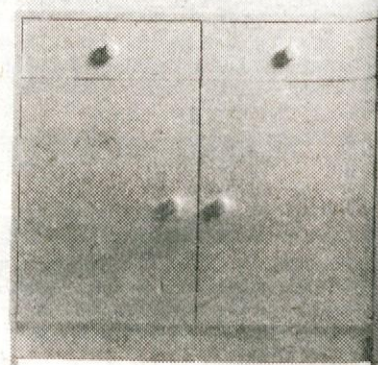
1270.-

Intarzijske stilne mize. Orehove, antično obarvane.

490.-

Univerzalna omara. Bela, mahagonijeva, hrastova P43, borova, naravna hrastova. 80,2 x 76 x 37 cm Š/V/G

990.-

Rezilo za vse. Kovinsko s podstavkom in zbiralnikom ostankov.

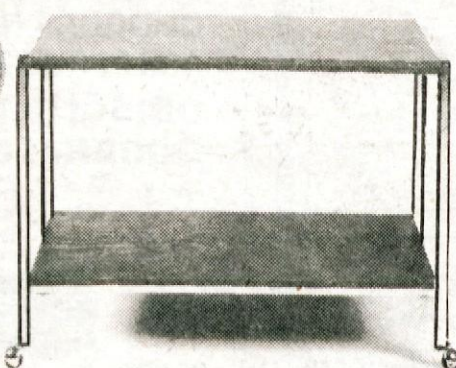

998.-

Philips - ročni sušilec za lase. 1000 W. Varovalka proti pregretju. Svetlo zelen.

129.-

Fonetično pohištvo. Rustikalno hrastovo, mahagonijev, borovo, hrastovo, črno, belo, furnirano.

490.-

kika

WAK Villach

Celovec, Völkermarkterstrasse 165, (0463) 34 2 66 - restavracija
Beljak, Kärntner Bundesstrasse, (04242) 32 1 11
Gradec, Kärntner Strasse 287, (0316) 28 25 56 - restavracija

Vse ponudbe so veljavne toliko časa, dokler imamo zalogo. V vseh podatkih so možne stavne ali tiskovne napake. Vse cene so izvozne.

Mlekatna
DISKONT Obiščite nas - se splača!
Tel.: 35-137 Odprto: od 6. do 16. ure, sobota od 6. do 12. ure

Osnovna šola
prof. dr. Josipa Plemlja
Bled
Osnovna šola prof. dr. Josipa Plemlja Bled, komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge
UČITELJA RAZREDNEGA POUKA
za določen čas od 1. 1. 1991 do 30. 6. 1991
Pogoj: učitelj razrednega pouka.
Stanovanja ni.
Prošnje in dokazilo o izobrazbi pošljite komisije za delovna razmerja OŠ Bled v 8 dneh po objavi razpisa.

STANOVANJSKA ZADRUGA
AZURIANA
poslovna enota
KRANJ - Partizanska 8, tel.: 064/21-119
RADOVLJICA - Kranjska 13/I, tel.: 064/75-962
JESENICE - Kidričeva 41, tel.: 064/81-562 int. 28.

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma
tragično preminil naš sodelavec
EMIL ARNŠEK
rojen 11. 11. 1967
Pogreb pokojnika bo v petek, 14. decembra
1990, ob 15.30 izpred mrliske vežice v Senčurju.
Vestnega sodelavca bomo ohranili v lepem spominu.
KOLEKTIV GORENJSKEGA TISKA,
KRANJ
Kranj, dne 13. decembra 1990

GORENJSKI GLAS
VEČ KOT ČASOPIS

SE PRIPOROČA
MLIN
V PREDOSLJAH
JOŽE DOLNAR
UGODNO
na tržišču
Traktorji
iz Anglije
vseh tipov
Konkurenčne cene
z ostalimi uvozniki.
Informacije
od 16. - 20. ure
tel.: 064/622-147
Pentagram d.o.o.
trgovina

MALI OGLASI
27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

PRALNI STROJ Candy, HLADILNIK Gorenje, GRAFIČNE STROJE Rotaprint B-3, Rex rotary, OCE, Lumoprint B-4 in MATERIAL, prodam. ☎ 22-463 17815
Sony VIDEOKAMERA - REKORDER, z vso dodatno opremo, prodam. ☎ 22-718 17839
Prodaj pralni STROJ in SESALEC. ☎ 34-676, popoldan po 16 uri 17841
Prodaj stoječo REZILKO za železo in litoželezno PEČ za centralno kurjavo z gorilcem za 15.000,00 din. Zavrl Pavla, Predosije 132 17900
Električni oljni RADIATOR Eno, 2 KW, nov, ugodno prodam. ☎ 82-476 17855
Prodaj barvni TV Gorenje z daljinskim upravljanjem, star 5 let. ☎ 33-567 17857
Prodaj barvni TV MONTREAL ULTRA, ekran 52 cm. ☎ 631-784

TEKSTILNA TRGOVINA
SAŠA
Staneta Žagarja 2
Kranj

NOVOLETNI NAKUPI
DO 20 %
ZNIŽANJE
ŽE TAKO
KONKURENČNIH CEN
ZA NAKUP
NAD 600,00 din.
VABLJENI!

Nujno in poceni prodaj MOTOR CTX, 80 kubikov, star 1 leto in TRAKTOR minior (privat izdelan), skoraj nov. Spodnja Besnica 137/a
Ugodno prodaj SEKULAR in gradbeno DVIHALO. Mikolič, Zg. Brnik 142 17888
Novo traktorsko PRIKOLICO 5 T, balon GUME, traktorski prikllop, prodam. ☎ 78-621 17892
Prodaj TV 67 cm Paris ITC na daljinsko upravljanje, star eno leto za 4500, 00 din. Đukanović Miro, Delavska 19, Kranj 17899

NEGA IN OBLIKOVANJE
NOHTOV
ANDREJA JAMNIK
FRANKOVO NASELJE 83
64220 ŠKOFJA LOKA
TELEFON: (064) 633-608

Zelo ugodno in poceni prodajmo malo rabljeno ČB VIDEOKAMERA in VIDEOREKORDER s kasetami znamke Philips (sistem VCR) z vsemi priključki. Informacije na ☎ 064/74-981 vsak dan razen sobote in nedelje od 7 do 12 ure 17900

Prodaj električni oljni RADIATOR. ☎ 24-204 17902
Prodaj skoraj nov KUPPERBUSCH. Tenetiše 5, Golnik 17903
Žitni KOMBAJN Claas tip Mercator 75, delovne širine 3 m, 105 konjskih sil, vožen samo 1300 delovnih ur v popolnoma brezhibnem stanju, ohranjen, kot nov, prodam. ☎ 49-250 17913
Prodaj trobrzdni PLUG obračalnik REGENT tip saturn III. SAR. ☎ 49-250 17917
Prodaj hladilno OMARO Gorenje 120 l., električno KLADIVO Hammer in dvotarifno električno URO. ☎ 26-841, po 19 uri 17918
CISTERNO CV 2200, prodam. ☎ 73-370 17922
Prodaj mizarsko KOMBINIRKO širine 35 cm, domače izdelave. Cene 20.000,00 din. ☎ 73-000 17927
Prodaj novo bankijevo TURBINO za malo hidroelektrarno. ☎ 69-032 17937
Prodaj dva nova zapakirana KUPPERBUSCHA, belega in rjavega. Cena 5.000,00 din komad. ☎ 42-872 17943

PEPITA
modni atelje
J. Platina 17 64 000 KRANJ tel. (064) 30 302
Za dekleta in žene:
- silvestrska oblačila - unikat
- tunike, puloverje, bluze
- usnjeni brezrokavniki
- čipkaste rokavice, bižuterija
- modne torbice
ŠIVAMO TUDI
PO NAROČILU
★ KONKURENČNE CENE ★
odprto vsak dan od 13. do 19. ure
v soboto od 10. do 12. ure

PEČ za centralno kurjavo, novo, z BOJLERJEM, 40 KW ali 35000 kalorij, prodaj za 17.500,00 din. ☎ 061/557-603 17953
Prodaj ŠTEDILNIK 2 plin 4 elektrika. ☎ 25-237 17954
RAČUNALNIK commodore 64 + kasetar + joystick + modul in programe, prodaj. ☎ 622-204 17955
Prodaj tračno ŽAGO za hlodovine. ☎ 622-581 17957
Ugodno prodaj nov ŠTEDILNIK kupperbusch. ☎ 34-533 17966
TRAČNO ŽAGO za razrez hlodovine prodaj. ☎ 061/+ 611-222 17975

Ugodno prodaj novo nerabljeno motorom ročno ŽAGO Tomos 61, cena 7500,00 din. ☎ 21-946 17976

Poceni prodaj 210 litrsko zmrzovalno SKRINJO. ☎ 46-576 17981

Prodaj barvno TV za 500 DEM. ☎ 41-393 17993

BIBO
TRGOVINA
KRANJ, JAKA PLATIŠE 13
TEL. 36-995
Cenjene stranke obveščamo, da je trgovina do konca leta odprta od 8. do 19. ure.
Se priporočamo!

Prodaj malo rabljen pralni STROJ in HLADILNIK, ter novo ogledalo omarica 60x100 - Rojc. Pipan, Dragočajna 3, Smlednik 18010

Laserski GRAMOFON 16 bitni, 4 x over sampling (2100,00 din) in AV-TOZVOČNIKE pioneer TS - 1700 (1600,00 din), prodaj. ☎ 11-087 18013

Poceni prodaj barvni TV El Niš, ekran 63, star 5 let. ☎ 52-115 18030

Pomivalni STROJ, star 4 leta, prodaj za polovično ceno. ☎ 70-195 18050

Ugodno prodaj plinsko PEČ in 4 KW termoakumulacijsko PEČ. ☎ 34-435 18062

Tai Tai
Cankarjeva 4, Kranj, tel. 24-787
TUDI SLIKA
JE
LEPO DARILO

PRODAMO NA GORENJSKEM:
1. Hišo na Bledu (možna adaptacija za penzion, zdraviliški turizem, apartmajski objekt)
2. Atrijško hišo v Senčurju
3. Starejšo hišo s poslovnim lokalom v središču Tržiča
4. Atrijško hišo v Škofji Loki (novogradnja)
5. Enonadstropno hišo v Dupljah
6. Apartmaje in sobe v Domu na Kravcu
7. Hišo s poslovnim lokalom v Kranju
8. Zazidljivo vikend parcelo pri Labinu
KUPIMO ALI ZAKUPIMO:
1. Poslovne prostore in lokale v centru Kranja
V pričakovanju nižjih davkov od nepremičnin
PRODAJA IN KUPUJE ZA VAS:
GLOBAL Kranj, d. o. o.
C. JLA 4, Kranj
tel.: 21-320

Prodaj sušilni STROJ za perilo. ☎ 34-853 18063
Prodaj dobro ohranjen TRAKTOR štajer 18. Velesovo 10 18068
IMT 542 prodaj z 800 urami s nakladačem. Vrtna pot 3, Voglje 18080
Zelo ugodno prodaj dva ELEKTROMOTORJA, 5,5 KW 2900 obratov in 3 KW 950 obratov. ☎ 27-452 18082
Prodaj termoakumulacijsko PEČ 4 KW. ☎ 35-526 18087
Prodaj industrijski ŠIVALNI STROJ. ☎ 28-704 18092
Prodaj novo centralno PEČ Ferro-term 25000 Kcal. ☎ 77-610 18093
Prodaj barvni TV Starr, nov, v garanciji. ☎ 64-071 18110

ČESTITKE
Te dni PRAZNUJE naša ljuba mama in babica FRANČIŠKA POGAČAR iz Poženika visoko obletnico. Ob njeni 80. letnici ji želimo, da bi bila še dolgo med nami. Babi ostani še naprej tako čila, dobra in plemenita. Voščijo Ti hčere Metka, Francka, Tončka, Milena, sin Matvez, snaha, zeta, vnuki in pravnuki! 17845

GRADBENI MATERIAL
Prodaj OKNA 120x120, 6 komadov, 180x120 1 komad in en komad 80x220. ☎ 68-704 17837
Zelo ugodno prodaj bakreno PLOČEVINO. ☎ 11-416 17942
Prodaj rabljen mešalec za beton, škarje za železo, samokolnico, cirkular. ☎ 68-389, popoldan 18117

IZOBRAŽEVANJE
KLAVIR za nižjo stopnjo POUČUJEM. ☎ 25-807 17923

PAM PAM
Alvorada cafe de Mocca
Suchard Milka čokolada
After Eight
Velja do 24. 12. 1990
VFI Jedilno olje
Lešniki
Riž-zrno srednje velikosti
Mehak toaletni papir z vonjem po kamilici
Weisser Riese
kg 64.⁹⁰
300 g Sorte 21.⁹⁰
400 g 46.⁹⁰
10 l 99.⁹⁰
kg 39.⁹⁰
kg 7.⁹⁰
8 svitkov 29.⁹⁰
6 kg 129.⁹⁰
Leibnitzu, Dechant-Thaller-Straße 34 — Gradec, Schönaugürtel 26
Beljak, Kärntner Bundesstraße (Kika-Haus) — Wolfsberg, Spanheimer Straße
Odprto: Od ponedeljka do petka od 8.00—18.30 v soboto 15. in 22. decembra 7.30—18.00 — Neprekinjeno odprto

Angleščino za vse stopnje kvalitete - INŠTRUIRA profesor. Priprava na izpite, konverzacija. ☎ 633-270 17958

Študentka inštruirala angleščino. ☎ 23-290 17969

INŠTRUIRAM matematiko za srednje šole in predmete za strojništvo. ☎ 11-066 17972

RENAULT

WURM

- NADOMESTNI DELI
- SERVIS IN POPRAVILA
- DODATNA OPREMA -
- RADIJI, SONČNE STREHE,
- SPOILERJI, PREPROGE...

CELOVEC, tel.: 9943-463-544000
St. Veiter Ring 25-27

KUPIM

Kupim rabljen PISALNI STROJ A 3 format. ☎ 42-118 17866

Kupim zazidljivo PARCELO na relaciji Ljubljana - Škofja Loka - Kranj. ☎ 622-090 17935

Kupim STREHO za Lado nivo. ☎ 67-109 17988

Kupim suhe bukove PLOHE debeline 5 - 6 cm. Savjovic Franc, Gorenjska 28, Naklo. ☎ 48-711 18077

Kupim bikca simentalca za rejo, starega do 10 dni. ☎ 061/50-604 18115

LOKALI

Zelo ugodno prodam kompletni drobnji inventar za gostinski lokal. Rabljen samo 4 mesece-sezonsko. ☎ 802-535 17867

Najememoposlovni PROSTOR na Bledu od 20 do 30 kvad.m., možnost predplačila. Šifra: AGENCIJA 18035

Oddam PROSTOR za skladišče v Kranju. Naslov v oglašnem oddelku. 18078

MOTORJI KOLES

Prodajam motor APN 6. ☎ 64-258 17882

PEUGEOT motor 49 ccm, nov, primeren za novoletno darilo, ugodno prodajam. ☎ 061/557-603. 17965

OBVESTILA

Obtrnikil Do 17.12. možnost nabave nekaj zelo pripravnih praktičnih daril. ☎ 064/802-581 18008

PRIDELKI

Prodajam semenski krompir Dizere, prva množitev in igor ter traktorško škroplilnico 400 litrsko. Zalog 49, Cerklje 17856

Prodajam jedilni KROMPIR in drobnji KROMPIR za krmo. ☎ 48-383 17886

Prodajam krmilni KROMPIR, Žabnica 53 17904

Prodajam 14 ton baliranega sladkega SENA. ☎ 65-703 17926

Ugodno prodajam jedilni KROMPIR. Rozman, Poljšica 4, Podnart. ☎ 70-164 17949

Prodajam jedilni in semenski KROMPIR desiree. Luže 6, Šenčur 18029

Prodajam krmilno PESO. Lahovčev 22 18084

AVTOKLEPARSTVO
AVTOLIČARSTVO
MEDVED - HOČEVAR
STARETOVA 32, ČIRČE
TEL.: 34-602

DELO VAM OPRAVIMO
HITRO, KVALITETNO PO
UGODNIH CENAH, TUDI
TEŽJE POŠKODBE IN
KOVINSKA BARVA.

Prodajam bakren 45 litrski KOTEL za žganjekuho. ☎ 82-572 17964

Prodajam 20 komadov 200 litrskih pločevinastih SODOV za kurilno olje. Letnar Peter, Zajčeva cesta 31, Komenda 18003

Zdomec, športni maser, pride tudi na dom, možnost meritve krvnega tlaka, nadihu, sladkorne itd., po najnovejši metodi. Sprejem naročil do 17.12. ☎ 064/802-581 18009

Proda, 8 tedno starega BIKCA frižija, suha mešana DRVA in jedilni KROMPIR desiree. Spodnje Bitnje 21, Žabnica. ☎ 11-964 18057

Ugodno prodajam BILJARD. ☎ 58-093 18094

TRŽIČ
Partizanska 11
tel.: 52-154

VSE ZA OTROKE PO
UGODNIH CENAH

(od dudke, oblačil, vozičkov...)

POSEBNO BOGATA
IZBIRA IGRAČ!

Odprto: od 9. - 12.,
15. - 19. ure

POSESTI

Prodajam pritličje stanovanjske HIŠE s pripadajočim zemljiščem v neposredni bližini Kranja. Naslov v oglašnem oddelku. 17984

Družba mladih fantov in deklet (od 20 - 30 let) na Gorenjskem najame KOČO za svestrovanje. Plačilo po dogovoru. ☎ 39-652 18015

Stanovanjsko HIŠO v centru Tržiča, takoj vseljiva, prodajam. Velikost 7x8 metrov, v pritličju urejena velika garaža, streha novo krita, cena ugodna. Godnov, Podjubej 78/b, Tržič. ☎ 50-771, dopoldan 18023

RAZNO PRODAJ

Prodajam KRZNEN PLAŠČ "Bizam" št.48, nov, ženske ČEVLJE št.37-38 in torbico iz kačje kože (kobra) in razne ženske ČEVLJE in ŠKORNJICE. Valjavčeva 29, Kranj. ☎ 21-882 17879

Ugodno prodajam vileda KRPE filc za razne nemene in PARKET cca 80 kvad.m. bukov in hrastov. ☎ 78-249 17909

Prodajam nov trifazni enotarifni števec, gume Semperit 165 SR 13, nekaj delov za Škodo, rabljen pralni stroj, cene po dogovoru. ☎ 631-013 18099

STAN. OPREMA

Trajno žarečo peč GORENJE zares ugodno prodajam. Možna dostava. ☎ 37-840 17860

Ugodno prodajam raztegljiv kavč. Naslov v oglašnem oddelku. 17865

Zelo poceni prodajam KAVČ in dva FOTELJA. ☎ 28-941 17898

Prodajam pet let staro SPALNICO. Staretova 32, Kranj - Čirče 17996

Naprodaj je POHIŠTVO za dnevno sobo, primerno tudi za samsko sobo. Gradišar, Kokrškega odreda 9, Križe. ☎ 57-843 18034

TUDI VAŠ OTROK NAJ BO
LEPO IN MODNO OBLEČEN.

BUTIK Živ-Zav KRANJ LABORE

ODPRTO OD 12. - 18. ure
sobota od 9. - 12. ure

NOVOLETNI POPUST
- 20 %

STANOVANJA

Zamenjamo družbeno STANOVA-NJE 50 kvad.m., za večje 100 kvad.m. Šifra: ZAMENJAVA 17834

Prodajam dvosobno STANOVANJE v Šorlijevem naselju. ☎ 27-871, po 20 uri 17889

Oddam opremljeno GARSONJE-RO v Kranju. Kikelj, Gradnikova 11 17970

V kranju najemam dvosobno STANOVANJE, nudim predplačilo za tri leta. ☎ 37-950 18027

Zamenjam podstrešno 4-sobno družbeno STANOVANJE za enosobno družbeno s centralnim ogrevanjem. ☎ 27-622 18036

Oddam opremljeno GARSONJE-RO v Škofji Loki za več let, potrebno predplačilo. ☎ 68-106 18074

GARSONJERO 33 kvad.m. na Dru-ljovki pri Kranju, takoj vseljivo, v novem naselju, na klasično kurjavo, z balkonom, dvema kletama in garažnim boksom ter SAT anteno in priključkom za telefon, takoj prodajam za 60.000 DEM. Kličite na parne dni po 17 uri ali v soboto na ☎ 061/554-648, Oblak 18076

ORTNER
BELJAK / VILLACH

ZEHEHOFSTR. 26
TEL 9943-4242-41310
PICCOSTRASSE 42
TEL 9943-4242-28494

Tri in pol sobno komfortno stanovanje 80 kvad. m, telefon in dvigalo, takoj vseljivo na Detelji pri Tržiču, prodajam. ☎ 57-350 18105

Mamica s šoloobvezno hčerko nujno išče sobo s sanitarijami ali garsonjero v najem v okolici Kranja. Naslov v oglašnem oddelku. 18106

Poceni in kvalitetno
vam nudim
frizerske storitve
na vašem domu.
Zorica, tel.: 38-809

Prodajam JUGO 55 Skala, letnik 1989. Cena 11.000 DEM. ☎ 45-565

LADO SAMARO 1300, letnik 1989, s 3 vrati, registrirana do maja 1991, prodajam. Informacije na ☎ 74-229, po 14 uri 17820

126 PGL, letnik 1989/10, lepo ohranjen, garažiran, ugodno prodajam. ☎ 36-831 17821

Prodajam MITSUBISHI COLT 1200 EL, letnik 1988. Štalekar, Zlatnerjeva 5, Kranj - Stražišče. ☎ 11-067

Prodajam razne dele za avto SUN-BEAM, tudi motor. Kovač, Vodopivčeva 19, Kranj 17823

Prodajam KOMBI Z 850 De lux 7 + 1, prevoženih 50.000 kilometrov, letnik 1986. ☎ 68-517 17827

Ugodno prodajam LADO RIVA 1500, letnik 1986. Kuraltova 7, Šenčur 17829

Ugodno prodajam Z 750, letnik 1980. Predoslje 147 (proti Suhi) 17829

Prodajam PEUGEOT 205 GL, letnik 1985. ☎ 27-911 17830

Prodajam JUGO 45 A, kovinske barve, letnik december 1986, prva registracija januar 1987. ☎ 11-172

Prodajam JUGO KORAL 55, star dve leti, lepo ohranjen, garažiran, 20.000 km. ☎ 45-662 17702

Prodajam JUGO koral 45, letnik 1990. ☎ 12-369 17840

Prodajam JUGO 45, letnik 1985/6. ☎ 33-704, popoldan 17843

Prodajam Z 101 GTL 55, letnik 1984/7. ☎ 064/37-227 17844

Prodajam OPEL MANTO, dobro ohranjen, letnik 1971 za 3200 DEM. Zaplotnik Ladislav, Mačkovo naselje 7, Šenčur 17847

Prodajam FIAT 750, neregistriran. Mohinski Franc, Trg Prešernove brigade 3, Kranj 17848

Prodajam OPEL karavan, letnik 1972. ☎ 42-348 17849

Prodajam JUGO koral 45, letnik 1988 z dodatno opremo. Jenkole, Cesta 4, julija 55, Tržič 17850

Prodajam JUGO 45, star 4 leta, registriran do oktobra 1991. Grad 14, Cerklje 17851

Prodajam Z 750 neregistrirano, vozno, v dobrem stanju in Z 101 po delih. Maček Bojan, Voklo 47, Šenčur 17859

Invalidi pozor! Prodajam uvoženo HONDO CIVIC, letnik 1981. ☎ 65-703 17863

OPEL REKORD 20S, letnik 1981, prodajam. ☎ 27-715 17864

Prodajam JUGO 45, letnik 1989. ☎ 78-881 17872

Prodajam kR 4, letnik 1977, registriran do junija 1991 za 950 DEM in FIAT 125, letnik 1980 za 500 DEM. ☎ 36-570 17874

Prodajam Z 750, letnik 1974, neregistriran v voznem stanju. Čančar, Golnik 55 17875

Prodajam R 4 GTL, garažiran, letnik 1988. Škarja, Lahovčev 98, Cerklje 17880

Prodajam JUGO skala 55, letnik 1989, z dodatno opremo, registriran do avgusta 1991. Košir Janez, Gradnikova 43, Radovljica, po 16 uri. ☎ 77-361 - služba, od 14 do 15 ure 17881

Prodajam FIAT 126 P, letnik 1980. Perko, Dežmanova 3, Lesce 17883

Prodajam JUGO 45 koral, letnik 1988, garažiran, z dodatno opremo. ☎ 82-485 17887

Prodajam karambolirano Z 101, letnik 1982. ☎ 50-343 17893

Prodajam Z jugo skala, staro 17 mesecev. Kozina Janez, Čirče 36, Kranj 17894

Prodajam GS citroen, letnik 1980. Huje 1, Kranj 17895

Prodajam JUGO koral 55, letnik 12/1989, rdeč, garažiran, dobro ohranjen. ☎ 57-801 17896

Prodajam kombinirani KOMBI IMV 1600, letnik 1983, na novo registriran. ☎ 24-315 17897

Prodajam Z 750, letnik 1981. Zalog 62, Cerklje. ☎ 42-659 17901

ŠKODO 105 L, letnik 1982, prodajam. Retelj, Kališka 22, Kranj - Druvolka bloki 17907

Prodajam izredno ohranjen Z 101, letnik 1980. ☎ 11-648 17908

Ugodno prodajam registriran do junija AUDI 50, letnik 1975 in Z 750, letnik 1981 in 1984. Struževo 33, Kranj 17911

Prodajam JUGO 45, letnik 1987. Pintarič Ivan, Planina 73, Kranj 17916

Prodajam JUGO 55, letnik julij 1985, garažiran, dobro ohranjen, odatna oprema, cena 5500 DEM. Čop Marko, Spodnje Gorje 90/b, popoldan 17924

Prodajam JUGO 45, letnik 1986, registriran do novembra 1991. ☎ 36-038 17925

Prodajam GOLF diesel, 4 vrata, september 1986. ☎ 43-002 17930

Prodajam Z 101, letnik 1976, registriran do avgusta 1991, v odličnem stanju, garažiran. Purgarjeva 16, Pristava, Tržič 17931

OPEL kadet, letnik 1983, prodajam za 9200 DEM. ☎ 70-201 17932

Prodajam Z 750, letnik 1983, prvi lastnik. ☎ 79-531 17933

Prodajam VV KOMBI 7 + 1, 1900 kubikov, letnik 1980, kot nov in VARTBURG karavan, letnik 1982. ☎ 48-518 17934

Prodajam GOLFA, letnik 1982. ☎ 27-415 17936

Prodajam GOLF, letnik 1987, temno modre barve. ☎ 83-318 17938

Prodajam Z 750, celega ali po delih. Zupan Ivo, Cerklje - pri črpalci 17944

Prodajam JUGO koral 45, letnik december 1988, registriran do decembra 1991. Jekovec Matevž, Žiganja vas 68, Duplje 17946

Prodajam JUGO koral 45, letnik 1989, rdeč, garažiran, 16000 km. Potoče 5/a, Preddvor 17947

Prodajam R 4 GTL, letnik 1986. Cesta talcev 14, Kranj 17951

Prodajam 3 leta star 126 P. ☎ 39-794

Prodajam JUGO KORAL 45, letnik 1989, prevoženih 21.000 km, cena 58.000,00 din. Informacije dopoldne (delavnik) na ☎ 50-211, popoldne in v soboto Jan, Partizanska 10/c, Kranj 17959

Prodajam BMW 2002, dobro ohranjen, cena 2500 DEM. ☎ 11-630 ali 43-132 17973

Prodajam JUGO koral 45, letnik 8/1989, prevoženih 14.000 km, cena 9300 DEM. ☎ 57-943, po 14 uri 17974

Prodajam R 5, letnik 1986 in TAM 60 kiper 2 toni, letnik 1972. ☎ 24-963 17977

R 4, letnik 1976, registriran do maja 1991, prodajam. Cena 5000,00 din. ☎ 48-265 17980

Prodajam R 4, letnik 1984. Ogled po 14 uri. Požun, Poljče 34, Begunje 17985

Prodajam JUGO 45 E, letnik 1987. Keleman, Kidričeva 32, Kranj, popoldne 17986

Prodajam OPEL kadet 1200, letnik 1979. Visoko 5, Šenčur 17989

Ugodno prodajam Z 101 GTL 55, letnik 1986, z dodatno opremo. ☎ 33-661 17991

Prodajam Z 101 GTL, letnik 1987. Krivec, Zalog 51, Cerklje 17994

Prodajam JUGO koral 55, letnik 1989. ☎ 74-367 17997

Prodajam JUGO 45, letnik 1987, registriran do septembra 1991. Muzej, ☎ 74-759, popoldan 17998

Prodajam VW 1300, letnik 1974. ☎ 79-952 18001

R 4 TLS, konec 1979, 63.000 km, prva lastnica, garažirano, registrirano do konca oktobra 1991, prodajam za 2700 DEM. ☎ 48-612 18002

Prodajam Z 101, letnik 1980. Lahovčev 31, Cerklje 18005

VISO 11 RE, letnik 1984, prodajam. Hrastje 50, Kranj 18006

Prodajam SAMARO, letnik 1987, barvni TV Gorenje in VIDEO kame-ro Amstrad. ☎ 44-597 18007

Prodajam R 4, letnik 1983, registriran do sredine prihodnjega leta, dobro ohranjen. ☎ 40-584 18011

Prodajam R 9 diesel, letnik 1984, karamboliran. Smledniška 43/b, Kranj 18012

Prodajam ALFA ROMEO 33 12, letnik 1987. ☎ 52-119 18018

Prodajam SAMARO, letnik 1987. Kuratova 48, Kokrica 18020

GOLF JGL, letnik 1980, prevoženih 89000 km, registriran do januarja 1992 in MOPED tori, prevoženih 15 km, zelo ugodno prodajam. Dragomir Boris, J. Platiše 9, Kranj 18025

Prodajam JUGO koral 60, star 17 mesecev. Predoslje 1, Kranj 18026

Prodajam LADO SAMARO 1300, 3 vrata, letnik 1990. ☎ 26-651, od 15 do 20 ure 18028

Prodajam JUGO, letnik 1989 in VARTBURG karavan po delih. ☎ 84-103 18032

Prodajam osebni avto NISSAN SUNNY, letnik 1986. Zgoša 61, Begunje 18037

Prodajam PEUGEOT 305, starejši letnik, odlično ohranjen. ☎ 24-540 18038

Prodajam dve novi KOLESI za Z 750 z zimskimi gumami. ☎ 36-416 18040

126 P, dva, oba letnik 1980, registrirana, eden odlično ohranjen, prva barva, prodajam. Zariška 13, Kranj - Druvolka 18046

GOLF JL 1100 ccm, bencinar, letnik 1980, oranžne barve, prevoženih 79.000 km, s prtljažnikom in vlečno kljuko, vožen po nesoljenih cestah (koprsčina), prodajam za 40.000,00 din. ☎ 066/75-896 18049

LADO rivo 1300, letnik 1986, dobro ohranjen, radio, kljuka

Trgovsko podjetje, d.o.o. potrebuje honorarno računovodjo. ☎ 47-280 (064) 17876

Honorarno ZAPOSIM deklet za strežbo. Vse informacije na naslov Pizzerija pod gradom, Tržič ali ☎ 52-055 17912

Zatopniki AM WAY! Želite nadaljevati s prodajo čistilnih sredstev. Pismene ponudbe po Sifra: LE-GALNO 17915

Znanje tujega jezika, DELO samo dopoldan. ☎ 50-702 17940

Sprejem kakršnokoli honorarno delo v okolici Šk. Loke, delo je lahko tudi na mojem domu. Sifra: ŠKOFJA LOKA 18112

ŽIVALI

Izgubila se je nemška DOGA tigrasto rumene barve. Sliši na ime Mando. V ušesu ima vtetovirano številko ND60812. Najditelja prosimo, da pokliče ☎ 39-794

Expleo G&A

Cesta Stanega Žagarja 39
Kranj, tel.: 24-791
Delovni čas: pon., sr., pet. od 10. do 12. ure
to., čet. od 17. do 19. ure

RAČUNOVODSKI SERVIS

Kdor bo odlašal z neurejenimi papirji na drugo leto, ga ne bo bolela glava le od najdaljše noči!
Čas polaganja računov cesarju se prehitro bliža!
Vse na enem mestu:
od kompletne ustanovitve podjetja
opravljanja finančno računovodskih storitev za podjetja in obrtnike
do opravljanja administrativnih del

POSREDOVANJE S PREMIČNINAMI IN NEPREMIČNINAMI

Prodajate, kupujete, oddajate, najemate, oziroma želite karkoli drugega storiti z vašo nepremičnino ali avtomobilom. Ne delajte tega sami, saj bo neugodna sklenitev posla za vas dražja od naše provizije. Nudimo vam: svetovanje, ocenitev, pripravo prostorov (čiščenje, adaptiranje...). Za vas iščemo, namesto vas ponujamo, namesto vas uredimo dokumentacijo, namesto vas naredimo VSE.
Brezplačni vpis v evidenco in najnižja provizija za uspešno sklenjen posel sta le razloga več za pravilno odločitev.
In zapomnite si: nizka cena in visoka kvaliteta pri nas niste obratnosorazmerni.

Za prodajo ženskih krznenih copatov nudim visoko provizijo. Izplačilo takoj. ☎ 77-609, zvečer 17941

Avtošola STOP zaposli INŠTRUKTORJA B kategorije. Prijave pošljite na naslov Avtošola Stop, Janežičeva 3, Tržič, ☎ 51-187, popoldan 17967

Zaposlim resno DEKLE za delo v gostilni v Istri. Hrana in stanovanje v hiši. ☎ 38-809, dopoldan 17971

V dobro plačano honorarno delovno razmerje vzamem več sezonskih fantov ali upokoencev za sezonsko opravljanje del v biljard klubu v Kranjski gori. Sifra: POHITITE 18024

Prodajam 8 tednov stare PRASIČKE. Pivka 9, Naklo 17816

Prodajam KRAVO s teletom. Olševik 22, Preddvor 17818

Prodajam BIKCA simentalca, starega 7 mesecev. Kokra 18, Jezersko 17967

Prodajam jalovalo TELICO simentalco. Trnje 9, Škofja Loka 17826

Prodajam mesnatga PRASIČA za zakol. Suha 24, Kranj 17832

Prodajam MESO mlade govede, z doma vzrejeno hrano. ☎ 68-704 17836

Prodajam PRASIČA za zakol, krmiljenega z domačo krmo. Bašelj 7, ☎ 45-371 17838

Ustanovili smo novo zasebno podjetje

»POGREBNIK« s sedežem v DVORJAH pri CERKLJAH

Nudimo vam kompletne pogrebne storitve, kot so izkopi, zasipi, prevozi, urejanje dokumentov, cvetje; skratka - vse!

Naše storitve so vam na voljo NEPREKINJENO
NOČ IN DAN!

**POGREBNIK
POGREBNE STORITVE
DVORJE, d. o. o.
DVORJE 13, 64207 CERKLJE
☎ 064/42-118**

Iščem ZASTOPNIKE za prodajo najnovejšega otroškega programa. ☎ 46-273, popoldan 18033

Prevzamem DELO na dom. Imam 40 kvad.m. površine za skladišče ali podobno. Sifra: DRULOVKA 18047

Podjetje zaposli samostojno POSLOVNO TAJNICO, prva zaposlitev. Sifra: SREDNJA ŠOLA 18060

ŠOFER D kategorije, avtomehanik, išče zaposlitev. Počoč Ludvik, Brode n.h., Škofja Loka 18075

Sprejem kakršnokoli ZAPOSILITEV ali delo na dom. ☎ 79-445

Delo na domu. Ponudbe z življenjepisom pošljite na Sifra: HONORARNO 18096

Prodajam TELIČKO frizjiko, brejo 8 mesecev. Breg ob Savi 13, Mavčiče 17852

Prodajam več TELET. Ropret, Zg. Bitnje 41 17853

Prodajam PRASIČA za zakol. Luže 12, Senčur 17854

Prodajam prašiča za zakol, krompir za krmiljenje prašičev, puhalnik Tajfun, samonakladalko Mengele 17 kub. m., kombajn za pobiranje krompirja ter Tarup za uničevanje sime. Zadruga 13, Duplje 17861

Prodajam prašiča za zakol, domača krma. ☎ 66-177, Habjan Rudi, Selca 84, Selca 17862

Prodajam prašiča za zakol krmljen z domačo krmo. Podbrezje 97 17869

Prodajam telico simentalco, staro 7 tednov. Brezovica 4, Kropa, 79-732

Poceni prodajamo črne pudeljne. Turk, Bistrica 2, Bistrica pri Trzinu, od 11. do 15.30 17878

Oddam 8 tednov staro PSIČKO nemškega ovčarja, brez rodovnika. Babni vrt 7, Golnik 17884

Prodajam polovico BIKA. ☎ 45-622, popoldan 17890

Prodajam SVINJO za zakol, težko 200 kg. Moše 11, Smlednik 17891

Prodajam en teden starega črno bellega BIKCA. Žabnica 53 17905

Prodajam več PUJSKOV. Rant, Podbrezje 59, Duplje 17906

Prodajam teden dni starega BIKCA. Šter Jakob, Spodnje Duplje 71

KRAVO z mlekom prodajam. ☎ 73-370 17919

TELICO simentalco, visoko brejo, 120 kg, BIKCA simentalca ter iverne PLOŠČE za izdelavo sončne sušilne prodajam. Porenta, Crngrob 5, Žabnica 17920

Prodajam mladiše mešanica škotskega in nemškega ovčarja. ☎ 620-920 17939

Prodajam 80 litrski AKVARIJ z vso opremo in RIBAMI. ☎ 631-234

Prodajam KRAVO simentalco v devetem mesecu brejosti - tretje telet. Šenturška gora 8, Cerklje 17950

Prodajam mlade OVCE z jagnjeti. Žrnitek, Stara Fužina 10, ☎ 723-448 17956

Prodajam več TELET. ZG. Brnik 73

Si želite boljši jutri? Izkoristite svoj prosti čas in postanite zastopnik DZS. Zaželjena tudi srednja izobrazba. Izplačilo honorarja vsak teden. ☎ 622-343 17961

Prodajam več visoko brejih krav in visoko brejih telic. Bajd Miro, Križe, ☎ 57-959 17962

Prodajam 14 dni starega bikca in krompir za krmo. Podbrezje 195, ☎ 70-207 17963

Prodajam ŠARPLANINKO, staro 16 mesecev, brez rodovnika, zelo ostro. ☎ 85-340 17978

Prodajam 25 do 30 kilogramov težke PUJSKE. Trboje 30 17982

Prodajam PRASIČA za zakol. Apno 1, Cerklje 17983

TELICO simentalco, težko 600 kg, brejo 8 mesecev in semenski KROMPIR desirée, prva množitev, prodajam. ☎ 631-440 17987

Prodajam dva BIKCA simentalca, stara 9 tednov. ☎ 65-026 17990

Prodajam eno leto starega BIKCA in smrekove in hrastove PLOHE. Rehberger, Zalog 1, Cerklje 17995

Prodajam 5 tednov staro TELIČKO. Mavčiče 102/a 17999

Prodajam mlado jalovalo KRAVO ali zamenjam za brejo, TELIČKA 6 tednov starega za zakol, dva TELIČKA stara en teden in PRASIČA za zakol. Srednje Bitnje 18 18000

Prodajam KRAVO brejo 8 mesecev. Olševik 39 18004

Prodajam KRAVO, ki bo januarja tretjič telila. Rozman, Dobro pole 2, ☎ 79-833 18014

Prodajam BIKCA starega 3 tedne. Kubelj, Zapogje 33, Vodice 18016

Zamenjam 6 mesecev brejo TELICO za jalovalo kravo. Colnarič, Podbrezje 41, Duplje 18017

Oddam pasje MLADIČKE mešanice. ☎ 25-246 18019

Prodajam PRASIČA za zakol. Selo 20, Bled 18021

Prodajam PRASIČA za zakol. Praprotna polica 12, ☎ 42-513 18022

Prodajam 10 dni staro TELIČKO simentalco in KRAVO sivko. ☎ 51-018 18031

Prodajam PRASIČA za zakol. Lahovče 21, Cerklje 17810

Prodajam TELICO simentalco, staro 14 mesecev. Dragočajna 11, Smlednik 18039

Prodajam PRASIČA za zakol. Luže 9, ☎ 43-026 18041

Prodajam 150 kg težkega PRASIČA. Hrastje 55, Kranj 18043

Prodajam polovico ali celega TELIČKA. Justin, Paloviče 3, Tržič, ☎ 51-014 18044

Prodajam JUNIČKO staro 6 tednov, za rejo ali zakol. Podbrezje 130, ☎ 70-096 18045

Prodajam en teden staro TELIČKO simentalco. Soklič Franc, Selo 22, Bled 18048

Prodajam PRASIČA za zakol, krmljen z domačo krmo. Žabica 21, ☎ 44-679 18051

Prodajam PRASIČA za zakol. Bašelj 23, Preddvor, ☎ 45-337 18053

Prodajam PRASIČA, težkega 140 kg. ☎ 65-360 18054

Prodajam polovico ali četrt KRAVE, prva telitev. ☎ 79-913 18058

Nudimo shujševalno, lepoto in protibolečinsko terapijo z najsodobnejšimi aparati.
Kranj - tel. 28-650

KRAVO pred telitvijo, prodajam. Kokra 19, Jezersko

Prodajam 10 dni staro TELIČKO simentalco. Jelovčan, Ljubljanska 25, Škofja Loka, ☎ 633-381 18069

Prodajam PRASIČA težkega 150 kg., lahko tudi polovico. Visoko 92, Senčur 18071

Prodajam PRASIČA za zakol. Glinje 13, Cerklje 18083

TELIČKO simentalco, staro 10 dni, prodajam. Spodnja Besnica 180

Prodajam 6 tednov starega BIKCA in PRASIČA za zakol, krmljen z domačo krmo. Lahovče 43, Cerklje 18090

Rjave JARKICE, prodajam. Stanovnik, Log 9, Škofja Loka 18095

Prodajam ali zamenjam 8 mesecev brejo telico za 3 mesece staro telico z doplačilom. Kozjek Franc, Jeperca 1, Medvode 18098

Delo na dom. Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuverte z znamko ter vašim naslovom. Poštnina povrnjena. Sifra: RESNOST 18101

Prodajam 8 mesecev brejo kravo simentalco, 6 mesecev brejo telico in bika težkega 200 kg. Zalog 22, Cerklje na Gor. 18102

Prodajam PRASIČE za zakol, cena 30,00 din za kg. Luže 19, Senčur 18109

Prodajam TELIČKO simentalco, staro 10 dni in prašiča za zakol. Žabnica 55, ☎ 44-509 18109

Prodajam TELIČKO simentalco, staro 10 dni. ☎ 68-560 18118

OPRAVIČILO

Zahvala za pokojnim JOŽETOM KEPICEM bi morala biti objavljena že v 94. številki našega časopisa, dne 4. decembra 1990, vendar jo zaradi neljubih zapletov objavljamo šele danes. Prizadetim pokojnikovim svojcem se iskreno opravičujemo.
Uredništvo

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dobri in skrbni ata, stari ata, tast, brat, stric, boter in bratranec

JOŽE KEPIC

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja in podarjeno cvetje. Hvala tudi vsem, ki ste darovali za sv. maše in ga v velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo dr. Beleharcu in strežnemu osebju ZD Cerklje, g. župniku za obisk na domu in za lep pogrebni obred. Zahvala velja tudi zvonarjem, Jožetu Šinku in cerkvenemu pevskemu zboru. Še enkrat vsem in vsakemu posebej, iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

Vopovlje, 23. novembra 1990

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil naš nepozabni mož, oče, stari ata in tast

MATIJA MEGUŠAR

p. d. Blaznikov ata iz Sela

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v času slovesa nudili pomoč, izrekli sožalje, podarili cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

VSI NJEGOVI

Selca, 3. decembra 1990

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

ANA KOZELJ

roj. Ribnikar

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem Iskre tovarne Števec, Planike Kranj, prijateljem in znancem za vsestransko pomoč, za izrečena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Lepa hvala tudi predsedniku Zveza borcev Cerklje za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi gospodu župniku in pevcem za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI VSI NJENI

Velesovo, 7. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči in nenadni izgubi našega dragega očeta, dedka, pradedka, tasta in strica

FRANCA ŠKRJANCA st.

mizarskega mojstra iz Zg. Dupelja

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom iz Zdravstvenega doma Kranj, dr. Martinčiču za dolgoletno in požrtvovalno zdravljenje, sosedom, sorodnikom in znancem za izkazano pomoč, izražena sožalja in darovano cvetje, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Še posebej lepo pa se zahvaljujemo družinam Umnik, Jeglič, Tončki Škrjanc in delavcem Mizarstva Škrjanc za vsestransko pomoč v težkih in žalostnih trenutkih. Lepo se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli pisna in ustna sožalja. Vsem in vsakomur še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Duplje, Naklo, 7. decembra 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage sestre, tete in sestrične

FRANČIŠKE KOŽUH

iz Voklega

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izrečena sožalja, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravniškemu osebju doma slepih v Škofji Loki, za nego v času njene bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: brat Anton z družino, brat Albin z ženo Rozko, ter ostalo sorodstvo
Kranj, 6. decembra 1990

ZAHVALA

Ob izgubi naše sestre in tete

ANTONIJE TOMAZIN

se zahvaljujemo vaščanom, sorodnikom in prijateljem za izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za lepe besede in mašni obred, pevcem Zupan pa za prelepo petje. Hvala tudi dr. Bajžlju za zdravljenje. Enako velja tudi sosedom za pomoč. Še enkrat vsem iskrena hvala!

VSI NJENI

V Besnici, 1. decembra 1990

V 73. letu je umrla naša draga mama, babica in teta

PEPCA HAFNER

roj. Kolman iz Stražišča pri Kranju

Od nje se bomo poslovili danes ob 15. uri na kranjskem pokopališču.

VSI NJENI

31. Novoletni sejem

Tradicija s še pestrejšo ponudbo

Kranj, 14. decembra - 31. Novoletni sejem z mednarodno udeležbo in z najdaljšo tradicijo te prireditve v Sloveniji, ki se na prireditvenem prostoru Gorenjskega sejma v Savskem logu v Kranju začne danes (trajal bo do prihodnjega petka, 21. decembra) letos po napovedi prireditelja na pogovoru z časniki v začetku tega tedna ne bo potrdil le tradicije, marveč bo tokrat prireditev glede ponudbe veliko bolj pestra in večja.

V hali A bo tokrat okrog 160 razstavljalcev. Prevladujejo seveda domači, vendar pa so med tujimi tudi dva iz Avstrije in eden iz Italije. V primerjavi z dosedanjimi prireditvami, so jo tokrat, kot so povedali na novinarski konferenci, popestrili nekateri razstavljalci oziroma proizvajalci, ki doslej niso nastopali na njej. Eden takšnih je na primer Peko (poleg vsakoletnega nastopa Planike) s svojim znižanim programom. Z akcijsko prodajo metrskega blaga se vključuje tudi Tekstilindus. Še posebej širok bo nastop Merkurja, ki bo v dvorani B v sejemskih dneh ponovil oziroma nadaljeval z Merkujevo pravljično deželo in programom, kot ga je predstavil že v začetku meseca, in s komercialno-poslovnim programom v hali A. Njihov poudarek bo tokrat na električnem ročnem orodju in beli tehniki. Priložnost, za večino pa najbrž samo paša za oči, pa bo tokrat na sejmu ponudba avtomobilov. Sodeč po napovedih, bo to hkrati tudi kar neke vrste avtomobilski sejem v malem.

Seveda pa so na sejmu tudi vsa že znana imena s te prireditve - Astra Ljubljana, Kokra Kranj, Mercator Rožnik Tržič, Zarja Jesenice, Gorenjska predilnica Škofja Loka z običajno ponudbo; z razliko, da so nekateri cene znižali na domala tovarniške cene. Še večja pa je tokrat najrazličnejša obrtniška ponudba praktičnih izdelkov in priložnostnih daril. Kot posebnost tega dela omenimo Lončarsko zadrugo Komenda in Keramično industrijo Liboje. Za kmetijsko mehanizacijo, brez nje tako ali tako ne mine praktično nobena sejemska prireditev v Kranju, pa sta poskrbela Agrotehnika-Gruda in Agromehanika.

A. Ž.

Zavarovalnica Triglav odslej delniška družba

Ljubljana - V sredo so se na ustanovni skupščini sestali delničarji nove delniške družbe Zavarovalnice Triglav Ljubljana, ki je pravni naslednik prejšnje Zavarovalne skupnosti Triglav. V ustanovitveni sklad je 450 delničarjev vplačalo 3600 ustanovitvenih rednih delnic ter tako v skladu z zakonom preoblikovalo največjo slovensko zavarovalnico v d. d.

Zavarovalnica Triglav, d. d., je najmočnejša slovenska zavarovalna hiša, ki obenem ponuja najširšo paleto zavarovanj. To velja tudi za gorenjsko regijo, kajti iz dosedanje Gorenjske območne skupnosti se je oblikovala območna enota Zavarovalnice Triglav s sedežem v Kranju, poslovno enoto na Jesenicah in predstavništvoma v Radovljici ter Škofji Loki.

Za zavarovance kapitalsko preoblikovanje Zavarovalnice Triglav ne pomeni nikakršne spremembe, vse zavarovalne pogodbe ostajajo pod enakimi pogoji v veljavi, predvideni cilj nove delniške družbe pa je ponuditi še kvalitetnejše zavarovanje premoženja in oseb. Delniška družba Zavarovalnica Triglav planira letno realno rast premije v višini 5 odstotkov, po besedah podpredsed-

nika Izvršnega sveta skupščine Republike Slovenije dr. Jožeta Mencingerja, ki je v imenu slovenske države sodeloval na ustanovni skupščini, pa bi osrednja slovenska zavarovalnica morala biti odprta, močna ter prodorna tudi v širši prostor, kot je Slovenija. Na ustanovni skupščini Zavarovalnice Triglav, d. d., so delničarji izvolili začasni upravni odbor, ki mu predseduje Mitja Svetel, predsednik poslovnega odbora Emona Ljubljana. V začasnem upravnem odboru zastopata delničarje iz gorenjske regije Jelka Vidali iz jeseniške

Železarne ter Franc Balanč iz kranjske Save. Skupščina je dosedanje predsednico poslovnega odbora prejšnje Zavarovalne skupnosti Triglav, Nado Klemenčič, imenovala za vršilko dolžnosti generalnega direk-

torja Zavarovalnice Triglav, d. d.

Danes popoldne pa Zavarovalnica Triglav, d. d., v ljubljanskem Cankarjevem domu organizira proslavo ob 90-letnici zavarovalstva v Sloveniji. Najpomembnejši mejnik slovenskega zavarovalstva je namreč ustanovitev vzajemne zavarovalnice v letu 1900, nedvomno pa je tudi preoblikovanje osrednje ter najmočnejše slovenske Zavarovalnice Triglav v delniško družbo dogodek, ki bo pomembno prispeval k razvoju zavarovalstva v slovenski državi.

M. Valjavec

Blanka Kežmah
64000 Kranj,
Cankarjeva 4
tel.: 064/35-440

ZAKAJ BI SLIŠALI ZANJ
OD PRIJATELJEV.
PREPRIČAJTE SE SAMI.

Ljubljanska cesta 4, Bled, Telefon: 064/78-861

V ponedeljek loška skupščina

Odlagališče v Todražu?

Škofja Loka, 13. decembra - V ponedeljek, 17. decembra, se bodo ob 16. uri zadnjič v tem letu na skupni seji sestali odborniki vseh treh zborov škofojske skupščine.

Govorili bodo o pripravi na plebiscit, o podelitvi občinskih priznanj za leto 1990, o programskih usmeritvah občinske vlade, o občinskem proračunu oziroma javni porabi v prihodnjem letu, o (ne)primernosti možnega načrtovanega odlagališča odpadkov na območju Rudnika urana Žirovski vrh, o izstopu iz sveta gorenjskih občin ter o nekaterih drugih žgočih vprašanjih, ki žulijo ljudi in so na dnevnem redu uvrščeni pod točko delegatske pobude, vprašanja in odgovori.

● H. J.

Razstava božičnih jasic

Ljubljana, decembra - Danes, 14. decembra, bo v prostorih Kmečkega glasa v Ljubljani, na Celovški 43, nadškof dr. Alojzij Šuštar odprl razstavo božičnih jasic, kjer bodo prikazani zanimivi primerki slovenskih izdelovalcev jasic iz različnih materialov. Razstavo, ki bo na ogled do 23. decembra, spremlja božični sejem z izdelki domače obrti, ves čas bo tu odprta krčma Pod gankom, vsak večer ob 18. uri pa se bodo vrstile kulturne in družabne prireditve. ● D. D.

Nova slovenska samozavest

Kranj - V ponedeljek, 17. decembra, ob 19. uri bo v sejni dvorani Skupščine občine Kranj okrogla miza, na kateri bodo predstavili novo knjigo dr. Janka Prunka Nova slovenska samozavest, avtor pa bo tudi odgovarjal na vprašanja. Pogovor organizirajo kranjske politične stranke.

Novoletni košarkarski ples

Sobota, 15. decembra, ob 20. uri DOM KS Stražišče. Igra ansambel ŠUM, zabavne igre, srečelov. Za hrano in pijačo poskrbljeno. Vabi vas KK Kokra - Lipje.

Dobrodelni koncert

Leška šola za poplavljenе Luče

Lesce, 11. decembra - Kolektiv Osnovne šole F. S. Finžgarja v Lescah je v petek v šolski avli pripravil dobrodelni koncert moškega komornega zbora Mengeški zvon iz Mengša. Izkupiček od prostovoljnih prispevkov so v celoti namenili ljudem iz Luč, ki so jih poplave najbolj prizadele.

Kot piše šestšolec Primož Vrečko, so pevci zapeli šestnajst pesmi. Zbor poje predvsem renesančne, slovenske ljudske, božične in umetne pesmi. Z dobrodelnim koncertom so prireditelji zbrali 5.755 dinarjev prostovoljnih prispevkov, delavci leške šole so zbrali 7.401,60 dinarjev, učenci 17.598,40 dinarjev, skupaj torej 30.775 dinarjev, ki jih bodo izročili delavcem in učencem šole v Lučah. Razen prostovoljnih prispevkov je leška šola namenila v Luče še naročilnico za obnovo tamkajšnje šolske knjižnice v vrednosti 5.000 dinarjev ter podarila šoli pet izvodov knjige Enci benci na kamenci, katere avtor je leški učitelj Roman Gašperin. ● H. J.

Izvršni svet želi urediti lastniške odnose

Proti Bajuku vložene tožbe

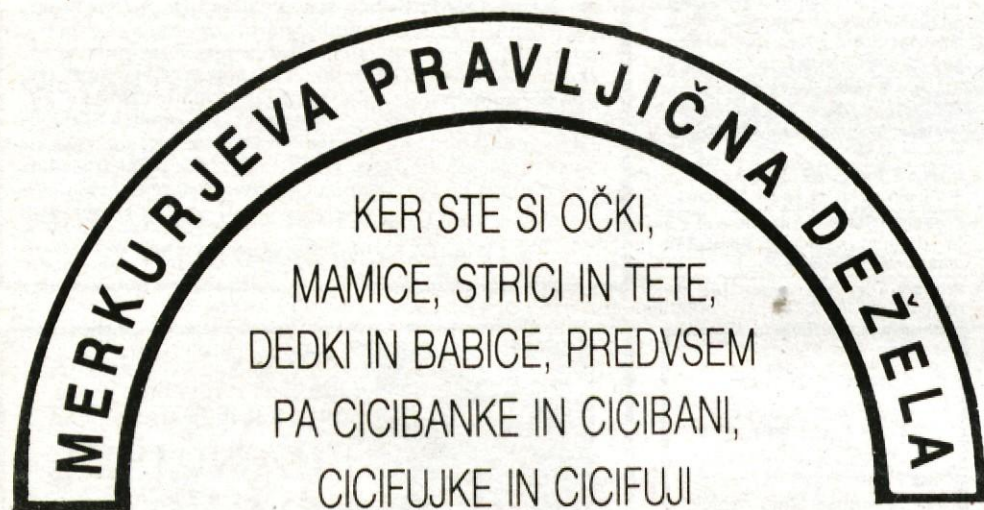
Kranj, 12. decembra - Kranjski izvršni svet je sprejel poročilo kadrovske komisije, ki pravi, da je postopek razrešitve v.d. direktorja kranjskega Radia Antona Bajuka pravno veljaven in da svojega mnenja glede njegove odgovornosti ne spreminja. Na željo izvršnega sveta pa bo podala še ugotovitev, ali je bila dana pod prisilo.

Predsednik izvršnega sveta Vladimir Mohorič je izrazil prepričanje, da prisile ni bilo, vendar naj to ugotovi komisija in potemtakem zadevo še enkrat preveri, saj ne želi, da bi bila čast izvršnega sveta prizadeta zaradi vtisa, da so sprejeli odločitev, ki je bila dana pod prisilo. "Trdno sem prepričan," je dejal Mohorič, "da prisile ni bilo, saj je Bajuk bistro in jasno zastopal svoje interese ob odgovoru, ker bo stvari verjetno obravnavala še skupščina in sodišče, naj jih obravnava tudi kadrovska komisija." Sekretar za občo upravo Karel Erjavec je namreč povedal, da so na sodišču vložili tožbe, saj

je zaradi Bajukovih izjav prizadet njihov ugled, pomenijo degradacijo za izvršni svet in članke predsedstva kranjske občine.

Na seji smo slišali, da je zaplet z Bajukom samo vrh ledenega gore, kakor je dejal Drago Tomšič, v ozadju je vprašanje lastnine. Predsednik Mohorič je dejal, da je bil radio sporen že pred nastopom nove oblasti, obstajali sta dve skupini, ena se je zavzemala, naj bo Radio občinska last, druga za lastništvo. Predsednik Mohorič je dejal, da naj bi torej prešel v last petčlanskega kolektiva Radia. Nova oblast sodi, da je premoženje občine, saj je bil kupljen z denarjem cestno-ko-

munalnega sklada, in da mora o tem obstajati tudi evidenca, saj je zdaj vpisano kot premoženje RTV Slovenija, ki je dala Radiu opremo v petletni brezplačni najem. "Nismo se nameravali vtikati v program radia, želimo samo urediti finančne račune, o tem v kratkem pričakujemo tudi poročilo SDK-ja. Anton Bajuk je pri tem nekaj časa sodeloval, ko pa je prišel dokument, da je bil radio nabavljen s sredstvi cestno-komunalne skupnosti, je dejal, da ne bo več sodeloval," je dejal Mohorič in dodal, "da Bajuk ni neposredni krivec, da je do zadnjega sodeloval z izvršnim svetom, ko je dal odpoved, pa je verjetno moral prenašati strahotne pritisk in jo preklinal iz političnih razlogov." ● M. Volčjak

Od 14. do 21. decembra v dvorani B na Gorenjskem sejmu
MERKURJEVA PRAVLJIČNA DEŽELA

ZA VAS SMO PRIPRAVILI:

☆ gledališke igrice:

- 14. decembra: MOJA ŽOGA IN ZLATI ZAJČEK (ob 16.30)
- 15. decembra: KLJUČEV ROJSTNI DAN (ob 10. uri in 16.30)
- 16. decembra: ZAJČJA HIŠICA (ob 10. uri in 16.30)
- 17. decembra: RASTI, RASTI IN ZDRAVILA ZA ZAJČICO (ob 10. uri in 16.30)
- 18. decembra: KLJUKEC IN ROBOT (ob 10. uri in 16.30)
- 19. decembra: KOZLIČEK MEKETAJČEK (ob 16.30)
- 20. decembra: PRINCESKA NA ZRNU GRAHA (ob 16.30)
- 21. decembra: ZAJČJE ZGODBE (ob 10. uri in 16.30)

☆ risanke

☆ zabavne igrice

☆ pestro izbiro igrač in PRESENEČENJE za vse obiskovalce.

**ZA MERKURJEVO
PRAVLJIČNO DEŽELO
vstopnine ni!**

